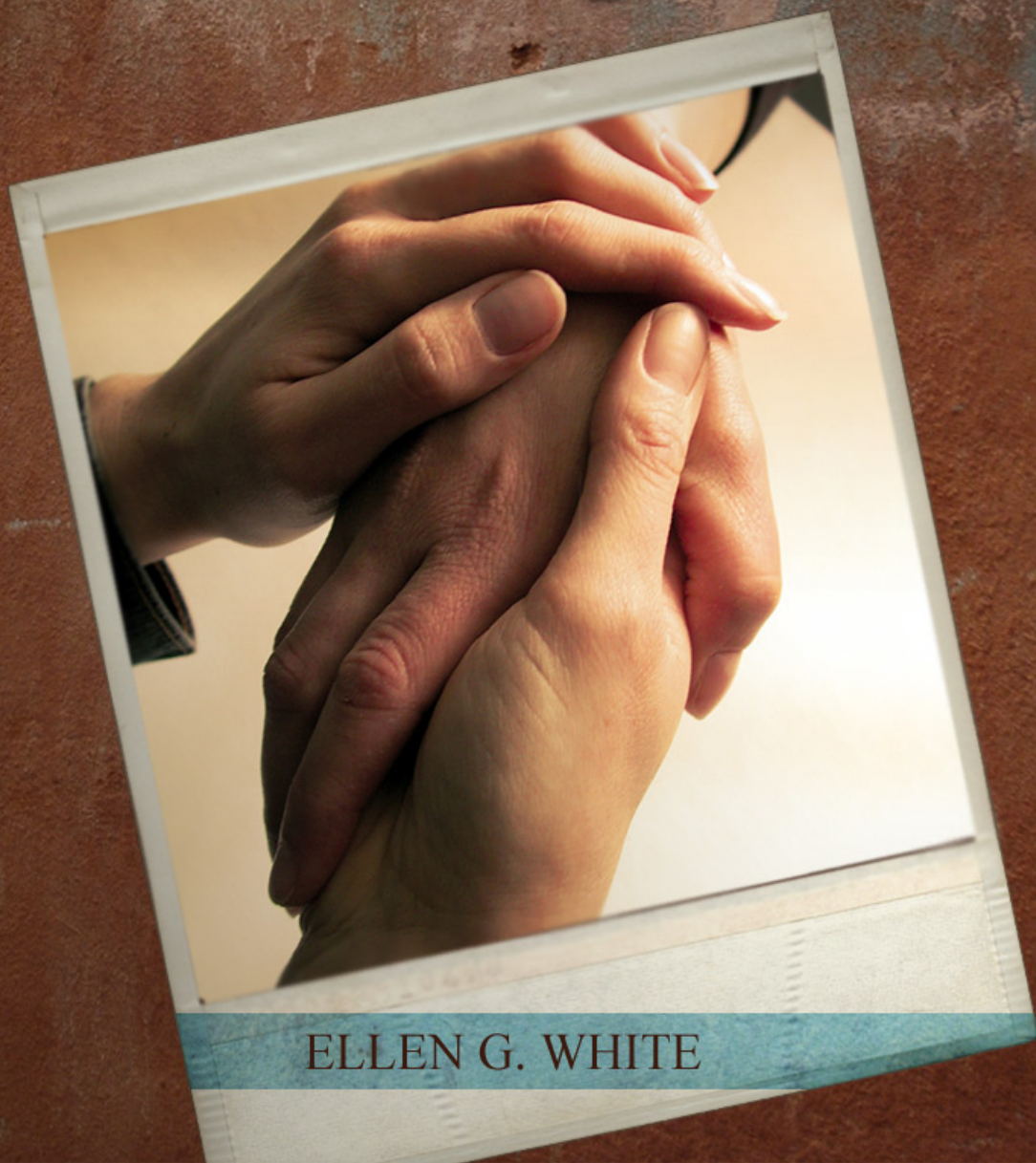

Ellen G. White Estate

ŽIVOT NAPLNĚNÝ POKOJEM

ELLEN G. WHITE

Život naplněný pokojem

Ellen G. White

1995

**Copyright © 2014
Ellen G. White Estate, Inc.**

Information about this Book

Overview

This eBook is provided by the [Ellen G. White Estate](#). It is included in the larger free [Online Books](#) collection on the Ellen G. White Estate Web site.

About the Author

Ellen G. White (1827-1915) is considered the most widely translated American author, her works having been published in more than 160 languages. She wrote more than 100,000 pages on a wide variety of spiritual and practical topics. Guided by the Holy Spirit, she exalted Jesus and pointed to the Scriptures as the basis of one's faith.

Further Links

[A Brief Biography of Ellen G. White](#)
[About the Ellen G. White Estate](#)

End User License Agreement

The viewing, printing or downloading of this book grants you only a limited, nonexclusive and nontransferable license for use solely by you for your own personal use. This license does not permit republication, distribution, assignment, sublicense, sale, preparation of derivative works, or other use. Any unauthorized use of this book terminates the license granted hereby.

Further Information

For more information about the author, publishers, or how you can support this service, please contact the Ellen G. White Estate at mail@whiteestate.org. We are thankful for your interest and feedback and wish you God's blessing as you read.

Obsah

Information about this Book	i
Předmluva	xi
1. kapitola — Náš vzor	12
Bratrská láska	15
Osobní služba	16
2. kapitola — Dny služby	18
„Zjevil svou slávu a jeho učedníci v něj uvěřili“	21
„Beránky svou paží shromažď uje, v náručí je nosí“	23
Odpovědnost rodičů	25
Pět ječných bochníků nasytí velké množství lidí	26
3. kapitola — S přírodou a s Bohem	29
„Trochu si odpočiňte“	30
4. kapitola — Dotek víry	33
„Ze svého slitování nás zachránil“	35
„Můžeš mě očistit“	37
„Naleznete odpočinutí“	40
5. kapitola — Léčení duše	42
„Chceš být zdrav?“	45
„Jdi a už nehřeš!“	48
Uzdravení šílence	50
„Dal jsem vám moc“	52
6. kapitola — Zachránění, aby sloužili	53
„Můj chvalozpěv o Tobě bude znít stále“	55
„Zadarmo jste dostali, zadarmo dejte“	58
Jsem s vámi	59
7. kapitola — Spolupráce Boha s člověkem	63
Zdroj léčení	63
Hřích příčinou onemocnění	64
Boží zákon života	64
Evangelium zdraví	65
Hodnota důkladné kvalifikace	66
Bůh pomáhá lékařům	67
Služba člověku	69
Boží zaslíbení	70

8. kapitola — Lékař vychovatelem	73
Potřeba vštěpování zdravotních zásad	73
Užívání škodlivých léků	73
Přírodní léky	74
Příprava na životní problémy	75
Základ reformy	76
Potřeba Boží pomoci	77
Výchova v rodině	78
Síla příkladu	78
Lékař v boji s alkoholizmem	79
Zklamání v práci	80
Osobní potřeby a nebezpečí	80
Jediné bezpečí	81
9. kapitola — Vyučování a uzdravování	83
Působení učedníků	83
Potřeba evangelia	84
Kristova úspěšná metoda	85
Činnost ošetřovatelů a zdravotních sester	86
Učení zdravotním zásadám	87
Práce jednotlivce	88
Každý má sloužit	88
Sbor jako „výcvikové středisko“	89
Nejúspěšnější pracovníci	90
Plnější život	91
Málo příležitostí	92
Soběstační misionáři	93
Takt a soucit	95
Slovo v příhodný čas	96
Boží rodina	97
10. kapitola — Pomáhat pokoušeným	99
Potřebujeme soucit	100
Spasení v naději	101
Umění napomínat	102
Nenechte se zmalomyslnět	104
11. kapitola — V boji proti nestřídmosti	106
Osobní úsilí	108
Síla vůle	109
Znalost zdravotních zásad	110

Zklamání a nebezpečí	110
Zachráněn, aby zachraňoval	111
Kristus je jedinou nadějí pro pokoušené	112
Nádherná zaslíbení	114
12. kapitola — Pomoc nezaměstnaným a bezdomovcům	116
Boží plán s Izraelem	116
Výchova ke zručnosti	117
Ohledy na chudé	117
Zásady obchodování	118
Příležitosti pro bezdomovce	119
Městské chudinské čtvrti	120
Domovy na vesnici	120
Potřeba vyučit se řemeslu	121
Misionářské rodiny	123
Názorný příklad	124
Naděje a odvaha	125
Nejlepší věci života	126
13. kapitola — Bezmocní chudí	129
Rodina víry	129
Vdovy a sirotci	129
Staří lidé	131
Zkouška povahy	132
Hospodárnost a sebezapření	133
„Dávejte, a bude vám dáno“	134
14. kapitola — Služba bohatým	136
15. kapitola — U lůžka nemocného	142
Sluneční paprsky, větrání a teplota	143
Strava	143
Služba ošetřovatelek	143
Návštěva nemocného	144
Ústavní léčba	144
16. kapitola — Modlitba za nemocné	146
Podmínky vyslyšení modlitby	147
Vyznání hříchu	148
Poddání se Boží vůli	149
Biblické příklady použití léčivých prostředků	151
17. kapitola — Uplatnění léčebných prostředků	153
Vhodné léčebné prostředky	153

Odpočinek jako lék	154
Používání vody	154
Výhody cvičení	155
18. kapitola — Psychoterapie	158
Ovládání mysli druhého	158
Pravý soucit	160
Síla vůle	161
Biblické zásady léčení	162
Pomoc v každém utrpení	162
Zaslíbení o záchraně	164
Vděčnost a chválení	165
Chvalozpěvy	167
Dělat dobře	169
19. kapitola — Ve styku s přírodou	172
20. kapitola — Všeobecná hygiena	176
Krevní oběh a dýchání	176
Větrání a sluneční svit	177
Čistota	178
21. kapitola — Izraelci a hygiena	180
Předcházení nemocem	180
Čistota	181
Strava	181
Radost	182
Výsledky poslušnosti Božího zákona	183
22. kapitola — Oděv	188
Pravidla módy	190
Důsledky nesprávného odívání pro tělo	191
Nezávislost na módě	193
23. kapitola — Strava a zdraví	194
Výběr potravin	194
Pestrost stravy	196
Příprava pokrmů	197
Pravidelnost v jídle	199
Zlozvyky při jídle	200
Přejídání	200
Jídlo v sobotu	201
Reforma v jídle	202
24. kapitola — Maso jako potravina	204

Důvody pro vyřazení masitých pokrmů	205
Změna stravy	206
25. kapitola — Extrémy ve stravování	208
26. kapitola — Povzbuzující prostředky a narkotika	212
Koření	212
Čaj a káva	212
Zlozvyk kouření	213
Alkohol	215
Nápoje s nižším obsahem alkoholu	216
Odpovědnost rodičů	218
Osobní odpovědnost	218
27. kapitola — Obchodování s alkoholickými nápoji	220
Činnost obchodníka s alkoholickými nápoji	220
Odpovědnost církve	222
Licenční zákony	223
Zákaz výroby, prodeje a dovozu alkoholických nápojů	225
28. kapitola — Služba v rodině	229
Názorné vyučování	231
Pohostinnost	231
Životní příležitosti	232
29. kapitola — Tvůrcové domova	233
Pozdější zkušenosti v manželství	235
Život v lásce	235
Šťěstí v nesobecké službě	236
30. kapitola — Výběr a příprava domova	238
Jednoduchý nábytek	240
Krásné okolí	241
31. kapitola — Matka	242
Střídmost a sebeovládání	243
Přepřacování	244
Radost	244
Rodiče a výchova dětí	245
Matčina příležitost	246
32. kapitola — Dítě	247
Péče o malé děti	248
Oblečení dítěte	249
Dětská strava	250
Péče o děti v nemoci	251

Studium fyziologie	251
33. kapitola — Vliv domova	253
Odpovědnost otce	254
34. kapitola — Cíl pravé výchovy	258
Výchova ke službě	258
Široký základ	260
Domov jako škola	261
Působení školy	262
Učit sebe i druhé	262
Vliv společnosti	263
Boží ujištění	265
35. kapitola — Pravé poznání Boha	267
Bůh se zjevuje prostřednictvím přírody	268
Osobní Bůh	270
Příroda není Bůh	270
Stvoření země	271
Stvoření člověka	272
Přírodní zákony jsou Božími služebníky	273
Boží prozřetelná péče	274
Osobnost Boha zjevená v Kristu	276
Zjeven učedníkům	277
Svědectví Bible	278
Boží charakter zjeven v Kristu	279
Sláva kříže	280
Byl to Kristus	280
Nevýslovný dar	281
Poznání, které působí změnu	281
36. kapitola — Nebezpečí spekulativního poznání	283
Panteistická teorie	283
Pátrání po Božích tajemstvích	285
Tajemství přírody	287
Velikost našeho Boha	289
Varování před opovázlivostí	293
Posvátnost Boží přítomnosti	293
37. kapitola — Dobré a špatné vlivy ve výchově	296
Nevěřící spisovatelé	296
Studium dějin a teologie	297
Klasická literatura	298

Zábavná literatura	299
Mýty a pohádky	301
Kristovo učení	303
Pravé vzdělání	304
38. kapitola — Důležitost hledání pravého poznání	305
Dílo, které vyžaduje naše přemýšlení	305
Věda, kterou si musíme osvojit	306
Není času nazbyt	307
Potřeba sebezapření	308
Kristus — zdroj pravého poznání	308
39. kapitola — Poznání zprostředkované Božím slovem	311
Poznání získané ze zkušenosti	312
Pomoc při studiu přírody	313
Zkušenost žalmisty	314
Jasnější zjevení Boha	317
Výchova k věčnému životu	318
40. kapitola — Pomoc v každodenním životě	319
Zkoušky jako výchovný prostředek	319
Boží plány jsou nejlepší	321
Poučení z Mojžíšova života	322
Opravdová velikost	324
Plány do budoucna	325
Odměna	325
Bůh se postará	326
Víra povzbuzuje	327
41. kapitola — Ve styku s druhými	328
Úcta k lidem, kteří nesou odpovědnost	328
Trpělivé snášení bezpráví	329
Zdvořilost	332
Sebekázeň	333
Pochvala a ocenění	334
Trpělivost s chybujícími	335
42. kapitola — Rozvoj charakteru a služba	338
Síla charakteru	338
Kultura myšlení	339
Pohnutky služby	340
Soustředěnost na cíl	342
43. kapitola — Lepší zkušenost	343

Radost v Hospodinu	343
Na hoře s Bohem	345
Přednost modlitby	346
Božský rádce	348
Odevzdání se a víra	349
„Zůstaňte ve mně“	349
„Jen to mohu říci“	350

Předmluva

Každý z nás touží po tom, aby jeho život byl harmonický a zdravý, aby byl naplněn štěstím a pohodou. Každý z nás hledá cestu ke zdraví a duševní vyrovnanosti — život naplněný pokojem.

Ellen Gould Whiteová je jednou z nepřehlédnutelných osobností zdravotního hnutí ve Spojených státech na přelomu 19. a 20. století. Kniha, kterou držíte v rukou, vyšla pod názvem „The Ministry of Healing“. I když byla napsána před více než sto lety — a je tedy ovlivněna dobou i místem svého vzniku —, přináší mnoho dobrých rad a hodnotných myšlenek, které neztratily nic ze své aktuálnosti a moudrosti.

Autorka zastává názor — na svou dobu velmi revoluční —, že zdraví neznamena jenom nepřítomnost nemoci či dobrou fyzickou kondici, ale také duševní pohodu a duchovní vyrovnanost. Pojímá tedy člověka celostně. Jeho zdraví je nedělitelné a vyžaduje harmonii všech oblastí života. Nabízí množství praktických a jednoduchých rad, jakým způsobem dosáhnout života naplněného pokojem. A že se věnuje skutečně všem, i detailním problémům, které souvisí s naším zdravím, o tom se můžete přesvědčit na následujících stránkách.

Vydavatelé

[8]

[9]

1. kapitola — Náš vzor

Pán Ježíš Kristus přišel na tento svět, aby neúnavně sloužil potřebám člověka. „On slabosti naše na sebe vzal a nemoci nesl“ (**Matouš 8,17**), aby mohl sloužit všem potřebným lidem. Přišel z lidí sejmout břemeno nemocí, utrpení a hříchu. Přinesl jim úplnou obnovu. Přišel jim dát zdraví, pokoj a dokonalost povahy.

Přicházeli za ním lidé s různými problémy a potřebami a Pán Ježíš každému pomohl. Vyzařovala z něho uzdravující moc, která lidem přinášela tělesné, duševní i duchovní zdraví.

Spasitel nepůsobil jen v určitou dobu a na jediném místě. Jeho láska a soucit neznaly hranic. Uzdravoval a vyučoval v takovém rozsahu, že se v celé Palestině nenašla dostatečně velká budova, aby pojala všechny, kdo za ním přicházeli. Uzdravoval na zelených stránkách Galileje, na rušných ulicích, na březích jezera a v synagogách. Jeho nemocnice byla všude, kam za ním mohli přinést nemocné. V každém městě a městečku, v každé vesnici, jíž procházel, vkládal ruce na trpící a uzdravoval je. Všude, kde lidé ochotně přijali jeho poselství, těšil je ujištěním o lásce nebeského Otce. Po celý den sloužil všem, kdo za ním přišli. Večer se věnoval lidem, kteří museli celý den tvrdě pracovat, aby uživili své rodiny.

Pán Ježíš nesl nesmírnou tíhu odpovědnosti za záchranu lidstva. Věděl, že vše bude ztraceno, pokud lidé nezmění své zásady a zájmy. Nikdo z lidí nedokáže pochopit tíhu odpovědnosti, kterou nesl. V dětství, v mládí i v dospělosti zůstal osamocen. Z jeho přítomnosti však vyzařovalo ovzduší nebes. Každý den se setkával se zkouškami a pokušeními. Každý den přicházel do styku se zlem a viděl, jak působí na lidi, kterým chtěl pomoci a které chtěl zachránit. Přesto vytrval a nezmalomyslněl.

[10] Všechna svá přání zcela podřídil svému poselství. Dodal vznešenosti svému životu tím, že se ve všem podřídil vůli svého Otce. Když ho jako chlapce našla matka v rabínské škole a řekla: „Co jsi nám to udělal?“, odpověděl: „Jak to, že jste mě hledali? Což jste nevěděli,

že musím být tam, kde jde o věc mého Otce?“ **Lukáš 2,48.49.** V této odpovědi vyjádřil ústřední myšlenku svého života.

Jeho život byl životem neustálého sebeobětování. Nikde na zemi neměl vlastní domov. Žil jako poutník závislý ve svých potřebách na laskavosti přátel. Kvůli nám se ztotožnil s nejchudšími lidmi. Mezi nimi se pohyboval, pro ně pracoval a pomáhal jim v jejich utrpení. Tak žil nepoznán a bez počt mezi lidmi, pro něž tolik vykonal.

Zůstával vždy radostný a neztrácel trpělivost. Trpící v něm viděli posla života a pokoje. Viděl potřeby mužů a žen, dětí i mládeže. Všechny zval: „Pojďte ke mně.“

Během svého veřejného působení na zemi věnoval Pán Ježíš více času uzdravování nemocných než kázání. Svými zázraky potvrzoval pravdivost prohlášení, že nepřišel lidstvo zahubit, ale zachránit. Všude ho předcházela zvěst o jeho milosrdenství. Kudy procházel, radovali se z nově získaného zdraví a sil mnozí, nad nimiž se slitoval. Kolem nich se shromažďovaly zástupy lidí, kteří chtěli z jejich úst slyšet, co pro ně Pán vykonal. Pro mnohé byl jeho hlas prvním zvukem, který slyšeli, jeho jméno prvním slovem, které vyslovili, a jeho tvář první tvář, kterou ve svém životě spatřili. Proč by tedy neměli Pána Ježíše milovat a chválit? Když procházel městy a vesnicemi, působil jako živý pramen šířící život a radost.

„Země Zabulón a Neftalím,
směrem k moři, za Jordánem,
Galilea pohanů —
lid bydlící v temnotách uvidí veliké světlo;
světlo vzejde těm, kdo seděli v krajině stínu smrti.“

Matouš 4,15.16.

Spasitel využil každé uzdravení k tomu, aby do myslí i srdcí lidí vštěpoval Boží zásady. To byl smysl jeho činnosti. Uděloval pozemské požehnání, aby lidé mohli snadněji přijmout evangelium jeho milosti.

Kristus mohl zaujmout nejvyšší místo mezi židovskými učiteli. Raději však kázal evangelium chudým. Chodil z místa na místo, aby slova pravdy mohli uslyšet lidé ve městech i na odlehlých místech. Vykládal Písmo a lidé mohli slyšet jeho hlas u jezera, pod horským

úbočím, na ulicích města i v synagoze. Často vyučoval na vnějším nádvoří chrámu, aby jeho slova mohli slyšet i pohané.

[11] Protože Pán Ježíš vysvětloval Písmo úplně jinak než zákoníci a farizeové, upoutal pozornost lidí. Rabíni stavěli na tradici, lidských teoriích a spekulacích. Často nahrazovali Písmo lidskými výroky o Písmu. Pán Ježíš však zvěstoval Boží slovo. Tazatelům odpovídal prostým: „Je psáno.“ „Co praví Písmo?“ „Co tam čteš?“ Předkládal Boží slovo při každé příležitosti, ať projevil zájem přítel či nepřítel. Hlásal poselství evangelia jasně a mocně. Osvětloval učení patriarchů a proroků a posluchačům to znělo jako nové zjevení. Nikdy předtím si neuvědomili, že Boží slovo má tak hluboký význam.

Nikdy na zemi nepůsobil takový kazatel evangelia jako Kristus. Vládce nebes se ponížil a vzal na sebe lidskou přirozenost, aby se s lidmi setkal v jejich prostředí. Všem lidem, bohatým i chudým, svobodným i otrokům, přinesl Ježíš Kristus, posel nové smlouvy, zvěst o spasení. Po celé Palestině se o něm mluvilo jako o Velkém lékaři. Nemocní putovali do míst, kterými měl procházet, aby ho mohli požádat o pomoc. Mnozí ho vyhledávali, aby slyšeli jeho slova a pocítili dotek jeho ruky. Tak tento Král slávy v ponížené podobě člověka chodil od města k městu a od vesnice k vesnici, hlásal evangelium a uzdravoval nemocné.

Přicházel na velké národní výroční svátky a zástupům zaujatým vnějšími obřady vyprávěl o Božích pravdách a přibližoval jim věčnost. Všem přinášel bohatství z pokladnice moudrosti. Mluvil tak prostou řečí, že nemohli neporozumět. Svými vlastními metodami povzbuzoval všechny zarmoucené a ustarané. Soucitně, taktně a laskavě pomáhal lidem nemocným hříchem a přinášel jim zdraví a sílu.

Jako nejlepší učitel se snažil zasáhnout své posluchače prostřednictvím skutečností, které nejlépe znali. Vykládal pravdu tak, že se jeho posluchačům provždy spojila s jejich nejušlechtilejšími vzpomínkami a pocity. Jeho způsob učení je přesvědčoval, že mu skutečně jde o jejich dobro a štěstí. Jeho posluchači byli uneseni, protože učil srozumitelně, používal vhodná přirovnání a hovořil laskavě a radostně. Jednoduchost a opravdovost, s jakou oslovoval potřebné, prostupovaly každé jeho slovo. Jak rušný měl život! Každý den vstupoval do skromných obydlí chudých a nemocných a nabízel naději sklíčeným a pokoj zarmouceným. Plný lásky, zájmu a soucitu

přicházel povzbudit malomyslné a potěšit skleslé. Kamkoli přišel, všude přinášel požehnání.

Pán Ježíš nesloužil jen chudým. Hledal cestu také k bohatým. Rád se seznámil se zámožným vzdělaným farizeem, s židovským šlechticem i s římským vojákem. Přijal jejich pozvání, zúčastnil se jejich hostin, seznámil se s jejich zájmy a zaměstnáním, aby si získal jejich sympatie a mohl jim představit nepomíjející bohatství.

Kristus přišel na tento svět, aby ukázal, že přijme-li člověk moc shůry, může žít skutečně nesobeckým životem. S neúnavnou trpělivostí a laskavou ochotou pomáhal lidem v jejich problémech. Něžným dotekem milosti odstraňoval z lidského nitra pochybnosti a neklid, nepřátelství proměňoval v lásku a nevíru v důvěru.

Člověka, který po něm toužil, mohl vyzvat: „Následuj mě.“ Oslovený vstal a následoval ho. Kristovo slovo zpřetrhalo pouta se světem. Jeho hlas odstranil z lidského srdce lakomství a ctižádost a osvobozený člověk pak následoval Spasitele.

[12]

Bratrská láska

Kristus neuznával dělení lidí podle národnosti, postavení nebo vyznání. Zákoníci a farizeové si přáli, aby z darů nebes mělo prospěch jen jejich město a jejich národ a aby zbytek Boží rodiny na světě byl z těchto požehnání vyloučen. Kristus však přišel strhnout každou dělicí zeď. Přišel ukázat, že jeho dar milosti a lásky je právě tak neomezený jako vzduch, světlo nebo déšť, který osvěžuje zemi.

Kristus svým životem založil náboženství bez kastovníctví, v němž jsou židé i pohané, svobodní i otroci spojeni bratrstvím. Jsou si před Bohem rovni. Nedal se ovlivnit žádným politickým děním. Kristus nedělal rozdíl mezi domácími a cizinci, přáteli a nepřáteli. Přijímal vážně touhu člověka po záchraně.

Pán Ježíš nepovažoval nikoho za bezcenného. Snažil se každému poskytnout uzdravující lék. V každé společnosti učil způsobem odpovídajícím době a okolnostem. Při pohledu na nezáměr a urážky jednoho člověka vůči druhému si tím více uvědomoval, jak velice potřebují jeho božský a lidský soucit. Snažil se poskytnout naději i lidem velmi hrubým a takovým, od kterých se nedalo mnoho čekat. Ujistil je, že i oni mohou žít čistým a užitečným životem a obdržet povahu, která zjeví, že jsou Božími dětmi.

Často se setkal s lidmi, kteří jednali pod vlivem satana a neměli sílu vymanit se z jeho područí. Takovým malomyslným, nemocným, pokoušeným, padlým lidem Pán Ježíš projevovat láskyplný soucit. Hovořil s nimi slovy, která potřebovali slyšet a kterým rozuměli. Potkával také lidi, kteří bojovali s nepřítelem spasení. Povzbuzoval je, aby vytrvali, a ujist'oval je, že zvítězí, protože na jejich straně stojí Boží andělé, kteří jim pomohou k vítězství.

Sedával jako čestný host u stolu publikánů. Svým soucitem a laskavostí dokazoval, že ctí důstojnost člověka. Lidé si přáli, aby jim mohl důvěřovat. Jeho slova působila na jejich vyprahlé nitro jako životodárná síla. V těchto vyvržencích společnosti vzbudil nové pohnutky a otevřel jim možnost nového života.

Ačkoli byl Pán Ježíš Žid, veřejně se stýkal se Samařany. Neuznával farizejské zvyky svého národa. Navzdory předsudkům přijímal pohostinnost opovrhovaných lidí. Spal pod jejich střechou. Jedl s nimi u jejich stolu. Přijímal jídlo, které připravili a které mu podávali svýma rukama. Učil v jejich ulicích a choval se k nim velice laskavě a zdvořile. Zatímco jejich srdce přitahoval lidským soucitem, jeho božská milost je přiváděla ke spasení, které Židé odmítli.

Osobní služba

[13] Kristus využil každou příležitost k hlásání evangelia spásy. Zaposlouchejme se do obdivuhodných slov, která pronesl k jedné samařské ženě. Seděl u Jákobovy studny, když žena přišla nabrat vodu. K jejímu překvapení ji požádal o laskavost: „Dej mi napít.“ Toužil po doušku chladné vody a chtěl přitom využít příležitost, aby jí mohl nabídnout vodu života. Samařská žena mu odpověděla: „, Jak ty jako Žid můžeš chtít ode mne, Samařanky, abych ti dala napít? Židé se totiž se Samařany nestýkají. Ježíš jí odpověděl: „, Kdybys znala, co dává Bůh, a věděla, kdo ti říká, abys mu dala napít, požádala bys ty jeho, a on by ti dal vodu živou. . . Každý, kdo pije tuto vodu, bude mít opět žízeň. Kdo by se však napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznit na věky. Voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem, vyvěrajícím k životu věčnému.“ **Jan 4,7-14.**

Kolik zájmu projevil Kristus o tuto jedinou ženu! Jak vážná a přesvědčivá byla jeho slova! Když je žena uslyšela, nechala na místě vědro, vrátila se do města a řekla svým přátelům: „Pojd' te se

podívat na člověka, který mi řekl všechno, co jsem dělala. Není to snad Mesiáš?“ Stalo se pak, že „mnoho Samařanů z onoho města v něho uvěřilo“. Jan 4,29.39. A kdo posoudí, kolika lidem od té doby Kristova slova již ukázala cestu spasení?

Kdykoli jsou lidé ochotni přijmout pravdu, je Kristus připraven je učit. Zjevuje jim Otce a ukazuje, jak mu mohou sloužit. Nemluví k nim v podobenstvích, ale říká jim jako samařské ženě u studny: „Já jsem to — ten, který k tobě mluví.“ Jan 4,26.

[14]

2. kapitola — Dny služby

V rybářově domě v Kafarnaum ležela Petrova tchyně se silnou horečkou. „Prosili ho za ni.“ **Lukáš 4,38**. Pán Ježíš „se dotkl její ruky a horečka ji opustila“. **Matouš 8,15**. Vstala a obsluhovala Spasitele a jeho učedníky.

Zpráva o uzdravení se rychle rozšířila. Protože k uzdravení došlo v sobotu, lidé se ze strachu před rabíny neodvažovali přijít za Pánem Ježíšem, dokud slunce nezapadne. Teprve pak přicházeli obyvatelé celého města a okolí k prostému domu, kde bydlel. Nemocné přinášeli na nosítkách, jiní přicházeli ke Spasiteli o berlích nebo je podpírali jejich přátelé.

Proud nemocných neustával, neboť nikdo nevěděl, zda příští den zůstane Velký lékař ještě mezi nimi. Podobný den Kafarnaum ještě nezažilo. Všude se ozýval jásot a výkřiky radosti a osvobození.

Pán Ježíš neustal ve své činnosti, dokud neuzdravil posledního nemocného. Poslední návštěvníci odešli až pozdě v noci a teprve pak se v Šimonově domě rozhostilo ticho. Skončil dlouhý, vyčerpávající den a Pán Ježíš se odebral k odpočinku. Avšak před svítáním, zatímco město tvrdě spalo, „ještě za tmy vstal a vyšel z domu, odešel na pusté místo, a tam se modlil“. **Marek 1,35**.

Časně zrána přišel za Pánem Ježíšem Petr se svými druhy a oznámili mu, že ho obyvatelé Kafarnaum již hledají. K jejich překvapení však Kristus řekl: „Také ostatním městům musím zvěstovat Boží království, vždyť k tomu jsem byl poslán.“ **Lukáš 4,43**.

Kafarnaum zachvátilo vzrušení a hrozilo nebezpečí, že lidé nepochopí nejvlastnější smysl Kristova poslání. Pán Ježíš na sebe nechtěl upoutat pozornost jen jako na uzdravovatele nebo lékaře tělesných nemocí. Chtěl, aby lidé za ním šli jako za svým Spasitelem. Lidé by rádi uvěřili, že přišel jako král založit pozemské království, avšak Pán Ježíš chtěl obrátit jejich mysl od pozemských věcí k otázkám duchovním. Pouze pozemský úspěch by jeho dílu překážel.

Obdiv lehkovážného zástupu se Pána Ježíše nepříjemně dotýkal. Nikdy neprosazoval sebe. Byly mu cizí pocty, které svět prokazuje

těm, kteří mají majetek, postavení nebo nadání. Nepoužíval žádné prostředky, které používají lidé, aby získal oddanost nebo úctu druhých. Staletí před jeho narozením o něm prorok napsal: „Nekřičí a hlas nepozvedá, nedává se slyšet na ulici. Nalomenou třtinu nedolomí, nezhasí knot doutnající. Soud vyhlásí podle pravdy.“ **Izajáš 42,2.3.** [15]

Farizeové se snažili odlišit od ostatních úzkostlivým obřadnictvím, okázalostí bohoslužby a dobročinností. Diskuzemi o náboženství chtěli dokázat svou náboženskou horlivost. Soupeřící skupiny se mezi sebou hlučně a dlouho přely. Ulicemi často zněly hádky rozzlobených zákoníků.

Pán Ježíš jednal úplně jinak. Neliboval si v hlučných učených sporech. Nekonal okázalé obřady. Nesnažil se získat obdiv lidí. Spasitel žil v úzkém spojení se svým Otcem. Proto v něm Otec mohl projevit svou povahu. A právě k tomu chtěl Pán Ježíš upoutat pozornost lidí.

„Slunce spravedlnosti“ neozářilo svět v plné nádheře, aby lidi oslnilo svou slávou. Prorok Ozeáš o Mesiáši napsal: „Jeho příchod je jako svítání.“ **Ozeáš 6,3.** Slunce vychází pozvolna a postupně, rozptyluje tmu a probouzí svět k životu. Podobně vychází i „Slunce spravedlnosti se zdravím na paprscích“. **Malachiáš 3,20.**

„Zde je můj služebník, jehož podepírám,
můj vyvolený, v němž jsem našel zalíbení.“

Izajáš 42,1.

„Byl jsi záštitou slabého,
v soužení záštitou ubožáka,
útočištěm před přívalem
i stínem v horku.“

Izajáš 25,4.

„Toto praví Bůh Hospodin,
který stvořil nebesa a roztáhl je,
zemi překlenuj i s tím,
co na ní vzchází,
jenž dává dech lidu na ní

a ducha těm, kdo po ní chodí:
 Já Hospodin jsem tě povolal
 ve spravedlnosti
 a uchopil tě za ruku;
 budu tě opatrovat, dám tě
 za smlouvu lidu
 a za světlo pronárodům,
 abys otvíral slepé oči,
 abys vyváděl vězně ze žaláře,
 z věznic ty, kdo sedí v temnotě.“

Izajáš 42,5-7.

„Slepé povedu cestou,
 již neznají, stezkami,
 o nichž nic nevědí,
 je budu vodit.
 Tmu před nimi změním v světlo,
 pahorkatiny v rovinu.
 Toto jsou věci, jež učiním,
 od toho neupustím.“

Izajáš 42,16.

„Zpívejte Hospodinu
 píseň novou!
 Ať zní jeho chvála
 ze všech končin země.
 Ti, kteří se vydávají na moře,
 i to, čeho je moře plno,
 ostrovy a ti, kdo na nich bydlí,
 ať pozvednou svůj hlas,
 i poušť a její města,
 dvorce, v nichž bydlí Kédar,
 ať plesají obyvatelé Sely
 a výskají z vrcholků hor.

At' vzdají čest Hospodinu,
at' mu chvalořečí na ostrovech.“

Izajáš 42,10-12.

„Plesejte nebesa,
vždyť Hospodin to vykoná,
hlaholte, nejhlubší útroby země,
at' zvučně plesají hory,
les a všechny jeho stromy,
nebot' Hospodin vykoupí Jákoba
a proslaví se v Izraeli.“

Izajáš 44,23.

„Zjevil svou slávu a jeho učedníci v něj uvěřili“

Jan Křtitel prožíval v Herodově vězení zklamání a znepokojení nad dílem Pána Ježíše. Poslal k němu dva ze svých učedníků s otázkou: „Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?“ **Matouš 11,3.**

Spasitel na jejich otázku neodpověděl ihned. Když před ním stáli udiveni jeho mlčením, viděli, jak k němu přicházejí nemocní. Hlas Velkého lékaře pronikal ušima hluchých. Slovo a dotek jeho ruky otevíraly slepé oči, aby spatřily denní světlo, přírodní krásy, obličeje přátel a tvář Vykupitele. Jeho hlas pronikl k sluchu umírajících a ti vstali zdraví a silní. Posedlí uposlechl jeho slova, jejich šílenství je opustilo a začali velebit Spasitele. Chudí rolníci a nádeníci, kterými rabíni opovrhovali jako nečistými, se kolem něho shromažďovali a Pán Ježíš jim představil slova věčného života.

Uplynul den. Janovi učedníci všechno viděli a slyšeli. Nakonec je Pán Ježíš k sobě zavolal a přikázal jim, aby šli a vyprávěli Janovi, co viděli a slyšeli. Pak dodal: „Blaze tomu, kdo se nade mnou neuráží.“ **Matouš 11,6.** Učedníci poselství předali a Janovi to stačilo.

Jan si připomněl proroctví o Mesiáši: „Hospodin mě pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvázat rány zkroušených srdcem, vyhlásit zajatcům svobodu a vězňům propuštění, vyhlásit léto Hospodinovy přízně, ... potěšit všechny truchlící.“ **Izajáš 61,1.2.** Slíbeným Mesiášem byl Ježíš z Nazaretu.

Tím, že sloužil potřebám trpícího lidstva, dokázal své božství. Snížil se na úroveň člověka, a tím projevil svou slávu.

Kristovy činy dokazovaly nejen to, že je Mesiáš, ale ukázaly také, jak bude nastoleno jeho království. Pán seznámil Jana se stejnou pravdou jako kdysi Elijáše na poušti. „Před Hospodinem šel veliký a silný vítr, rozervávající hory a tříštící skály, ale Hospodin v tom větru nebyl. Po větru zemětřesení, ale Hospodin v tom zemětřesení nebyl. Po zemětřesení oheň, ale Hospodin ani v tom ohni nebyl. Po ohni hlas tichý, jemný.“ **1. Královská 19,11.12.** Tak promluvil Bůh k prorokovi. Podobně měl své dílo konat Pán Ježíš. Neměl bořit trůny a rozvracet království. Neměl působit okázalostí a vnější nádherou. Měl lidi oslovit životem plným milosrdenství a sebeobětování.

[17] Boží království neprovází vnější okázalost. Přichází nenápadným vlivem Božího slova, vnitřním působením Božího Ducha a společenstvím s Kristem. Největším projevem moci Božího království je lidská povaha, která odráží dokonalost Kristova charakteru.

Kristovi následovníci mají být světlem světa. Bůh jim však nepřikazuje, aby svítili vlastním světlem. Nechce, aby samolibě vystavovali na odiv svou dobrotu. Přeje si, aby se ztotožnili se zásadami nebes. Až se setkají s jinými lidmi, budou vyzařovat Boží světlo, které je v nich. Jejich neochvějná věrnost bude světlem pro okolí.

Pro pokrok Božího díla není rozhodující bohatství nebo vysoké postavení, nákladné vybavení, okázalá architektura a přepychový nábytek. Podstatné nejsou ani výkony, které vzbuzují obdiv lidí a lichotí ješitnosti. Okázalost, i když na světě vzbuzuje úctu, nemá v Božích očích cenu. Pán Bůh si více cení hodnot neviditelných a věčných než viditelných a časných. Viditelné a časné věci mají cenu, pokud nám přibližují neviditelné a věčné skutečnosti. Ani nejvybranější umělecká díla však nemůžeme srovnávat s krásou povahy, kterou v člověku vytváří Duch svatý.

Když Bůh dal světu svého Syna, dal lidstvu nepomíjející bohatství. Všechny poklady, které lidé od počátku světa nashromáždili, jsou v porovnání s ním ničím. Kristus přišel na tento svět, aby lidem představil velikost Boží lásky. To je Boží poklad, který můžeme prostřednictvím Krista získat, zjevovat a šířit.

Lidské úsilí je v Božím díle účinné natolik, nakolik je člověk oddaný Ježíši Kristu a nakolik Kristova milost proměnila jeho život. Svět má poznat, že jsme jiní, protože Bůh nám dal svou pečeť,

protože v nás zjevuje svou vlastní povahu lásky. Vykupitel nám uděluje svou spravedlnost.

Bůh nevybírání lidí pro svou službu na základě bohatství, vzdělání nebo výřečnosti. Ptá se: „Jsou dost pokorní, aby se mnou nechali vést? Mohu jim svěřit své poselství? Budou mě správně představovat?“

Nakolik Bůh může člověka naplnit svým Duchem, natolik ho může použít ve svém díle. Přijme jen takovou službu, ve které se odrážejí rysy jeho charakteru. Kristovy následovníky má svět poznat podle toho, že ztělesňují Boží nesmrtelné zásady.

„Beránky svou paží shromáždí uje, v náručí je nosí“

Když Pán Ježíš sloužil v ulicích měst, tlačily se do jeho blízkosti matky s nemocnými a umírajícími dětmi v náručí s touhou, aby si jich všiml.

Bledé, unavené, téměř zoufalé, přesto však odhodlané a vytrvalé matky se svým břemenem utrpení hledaly Spasitele. Lidé, kteří se tlačili k Pánu Ježíši, je odstrkovali. Ale Pán Ježíš si k nim pozvolna razil cestu, až se dostal do jejich blízkosti. V jejich srdcích vzklíčila naděje. Když viděly, že jim Pán Ježíš věnuje pozornost, když v jeho očích spatřily soucit a lásku, vytryskly jim slzy radosti.

Spasitel oslovil jednu ze shromážděných žen a její důvěru povzbudil otázkou: „Co mohu pro tebe udělat?“ S pláčem vyjádřila své velké přání: „Pane, uzdrav mé dítě.“ Kristus vzal dítě z náruče matky a nemoc odešla. Smrtná bledost zmizela. Životodárná krev začala opět naplno proudit žilami. Do svalů se vlila nová síla. Kristus řekl matce ještě několik povzbudivých a potěšujících slov. Pak se věnoval dalšímu stejně naléhavému případu. Spasitel znovu použil svou životodárnou moc. Všichni vzdávali chválu a čest divotvůrci.

Většinou se zabýváme jen velkými činy Ježíše Krista. Hovoříme o úžasných skutcích, které vykonal, a o zázracích, jež učinil. O jeho velikosti však svědčí ještě více pozornost, jakou věnoval záležitostem, které jiní považovali za malicherné.

Židé měli ve zvyku přinášet děti k rabínovi, aby na ně vložil ruce a požehnal jim. Učedníci se domnívali, že by Pána Ježíše neměli vytrhovat z jeho mnohem důležitějšího díla takovými záležitostmi. Proto se s nelibostí dívali na matky, které chtěly, aby Pán Ježíš

požehnal jejich dětem. Pokládali tyto děti za příliš malé na to, aby jim návštěva u Pána Ježíše prospěla. Domnívali se, že by Krista jejich přítomnost mohla obtěžovat. Spasitel však chápal zájem a starost matek, které chtěly vychovávat své děti podle Božího slova. Vyslyšel jejich modlitby. Sám je k sobě přitáhl.

Jedna maminka s dítětem se vydala za Pánem Ježíšem. Svěřila se sousedce a ta chtěla, aby Pán Ježíš požehnal i jejím dětem. Nakonec se sešlo několik matek s malými dětmi. Byly mezi nimi i větší a dospělejší děti. Pán Ježíš rád vyslechl jejich nesměle vyjádřená přání. Čekal však, jak se k nim zachovají učedníci. Když viděl, že matkám domlouvají a posílají je pryč v domnění, že tím Pánu Ježíši pomohou, upozornil je na jejich chybu: „Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří království Boží.“ **Marek 10,14**. Vzal děti do náruče, vložil na ně ruce a žehnal jim.

Maminky měly radost. Kristova slova je posílila a povzbudila. S novou odvahou na sebe vzaly tíhu odpovědnosti a radostně pokračovaly v práci pro své děti.

Kdybychom mohli sledovat další život této skupinky, viděli bychom, jak maminky připomínají, co onoho dne zažily a co jim Pán Ježíš řekl. Vzpomínka na Kristova slova často v pozdějších letech udržovala děti na cestě do Božího království.

Kristus je i dnes stejně soucitným Spasitelem jako tehdy, když chodil mezi lidmi na této zemi. Pomáhá matkám stejně jako kdysi, když brával do náruče děti v Judsku. Naše syny a dcery vykoupil svou krví právě tak jako tehdejší děti.

Pán Ježíš ví, co tíží mateřské srdce. Má soucit s každou maminkou, protože i jeho matka se potýkala s chudobou a nedostatkem. Neváhal podniknout dlouhou cestu, aby kananejskou ženu zbavil těžkých starostí. Totéž je ochoten vykonat i pro dnešní matky. Vzkřísil syna vdovy z Naim. I v úzkosti na kříži pamatoval na svou vlastní matku. Stejně se zajímá i o utrpení dnešních matek.

[19]

V každém žalu a v každé nouzi nabízí útěchu a pomoc.

Maminky, svěřte své problémy Pánu Ježíši. Pomůže vám v každodenních starostech o děti. Každá matka má možnost svěřit své trápení Spasiteli. Pán, který prohlásil: „Nechte děti přicházet ke mně a nebraňte jim“ (**Marek 10,14**), stále zve maminky i s dětmi k sobě a chce jim požehnat.

V dětech, které k němu byly přivedeny, viděl Pán Ježíš budoucí dědice své milosti a občany svého království. Některé z nich se měly dokonce stát mučedníky pro jeho jméno. Věděl, že tyto děti mu budou naslouchat a přijmou ho za svého Vykupitele ochotněji než dospělí, kteří jsou často zatíženi světskou moudrostí a tvrdostí srdce. Přizpůsobil své vyučování jejich chápání. Vládce nebes odpovídal na dětské otázky a zjednodušoval velké pravdy, aby je děti mohly pochopit. Zaseval do jejich myslí semeno pravdy, které po letech vzejde a přinese plody pro věčný život.

Když Pán Ježíš žádal učedníky, aby neodháněli děti, které za ním přicházely, mluvil ke svým následovníkům ve všech dobách — k představitelům církve, kazatelům, činovníkům sborů a všem křesťanům. Pán Ježíš k sobě přitahuje děti a nás vyzývá: „Nechte je přijít.“ Jako by tím říkal: „Ony přijdou, nebudete-li jim bránit.“

Nedopusťte, aby vaše nekřesťanská povaha představovala Pána Ježíše ve špatném světle. Neodvádějte od něj děti svou chladností a nevlídností. Nezavdávejte jim příčinu, aby měly pocit, že by se jim v nebi nelíbilo, kdybyste tam byli vy. Nemluvte o náboženství jako o něčem, čemu děti nemohou rozumět. Nejednejte tak, jako byste nechtěli, aby už v dětství přijaly Krista. Nevzbuzujte v nich nesprávný dojem, že Kristovo náboženství je ponuré a že chtějí-li přijít ke Spasiteli, musí se v životě vzdát všeho radostného.

Působí-li Duch svatý na srdce dětí, spolupracujte s ním. Vyprávějte jim, že je Spasitel zve. Řekněte jim, že mu nic nemůže udělat větší radost, než když se mu odevzdají v útlém dětství.

Odpovědnost rodičů

Spasitel se zájmem sleduje lidi, které vykoupil svou krví. Opravňuje ho k tomu jeho láska. Jeho láska touží nejen po dobře vychovaných a milých dětech, ale i po těch, které dědičností nebo nesprávnou výchovou získaly povahové kazy. Mnozí rodiče si neuvědomují, do jaké míry jsou odpovědni za špatné povahové vlastnosti svých dětí. Nemají dostatek lásky a moudrosti, aby správně jednali s chybujícími dětmi, které jsou takové, jak je vychovali. Pán Ježíš s nimi cítí. Ví, proč jsou takové.

Každý, kdo pracuje pro Krista, může tyto bloudící a chybující děti přivést ke Spasiteli. Může si získat jejich náklonnost moudrostí

[20] a taktem. Může jim dodat odvahu a naději. Může být svědkem toho, jak Kristova milost změní jejich povahu, takže o nich bude platit: „Takovým patří království Boží.“

Pět ječných bochníků nasytí velké množství lidí

Celý den se za Kristem a jeho učedníky hrnul velký zástup lidí, když učil u jezera. Naslouchali jeho laskavým slovům, tak prostým a jasným, že byla pro ně balzámem z Galádu. Hojivé doteky jeho božské ruky vracely zdraví nemocným a život umírajícím. Zdálo se jim, že toho dne sestoupilo nebe na zemi, a vůbec si neuvědomovali, jak dlouho už nic nejedli.

Slunce již zapadalo, ale lidé se nerozcházeli. Proto učedníci přišli ke Kristu a navrhovali, aby poslal lidi v jejich vlastním zájmu domů. Mnozí z nich přišli zdaleka a od rána nic nejedli. V okolních městečkách a vesnicích by mohli sehnat něco k jídlu. Ježíš však řekl: „Dejte vy jim jíst.“ **Matouš 14,16**. Pak se obrátil k Filipovi a zeptal se ho: „Kde nakoupíme chleba, aby se všichni najedli?“ **Jan 6,5**.

Filip přehlédl to množství hlav a usoudil, že je nemožné opatřit potravu pro tak velké shromáždění. Odpověděl: „Ani za dvě stě denárů chleba nepostačí, aby se na každého aspoň něco dostalo.“ **Jan 6,7**.

Ježíš se zeptal, kolik jídla by se našlo mezi přítomnými. „Je tu jeden chlapec,“ pravil Ondřej, „který má pět ječných chlebů a dvě ryby; ale co je to pro tolik lidí!“ **Jan 6,9**. Ježíš přikázal, aby mu je přinesli. Pak řekl učedníkům, ať vyzvou lidi, aby se posadili do trávy. Když se tak stalo, vzal chleby a ryby, „vzhlédl k nebi, vzdal díky, lámal chleby a dával učedníkům a učedníci zástupům. I jedli všichni a nasýtli se; a sebrali nalámaných chlebů, které zbyly, dvanáct plných košů.“ **Matouš 14,19.20**.

Boží mocí Kristus zázračně nasýtil zástupy. Nabídl však jednoduchý pokrm — jen ryby a ječné chleby, které byly denní potravou galilejských rybářů.

Kristus mohl pro tyto lidi prostřít bohatou tabuli. Avšak jídlo připravené jen pro ukojení chuti by neposkytlo poučení pro jejich dobro. Tímto divem chtěl dát Kristus poučení o prostotě. Kdyby dnes byli lidé prostí ve svých zvycích, kdyby žili v souladu se zákony přírody tak jako na počátku Adam a Eva, bylo by dostatek potravy

pro potřeby všeho lidstva. Sobectví a uspokojování zvrácené chuti však s sebou přineslo hřích a utrpení, které pochází na jedné straně z nestřídmosti a na druhé straně z nedostatku.

Ježíš neusiloval o to, aby k sobě lidi přitáhl tím, že by uspokojoval jejich touhu po přepychu. Pro tento velký zástup lidí, unavených a hladových po dlouhém vzrušeném dni, byla prostá strava důkazem jak Kristovy moci, tak jeho něžné péče o ně v běžných životních potřebách. Spasitel neslibuje svým následovníkům přepych světa. Jejich úděl může být poznamenán chudobou. Avšak Ježíš je svým slovem ujišť uje, že o jejich potřeby bude postaráno, a slibuje jim trvalou útěchu prostřednictvím své přítomnosti, což je víc než pozemské štěstí.

[21]

Když byl zástup nasycen, zbylo ještě hojně potravy. Ježíš přikázal svým učedníkům: „Seberte zbylé nalámané chleby, aby nic nepřišlo nazmar!“ **Jan 6,12.** Tato slova znamenala víc než posbírání zbytků potravy do košů. Poučení bylo dvojí. Nic nemá přijít nazmar. Nesmíme nechat bez povšimnutí žádný časný prospěch. Nesmíme zanedbat nic, co by mohlo posloužit k blahu lidské bytosti. Je třeba sebrat všechno, co zmírní nouzi hladovějících na zemi. Stejně pečlivě musíme opatrovat chléb z nebe, abychom uspokojili potřeby nitra. Máme žít každým slovem Božím. Nic z toho, co praví Bůh, se nesmí ztratit. Nesmíme přehlédnout jediné slovo, které se týká naší spásy. Ani jediné slovo nesmí padnout bez užitku na zem.

Zázrak rozmnožení chlebů nás učí, jak jsme závislí na Bohu. Když měl Kristus nasytit pět tisíc lidí, nebyla po ruce téměř žádná potrava. Zdánlivě nevládl Kristus žádnými prostředky, jež by mohl použít. Byl v pusté krajině s pěti tisíci muži, s ženami a dětmi. Nezval tento zástup lidí, aby ho tam následovali. Všichni chtěli být u něho, a proto přišli bez pozvání nebo příkazu. Kristus však věděl, že jsou hladoví a unavení, když celý den naslouchali jeho naučením. Byli daleko od svých domovů a noc byla již přede dveřmi. Mnozí z nich neměli prostředky, aby si mohli koupit něco k jídlu. Ten, který se pro ně na poušti čtyřicet dní postil, nepřipustí, aby se vrátili domů vyhladovělí.

Boží prozřetelnost postavila Ježíše do situace, v níž se nacházel. Spoléhal na svého nebeského Otce, že mu dá prostředky k uspokojení potřeb lidí. Dostaneme-li se do úzkých, máme spoléhat na Boha. V

každé nouzi máme hledat pomoc u toho, který vládne nekonečnými zdroji.

Při tomto divu přijal Kristus od Otce vše, co potřeboval. Odevzdal to učedníkům, učedníci lidem a lidé navzájem jeden druhému. Tak všichni, kdo jsou spojeni s Kristem, dostanou od něho chléb života a budou jej rozdávat druhým. Jeho následovníci jsou ustanoveni k tomu, aby zprostředkovávali spojení mezi Kristem a lidmi.

Když učedníci slyšeli Spasitelův příkaz: „Dejte vy jim jíst“, představili si hned všechny potíže s tím spojené. Ptali se: „Máme jít do vesnice nakoupit jídlo?“ Co však řekl Kristus? „Dejte vy jim jíst.“ Učedníci snesli Ježíši vše, co měli. Kristus je však nevyzval, aby jedli. Prikázal jim, aby posloužili lidem. Jídlo se v jeho ruce mnohonásobilo a ruce učedníků, které se vztahovaly ke Kristu, byly stále plné. Malá zásoba stačila pro všechny. Když se zástup nasýtil, jedli toto vzácné jídlo poskytnuté nebem učedníci s Ježíšem.

Díváme-li se na potřeby chudých, nevědomých a trpících, jak často při tom klesáme na mysli. Klademe si otázku: „Co zможou naše chabé síly a skrovné možnosti, aby se odstranila tato strašná bída? Nemáme počkat na někoho, kdo má větší schopnosti dílo zorganizovat, nebo na nějakou organizaci, která se toho ujme?“ Kristus říká: „Dejte vy jim jíst.“ Využijte prostředky, čas a schopnosti, které máte. Přineste své ječné chleby Ježíši.

Ačkoli vaše zásoby možná nestačí k tomu, aby se z nich najedly tisíce, snad postačí k nasycení jednoho člověka. V Kristových rukou mohou nasýtit mnohé. Udělejte to stejně jako učedníci — dejte, co máte. Kristus váš dar znásobí. Odmění oddanou, prostou důvěru, kterou v něho vkládáte. Ukáže se, že to, co vypadalo jako skrovná zásoba, je ve skutečnosti bohatou hostinou.

„Vždyť kdo skoupě rozsévá, bude také skoupě sklízet, a kdo štědře rozsévá, bude také štědře sklízet. . . Bůh má moc zahrnout vás všemi dary své milosti, abyste vždycky měli dostatek všeho, co potřebujete, a ještě vám přebývalo pro každé dobré dílo, jak je psáno: ‚Rozdělil štědře, obdaroval nuzné, dobrota jeho trvá navěky.‘ Ten, který ‚dává semeno k setbě i chléb k jídlu‘, dá vzrůst vaší setbě a ‚rozmnoží plody vaší spravedlnosti‘. Vším způsobem budete obohacováni, abyste mohli být velkoryse štědrí.“ **2. Korinským**

[23] 9,6-11.

3. kapitola — S přírodou a s Bohem

Spasitel prožíval svůj život na zemi v úzkém společenství s přírodou a s Bohem. Tím nám ukázal, v čem spočívá tajemství plnohodnotného života.

Ježíš pilně a vytrvale pracoval. Dosud nežil mezi lidmi nikdo, kdo by měl větší odpovědnost. Nikdy nikdo nenesl těžší břemeno starostí a hříchů světa. Nikdy nikdo nepracoval do vyčerpání s takovým nasazením pro dobro lidí. Přesto žil zdravě. Tělesně i duchovně je představován obětním beránkem „bez vady a bez poskvrny“. **1. Petrův 1,19**. Jak po tělesné, tak po duchovní stránce byl příkladem toho, čím se podle Božího záměru mělo poslušností jeho zákonů stát celé lidstvo.

Když lidé vzhlíželi k Ježíši, viděli tvář naplněnou opravdovým soucitem a rozhodností. Zdálo se, že je obklopen duchovní atmosférou. Přestože jeho chování bylo laskavé a skromné, vzbuzoval v lidech pocit, že je v něm síla, kterou nebylo možno zcela skrýt.

Během jeho veřejné činnosti ho stále pronásledovali lstiví a pokrytečtí lidé, kteří usilovali o jeho život. V jeho stopách kráčeli zvědové. Sledovali jeho slova a hledali v nich záminku, aby proti němu mohli zakročit. Nejbystřejší a nejvzdělanější lidé národa se snažili porazit ho v diskuzi. Nikdy se jim to však nepodařilo. Nakonec vyklidili pole s pocitem zmatku a zahanbení před skromným Učitelem z Galileje. Kristovo učení bylo svěží a živé a mělo moc, jakou lidé ještě nepoznali. I jeho nepřátelé museli přiznat, že „nikdo nikdy takto nemluvil“. **Jan 7,46**.

Dětství, které Ježíš strávil v chudobě, nebylo zasaženo zlozvyky zkažené doby. Pracoval u truhlářského ponku, vykonával povinnosti, které ukládá život v rodině, učil se poslušnosti a práci. Oddech nacházel v přírodním prostředí, kde sbíral vědomosti a snažil se pochopit tajemství přírody. Studoval Boží slovo a chvíle největšího štěstí prožíval tehdy, když se mohl z prostředí, kde pracoval, odebrat do polí, rozjímat v tichých údolích či rozmlouvat s Bohem na horském úbočí nebo mezi stromy v lese. Často ho bylo možno brzy ráno

[24]

spatřit na nějakém odlehlém místě, jak přemýšlí, hloubá v Písmu nebo se modlí. Zpěvem vítal ranní úsvit. S písněmi, jimiž vzdával díky, vykonával svou práci a přinášel nebeskou radost upracovaným a sklíčeným.

Za svého působení žil Ježíš převážně venku v přírodě. Cesty z místa na místo konal pěšky a mnoho učil pod širým nebem. Když vychovával své učedníky, odcházel s nimi často ze zmatku měst do ticha polí, protože je chtěl učit více v souladu s učením o prostotě, víře a sebeodříkání. Pod korunami stromů na horské stráni nedaleko břehu Galilejského jezera povolal za apoštoly dvanáct učedníků. Tam také pronesl kázání na hoře.

Kristus rád shromažďoval kolem sebe lidi pod modrou oblohou, na travnaté stráni nebo na břehu jezera. Zde, uprostřed díla, které sám stvořil, mohl obracet mysl svých posluchačů od umělého k přírodnímu. V růstu a rozvoji přírody se zjevovaly zásady jeho království. Když lidé pozvedli zraky k horám, které stvořil Bůh, a dívali se na obdivuhodné výtvořiny jeho ruky, mohli získat vzácná poučení o Boží pravdě. Přírodní jevy jim pak v budoucnu připomínaly učení božského Učitele. Mysl lidí se tím povznášela a jejich srdce nacházela pokoj.

Ježíš své učedníky, kteří ho při jeho práci doprovázeli, často na kratší dobu propouštěl, aby mohli navštívit své domovy a odpočinout si. Oni se však marně snažili odvést Ježíše od jeho působení. Celý den sloužil zástupům lidí, kteří za ním přišli. Večer nebo časně ráno pak odcházel do svatyně hor, kde rozmlouval se svým Otcem.

Nepřetržitá práce a střety s nepřátelstvím a falešným učením rabínů ho často tak vyčerpaly, že jeho matka a bratři, ba i jeho učedníci se obávali, že přijde o život. Když se však vrátil po hodinách modlení, jímž uzavíral pracovní den, viděli v jeho tváři výraz klidu a pokoje, svěžest, jiskru a sílu, které se zdály pronikat celou jeho bytostí. Po hodinách, které strávil sám s Bohem, vycházel ráno co ráno, aby lidem přinesl světlo nebes.

„Trochu si odpočiňte“

Když se učedníci vrátili ze své první misijní cesty, Ježíš je vyzval: „Pojďte a trochu si odpočiňte.“ Učedníci byli po svém návratu rozradostněni úspěchem, který měli jako kazatelé evangelia, když je

zastihla zpráva o smrti Jana Křtitele rukou Herodovou. Tato zpráva jim způsobila velký žal a trpké zklamání. Ježíš věděl, že když nechá Jana Křtitele zemřít ve vězení, podrobí tím víru učedníků přísné zkoušce. S něžnou lítostí pohleděl na jejich tváře poznamenané žalem a slzami. Slzy byly i v jeho očích a v jeho hlase, když řekl: „Pojd’te sami stranou na pusté místo, a trochu si odpočňte.“ **Marek 6,31.**

Nedaleko Betsaidy, u severního cípu Galilejského jezera, byla osamělá krajina, krásná ve svěží jarní zeleni, která nabízela Ježíši a jeho učedníkům vítané útočiště. K tomuto místu se vydali v člunu přes jezero. Tam, daleko od hluku davů, si mohli odpočinout. Tam mohli naslouchat Kristovým slovům, nerušení útoky a obviňováním farizeů. Doufali, že tam stráví družnou chvíli ve společnosti svého Pána.

[25]

Ježíš měl jen málo času, který mohl strávit sám se svými milovanými učedníky. Jak si vážili těchto vzácných okamžiků! Mluvili spolu o díle evangelia a o tom, jak vylepšit metody práce, aby se radostné poselství o záchraně dostalo ke všem lidem. Když jim Ježíš otvíral poklady pravdy, oživovala je Boží moc a vdechovala jim naději a odvahu.

Zanedlouho však Ježíše opět vyhledaly zástupy lidí, kteří si domysleli, že si odešel odpočinout na své obvyklé místo. Následovali ho tam. Naděje, že stráví aspoň hodinku v klidu, byla pryč. V hloubi svého čistého, milujícího srdce však měl Dobrý pastýř ovcí jen lásku a soucit k těmto hledajícím a strádajícím lidem. Celý den jim sloužil a večer je propouštěl, aby se rozešli do svých domovů a odpočinuli si.

Za svého života, který byl plně zasvěcen konání dobra pro druhé, považoval Spasitel za nutné občas přerušit nepřetržitou činnost a styk s potřebami lidí. V ústraní hledal nerušené spojení se svým Otcem. Když zástup, který ho provázel, odešel, odebral se Ježíš do hor a tam, sám s Bohem, se vroucně modlil za tyto trpící, hříšné a potřebné lidi.

Když Ježíš řekl svým učedníkům, že žeň je veliká a dělníků málo, nežádal od nich, aby pracovali nepřetržitě, ale vyzval je: „Proste proto Pána žně, ať vyšle dělníky na svou žeň.“ **Matouš 9,38.** I dnes říká svým unaveným pracovníkům tato soucitná slova, která

řekl svým prvním učedníkům: „Pojd’te sami stranou. . . a trochu si odpočíte!“ **Marek 6,31**.

Všichni, kdo jsou vychováváni Bohem, potřebují strávit hodinu v tichu a klidu, aby mohli rozmlouvat se svým srdcem, přírodou a Bohem. Mají totiž žít životem, který není v souladu se světem, s jeho zvyky a obyčejí. K tomu potřebují získat osobní zkušenost v poznávání Boží vůle. Musíme sami slyšet Boha, jak promlouvá k našemu srdci. Když zmlknou všechny ostatní hlasy a my v naprostém klidu čekáme před Bohem, vnitřní pokoj nám umožní lépe slyšet Boží hlas. Bůh nás pobízí: „Dost už! Uznejte, že já jsem Bůh.“ **Žalm 46,11**. To je účinná příprava pro každou práci pro Boha. Ten, kdo se takto osvěží, bude obklopen ovzduším světla a pokoje i uprostřed spěchajících davů a v proudu nejintenzivnější činnosti. Dostane se mu nového povzbuzení. Jeho tělesná i duchovní síla vzroste. Jeho život bude vydávat vůni a bude zjevovat božskou moc, která pronikne do lidských srdcí.

[26]

4. kapitola — Dotek víry

„Dotknu-li se aspoň jeho šatu, budu zachráněna.“ **Matouš 9,21**. Tato slova pronesla ubohá žena, která dvanáct let trpěla nemocí, jež z jejího života učinila utrpení. Vynaložila všechny své prostředky na lékaře a na léky, a nakonec jí řekli, že její choroba je nevyléčitelná. Když však slyšela o Velkém lékaři, vzklíčila v jejím srdci naděje. Pomyslela si: „Kdybych se k němu mohla jen přiblížit a promluvit s ním, mohla bych být uzdravena.“

Kristus byl na cestě k domu židovského rabína Jaira, který ho požádal, aby k němu přišel a uzdravil jeho dceru. Úpěnlivá prosba „Má dcera umírá. Pojd', vlož na ni ruce, aby byla zachráněna“ (**Marek 5,23**) zapůsobila na Kristovo laskavé a soucitné srdce. Ihned se vydal s představeným synagogy na cestu do jeho domu.

Postupovali však pomalu, protože ze všech stran se na Krista tlačil dav lidí. Spasitel si prorážel cestu zástupem, až se přiblížil k místu, kde stála nemocná žena. Znovu a znovu se marně pokoušela dostat se ke Kristu. Teď přišla její příležitost. Nevěděla, jak ho oslovit. Nechtěla ho zdržovat. Slyšela však, že pouhý dotek jeho roucha způsobuje uzdravení. V obavě, že přijde o svou jedinou možnost, se protlačila dopředu a v duchu si říkala: „Dotknu-li se aspoň jeho šatu, budu zachráněna.“

Kristus znal každou její myšlenku. Razil si cestu k místu, kde stála. Věděl o její velké nouzi a pomáhal jí, aby uvěřila.

Když kráčet kolem ní, natáhla ruku a dotkla se lemu jeho šatu. V tom okamžiku věděla, že je uzdravena. Do tohoto jediného doteku se soustředila víra jejího života a její bolest a slabost okamžitě zmizely. Hned pocítila vzpruhu, jako by každou částičkou její bytosti projel elektrický proud. Měla pocit dokonalého zdraví. „Ucítila v těle, že je vyléčena ze svého trápení.“ **Marek 5,29**.

Vděčná žena chtěla vyslovit své díky Mocnému lékaři, který pro ni v jediném doteku učinil víc než lékaři za dvanáct dlouhých let. Neodvážila se však tak učinit. S vděčným srdcem se snažila vytržit

[27] z davu. Ježíš se náhle zastavil, rozhlédl se a zeptal se: „Kdo se mne to dotkl?“

Petr na něho s údivem pohlédl a řekl: „Mistře, kolem tebe jsou zástupy a tlačí se na tebe, a ty se ptáš: „Kdo se mne to dotkl?“ **Lukáš 8,45.**

„Někdo se mne dotkl,“ řekl Ježíš. „Já jsem poznal, že ze mne vyšla síla.“ **Lukáš 8,46.** Rozeznal dotyk víry od náhodného doteku bezstarostného davu. Někdo se ho dotkl s hlubokým záměrem a dostalo se mu odezvy.

Kristus se neptal proto, aby něco zjistil. Chtěl, aby se z toho poučili lidé, jeho učedníci i žena. Chtěl sužovaným dát naději. Chtěl ukázat, že právě víra má uzdravující moc. Víru této ženy nebylo možno přejít bez poznámky. Bylo třeba, aby její vyznání vděčnosti oslavilo Boha. Kristus chtěl, aby pochopila, že schvaluje její čin víry. Nechtěl, aby odešla jen s polovičním požehnáním. Neměla zůstat v nevědomosti. Chtěl, aby věděla, že zná její utrpení, že s ní má soucit, že ji miluje a že schvaluje její víru v jeho moc spasit každého, kdo k němu přijde.

Kristus pohlédl na ženu a chtěl vědět, kdo se ho dotkl. Žena poznala, že utajování je marné. Se strachem vystoupila ze zástupu a vrhla se mu k nohám. Se slzami vděčnosti v očích řekla Kristu přede všemi, proč se dotkla jeho oděvu a jak byla hned uzdravena. Bála se, že se dopustila opovážlivosti, když se odvážila dotknout se Kristova roucha. Z Ježíšových úst však nevyšlo jediné slůvko výtky. Pronesl jen slova souhlasu. Tato slova vyšla z laskavého srdce plného soucitu s lidským utrpením. „Dcero,“ řekl laskavě, „tvá víra tě zachránila, jdi v pokoji.“ **Lukáš 8,48.** Jak povzbudivě jí zněla tato slova. Už žádné obavy z opovážlivosti nekazily její radost.

Zvědavý dav, který se tísnil kolem Ježíše, nezískal žádnou životní sílu. Trpící žena, která se ho dotkla ve víře, byla uzdravena. Podobně se i v duchovních věcech liší náhodný dotek od doteku víry. Věřit v Krista jen jako ve Spasitele světa nemůže člověku přinést uzdravení. Víra, která přináší spasení, není pouhým souhlasem s pravdou evangelia. Pravá víra přijímá Krista za osobního Spasitele. Bůh dal svého jediného Syna, abych já, když v něho uvěřím, „nezahynul, ale měl život věčný“. **Jan 3,16.** Přistupuji-li ke Kristu, mám podle jeho slov věřit, že se mi dostává jeho spásné milosti. Život, který nyní

žiji, mám žít „ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne“. **Galatským 2,20.**

Mnozí považují víru za názor. Spasitelná víra je čin, jímž ti, kdo přijímají Krista, vstupují do smluvního vztahu s Bohem. Živá víra znamená vzrůst síly, znamená důvěřivou naději, kterou se člověk díky Kristově milosti stává vítězem.

Víra je silnější než smrt. Podaří-li se nám přivést nemocného k tomu, aby ve víře upřel svůj zrak k Velkému lékaři, uvidíme pozoruhodné výsledky. Přinese to život tělu i duši.

Pomáháme-li lidem, kteří se stali otroky svých návyků, obra-
cejme jejich pozornost k Ježíši. Nezdůrazňujme zoufalství a zkázu,
do níž se řítí. Ukazujme jim slávu nebeských věcí. To přispěje k [28]
jejich záchraně víc, než když budeme těmto zoufalým a bezmocným
lidem líčit hrůzu smrti.

„Ze svého slitování nás zachránil“

Setníkův sluha ochrnul. U Římanů byli sluhové otroky, kteří se kupovali a prodávali na tržištích. Často se s nimi zacházelo krutě a nelítostně. Setník však jednal se svým sluhou ohleduplně a velice si přál, aby se uzdravil. Uvěřil, že Ježíš ho může uzdravit. Neviděl ještě Spasitele, avšak to, co o něm slyšel, způsobilo, že v něho uvěřil. Přes formalismus Židů byl tento Říman přesvědčen, že jejich náboženství je lepší než jeho vlastní. Prolomil již přehradu národnostních predsudků a nenávisti, která oddělovala dobyvatele od poraženého národa. Projevoval úctu k službě Bohu a byl laskavý k Židům jako vyznavačům Boha. V Kristově učení, jak je poznal ze zpráv, našel to, co uspokojovalo potřebu nitra. Všechno, co v něm bylo duchovního, se ozvalo na Spasitelova slova. Pokládal se však za nehodného přiblížit se k Ježíši. Proto se obrátil na židovské starší, aby požádali o uzdravení jeho sluhy.

Starší oznámili případ Ježíši a naléhali: „Je hoden, abys mu to udělal; neboť miluje náš národ, i synagogu nám vystavěl.“ **Lukáš 7,4.5.**

Cestou k jeho domu však Ježíš dostal od setníka vzkaz: „Pane, neobtěžuj se; vždyť nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu.“ **Lukáš 7,6.**

Spasitel však pokračoval v cestě a tu mu setník sám vyšel v ústřety a dokončil svůj vzkaz osobně: „Proto jsem se ani neodvážil k tobě přijít. Ale řekni jen slovo, a můj sluha bude uzdraven. Vždyť i já podléhám rozkazům a vojákům rozkazují; řeknu-li některému ‚jdi‘, pak jde; jinému ‚pojď sem‘, pak přijde; a svému otroku ‚udělej to‘, a on to udělá.“ **Lukáš 7,7; Matouš 8,8.9.**

„Já zastupuji moc Říma a moji vojáci uznávají mou autoritu za nejvyšší. Podobně ty zastupuješ moc věčného Boha a všechna stvoření jsou poslušna tvých slov. Můžeš přikázat nemoci, aby odešla, a nemoc tě uposlechne. Řekni jen slovo, a můj sluha bude uzdraven.“

„Potom řekl Ježíš setníkovi: ‚Jak jsi uvěřil, tak se ti staň; A v tu hodinu se sluha uzdravil.“ **Matouš 8,13.**

Židovští starší se u Krista za setníka přimlouvali, protože prokázal „našemu národu“ laskavost. „Je hoden“, řekli, „synagogu nám vystavět.“ Setník však sám o sobě řekl: „Nejsem hoden.“ Přesto se nebál žádat pomoc od Ježíše. Nevěřil ve svou vlastní dobrotu. Věřil ve Spasitelovo milosrdenství. Jeho jediným důvodem byla jeho naléhavá potřeba.

Týmž způsobem může ke Kristu přijít každý člověk. „On nás zachránil ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování.“ **Titovi 3,5.** Máte pocit, že nemůžete doufat v požehnaní Boží, protože jste hříšní? Mějte na paměti, že Kristus přišel na svět, aby spasil hříšníky. Nemáme nic, co by nás Bohu doporučilo. To jediné, čím můžeme nyní a vždy podepřít svou prosbu, je stav naší naprosté bezmocnosti, která způsobuje, že Kristova spasitelná moc je nutností. Zřekneme-li se všeho spoléhání na sebe, můžeme vzhlednout ke kříži Golgoty a říci: „S prázdnými rukama přicházím, jen k tvému kříži se přimykám.“

„Můžeš-li! Všechno je možné tomu, kdo věří.“ **Marek 9,23.** Právě víra nás spojuje s nebesy a dává nám sílu, abychom mohli čelit temným silám. V Kristu nám Bůh poskytuje prostředky, abychom změnili každý špatný povahový rys a abychom odolali každému pokušení, ať je sebesilnější. Mnozí však mají pocit, že se jim nedostává víry, a že se proto nemohou přiblížit ke Kristu. Máte-li takový pocit, poddejte se ve své bezmocné nehodnosti milosti svého soucitného Spasitele.

Nedívejte se na sebe, ale na Krista. Ten, který uzdravoval nemocné a vyháněl démony, když žil mezi lidmi, je stále týž mocný

Vykupitel. Chopte se jeho zaslíbení jako zdroje života: „Kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven.“ Jan 6,37. Přicházíte-li k němu, věřte, že vás přijme, protože to slíbil. Věříte-li v to, nemůžete zahynout. Nikdy nezahynete.

„Bůh prokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní.“ Římanům 5,8.

A „je-li Bůh s námi, kdo proti nám? On neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal; jak by nám spolu s ním nedaroval všechno?“ Římanům 8,31.32.

„Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.“ Římanům 8,38.39.

„Můžeš mě očistit“

Ze všech nemocí známých na Východě bylo nejstrašnější malomocenství. Tato nemoc byla nevléčitelná a nakažlivá a své oběti postihovala tak hrozným způsobem, že vzbuzovala strach i u nejstatečnějších. Židé ji považovali za trest za hřích a nazývali ji „ranou“, „prstem Božím“. Jako něco, co je hluboce zakořeněné, nevléčitelné a smrtelné, ji pokládali za symbol hříchu.

Podle ceremoniálního zákona byl malomocný označen za nečistého. Čeho se dotkl, bylo nečisté. Jeho dech znečišťoval ovzduší. Jako by byl už mrtvý, byl vyhnán z míst, kde žijí lidé. Ten, kdo byl v podezření, že je nakažen, se musel dostavit ke kněžím, kteří ho vyšetřili a rozhodli o jeho případu. Jakmile byl prohlášen za malomocného, byl odloučen od své rodiny, vyhnán z Izraele a odsouzen k tomu, že bude sdílet osud s těmi, kdo byli postiženi touto nemocí. Těchto opatření nebyli ušetřeni ani králové a vládci. Panovník, který byl nakažen touto strašnou nemocí, se musel vzdát trůnu a vzdálit se ze společnosti.

[30]

Održen od svých přátel a příbuzných musel malomocný snášet kletbu své nemoci. Musel veřejně upozorňovat, že ho stihla tato pohroma. Musel si roztrhnout roucho a hlasitě volat, aby všichni prchali před jeho nakažlivou přítomností. Volání „Nečistý! Nečistý!“, žalostně zaznívající z úst osamělého vyhnance, bylo znamením, které každý přijímal se strachem a zděšením.

V krajině, kde působil Kristus, bylo mnoho těchto trpících. Když se k nim donesla zvěst o jeho díle, začala v srdci jednoho z nich klíčit víra. Kdyby mohl jít k Ježíši, mohl by být uzdraven. Avšak jak může Ježíše vyhledat? Je odsouzen k věčnému odloučení od lidí. Jak tedy může navštívit Lékaře? A uzdraví ho Kristus? Nepronese nad ním jako farizeové a lékaři kletbu a nevyžene ho z míst, kde se zdržují lidé?

Přemýšlí o všem, co se o Ježíši dozvěděl. Žádný z těch, kdo ho prosili o pomoc, nebyl odehnán. Ubohý muž se rozhoduje, že Spasitele vyhledá. Města jsou pro něho uzavřena, ale může se stát, že ho potká na některé cestě v horách nebo ho najde, až bude učit za městem. Je to velmi nesnadné, avšak je to jeho jediná naděje.

Z dálky zaslechne malomocný několik slov ze Spasitelových úst. Pozoruje, jak pokládá ruce na nemocného. Vidí chromého, slepého, ochrnutého a nemocné umírající na různé choroby, jak vstávají zdraví a chválí Boha za uzdravení. Jeho víra sílí. Přibližuje se k naslouchajícímu zástupu stále víc a víc, jako by zapomněl na zákazy, na bezpečnost lidí i na strach, který z něho všichni mají. Přemýšlí pouze o své naději na uzdravení.

Je na něj hrozná podívaná. Nemoc na něm zanechala děsivé stopy. Na jeho rozpadající se tělo je příšerný pohled. Lidé v panickém strachu prchají, aby s ním nepřišli do styku. Někteří se pokoušejí zabránit mu v tom, aby se přiblížil k Ježíši, avšak nadarmo. Nevidí je ani je neslyší. Nevšímá si výrazů hrůzy v jejich tvářích. Vidí jen Božího Syna. Slyší jen hlas, který vdechuje život umírajícím.

Když se dostal až k Ježíši, vrhá se mu k nohám s výkřikem: „Pane, chceš-li, můžeš mě očistit.“

Ježíš odpověděl: „Chci, buď čist,“ a vložil na něho ruku. (**Matouš 8,2.3**)

S malomocným se hned stala změna. Jeho krev ozdravěla. Jeho nervy se staly citlivými a svaly pevnými. Nepřirozeně bílá, šupinatá pleť, příznačná pro malomocné, zmizela. Jeho kůže se podobala pokožce malého dítěte.

Kdyby se kněží dozvěděli o okolnostech uzdravení malomocného, jejich nenávist ke Kristu by je mohla vést k tomu, že by vynesli nesprávný rozsudek. Ježíš chtěl, aby o tom bylo podáno nestranné rozhodnutí. Vyzval proto muže, aby o svém uzdravení nikomu nic

neříkal a odebral se neprodleně do chrámu s nějakou obětí, dříve než se všude rozšíří zvěst o tomto divu. Než totiž mohli přijmout takovou oběť, museli kněží vyšetřit toho, kdo chce obětovat, a potvrdit jeho úplné uzdravení. [31]

Takové vyšetření bylo provedeno. Kněží, kteří odsoudili malomocného do vyhnanství, dali potvrzení o jeho vyléčení. Uzdravený muž se mohl vrátit do svého domova, mezi lidi. Cítil, jak ohromným bohatstvím je zdraví. Radoval se ze své mužné síly a z toho, že se může vrátit ke své rodině. Přestože ho Ježíš varoval, nedokázal déle utajit, že je vyléčen, a s jásotem pobíhal a hlásal moc toho, který ho uzdravil.

Když přišel k Ježíši, byl „plný lepry“. Její smrtelný jed pronikl celým jeho tělem. Učedníci se snažili zabránit tomu, aby se ho jejich Mistr dotkl, neboť ten, kdo se dotkl malomocného, se sám stal nečistým. Ježíš však vložil ruku na malomocného, aniž se poskrvnil. Malomocenství bylo očištěno. Tak je tomu i se zakořeněným, smrtelným malomocenstvím hříchu, které nelze očistit lidskou mocí. „Hlava je celá chorá a celé srdce zemdlené. Od hlavy až k patě nic zdravého není. Samá modřina a jizva i čerstvá rána.“ **Izajáš 1,5.6.** Avšak Ježíš, který přišel, aby žil mezi lidmi, se neposkrvnil. Jeho přítomnost měla pro hříšníka uzdravující moc. Kdokoli mu padne k nohám a řekne ve víře: „Pane, chceš-li, můžeš mě očistit,“ uslyší odpověď: „Chci, buď čist.“

V některých případech uzdravení Ježíš nezpůsobil, aby se požehnání projevilo ihned. Avšak v případě malomocenství se uzdravení dostavilo okamžitě, jakmile byla vyslovena prosba. Modlíme-li se za časná požehnání, může být odpověď na naši prosbu odložena, nebo nám Bůh může poskytnout něco jiného, než o co žádáme. Jinak je tomu ovšem, žádáme-li o vysvobození z hříchu. On nás chce očistit od hříchu, chce z nás udělat své děti a chce nám umožnit žít svatým životem. Kristus „sám sebe vydal za naše hříchy, aby nás vysvobodil z nynějšího zlého věku podle vůle našeho Boha a Otce“. **Galatským 1,4.** „Máme v něho pevnou důvěru, že nás slyší, kdykoli o něco požádáme ve shodě s jeho vůlí. A víme-li, že nás slyší, kdykoli o něco žádáme, pak také víme, že to, co máme, jsme dostali od něho.“ **1. Janův 5,14.15.**

Ježíš sledoval nešťastné a zmalomyslnělé, ty, jejichž naděje byly zmařeny, i ty, kdo se světskými radovánkami snažili uspokojit své touhy, a všechny je zval, aby hledali odpočínutí u něho.

„Naleznete odpočínutí“

Laskavě a něžně vyzýval Kristus soužené: „Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočínutí svým duším.“ **Matouš 11,29.**

Tato slova pronesl Kristus ke všem lidským bytostem. Všichni lidé jsou totiž unaveni a přetížení, ať už si to uvědomují nebo ne. Všichni jsou obtíženi břemeny, která může sejmut jen Kristus. Nejtěžším břemenem, které neseme, je břemeno hříchu. Kdybychom byli ponecháni, abychom tuto zátěž nesli sami, zavalila by nás. Naše místo však přebírá ten, který je bez hříchu. „Hospodin jej postihl pro nepravost nás všech.“ (**Izajáš 53,6**)

Ježíš nesl tíhu naší viny. Sejme náklad z našich znavených ramen. Dá nám odpočinek. Chce nést rovněž břemeno starostí a žalu. Vyzývá nás, abychom všechnu svou starost vložili na něho, neboť nás nosí ve svém srdci.

Starší bratr lidského pokolení je u nebeského trůnu. Vidí každého člověka, který se k němu obrací jako ke svému Spasiteli. Z vlastní zkušenosti ví, jaké slabosti má člověk, jaké jsou naše potřeby a jak silná jsou naše pokušení, neboť „na sobě zakusil všechna naše pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu“. **Židům 4,15.** Bdí nad vámi, chvějícími se Božími dětmi. Doléhá na vás pokušení? Vysvobodí vás. Jste slabí? Posílí vás. Jste nevědomí? Osvítí vás. Jste ranění? Uzdraví vás. Pán „určuje počet hvězd“ a také „uzdravuje ty, kdo jsou zkrušeni v srdci, jejich rány obvazuje“. **Žalm 147,4.3.**

Ať jsou vaše úzkosti sebevětší a vaše zkoušky sebetěžší, předložte Pánu svůj problém. Povzbudí vás k trpělivosti a vytrvalosti. Ukáže vám způsob, jak se vyprostit z nesnází a těžkostí. Čím slabší a bezmocnější se cítíte, tím silnější budete v jeho síle. Čím těžší je vaše břemeno, tím krásnější bude odpočínutí, když svou zátěž složíte na jeho bedra.

Přátele mohou rozdělit okolnosti. Mezi nás a naše přátele mohou vstoupit neklidné vody širého moře. Od našeho Spasitele nás však nemohou oddělit žádné okolnosti ani žádná vzdálenost. Ať jsme

kdekoli, všude je po naší pravici, aby nás podporoval, udržoval, zachovával a těšil. Kristova láska k jeho vykoupeným je větší než láska, kterou chová matka k svému dítěti. Je naší výsadou spočinout v jeho lásce a říci: „Věřím v Krista, neboť dal za mne svůj život.“

Láska člověka se může měnit. Kristova láska se však nikdy nemění. Voláme-li k němu o pomoc, vztahuje ruku k záchraně.

„I kdyby ustoupily hory
a zakolísaly pahorky,
moje milosrdenství
od tebe neodstoupí
a smlouva mého pokoje
kolísat nebude,
praví Hospodin, tvůj slitovník.“

Izajáš 54,10.

5. kapitola — Léčení duše

Mnozí z těch, kdo přišli ke Kristu pro pomoc, si předtím sami přivodili nemoc. Přesto je Kristus neodmítl uzdravit. Když do nich vstoupila Kristova moc, uvědomili si svůj hřích a mnozí byli uzdraveni ze své duchovní nemoci právě tak jako ze své choroby tělesné.

Byl mezi nimi i ochrnutý z Kafarnaum. Podobně jako malomocný ztratil i tento ochrnutý všechnu naději na uzdravení. Jeho nemoc byla důsledkem jeho hříšného způsobu života a jeho utrpení bylo znásobeno výčitkami svědomí. Marrně se obracel o pomoc na farizea a lékaře. Prohlásili ho za nevléčitelně nemocného, označili ho za hříšníka a řekli mu, že zemře, protože Bůh se na něj hněvá.

Ochrnutý propadl zoufalství. Pak slyšel o Ježíšových divech. Jiní, právě tak hříšní a bezmocní jako on, byli uzdraveni. To v něm vzbudilo víru, že také on by mohl být uzdraven, kdyby byl přinesen ke Spasiteli. Když si však vzpomněl na příčinu své nemoci, naděje v něm hasla. Přesto možnost vyléčení nemohl vyloučit.

Jeho velkou touhou bylo zbavit se tíhy hříchu. Toužil uvidět Ježíše a přijmout ujištění, že mu je odpuštěno a že je usmířen s nebem. Pak by pokojně žil a zemřel podle Boží vůle.

Nebylo možno ztrácet čas. Jeho vysílené tělo jevilo již známky smrti. Požádal proto své přátele, aby ho odnesli i s lůžkem k Ježíši. Rádi to udělali. Avšak dav, který se shromáždil v domě a kolem domu, kde byl Spasitel, byl tak hustý, že se nemocný a jeho přátelé nemohli k Ježíši přiblížit. Nemohli se dostat dokonce ani do takové vzdálenosti, aby slyšeli jeho hlas. Ježíš učil v Petrově domě. Podle svého zvyku seděli učedníci u Ježíšových nohou a „kolem seděli farizeové a učitelé Zákona, kteří se sešli ze všech galilejských a judských vesnic i z Jeruzaléma“. **Lukáš 5,17**. Mnozí z nich přišli jako špehové a hledali záminku k obvinění proti Ježíši. Za nimi se tlačili další — zvědavci, zbožní, lidé toužící po poznání i nevěřící. Byli tu příslušníci různých národností a všech společenských vrstev.

[34] „A moc Páně byla s ním, aby uzdravoval.“ **Lukáš 5,17**. Duch života se vznášel nad shromážděnými, ale farizeové a zákoníci nepoznali,

že je přítomen. Necítili, že ho potřebují, a proto nebyli uzdraveni. „Hladové nasýtil dobrými věcmi a bohaté poslal pryč s prázdnou.“ **Lukáš 1,53.**

Znovu a znovu se přátelé ochrnutého pokoušeli protlačit zástupem, ale marně. Nemocný se kolem sebe rozhlížel s nevýslovnou úzkostí. Jak by se mohl vzdát naděje, když pomoc, po níž tolik touží, je tak blízko? Na jeho prosbu ho přátelé vyzvedli na střechu domu a otvorem, který v ní udělali, ho spustili k Ježíšovým nohám.

Vyučování bylo přerušeno. Spasitel pohlédl na žalostný zjev a uviděl prosící oči upřené na něho. Dobře věděl, po čem touží tento nešťastný člověk. Když byl ještě doma, Kristus probudil jeho svědomí. A když pak litoval svých hříchů a uvěřil, že Ježíš má moc ho uzdravit, Spasitelova milost ho posílila. Ježíš sledoval, jak první záblesk víry vyrostl v přesvědčení, že on je jediným pomocníkem hříšníka, a viděl, jak toto přesvědčení sílí každým pokusem dostat se k němu. Kristus sám přitáhl trpícího k sobě. Spasitelova slova: „Bud' dobré myslí, synu, odpouštějí se ti hříchy“ (**Matouš 9,2**) zněla jeho uším jako hudba.

Břemeno viny padá z nemocného. Už nepochybuje. Kristova slova prozrazují, že Ježíš má moc číst v srdci. Kdo může popřít jeho moc odpouštět hříchy? Namísto zoufalství nastupuje naděje. Tísňivý smutek je nahrazen radostí. Tělesná bolest, kterou muž pocít' oval, odchází. Celá jeho bytost se mění. Už nic nežádá. Leží pokojně a tiše. Pro štěstí nemůže mluvit.

Zástup lidí sleduje se zájmem a napětím každý pohyb této neobyčejné proměny. Mnozí cítí, že Kristova slova jsou pozváním i pro ně. Což nejsou i oni v důsledku hříchu nemocní? Copak netouží po tom, aby byli od tohoto břemena osvobozeni?

Avšak farizeové, kteří se obávali, že ztratí svůj vliv na lid, si v duchu říkali: „Rouhá se! Kdo jiný může odpouštět hříchy než Bůh?“ **Marek 2,7.**

Ježíš na ně upřel svůj pohled, před nímž se zachvěli a ustoupili, a pravil: „Proč o tom smýšlíte tak zle? Je snadnější říci ‚odpouštějí se ti hříchy‘, nebo říci ‚vstaň a chod‘? Abyste však věděli, že Syn člověka má moc na zemi odpouštět hříchy,“ obrátil se k ochrnutému a řekl: „Vstaň, vezmi své lože a jdi domů!“ **Matouš 9,4-6.**

Nato se muž, který byl k Ježíši přinesen na nosítkách, postavil na vlastní nohy s pružností a silou mladého muže. A hned „vzal své

lože a vyšel před očima všech, takže všichni žasli a chválili Boha: „Něco takového jsme ještě nikdy neviděli.“ **Marek 2,12.**

[35] Jen tvůrčí moc mohla tomuto rozpadajícímu se tělu vrátit zdraví. Týž hlas, který vdechl život člověku stvořenému z prachu země, vdechl život umírajícímu paralytikovi. A táž moc, která dala život tělu, obnovila i srdce. Ten, který při stvoření „řekl, a stalo se“, který „jak přikázal, tak vše stojí“ (**Žalm 33,9**), vdechl život člověku, který byl mrtvý ve vinách a hříších. Uzdravení těla bylo důkazem moci, která přetvořila srdce. Kristus přikázal ochrnutému, aby vstal a chodil, „abyste věděli,“ pravil, „že Syn člověka má moc na zemi odpouštět hříchy“.

Kristus ochrnutého úplně uzdravil. Vrátil zdraví jeho duši i tělu. Nemocný potřeboval nejdříve vyléčit duši, aby mohl ocenit uzdravení těla. Než mohla být vyléčena tělesná nemoc, musel Kristus přinést úlevu jeho mysli a očistit ho od hříchu. Toto poučení bychom neměli přehlížet. I dnes tisíce lidí, kteří trpí nějakou tělesnou nemocí, touží stejně jako ochrnutý po poselství: „Odpouštějí se ti hříchy.“ Základem jejich nemocí jsou neuspokojené touhy a tíha hříchu, který v člověku vyvolává neklid. Tito lidé nemohou nalézt úlevu, dokud nepřijdou k Lékaři duše. Pokoj, který může dát jen on, obnoví sílu mysli a zdraví těla.

Uzdravení ochrnutého mělo na lidi takový účinek, jako by se otevřelo nebe a zjevilo slávu lepšího světa. Když muž, který byl právě vyléčen ze své nemoci, kráčel zástupem, chválil Boha na každém kroku a nesl nosítka, jako by to bylo pírko. Lidé před ním ustupovali, uvolňovali mu místo, zírali na něj naplněni posvátnou bázňí a šeptali si mezi sebou: „Co jsme dnes viděli, je nad naše chápání.“ **Lukáš 5,26.**

V domově ochrnutého zavládla velká radost, když se uzdravený vrátil ke své rodině. Přinesl s sebou nosítka, na nichž byl před krátkou dobou pomalu vynesena. Všichni se kolem něho shlukli se slzami radosti v očích a stěží věřili svému zraku. Stál před nimi v plné mužné síle. Paže, které viděli bezvládné, nyní rychle poslouchaly jeho vůli. Scvrklá plet' barvy olova byla nyní svěží a zdravě růžová. Jeho chůze byla jistá a uvolněná. V každém rysu jeho obličeje byla radost a naděje. Známky hříchu a utrpení byly vystřídány výrazem čistoty a pokoje. Vřelé díkůvzdání stoupalo z tohoto domu k nebi a Bůh byl oslaven skrze svého Syna, který vrátil naději tomu, kdo

ji ztratil, a sílu tomu, kdo ji pozbyl. Tento muž a jeho rodina byli připraveni ochotně položit své životy za Ježíše. Jediná pochybnost nekalila jejich víru. Žádná nedůvěra nerušila jejich věrnost tomu, který vnesl světlo do jejich smutného domova.

„Dobrořeč, má duše, Hospodinu, celé nitro mé,
jeho svatému jménu!

Dobrořeč, má duše, Hospodinu,
nezapomínej na žádné
jeho dobrodiní!

On ti odpouští
všechny nepravosti,
ze všech nemocí tě uzdravuje,
vykupuje ze zkázy tvůj život. . .
tvé mládí se obnovuje
jako mládí orla.

Hospodin zjednává spravedlnost
a právo všem utlačeným. . .

Nenakládá s námi
podle našich hříchů,
neodplácí nám
dle našich nepravostí. . .

Jako se nad syny slitovává otec,
slitovává se Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí.

On ví, že jsme jen stvoření,
pamatuje, že jsme prach.“

[36]

Žalm 103,1-14.

„Chceš být zdrav?“

„V Jeruzalémě je u Ovčí brány rybník, hebrejsky zvaný Bethesda, a u něho pět sloupořadí. V nich lehávalo množství nemocných, slepých, chromých a ochrnutých“, kteří čekali na pohyb vody ([Jan 5,2.3](#)).

Čas od času se voda v rybníku dávala do pohybu. Všeobecně se věřilo, že tento úkaz je vyvoláván nadpřirozenou silou a že kdo první vstoupí do rybníka, když se jeho hladina zčeří, vyléčí se z

každé nemoci. Toto místo navštívily stovky nemocných. Zástup lidí tu býval tak veliký, že když se voda pohnula a všichni vyrazili vpřed, šlapali při tom silnější po slabších — po mužích, ženách i dětech. Mnozí se proto k rybníku nemohli vůbec dostat. Mnozí z těch, kterým se přece jen podařilo dostat se až k rybníku, zemřeli na jeho břehu. Kolem rybníka byla zřízena přístřeší, aby nemocní byli chráněni před denním horkem a nočním chladem. Byli tam nemocní, kteří trávili noci pod přístřeškem a ráno se vždy doplazili k okraji rybníka, kde vytrvali až do večera v marné naději na uzdravení.

Ježíš byl v Jeruzalémě. Kráčel sám. Zatímco rozjímal a modlil se, přišel až k rybníku. Spatřil ubohé nemocné, kteří čekali na to, v čem tušili svou jedinou naději na uzdravení. Kristus by byl rád použil svou léčivou moc a uzdravil všechny tyto trpící. Byla však sobota. Lid se ubíral do chrámu k bohoslužbě a Ježíš věděl, že kdyby uzdravoval nemocné v tento den, vzbudilo by to u Židů takové zaujetí, že by mohli ukončit jeho dílo.

Spasitel uviděl člověka, který byl ze všech nejubožejší. Byl to muž, který byl již třicet osm let bezmocným mrzákem. Jeho choroba byla do značné míry zaviněna jeho vlastními zlovyky a všichni ji pokládali za Boží trest. Opuštěný a bez přátel, s pocitem, že nemá nárok na Boží milost, prožil tento ubožák dlouhá léta utrpení. V době, kdy se očekávalo, že se voda zvíří, donesli soucitní lidé muže pod přístřeší k rybníku. Když však nadešel kýžený okamžik, nebylo nikoho, kdo by mu pomohl dostat se do rybníka. Viděl, jak se hladina začíná čeřit, nemohl se však dostat dál než na jeho okraj. Ostatní, kteří byli silnější než on, se vrhali do rybníka před ním. Ubohý nemocný se v boji s dravým, sobeckým davem nemohl bez cizí pomoci prosadit. Jeho vytrvalá snaha dosáhnout cíle, jeho horlivé úsilí a opětovné zklamání rychle vyčerpaly zbytek jeho sil.

[37] Nemocný ležel na svém lehátku a občas zvedl hlavu, aby se podíval na rybník, když tu se nad ním sklonila něžná, soucitná tvář. Jeho pozornost vzbudila slova: „Chceš být zdrav?“ V jeho srdci vzklíčila naděje. Cítil, že se mu nějakým způsobem dostane pomoci. Avšak paprsek naděje záhy pohasl. Vzpomněl si totiž, jak často se pokoušel dostat se do rybníka a nyní už měl jen malou vyhlídku na to, že bude ještě naživu, až se hladina rybníka opět zvlí. Utrápeně odvrátil hlavu a řekl: „Pane, nemám nikoho, kdo by mě donesl do

rybníka, jakmile se voda rozvíří. Než se tam sám dostanu, jiný mě předejde.“ **Jan 5,6.7.**

Ježíš mu přikázal: „Vstaň, vezmi své lože a chod’!“ **Jan 5,8.** S novou nadějí vzhlédl nemocný k Ježíši. Neznal nikoho, komu by se podobal výraz Ježíšovy tváře a zvuk jeho hlasu. Zdálo se, že z Kristovy přítomnosti dýchá láska a moc. Víra tohoto bezmocného muže se chopila Kristova slova. Bez jediné otázky se rozhodl uposlechnout. Sotva tak učinil, celé jeho tělo se podřídilo jeho vůli.

Každý nerv a každý sval se zachvěl novým životem a jeho ochromené údy se začaly zdravě hýbat. Muž se hbitě postavil na nohy a začal chodit pevným, svižným krokem. Chválil Boha a radoval se z nově nabyté síly. Ježíš neujišťoval ochrnutého, že se mu dostane Boží pomoci. Nemocný muž mohl říci: „Pane, chceš-li mě uzdravit, uposlechnu tvé slovo.“ Mohl zaváhat a pochybovat, a tak ztratit svou jedinou šanci získat opět zdraví. On však uvěřil Kristovu slovu. Uvěřil, že byl uzdraven. Vynaložil okamžitě své úsilí a Bůh mu dal sílu. Chtěl chodit, a chodil. Jednal podle Kristova slova, a byl uzdraven.

Hřích nás odloučil od zdroje života. Jsme jím ochromeni. Sami od sebe nedokážeme žít svatým životem, právě tak jako ochrnutý člověk nebyl schopen chodit. Mnozí si uvědomují svou bezmocnost. Touží po takovém duchovním životě, který by je uvedl do souladu s Bohem. Marně se však snaží toho dosáhnout. V zoufalství volají: „Jak ubohý jsem to člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti?“ **Římanům 7,24.** Tito zoufalí a bojující lidé by měli vzhlednout vzhůru. Spasitel se sklání nad člověkem, kterého vykoupil svou krví, a něžně a se soucitem mu říká: „Chceš být zdrav?“ Ježíš vás vyzývá, abyste vstali a byli zdraví a měli pokoj. Nečekejte, až pocítíte, že jste uzdraveni. Věřte ve Spasitelovo slovo. Odevzdejte Kristu svou vůli. Chtějte mu sloužit, a budete-li jednat podle jeho slova, nabudete síly. Ať máte jakýkoli zlozvyk, ať podléháte jakékoli vášni, která si vás dlouhým holdováním podmanila, Kristus je schopen vás vysvobodit. On to chce pro vás udělat. Chce dát život těm, kdo jsou „mrtví pro své viny a hříchy“. **Efezským 2,1.** Vysvobodí zajatce spoutaného slabostí, neštěstím a okovy hříchu.

Vědomí hříchu otrávil pramen života. Kristus však říká: „Vezmu tvé hříchy na sebe. Dám ti pokoj. Vykoupil jsem tě svou krví. Jsi můj. Má milost posílí tvou oslabenou vůli. Zbavím tě tvých výčitek svědomí.“ Přepadne-li vás pokušení, tíží-li vás starosti a

[38] zmatek, cítíte-li se sklíčení a malomyslní, jste-li na pokraji zoufalství, vzhledněte k Ježíši a tma, která vás zahaluje, se rozptýlí jasnou září jeho přítomnosti. Chce-li hřích ovládnout vaše nitro a obtížit svědomí, vzhledněte ke Spasiteli. Jeho milost stačí k tomu, aby přemohla hřích. Obrát' se s vděčným srdcem, chvějícím se nejistotou, na něho. Chopte se naděje, která se vám nabízí. Kristus čeká, aby vás přijal do své rodiny. Jeho síla pomůže vaší slabosti. Povede vás krok za krokem. Vložte svou ruku do jeho a svěřte se jeho vedení.

Nikdy si nemyslete, že Kristus je daleko. Je vždycky nablízku. Obklopuje vás svou laskavou přítomností. Hledejte ho jako toho, kdo si přeje, abyste ho našli. Přeje si, abyste se nejen dotkli jeho roucha, ale abyste s ním žili ve stálém spojení.

„Jdi a už nehřeš!“

Slavnost stánků právě skončila. Kněží a rabíni v Jeruzalémě, kteří kuli pikle proti Ježíši, utrpěli porážku, a když nastal večer, „všichni se vrátili do svých domovů. Ježíš však odešel na Olivovou horu.“ [Jan 7,53](#); [Jan 8,1](#).

Z ruchu a zmatku města, ze společnosti dychtivých zástupů a záluďných rabínů se Ježíš uchýlil do ticha olivových hájů, kde mohl být sám s Bohem. Časně ráno se však vrátil do chrámu. Když se kolem něho shromáždili lidé, posadil se a učil je.

Brzy ho však vyrušili. Přišla za ním skupina farizeů a zákoníků. Přivlekli s sebou vyděšenou ženu, kterou ostře obviňovali, že porušila sedmé přikázání. Pohnali ji až před Ježíše a s předstíranou úctou se ho zeptali: „Mistře, tato žena byla přistižena při činu jako cizoložnice. V zákoně nám Mojžíš přikázal takové kamenovat. Co říkáš ty?“ [Jan 8,4.5](#).

Svou předstíranou úctou k Ježíši zakrývali svůj pravý úmysl zničit ho. Kdyby Ježíš zprostil ženu obvinění, mohli by ho obžalovat z toho, že pohrdá Mojžíšovým zákonem. Kdyby prohlásil, že zaslouží smrt, mohli by ho udat Římanům, že si přivlastňuje moc, která přísluší jen jim.

Ježíš chvíli pozoroval scénu, která se před ním odehrávala. Viděl oběť třesoucí se v zahanbení a tvrdé, neúprosné tváře hodnostářů bez lidského soucitu. Jeho neposkvrněná čistota se zachvěla nad

tímto výjevem. Nedal najevo, že slyšel položenou otázku, sklonil se, upřel své oči na zem a začal cosi psát do prachu.

Dotčení tímto otálením a zjevnou nevšímavostí, přistoupili žalobci blíž k Ježíši a naléhali, aby případu věnoval pozornost. Když však jejich pohled sklouzl z Ježíše na chodník u jeho nohou, zmlkli. Před nimi na zemi byly napsány tajné hříchy, jichž se sami dopustili.

Ježíš upřel svůj zrak na intrikáře a řekl: „Kdo z vás je bez hříchu, první hod’ na ni kamenem!“ **Jan 8,7**. Sklonil se a psal dál.

Nedotkl se tím Mojžíšova zákona, ani tím nezasáhl do pravomoci Říma. Žalobci byli poraženi. Zbaveni roucha předstírané svatosti, stáli tu nyní vinni a odsouzeni v přítomnosti nekonečné čistoty. Báli se, aby se o jejich skrytých nepravostech nedověděli lidé. Proto se odtud tiše vykradli se skloněnými hlavami a sklopenými zraky. Svou obět’ nechali se soucitným Spasitelem. [39]

Ježíš vstal, pohlédl na ženu a zeptal se: „Kde jsou ti, kdo na tebe žalovali? Nikdo tě neodsoudil; Ona řekla: ‚Nikdo, Pane.‘ Ježíš řekl: ‚Ani já tě neodsuzuji. Jdi a už nehřeš;“ **Jan 8,10.11**.

Žena stála před Ježíšem a krčila se strachem. Jeho slova „Kdo z vás je bez hříchu, první hod’ na ni kamenem“ jí připadala jako rozsudek smrti. Neodvažovala se pozvednout své oči a podívat se do tváře Spasitele. Jen tiše očekávala svůj soud. V úžasu viděla, jak její žalobci beze slova a ve zmatku odcházejí. Pak uslyšela slova naděje: „Ani já tě neodsuzuji. Jdi a už nehřeš.“ Její srdce roztálo. S vděčností a láskou se vrhla k Ježíšovým nohám a v hořkých slzách vyznala své hříchy.

Byl to pro ni začátek nového života, života v čistotě a pokoji, zasvěceného službě Bohu. Pozvednutím této padlé ženy vykonal Ježíš větší div, než kdyby uzdravil člověka z nejhorší tělesné nemoci. Vyléčil duchovní nemoc, která způsobuje věčnou smrt. Tato kající žena se stala jedním z nejvěrnějších následovníků Krista. Obětavou láskou a oddaností projevovala svou vděčnost za Kristovu milost odpuštění. Pro tuto zbloudilou ženu měl svět jen posměch a pohrdání. Avšak Bezhríšný měl soucit s její slabostí a podal jí pomocnou ruku. Pokrytečtí farizeové jí opovrhovali. Avšak Ježíš ji vyzval: „Jdi a už nehřeš.“

Ježíš zná situaci každého člověka. Čím větší je hříšnickova vina, tím víc potřebuje Spasitele. Spasitelovo srdce plné božské lásky a soucitu je doširoka otevřeno pro toho, kdo je v osidlech nepřítelé

zapleten nejbezpečněji. Svou vlastní krví osvobozuje člověka z pout hříchu.

Ježíš nechce, aby se ti, které za tak vysokou cenu vykoupil, stali hříčkou nepřítelova pokušení. Nechce, abychom byli přemoženi a zahynuli. Ten, který zkontroloval lvy v jejich doupěti a kráčel se svými věrnými svědky v plamenech ohně, je právě tak ochoten působit za nás, aby potlačil všechno zlo v naší povaze. Dnes stojí u oltáře milosti a předkládá před Boha prosby těch, kdo touží po jeho pomoci. Nevyžene žádného zkroušeného člověka, který činí pokání. Ochotně promíjí všem, kdo k němu přijdou pro odpuštění a uzdravení. Neřekne nikomu všechno, co by mohl zjevit, ale povzbudí každého třesoucího se člověka, aby se nebál. Kdo chce, může se chopit Boží síly a smířit se s Bohem a Bůh zjedná pokoj.

Lidi, kteří se k němu obracejí o pomoc, Ježíš povznáší nad všechna obviňování a osočování. Žádný člověk nebo padlý anděl nemůže ve skutečnosti zpochybnit jejich důvěryhodnost. Kristus je spojuje sám se sebou, se svou lidskou i božskou přirozeností. Stojí vedle toho, který snímá hříchy světa. Jsou obklopeni světlem vycházejícím z Božího trůnu. Krev Ježíše Krista očistí uje „od každého hříchu“. **1. Janův 1,7.**

[40] „Kdo vznesе žalobu proti vyvoleným Božím? Vždyť Bůh ospravedlňuje! Kdo je odsoudí? Vždyť Kristus Ježíš, který zemřel a který byl vzkříšen, je na pravici Boží a přimlouvá se za nás!“ **Římanům 8,33.34.**

Uzdravení šílence

Kristus ukázal, že má svrchovanou moc jak nad větry a vlnami, tak i nad lidmi posedlými démony. Ten, který utišil bouři a uklidnil rozbouřené jezero, vnášel pokoj do myslí šilenců, kteří byli pod nadvládou satana.

Ježíš právě mluvil v synagoze v Kafarnaum o svém poslání vysvobozovat otroky hříchu. Náhle byl přerušen výkřikem hrůzy. Ze skupiny lidí vyběhl jakýsi šílenec a volal: „Co je ti do nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi nás zahubit? Vím, kdo jsi. Jsi svatý Boží.“ **(Marek 1,24)** „Ježíš pokáral démona a pravil mu: „Umlkni a vyjdi z něho; Zlý duch smýkl posedlým doprostřed a vyšel z něho, aniž mu uškodil.“ **Lukáš 4,35.**

Příčina mužovy nemoci spočívala v jeho životním stylu. Okouzlili ho hříšné radovánky a rozhodl se, že si ze života udělá velkolepou nespoutanou zábavu. Nestřídmost a nevázanost převrátily ušlechtilé stránky jeho povahy a satan se nad ním úplně zmocnil kontroly. Výčitky se dostavily příliš pozdě. Ve chvíli, kdy byl ochoten obětovat bohatství a rozkoše, jen aby znovu získal svou mužnou sílu, vězel už bezmocně v drápech satana.

Spasitelovou přítomností byl vyburcován a zatoužil po svobodě, avšak démon se vzepřel Kristově moci. Když se muž pokusil poprosit Ježíše o pomoc, vložil mu zlý duch do úst svá slova a muž vykřikl v hrůze a strachu. Posedlý si uvědomoval, že je v přítomnosti toho, který ho může vysvobodit. Když se však pokoušel dotknout se této mocné ruky, zadržela ho jiná vůle a z jeho úst vyšla jiná slova.

Boj mezi satanovou mocí a touhou muže po svobodě byl strašný. Zdálo se, že trýzněný muž přijde o život v zápase s nepřitelem, který zničil jeho sílu. Spasitel však mluvil s autoritou a osvobodil zajatce. Muž, který byl posedlý, stál před žasnoucími lidmi osvobozený od své posedlosti.

Šťasten chválil Boha za vysvobození. Jeho oči, z nichž ještě před chvílí šlehaly blesky šílenství, zářily nyní inteligencí a zaplavovaly se slzami vděčnosti. Lidé oněměli údivem. Jakmile nabyli řeči, volali jeden přes druhého: „Co to je? Nové učení plné moci — i nečistým duchům přikáže, a poslechnou ho.“ **Marek 1,27.**

I dnes je mnoho lidí v moci zlých duchů právě tak, jako byl v jejich moci posedlý muž v Kafarnaum. Všichni, kdo se svévolně odchylují od Božích přikázání, se dostávají pod nadvládu satana. Leckterý člověk si zahrává se zlem a myslí si, že se od něj může odpoutat, až se mu zachce. Zatím je však zatahován dál a dál, až zjistí, že ho už ovládá vůle silnější než jeho. Už se nemůže vymanit z její tajuplné moci. Tajný hřích nebo velká vášeň z něj udělaly zajatce tak bezmocného, jako byl posedlý v Kafarnaum.

[41]

Přesto není stav takového člověka beznadějný. Bůh neovládá naši mysl bez našeho souhlasu. Každý se však může svobodně rozhodnout, jaká moc má nad ním vládnout. Nikdo neklesl tak nízko, nikdo není tak hříšný, aby nemohl najít vysvobození v Kristu. Posedlý mohl místo své prosby pronést jen satanova slova. Přesto byla nevyslovená prosba srdce vyslyšena. Žádné volání člověka v tísní, i když není dostatečně vyjádřeno slovy, nezůstane bez povšimnutí.

Ti, kdo dobrovolně vstoupí do smluvního vztahu s Bohem, nejsou ponecháni napospas satanově moci nebo slabosti své přirozenosti.

„Lze vzít bohatýru to, co pobral? Může uniknout zajatý? . . . Hospodin praví toto: ‚I bohatýru je možno vzít zajatce, co pobral ukrutník, může uniknout. Já s tvými odpůrci povedu spor, já spásu dám tvým synům.‘ “ **Izajáš 49,24.25.**

V člověku, který vírou otevře své srdce Spasiteli, se odehraje úžasná proměna.

„Dal jsem vám moc“

Stejně jako dvanáct apoštolů dostalo i sedmdesát učedníků, které Kristus vyslal později, nadpřirozené vybavení jako pečeť svého poslání. Když skončili svou práci, vrátili se s radostí a řekli: „Pane, i démoni se nám podrobují ve tvém jménu.“ Ježíš odpověděl: „Viděl jsem, jak satan padá z nebe jako blesk.“ **Lukáš 10,17.18.**

Od té doby se Kristovi následovníci mají dívat na satana jako na poraženého nepřítele. Ježíš pro ně na kříži zvítězil. Chce, aby toto vítězství přijali za své. „Hle,“ řekl, „dal jsem vám moc šlapat po hadech a štírech a po veškeré síle nepřítele, takže vám v ničem neuškodí.“ **Lukáš 10,19.**

Všemocná síla Ducha svatého chrání každého zkroušeného člověka. Kristus nedovolí, aby se ten, kdo ho v pokání a důvěře poprosil o ochranu, dostal pod nadvládu nepřítele. Je pravda, že satan je mocná bytost. Ale díky Bohu za to, že máme ještě mocnějšího Spasitele, který vyhostil ďábla z nebe. Satana těší, když zveličujeme jeho sílu. Proč tedy nemluvit raději o Ježíši? Proč nevyvyšovat jeho moc a jeho lásku?

Duha zaslíbení, která obklopuje nebeský trůn, je trvalým svědectvím, že „Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný“ . **Jan 3,16.** Je pro celý vesmír svědectvím, že Bůh nikdy neopustí své děti v boji se zlem. Je pro nás jistotou síly a ochrany, která nepomine, dokud potrvá sám trůn.

6. kapitola — Zachránění, aby sloužili

Je ráno u Galilejského jezera. Ježíš a jeho učedníci připlouvají po bouřlivé noci strávené na jezeře ke břehu. Paprsky vycházejícího slunce hladí jezero a zemi, jako by jim přinášely požehnání a klid. Sotva však vystoupili na břeh, naskytla se jim podívaná ještě strašnější, než jakou skýtalo rozbouřené jezero. Z úkrytu mezi hrobkami se na ně vyřítili dva šílenci, jako by je chtěli roztrhat na kusy. Z obou mužů visí ještě zbytky řetězů, které zpřetrhali při svém útěku z vězení. Z jejich rozdrásané kůže vytékají pramenky krve. Zpod dlouhých, rozčuchaných vlasů zlostně planou vyřeštěné oči. Z jejich tváří jako by byla dočista vymazána lidská podoba. Vypadají spíše jako divoká zvěř než jako lidé.

Učedníci a jejich druzi v hrůze prchají. Brzy však zjišťují, že Ježíš s nimi není. Vracejí se, aby se po něm podívali. Ježíš stojí tam, kde ho opustili. Ten, který utišil bouři, utkal se se satanem a porazil ho, neprchne před těmito démony. Když se muži, skřípající zuby a s pěnou u úst, k němu přiblížili, zvedl Ježíš ruku, která utišila rozbouřené vlny, a muži nemohou přijít blíž. Stojí před Ježíšem, zuří, ale jsou bezmocní.

S mocí přikazuje Ježíš nečistým duchům, aby z nich vyšli. Nešťastníci si uvědomují, že blízko nich je ten, jenž je může vysvobodit od zlých duchů, kteří je trápí. Padají ke Spasitelovým nohám, aby prosili o jeho milost. Když však otevřou ústa, mluví z nich démoni a volají: „Co je ti po nás, Ježíši, Synu Boží? Přišel jsi nás trápit?“ **Matouš 8,29.**

Zlí duchové jsou nuceni opustit své oběti a s posedlými se stává obdivuhodná změna. Do jejich mysli proniká světlo. Jejich oči září rozumností. Tváře, tak dlouho znetvořované k obrazu satana, náhle dostávají mírný výraz. Zkrvavené paže se uklidňují a muži pozdvihují své hlasy a chválí Boha.

Mezitím démoni, vyhnaní ze svých příbytků v lidech, vstoupili do vepřů a hnali je do zkázy. Pasáci utekli, aby to rozhlásili. Zakrátko přišli všichni obyvatelé kraje, aby viděli Ježíše. Ti dva posedlí byli

[43]

až doposud postrachem celé krajiny. Nyní spatřili oba muže už oděné a vyrovnané, jak sedí u Ježíšových nohou, naslouchají jeho slovům a chválí jméno toho, který je uzdravil. Avšak lidé, kteří viděli tuto pozoruhodnou změnu, se neradovali. Zdálo se jim, že ztráta vepřů je závažnější než vysvobození těchto satanových zajatců. Shromáždili se kolem Ježíše a úpěnlivě ho prosili, aby od nich odešel. Ježíš jim vyhověl. Vstoupil hned do člunu a odplul na protější břeh.

Zcela jiné pocity měli uzdravení šílenci. Chtěli být stále ve společnosti svého Vysvoboditele. V jeho přítomnosti se cítili bezpeční před démony, kteří je trápili a připravili je o životní sílu. Když se Ježíš chystal vstoupit do člunu, přimkli se k němu, poklekl před ním a prosili ho, aby směli zůstat v jeho blízkosti a naslouchat jeho slovům. Ježíš jim však přikázal, aby šli domů a vyprávěli, co úžasného pro ně Pán udělal.

Jejich úkolem bylo jít do domů pohanů a vyprávět o požehnání, jehož se jim dostalo od Ježíše. Bylo pro ně těžké odloučit se od Spasitele. Čekají je velké těžkosti, až se setkají se svými pohanskými krajany. Navíc se zdá, že dlouhé odloučení od společenství lidí je připravilo o vhodné vlastnosti, aby mohli konat toto dílo. Jakmile jim však Ježíš ukázal, že je to jejich povinnost, byli připraveni uposlechnout.

Vyprávěli o Ježíši nejen ve svých rodinách a svým sousedům, nýbrž prošli celým Desetiměstím a všude hlásali jeho moc zachraňovat a líčili, jak je vysvobodil od démonů.

Ačkoliv obyvatelé Gadary Ježíše nepřijali, neponechal je Kristus ve tmě, kterou si zvolili. Ve chvíli, kdy ho přišli prosit, aby od nich odešel, neslyšeli ještě jeho poselství. Nevěděli nic o tom, co zavrhnou. Proto jim Ježíš poslal světlo, a to prostřednictvím lidí, které neodmítnou vyslechnout.

Tím, že zahubil vepře, snažil se satan odvrátit lidi od Spasitele a zabránit tomu, aby se v této oblasti hlásalo evangelium. Avšak právě tato událost vzrušila zemi víc než cokoli jiného a obrátila pozornost obyvatel ke Kristu. Ačkoli Spasitel sám odešel, zůstali tu jako svědkové jeho moci muži, které uzdravil. Ti, kdo dříve byli nástroji knížete tmy, stali se prostředníky šíření světla, posly Božího Syna. Když se Ježíš po čase do Desetiměstí vrátil, hrnuly se k němu celé zástupy a během tří dnů slyšely poselství spásy tisíce lidí z celého okolí.

Dva uzdravení šílenci byli prvními misionáři, které Kristus poslal učit do oblasti Desetiměstí. Jen krátkou dobu poslouchali tito muži jeho slova. Neslyšeli jediné jeho kázání. Nemohli učit lidi tak, jako je vyučovali učedníci, kteří byli denně s Kristem. Mohli však vyprávět o tom, co věděli, co sami viděli a slyšeli a co sami pocítili ze Spasitelovy moci. To může dělat každý, jehož srdce se dotkla Boží milost. Po takových svědcích volá náš Pán a pro nedostatek [44] takových lidí hyne svět.

Evangelium nemá být hlásáno jako mrtvá teorie, nýbrž jako živá moc, která mění život. Bůh chce, aby jeho služebníci vydávali svědectví o tom, že jeho milostí mohou lidé získat povahu podobnou Kristově povaze a mohou se těšit ujištěním o jeho velké lásce. Chce, abychom vydávali svědectví o tom, že nebude spokojen, dokud se všem, kdo přijmou spásu, znovu nedostane jejich mimořádných výsad a nestanou se jeho syny a dcerami.

Přijímá ochotně i ty, jejichž jednání ho uráží nejvíce. Činí-li pokání, dává jim svého Ducha a posílá je mezi nevěřící, aby tam hlásali jeho milost. Ti, kdo se stali satanovými nástroji, jsou Kristovou mocí proměňováni v posly spravedlnosti a jsou vysíláni, aby rozhlašovali, jak velké věci pro ně Pán vykonal a jak je miluje.

„Můj chvalozpěv o Tobě bude znít stále“

Když se žena z Kafarnaum vyléčila dotekem víry, chtěl Ježíš, aby si uvědomila požehnání, jehož se jí dostalo. Dary, které nabízí evangelium, se nezískávají tajně, ani je nelze užívat skrytě.

„Jste moji svědkové,
je výrok Hospodinův,
a já jsem Bůh!“

Izajáš 43,12.

Naše vyznání, že Bůh je věrný, je nebem zvolený způsob, jak zjevovat světu Krista. Máme potvrzovat jeho milost, jako to činili svatí v dávných dobách. Nejúčinnějším svědectvím je však náš vlastní život. O Bohu vydáváme svědectví tím, že ukazujeme, jak v nás samých působí Boží moc. Každý člověk prožívá život jinak a má zážitky, které se podstatně liší od zkušeností jiných lidí. Bůh chce,

aby k němu stoupala naše chvála, poznamenaná naší vlastní individualitou. Tato vzácná vyznání vyvyšující slávu Boží milosti, jsou-li podepřena životem podobným Kristovu životu, mají neodolatelnou moc přivádět druhé ke spasení.

Je to jen k našemu prospěchu, uchováme-li si každý Boží dar v čerstvé paměti. Tím se posiluje naše víra, že můžeme žádat a dostávat stále víc. Sebemenší požehnání, jehož se nám osobně od Boha dostane, nás povzbudí víc než všechny zprávy o víře a zážitcích druhých, o nichž se můžeme dočíst. Člověk, který kladně reaguje na Boží milost, bude jako zavlažovaná zahrada. Bude se rychle uzdravovat, jeho světlo bude rozptylovat tmu a bude na něm vidět Boží slávu.

„Jak se mám odvděčit Hospodinu,
že se mne tolikrát zastal?
Zvednu kalich spásy
a budu vzývat Hospodinovo jméno.
Svoje sliby Hospodinu splním
před veškerým jeho lidem.“

Žalm 116,12-14.

[45]

„Budu zpívat Hospodinu
po celý svůj život,
svému Bohu zpívat žalmy,
dokud budu.
Kéž mu je příjemné
moje přemítání!
Hospodin je moje radost.“

Žalm 104,33.34.

„Kdo vylíčí bohatýrské činy Hospodina, kdo rozhlásí
všechnu slávu o něm?“

Žalm 106,2.

„Chválu vzdejte Hospodinu a vzývejte jeho jméno,
uvádějte národům ve známost jeho skutky,

zpívejte mu, pějte žalmy,
přemýšlejte o všech jeho divech,
honoste se jeho svatým jménem,
ať se zaraduje srdce těch, kteří hledají Hospodina!“

Žalm 105,1-3.

„Tvé milosrdenství
je lepší než život,
mé rty tě chválí zpěvem. . .
Má duše se sytí
nejtučnější stravou,
moje rty plesají, má ústa
zpívají chválu.
Když si tě na lůžku připomínám,
o tobě rozjímám
za nočních hlídek,
že jsi mou pomocí býval,
ve stínu křídel tvých plesám.“

Žalm 63,4-8.

„V Boha doufám, nebojím se,
co mi může udělat člověk?
Bože, sliby tobě dané splním,
přinesu ti oběť chvály,
neboť jsi mě vysvobodil
z jisté smrti.
Což jsi neušetřil
moje nohy podvrtnutí,
abych před Bohem
směl chodit dál
ve světě živých?“

Žalm 56,12-14.

„Svatý Izraele,
ať plesají mé rty, když ti zpívám žalmy,
i má duše tebou vykoupená.

A můj jazyk bude o tvé spravedlnosti
hovořit každodenně.“

Žalm 71,22-24.

„V tebe už od mládí doufám. . .
můj chvalozpěv o tobě bude znít stále.“

Žalm 71,5.6.

„Tvé jméno budu připomínat po všechna pokolení;
proto ti národy budou vzdávat chválu navěky a navždy.“

Žalm 45,17.

„Zadarmo jste dostali, zadarmo dejte“

Pozvání evangelia nemá být nijak omezováno. Nemá být předkládáno jen několika málo vyvoleným, o nichž se domníváme, že nám bude ke cti, jestliže je přijmou. Toto poselství má být hlášáno všem. Žehná-li Bůh svým dětem, není toto požehnání určeno jen pro ně samé, ale také pro svět. Uděluje-li nám své dary, dává je proto, abychom je znásobili tím, že je předáme dál.

[46] Samařská žena, která mluvila s Ježíšem u Jákobovy studny, přivedla ke Spasiteli druhé hned, jak se s ním setkala. Projevila se jako dobrá misionářka, schopnější než Kristovi učedníci. Ti nepoznali, že Samaří je slibným polem působnosti. Ve svých představách se zaměřovali na velké dílo, které bude třeba vykonat v budoucnosti, a neviděli, že právě kolem nich jsou plody, které je již možno sklízet. Na pozvání ženy, kterou pohrdali, však přišli obyvatelé celého města, aby slyšeli Ježíše. Ona přinesla svým krajanům světlo hned.

Tato žena je příkladem toho, jak praktická víra v Krista působí v životě. Každý věrný učedník se rodí do Božího království jako misionář. Jakmile se seznámí se Spasitelem, přeje si seznámit s ním ostatní. Spasitelná a posvěcující pravda nemůže být uzavřena v jeho srdci. Kdo pije živou vodu, stává se studnou života. Z příjemce se stává dárce. Kristova milost v člověku je jako pramen v poušti, který tryská, aby občerstvil každého, a působí tak, že ti, kdo umírají, touží napít se vody života. Konáme-li toto dílo, dostává se nám většího

požehnání, než kdybychom pracovali jen pro svůj vlastní prospěch. Šíříme-li radostnou zvěst o spasení, přibližujeme se Spasiteli.

O těch, kdo přijímají jeho milost, Pán říká: „Obdařím je i okolí svého pahorku požehnáním a v pravý čas sešlu vydatný déšť; budou to deště požehnání.“ **Ezechiel 34,26.**

„V poslední, velký den svátků Ježíš vystoupil a zvolal: „Jestliže kdo žízní, at’ přijde ke mně a pije! Kdo věří ve mne, proudy živé vody poplynou z jeho nitra, jak praví Písmo.“ **Jan 7,37.38.**

Ti, kdo dostávají, mají dávat druhým. Ze všech stran přichází volání o pomoc. Bůh povolává lidi, aby ochotně a rádi sloužili svým bližním. Máme druhým pomáhat, aby obdrželi nesmrtelné koruny. Máme získávat jiné pro Boží království. Máme osvětit svět, který hyne v nevědomosti.

„Neříkáte snad: Ještě čtyři měsíce a budou žně? Hle, pravím vám, pozvedněte zraky a pohleďte na pole, že již zbělela ke žni. Již přijímá odměnu ten, kdo žne, a shromažďuje úrodu k věčnému životu.“ **Jan 4,35.36.**

Jsem s vámi

Po tři roky měli učedníci před sebou obdivuhodný příklad Ježíše Krista. Den co den s ním chodili a rozmlouvali, slyšeli jeho slova, jimiž těšil unavené a ztrápené, a viděli projevy jeho moci ve prospěch nemocných a postižených. Když nadešel čas, aby je opustil, dal jim milost a sílu, aby jeho jménem pokračovali v jeho díle. Měli šířit světlo jeho evangelia lásky a uzdravování. A Spasitel slíbil, že bude stále s nimi. Prostřednictvím Ducha svatého jim bude ještě blíž, než když viditelně chodil mezi lidmi.

I my máme konat dílo, které konali učedníci. Každý křesťan má být misionářem. S láskou a soucitem máme pomáhat těm, kdo potřebují pomoc. Máme se nesobecky a opravdově snažit ulehčovat břemeno trpícího lidstva.

Každý může najít něco, co by mohl dělat. Nikdo nemusí mít pocit, že není místa, kde by mohl pracovat pro Krista. Spasitel se ztotožňuje s každým člověkem. Stal se členem pozemské rodiny, abychom se my mohli stát členy nebeské rodiny. Je Synem člověka, a tím je bratrem každého syna a každé dcery Adamovy. Jeho následovníci nemají mít pocit, že jsou odděleni od hynoucího světa

kolem nich. Jsou částí velké lidské rodiny a nebe se na ně dívá jako na bratry a sestry hříšníků i svatých.

Miliony a miliony lidských bytostí, žijících v nemoci, nevědomosti a hříchu, ještě vůbec neslyšely o Kristově lásce k nim. Kdybychom se octli na jejich místě a oni na našem, co bychom si přáli, aby pro nás udělali? To vše, pokud je to v našich silách, máme my učinit pro ně. Kristovo životní pravidlo, podle něhož bude na soudu posuzován každý z nás, zní: „Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jednejte s nimi.“ **Matouš 7,12.**

Za všechno, čeho jsme dostali víc než ostatní — at' v oblasti výchovy a vzdělání, v povahové ušlechtilosti, v křesťanské výchově či v náboženských zážitcích — jsme dlužníky vůči těm, kterým se toho dostalo méně. Pokud je to v našich silách, máme takovým sloužit. Jsme-li silní, máme pomáhat slabým.

Andělé slávy, kteří ustavičně hledí na tvář nebeského Otce, mají radost z toho, když mohou sloužit jeho maličkým. Jsou vždy tam, kde je jich nejvíce zapotřebí. Pomáhají vždy těm, kdo svádějí sami se sebou nejtěžší boje a kdo žijí v nejhorším prostředí. Zvláště pečují o slabé, chvějící se jedince, kteří mají mnoho nedokonalých povahových rysů. Sobeckým lidem připadá ponižující sloužit nešťastným lidem, kteří mají špatný charakter. Avšak čisté, bezhříšní andělé se věnují právě takovéto službě.

Ježíš netoužil žít v nebi, dokud my jsme byli ztraceni. Opustil nebe, aby žil životem plným posměchu a urážek a aby zemřel potupnou smrtí. Ten, který byl v nebi bohatý a vládl nekonečnými poklady, se stal chudým, abychom my mohli být jeho chudobou obohaceni. Máme ho následovat a jít cestou, kterou šel on.

Každý, kdo se stává Božím dítětem, je pověřen úkolem zachraňovat svět. Měl by Kristu pomáhat uskutečňovat jeho plán spásy. Měl by vyhledávat ztracené a spolupracovat na jejich záchraně.

Mnozí mají pocit, že by pro ně bylo velkou předností, kdyby mohli navštívit místa, kde během svého života na zemi pobýval Kristus. Rádi by se prošli po cestách, po nichž chodíval, podívali se na jezero, u něhož rád učil, a zhlédli pahorky a údolí, na nichž tak často spočinul jeho zrak. Nemusíme však chodit do Nazaretu, do Kafarnaum nebo do Betanie, abychom kráčeli v Ježíšových šlépějích. Jeho stopy najdeme u lůžka nemocného, v chudých chatrčích, v

přelidněných ulicích velkoměst a vůbec všude, kde lidská srdce potřebují útěchu.

Máme sytit hladové, odívat nahé a potěšovat trpící a soužené. Máme sloužit zoufalým a dávat naději těm, kdo ji ztratili. [48]

Kristova láska, projevovaná v nesobecké službě, bude při napravování přestupníka účinnější než meč nebo soudní dvůr. Soudy jsou nutné, aby naháněly strach těm, kdo porušují zákon, avšak laskavý misionář může vykonat víc. Srdce, které se zatvrzuje, dostává-li se mu jen výtek, často roztaje vlivem Kristovy lásky. Misionář může nejen zmírnit tělesné neduhy, ale může také přivést hříšníka k Velkému lékaři, který dokáže očistit člověka od malomocenství hříchu. Bůh si přeje, aby nemocní, nešťastní a posedlí zlými duchy slyšeli skrze jeho služebníky jeho hlas. Prostřednictvím svých lidských nástrojů chce být Utěшитelem, jakého svět nezná.

Spasitel položil svůj vzácný život, aby založil církev, která bude schopna sloužit trpícím, souženým a pokoušeným. Společenství věřících může být chudé, nevzdělané a neznámé. V Kristu však může doma, ve městě či na vesnici i v zámoří vykonat dílo, jehož důsledky budou sahat až na věčnost.

Tak jako prvním učedníkům jsou i dnešním Kristovým následovníkům určena slova:

„Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům.“ **Matouš 28,18.19.** „Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření.“ **Marek 16,15.**

I pro nás platí zaslíbení jeho přítomnosti: „A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ **Matouš 28,20.**

Dnes se už neshromažďují zástupy zvědavců na pustých místech, aby viděly Krista a slyšely jeho slova. Kristův hlas není slyšet v rušných ulicích. Na cestě nezaznívá volání: „Tudy jde Ježíš Nazaretský.“ **Lukáš 18,37.** Přesto je toto slovo pravdivé i dnes. Kristus kráčí neviděn našimi ulicemi. Přichází do našich domovů s poselstvím milosti. Čeká, že bude spolupracovat se všemi, kteří chtějí sloužit v jeho jménu. Je mezi námi, aby uzdravoval a přinášel požehnání, přijmeme-li ho.

„Toto praví Hospodin:

Odpovím ti v čase přízně,
pomohu ti v den spásy,

budu tě opatrovat, dám tě
za smlouvu lidu,
abys pozvedl zemi
a zpustošená dědictví vrátil,
abys řekl vězňům:
,Vyjděte‘ , těm,
kdo jsou v temnotách:
,Ukažte se; “

Izajáš 49,8.9.

„Jak líbezné je,
když po horách jdou
nohy toho, jenž poselství nese
a ohlašuje pokoj,
jenž nese dobré poselství
a ohlašuje spásu,
jenž Sijónu hlásá:
,Tvůj Bůh kraluje; “

Izajáš 52,7.

„Zvučně spolu plesejte,
vždyť Hospodin potěšil svůj lid. . .
. . . obnažil svou svatou paži
před zraky všech pronárodů.
I spatří všechny dálavy země
spásu našeho Boha.“

Izajáš 52,9.10.

7. kapitola — Spolupráce Boha s člověkem

Lékař by měl být ve službě uzdravování Kristovým spolupracovníkem. Spasitel pomáhal svou službou duši i tělu. Evangelium, jemuž učil, bylo poselstvím o duchovním životě a tělesném uzdravení. Vysvobození z hříchu a vyléčení nemocí bylo spolu spjato. Táž služba je svěřena křesťanskému lékaři. Má ve spolupráci s Kristem přinášet úlevu v tělesném i duchovním strádání svých bližních. Má být nemocnému poslem milosti a má přinášet lék pro nemocné tělo a pro hříchem nemocnou duši.

Opravdovou hlavou lékařského povolání je Kristus. Kristus, Lékař všech lékařů, stojí po boku každého bohobojného lékaře, který působí k zmírnění lidského utrpení. Lékař používá přírodních léků pro léčení tělesných neduhů a zároveň by měl odkazovat své pacienty na toho, který umí léčit nemoci duše i těla. To, v čem lékaři mohou jen pomoci, Kristus dokončí. Lékaři se snaží pomáhat přírodě v léčení. Léčitelem je sám Kristus. Lékař se snaží zachránit život. Kristus život dává.

Zdroj léčení

Svémi zázraky zjevoval Spasitel moc, která stále pracuje ve prospěch člověka, udržuje ho a léčí. Přírodními silami Bůh působí dennodenně, každou hodinu, ba každou sekundu, aby nás zachoval při životě, aby nás posílil a obnovil. Utrpí-li některá část těla nějakou újmu, začne okamžitě hojivý proces. Pro obnovu zdraví jsou do pohybu uvedeny přírodní činitelé. Moc, která se jejich prostřednictvím projevuje, je však mocí Boží. Všechna životodárná síla je od Boha. Uzdraví-li se někdo z nemoci, uzdravil ho Bůh.

Nemoc, utrpení a smrt jsou dílem nepřátelské moci. Satan je zhoubce. Bůh je obnovitel.

Slova pronesená k Izraeli o těch, kdo znovu nabývají zdraví těla nebo duše, jsou pravdivá i dnes. „Já jsem Hospodin, já tě uzdravuji.“ [50]

2. Mojžíšova 15,26.

Boží přání pro každého člověka je vyjádřeno ve slovech: „Modlím se za tebe, milovaný, aby se ti ve všem dobře dařilo a abys byl zdrav — tak jako se dobře daří tvé duši.“ **3. Janův 2,1.**

Právě Bůh „ti odpouští všechny nepravosti, ze všech nemocí tě uzdravuje, vykupuje ze zkázy tvůj život, věncí tě svým milosrdenstvím a slitováním“. **Žalm 103,3.4.**

Hřích příčinou onemocnění

Když Kristus léčil nemoci, upozornil mnohé z postižených: „Už nehřeš, aby tě nepotkalo něco horšího.“ **Jan 5,14.** Tím dával na srozuměnou, že si nemoc přivodili sami, protože přestupovali Boží zákony, a že zdraví může být zachováno pouze poslušností.

Lékař by měl své pacienty vést k tomu, aby v procesu svého uzdravování spolupracovali s Bohem. Lékař si stále více uvědomuje skutečnost, že nemoc je následkem hříchu. Ví, že přírodní zákony mají právě tak jako přikázání Desatera božský původ a že zdraví je možno znovu získat nebo zachovat jedině tím, že tyto zákony posloucháme. Zná mnohé, kteří onemocněli následkem svého nesprávného jednání a kteří by se mohli uzdravit, kdyby dělali to, co by pro své uzdravení měli dělat. Mělo by se jim dostat poučení, že každý čin, který ničí tělesnou, duševní nebo duchovní sílu, je hříchem a že zdraví se má udržovat poslušností zákonů, které Bůh stanovil pro blaho všeho lidstva.

Pozná-li lékař, že pacient trpí nemocí, kterou si přivodil nevhodnou stravou a pitím nebo jinými zlozvyky, a neřekne mu o tom, ublíží tím svému bližnímu. Opilci, zhýralci, lidé, kteří propadli prostopášností, ti všichni se obracejí na lékaře, aby jasně a zřetelně prohlásil, že utrpení je důsledek hříchu. Ti, kdo chápou zákony života, by měli opravdově usilovat o potírání příčin nemocí. Má-li lékař před očima ustavičný boj s bolestí, působí-li bez ustání k zmírnění utrpení, může ho to nevyburcovat z klidu? Počíná si snad laskavě a milosrdně, nenařídí-li jako lék na nemoc přísnou střídmost?

Boží zákon života

Musí nám být jasné, že cesta Božích přikázání je cestou života. Bůh ustanovil přírodní zákony. Ale jeho zákony nejsou nějakými

svévolnými požadavky. Každé „ne“ at' v zákoně fyzikálním, nebo v zákoně mravním, obsahuje v sobě zaslíbení. Budeme-li ho poslušni, bude naše kroky provázet požehnání. Bůh nás nenutí, abychom jednali správně. Snaží se nás však zachránit před zlem a vést nás opět k dobrému.

Věnujme pozornost zákonům, které byly vštěpovány Izraeli. Bůh dal Izraelcům přesná naučení o životních návycích. Seznámil je se zákony, které se týkají jak tělesného, tak duchovního zdraví. A za podmínky, že jich budou poslušni, je ujistil: „Hospodin od tebe odvrátí každou nemoc.“ **5. Mojžíšova 7,15.** „Upněte své srdce ke všem slovům, která vám dnes dosvědčuji.“ **5. Mojžíšova 32,46.** „Dají život těm, kteří je nalézají, a zdraví celému jejich tělu.“ **Příslaví 4,22.**

[51]

Bůh si přeje, abychom dosáhli té míry dokonalosti, jaká nám byla umožněna darem Krista. Vybízí nás, abychom se správně rozhodli, abychom se spojili s nebeskými prostředky a přijali zásady, které v nás obnoví Boží obraz. Ve svém psaném slově a ve velké knize přírody zjevuje Bůh principy života. Je na nás, abychom je poznali a řídili se jimi, abychom spolupracovali s Bohem při vracení zdraví tělu i duši.

Evangelium zdraví

Je třeba, aby lidé poznali, že z požehnání, které plyne z poslušnosti, se mohou plně těšit jen tehdy, přijmou-li Kristovu milost. Kristova milost totiž dává člověku sílu k tomu, aby poslouchal Boží zákony. Právě tato milost mu umožňuje, aby zpřetrhal pouta zlozvyku. Je to jediná síla, která člověka může přivést na správnou cestu a udržet ho na ní.

Je-li evangelium přijato ve své ryzosti a síle, je lékem na nemoci, které vznikly z hříchu. Slunce spravedlnosti vychází „se zdravím na paprscích“. **Malachiáš 3,20.** Nic z toho, co poskytuje tento svět, nemůže vyléčit zlomené srdce, ani nabídnout pokoj mysli, ani zaplašit starost, ani zapudit nemoc. Veškerý talent, veškerý génius, veškerý věhlas, všechno to nedokáže potěšit ustarané srdce, ani obnovit zmařený život. Jedinou nadějí člověka je život podle Boží vůle.

Kristova láska, která proniká do celé bytosti, je oživující silou. Každé živé části — mozku, srdci, nervům — přináší svým dotekem

zdraví. Povzbuzuje nejlepší síly člověka k činnosti. Osvobozuje člověka od viny, zbavuje ho starosti a žalu, strachu a úzkosti, která deptá životní síly. S ní přichází klid a jistota. Vštěpuje do duše radost, kterou nedokáže pokazit nic na zemi, radost v Duchu svatém, radost, která dává zdraví a život.

Slova našeho Spasitele: „Pojďte ke mně. . . a já vám dám odpočinout“ (Matouš 11,28) jsou předpisem k léčbě tělesných, duševních a duchovních nemocí. Ačkoli si lidé způsobují utrpení sami svým nesprávným jednáním, pohlíží na ně Kristus se soucitem. V něm mohou najít pomoc. Kristus učiní velké věci pro ty, kdo v něho věří.

Ačkoli hřích již po věky utužuje svou moc nad lidským rodem, ačkoli satan za použití klamu a výmyslů svým výkladem zastírá Boží slovo a způsobuje, že lidé pochybují o Boží dobrotě, přesto Otcovo milosrdenství a jeho láska nepřestávají plynout na zemi v bohatých proudech. Kdyby lidé otevřeli své nitro nebi a ocenili Boží dary, zaplavil by je příliv uzdravující moci.

Hodnota důkladné kvalifikace

[52] Lékař, který touží být správným spolupracovníkem Krista, bude usilovat o to, aby se stal schopným ve svém povolání po všech stránkách. Bude pilně studovat, aby byl dobře odborně připraven pro své odpovědné poslání. Bude se neustále snažit dosáhnout vyšší úrovně, získat více vědomostí a nabýt větší obratnosti a pronikavého pohledu na život. Každý lékař by si měl uvědomit, že ten, kdo pracuje nedostatečně, způsobuje nejen škodu nemocným, nýbrž i újmu svým kolegům lékařům. Lékař, který se spokojuje s nízkou úrovní vědění a dovedností, nejen zlehčuje lékařské povolání, ale i zneuct'uje Krista, Lékaře všech lékařů.

Ti, kdo shledají, že se pro povolání lékaře nehodí, by si měli zvolit nějakou jinou profesi. Lidé, kteří se hodí k tomu, aby pečovali o nemocné, avšak mají jen omezené vzdělání a nízkou zdravotní kvalifikaci, by udělali dobře, kdyby se chopili méně náročné činnosti a pracovali jako ošetřovatelé. Trpělivou službou pod dohledem zkušených lékařů se mohou stále učit. Budou-li využívat každou příležitost k získání znalostí, mohou časem nabýt plné kvalifikace pro povolání lékaře. Kéž by mladší lékaři „jako spolupracovníci (Lékaře lékařů) milosti Boží nepřijímali naprázdno“ a nedávali „v

ničem příležitost k pohoršení, aby tato služba (nemocným) nebyla uvedena v potupu, ale ve všem se prokazovali jako služebníci Boží“.

2. Korintským 6,1-4.

Je Božím záměrem, abychom stále kráčeli vzhůru. Lékař, který plní pravé lékařské poslání, se ve svých znalostech a ve své obratnosti stále zdokonaluje. Nadaní křesťanští lékaři, kteří dosáhli nejvyšší profesionální schopnosti, by měli být vybráni a vyzváni, aby vstoupili do Boží služby tam, kde by mohli vychovávat a vzdělávat druhé k tomu, aby se stali lékaři-misionáři.

Lékař by měl pro sebe shromažďovat světlo Božího slova. Měl by ustavičně růst v milosti. Náboženství by pro něj nemělo být pouze jedním z mnoha vlivů, nýbrž vlivem, který stojí nad všemi ostatními vlivy. Měl by jednat z vysokých, vznešených pohnutek — z pohnutek, které jsou silné, protože vycházejí z toho, který položil svůj život, aby nám dal sílu k vítězství nad zlem.

Usiluje-li lékař věrně a pilně o to, aby se stal platným ve svém povolání, zasvětili se Kristově službě a udělá-li si čas na zkoumání vlastního srdce, naučí se, jak proniknout do tajemství svého svatého povolání. Může se vychovat k takové kázni, že všichni, s nimiž přijde do styku, poznají, jak výborného vzdělání a vědomostí nabude člověk, který je ve spojení s moudrým a mocným Bohem.

Bůh pomáhá lékařům

V žádném jiném povolání není úzké spojení s Kristem tak nezbytné jako v povolání lékaře. Ten, kdo chce správně vykonávat lékařské povinnosti, musí denně a každou hodinu žít křesťanským životem. V rukou lékaře je pacientův život. Jediná nedbalá diagnóza, jediný chybný předpis ve vážném případě nebo jediný neobratný pohyb ruky při operaci třeba jen o vlasek — a život může být navždy ztracen. Jak závažné pomyšlení! Jak je proto důležité, aby lékař byl vždy pod vlivem božského Lékaře!

[53]

Spasitel je ochoten pomoci každému, kdo se k němu obrací s prosbou o moudrost a bystrost myšlení. A kdo potřebuje moudrost a jasné myšlení více než lékař, na jehož rozhodnutích tolik záleží! Ten, kdo se snaží prodloužit život, by měl ve víře vzhlížet ke Kristu, aby řídil každý jeho krok. Spasitel mu dá citlivost a dovednost, jak jednat v těžkých situacích.

Těm, kdo pečují o nemocné, se naskýtají pozoruhodné příležitosti. Ve všem, co konají pro uzdravení nemocných, by pacienti měli poznat, že lékař se snaží pomoci jim spolupracovat s Bohem při překonávání nemoci. Lékař by je měl vést k tomu, aby pocítili, že na každém kroku, který učiní v souladu s Božími zákony, mohou očekávat pomoc od Boha.

Nemocní a trpící budou mít mnohem více důvěry k lékaři, o němž vědí, že miluje Boha a bojí se ho. Spoléhají na jeho slova. V přítomnosti a péči takového lékaře mají pocit bezpečí.

Křesťanský lékař, který zná Pána Ježíše, se těší výsadě, že ho může modlitbou pozvat do pokoje nemocného. Dříve než lékař zahájí závažnou operaci, měl by prosit o pomoc Velkého lékaře. Měl by trpícího ujistit, že Bůh ho může zkouškou bezpečně provést. On je v každé době tísně pevným útočištěm pro ty, kdo mu věří. Lékař, který tak nejedná, nemůže zachránit ty, které by jinak uzdravil. Kdyby pronesl slova, která by oživila víru v soucitného Spasitele, který rozumí každému úzkostnému povzdechu, a kdyby mu mohl v modlitbě předložit potřeby nemocného, mohla by být krize často snadněji překonána.

Jen ten, který umí číst v srdci, ví, s jakým chvěním a s jakým strachem dávají mnozí pacienti souhlas k operaci. Uvědomují si, v jakém jsou nebezpečí. I když třeba mají důvěru v lékařovu zručnost, vědí, že není neomylný. Vidí-li však lékaře skloněného na modlitbě, jak prosí Boha o pomoc, získají důvěru. Vděčnost a víra otevírají srdce Boží uzdravující moci, energie celé bytosti je oživena a životní síly vítězí.

Přítomnost Spasitele je zdrojem síly také pro lékaře. Pocit odpovědnosti a pomyšlení na to, co se může stát, často vyvolává jeho obavy. Nejistota a strach mohou zapříčinit chvění ruky. Důvěra, že božský Rádce je vedle něho, že ho vede a podpírá, mu však dodává klid a jistotu. Kristův dotek dává lékařově ruce pevnost, klid, jistotu a sílu.

Když je krize bezpečně zažehnána a je zřejmé, že léčba je úspěšná, ať lékař stráví několik okamžiků s pacientem na modlitbě. Ať vyjádří svou vděčnost za život, který byl zachráněn. Děkuje-li pacientovi lékaři, měl by lékař chválu a dík adresovat Bohu. Měl by pacientovi říci, že jeho život byl zachráněn, protože byl pod ochranou nebeského Lékaře.

Lékař, který si takto počíná, vede svého pacienta k Tomu, na němž závisí jeho život. Bůh může spasit všechny, kteří k němu přicházejí.

Služba člověku

Zdravotně-misijní činnost by se měla vyznačovat vroucí touhou po záchraně lidí. Lékaři je stejně jako kazateli evangelia projevena nejvyšší důvěra, jaká vůbec byla člověku svěřena. Ať si to uvědomuje nebo ne, je každému lékaři svěřována péče o nitro lidí.

Při svém styku s nemocí a smrtí ztrácejí lékaři příliš často ze zřetele slavné skutečnosti budoucího života. Ve svém vážném úsilí o odvrácení nebezpečí, které ohrožuje tělo, zapomínají na nebezpečí, které hrozí duši. Ten, jemuž pomáhají, možná už ztrácí svůj život. Přichází jeho poslední příležitost. S tímto člověkem se lékař bude muset znovu setkat před Kristovým soudním trůnem.

Často ztrácíme nejvzácnější požehnání, protože včas nepromluvíme. Není-li využita vhodná příležitost, je ztracena. U lůžka nemocného se nemá mluvit o náboženském přesvědčení nebo o sporných otázkách. Poukazujeme trpícímu na Toho, který je ochoten spasit každého, kdo k němu přichází ve víře. Snažme se opravdově a s pochopením pomoci člověku, který se potácí mezi životem a smrtí.

Lékař, pro něhož je Kristus osobním Spasitelem, protože k němu sám vzhlíží, ví, jak jednat s ustrašenými, hříšnými a hříchem oslabenými lidmi, kteří se na něj obracejí s prosbou o pomoc. Umí odpovědět na otázku: „Co mám učinit, abych byl spasen?“ Může vyprávět o lásce Vykupitele. Může ze zkušenosti mluvit o síle k pokání a víře. Může prostými, opravdovými slovy v modlitbě Bohu předložit potřeby svého bližního. Může nemocného povzbudit, aby také prosil a přijal milosrdenství laskavého Spasitele. Když takto slouží u lůžka nemocného a snaží se slovy přinést pomoc a útěchu, působí Pán s ním a skrze něho.

Upře-li se mysl trpícího ke Spasiteli, naplní jeho srdce Kristův pokoj. Duchovní zdraví, které se dostaví, zapůsobí jako Boží pomocná ruka a vrátí zdravé tělu.

Při ošetřování nemocného najde lékař často příležitost k tomu, aby prospěl jeho přátelům. Když přátelé bdí u lůžka trpícího a cítí, jak jsou bezmocní zabránit bolesti a úzkosti, jejich srdce se

otvírají. Často sdělují lékaři svůj žal, který tají před druhými. A tu je příležitost odkázat tyto lidi k Tomu, který zve znavené a obtížené, aby k němu přišli. Často je možné pomodlit se za ně a s nimi a předložit jejich potřeby Lékaři všech nemocí, Utěšiteli všech starostí.

Boží zaslíbení

[55] Lékař má vzácnou možnost upozorňovat své pacienty na zaslíbení Božího slova. Má vynášet z pokladnice věci nové a staré. Občas má promluvit slova útěchy a rady, po nichž pacienti touží. Lékař by měl mít v mysli zásobu svěžích myšlenek. Měl by proto pilně studovat Boží slovo, aby se důvěrně seznámil s jeho zaslíbeními. Měl by mluvit o případech lidí, které Kristus uzdravil, o jeho něžnosti a lásce. Neměl by nikdy opomenout obracet mysl nemocných ke Kristu, Lékaři všech lékařů.

Táž moc, kterou Kristus používal, když chodil mezi lidmi, je i v jeho slově. Svým slovem Ježíš léčil nemoci a vyháněl démony. Svým slovem utiřil jezero a křísil mrtvé. Lidé viděli, že jeho slovo mocně působilo. Mluvil Boží slovo, když promlouval se všemi proroky a učiteli Starého zákona. Celá Bible zjevuje Krista.

Písmo svaté máme přijímat jako Boží slovo pro nás, a to nejen slovo psané, ale i mluvené. Když nemocní přicházeli ke Kristu, viděl v nich nejen ty, kdo žádají o pomoc, ale spatřoval v nich všechny, kdo k němu přijdou v budoucnu se stejnými potřebami a s touž vírou. Když řekl ochrnutému: „Bud' dobré mysli, synu, odpouštějí se ti hříchy“ (**Matouš 9,2**), nebo když řekl ženě z Kafarnaum: „Dcero, tvá víra tě zachránila, jdi v pokoji“ (**Lukáš 8,48**), řekl to i všem ostatním nemocným, hříchem obtíženým lidem, kteří budou vyhledávat jeho pomoc.

Tak je tomu se všemi zaslíbeními Božího slova. Bůh jimi promlouvá ke každému z nás. Mluví přímo k nám, jako bychom mohli naslouchat jeho hlasu. Právě v těchto zaslíbeních nám Kristus představuje svou milost a moc. Tato zaslíbení jsou listy z toho stromu, který má „léčivou moc pro všechny národy“. **Zjevení 22,2**. Přijmeme-li Boží milost a moc a přivlastníme-li si jeho zaslíbení, budou silou pro naši povahu. Budou nás inspirovat a udržovat nás při životě. Nic nemá takovou uzdravující moc. Nic jiného nemůže dodat odvahu a víru, která dává vitalitu celé bytosti.

Tomu, kdo se chvěje strachem před smrtí, tomu, kdo je unaven břemenem utrpení a hříchu, by měl lékař, má-li k tomu příležitost, opakovat tato Spasitelova slova (vždyť všechna slova Písma svatého jsou jeho):

„Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj. Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí. Neboť já Hospodin jsem tvůj Bůh, svatý Izraele, tvůj spasitel. . . . Protože jsi v očích mých tak drahý, vzácný, protože jsem si tě zamiloval.“ **Izajáš 43,1-4.** „Já, já sám vymažu kvůli sobě tvoje nevěrnosti, na tvé hříchy nevzpomenu.“ **Izajáš 43,25.** „Neboj se, já budu s tebou.“ **Izajáš 43,5.**

„Jako se nad syny slitovává otec, slitovává se Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí. On ví, že jsme jen stvoření, pamatuje, že jsme prach.“ **Žalm 103,13.14.**

„Poznej však svou nepravost, že ses dopustil nevěry vůči Hospodinu, svému Bohu.“ **Jeremjáš 3,13.** „Jestliže doznáváme své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očistí uje nás od každé nepravosti.“ **1. Janův 1,9.**

[56]

„Zaženu tvou nevěru jak mračno a jako oblak tvé hříchy. Navrát se ke mně, já tě vykoupím.“ **Izajáš 44,22.**

„Pojďte, projednejme to spolu, praví Hospodin. I kdyby vaše hříchy byly jako šarlat, zbělejí jako sníh, i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé jako vlna. Budete-li povolní a poslechnete, budete požívat dobrých darů země.“ **Izajáš 1,18.19.**

„Miloval jsem tě odvěkou láskou, proto jsem ti tak trpělivě prokazoval milosrdenství.“ **Jeremjáš 31,3.** „Skryl jsem před tebou na okamžik svoji tvář, avšak ve věčném milosrdenství jsem se nad tebou slitoval.“ **Izajáš 54,8.**

„Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí.“ **Jan 14,1.** „Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám. Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí.“ **Jan 14,27.**

„Každý bude jako skrýše před větrem a úkryt před průtrží mračen, jak tekoucí vody ve vyprahlém kraji, jako stín mohutné skály v žíznivé zemi.“ **Izajáš 32,2.**

„Utištění ubožáci hledají vodu, ale žádná není; jazyk jim žízní prahne. Já Hospodin jim odpovím, já, Bůh Izraele, je neopustím.“ **Izajáš 41,17.**

„Toto praví Hospodin, který tě učinil: Já vyleji vody v místa zprahlá žízní, bystřiny na suchou zemi. Já vyleji svého ducha na tvé potomstvo.“ **Izajáš 44,2.3.**

„Obrat' te se ke mně a dojdete spásy, veškeré dálavy země.“ **Izajáš 45,22.**

„On slabosti naše na sebe vzal a nemoci nesl.“ **Matouš 8,17.**

[57] „Byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni.“ **Izajáš 53,5.**

8. kapitola — Lékař vychovatelem

Pravý lékař je vychovatelem. Uvědomuje si svou odpovědnost nejen vůči nemocným, kteří jsou v jeho přímé péči, nýbrž také vůči společnosti, v níž žije. Je tu jako strážce tělesného i duchovního zdraví. Jeho snahou je nejen učit správným metodám, jak ošetřovat nemocné, ale také vést je ke správným návykům a šířit znalost správných zásad.

Potřeba vštěpování zdravotních zásad

Dnes je zapotřebí více než kdy jindy učit lidi zdravotním principům a zásadám. Navzdory vynikajícímu civilizačnímu pokroku v mnoha oblastech, který učinil život pohodlnějším a příjemnějším, navzdory pokroku v lékařství a v léčbě nemocí je úpadek fyzické zdatnosti a odolnosti děsivý. Tato skutečnost vyžaduje pozornost každého, komu leží na srdci blaho jeho bližních.

Naše vyumělkovaná civilizace s sebou přináší zla, která ničí dobré zásady. Návyky a móda jsou v rozporu s přírodou. Způsob, jakým lidé žijí, zábavy, jimž holdují, jim stále ubírají na tělesné i mentální síle a neúnosně zatěžují lidské pokolení. Všude je vidět nestřídmost, zločin, nemoc a bídu.

Mnozí přestupují zákony zdraví proto, že je neznají. Takoví potřebují poučení. Většina lidí však dobře ví, co dělá. Těm je třeba vštípit, jak je důležité, aby se v životě řídili svou znalostí. Lékař má mnoho příležitostí k tomu, aby šířil znalost zdravotních zásad a aby ukázal, jak je důležité se jimi řídit. Vhodným poučením může učinit mnoho pro to, aby napravit zlo, které způsobuje nezměrnou škodu.

Užívání škodlivých léků

Návykem, který připravuje půdu pro vznik mnoha nemocí a pro další závažné problémy, je hojné používání škodlivých léků. Když přijde nemoc, mnoho lidí se nechce zabývat náročným hledáním příčin svého onemocnění. Starají se hlavně o to, jak se zbavit bolesti

[58] a nepříjemností. Uchylují se k „všelékům“, o jejichž skutečných účincích skoro nic nevědí. Žádají lékaře o nějaký lék, který by odstranil následky jejich nesprávného jednání. Nepřemýšlejí však o tom, jak změnit své nezdravé návyky. Nedostaví-li se okamžitá úleva, zkoušejí jiný lék a pak další. A tak zlo pokračuje.

Je třeba, aby lidé pochopili, že medikamenty vlastně nemoc neléčí. Je pravda, že někdy léky přinesou úlevu. Zdá se, že se pacient díky nim uzdravuje. Je to proto, že příroda má dostatek vitální síly vyloučit škodlivé látky a zlepšit stav způsobený nemocí. Zdraví se obnoví i přesto, že bylo použito škodlivého léku. Ve většině případů však vedlejší účinky léků pouze změní formu onemocnění a způsobí, že se nemoc objeví někde jinde. Často se zdá, že účinek jedu je na čas překonán, avšak důsledky zůstávají v těle a způsobí velké škody někdy později.

Užíváním škodlivých léků si mnozí lidé způsobují celoživotní onemocnění a maří se mnoho životů, které mohly být zachráněny aplikací přírodních léčebných prostředků. Jedy obsažené v mnoha takzvaných „všelécích“ vytvářejí návyky a závislost, které ničí tělesný i duševní život. Mnoho obecně používaných „všeléků“, dokonce i některé léky ordinované lékaři, přispívají k vytváření špatných návyků, jako jsou alkoholismus a užívání opia a morfia. Alkoholismus a drogy jsou strašnou kletbou společnosti.

Jediná naděje na zlepšení je ve výchově lidí, ve vštěpování správných zásad. Lékaři by měli učit lidi, že uzdravující síla není v lécích, nýbrž v přírodě. Nemoc je snaha přírody zbavit tělo stavu, který je výsledkem porušení zákonů zdraví. Při onemocnění se má zjistit příčina. Nezdravé poměry se musí změnit a zlovyky napravit. Tak se má přírodě pomáhat v jejím úsilí o vyloučení nečistot a obnovení harmonie v těle.

Přírodní léky

Čistý vzduch, sluneční svit, střídmost, odpočinek, pohyb, vhodná strava, používání vody a důvěra v Boží moc — to jsou pravé léky. Každý člověk by měl znát přírodní léčebné prostředky a měl by vědět, jak jich užívat. Je nezbytné poznat zásady používané v léčení nemocných a projít praktickým výcvikem, který umožní tuto znalost správně používat.

Užívání přírodních prostředků vyžaduje velkou péči a úsilí, které mnozí nejsou ochotni vynaložit. Přírodní proces léčení a uzdravování je postupný a netrpělivému člověku se zdá pomalý. Vzdát se holdování škodlivým návykům vyžaduje obět'. Nakonec se však ukáže, že není-li příroda ničím omezována, vykoná svou práci moudře a dobře. Ti, kdo vytrvají v poslušnosti přírodních zákonů, sklídí odměnu v podobě celkového zdraví.

Péči o zdraví se všeobecně věnuje malá pozornost. Je daleko lepší nemoci předejít než vědět, jak ji léčit, když se dostaví. Je povinností každého, aby ve vlastním zájmu a v zájmu ostatních poznal zákony života a svědomitě se jimi řídil. Je třeba, aby se všichni důkladně seznámili s lidským tělem, které je nejpozoruhodnější ze všech organismů. Všichni by měli pochopit funkce různých orgánů, a jak jeden závisí na druhém, aby všechny zdravě fungovaly. Měli by studovat vliv mysli na tělo a vliv těla na mysl a poznat zákony, jimiž se řídí.

[59]

Příprava na životní problémy

Nikdy není dostatečně zdůrazňován fakt, že zdraví není věc náhody. Zdraví je výsledkem poslušnosti zákona. Uznávají to účastníci atletických závodů a různých sportovních soutěží. Sportovci se na ně připravují co nejsvědomitěji. Prodělávají důkladný výcvik a podrobují se přísné kázní. Každý tělesný návyk je pečlivě zvažován. Vědí totiž, že každé opomenutí, každý výstřelek a každá nedbalost, která oslabuje nebo ochromuje činnost některého orgánu nebo funkce těla, má za následek porážku.

Oč důležitější je dosáhnout úspěchu ve skutečném životě. Životní problémy nejsou malichernými šarvátkami. Život je vlastně boj, na jehož výsledku závisí věčnost. Musíme čelit neviditelným nepřátelům. Zlí andělé usilují o ovládnutí každé lidské bytosti. Vše, co poškozuje zdraví, nám nejen ubírá tělesnou sílu, ale oslabuje také duševní a duchovní schopnosti. Holdování jakémukoli nezdravému návyku omezuje naši schopnost rozlišovat mezi tím, co je správné a co nesprávné, a ztěžuje nám i naše úsilí odolávat zlu. Zvyšuje nebezpečí nezdaru a porážky.

„Ti, kteří běží na závodní dráze, běží sice všichni, ale jen jeden dostane cenu.“ **1. Korintským 9,24**. V boji, jehož se účastníme,

mohou zvítězit všichni, kdo se ukázněně řídí správnými zásadami. Lidé příliš často pokládají zachování těchto zásad v každodenním životě za nedůležité, za věc tak všední, že jí není potřeba věnovat pozornost. Vzhledem k tomu, co je v sázce, však nic z toho, co musíme činit, není malicherné. Každý skutek je tak závažný, že rozhoduje o tom, budeme-li v životě poraženi, nebo dosáhneme-li vítězství. Písmo nás vybízí: „Běžte tak, abyste ji získali!“ **1. Korintským 9,24.**

Nezkrocená touha našich prvních rodičů měla za následek ztrátu ráje. Střídmost ve všem má s naším návratem do ráje co činit víc, než si lidé uvědomují.

Apoštol Pavel poukazuje na sebezapření závodníků ve starověkých hrách v Řecku a píše: „Každý závodník se podrobuje všestranné kázni. Oni to podstupují pro pomíjitelný věnec, my však pro věnec nepomíjitelný. Já tedy běžím ne jako bez cíle; bojuji ne tak, jako bych dával rány do prázdna. Ranami nutím své tělo ke kázni, abych snad, když kážu jiným, sám neselhal.“ **1. Korintským 9,25-27.**

Základ reformy

[60] Pokrok nápravy závisí na tom, jak jasně poznáme základní pravdu. Nebezpečí číhá na jedné straně v úzkoprsé filozofii a v přísné, chladné ortodoxii, na druhé straně však je velké nebezpečí i v lehkomyšlném liberalizmu. Základem veškeré trvalé nápravy je Boží zákon. Musíme jasně a zřetelně ukazovat, že tento zákon je třeba poslouchat. Lidem je nutno předkládat Boží zásady, které jsou věčné a neúprosné jako Bůh sám.

Jedním z nejpolitovánímhodnějších dopadů prvního přestoupení byla pro člověka ztráta schopnosti sebeovládání. Skutečný pokrok může nastat jedině za podmínky, že člověk tuto schopnost znovu získá.

Rozum a duševní schopnosti se rozvíjejí a utvářejí povahu pouze prostřednictvím těla. To je důvod, proč nepřítel člověka směřuje svá pokušení k tomu, aby oslabil a ochromil naše tělesné síly. Dosáhne-li zde úspěchu, znamená to, že celá bytost se podřizuje zlu. Nejsou-li sklony naší tělesné přirozenosti ovládnány vyšší mocí, vedou jistě ke zkáze a smrti.

Tělo je nutno podřídit — mají mu vládnout vyšší síly bytosti. Vášně je třeba ovládat vůlí, která sama je pod Boží vládou. V našem životě má vládnout královská moc rozumu, posvěcená Boží milostí.

Do svědomí je třeba vstítit Boží požadavky. Muži i ženy si musí uvědomit, že jsou povinni ovládat se, že potřebují být čistí a že se musí osvobodit od všech zvrácených choutek a špatných návyků. Je třeba jim vstítit pravdu, že všechny jejich duševní i tělesné síly jsou Božím darem a že je mají uchovávat v nejlepším možném stavu pro jeho službu.

Ve starověkém obřadu, který symbolizoval evangelium, se na Boží oltář nesměla přinášet oběť s nějakou vadou. Oběť, která měla představovat Krista, musela být bez poskvrny. Tímto obrazem Boží slovo znázorňuje, čím mají být Boží děti — „obětí živou“, „slavnou“, „bez poskvrny“, „Bohu milou“. **Římanům 12,1; Efezským 5,27.**

Potřeba Boží pomoci

Bez Boží pomoci nemůže nastat skutečná náprava. Lidské zábrany jsou proti přirozeným i vypěstovaným sklonům jen jako násep z písku proti dravému proudu. Dokud se oživující silou v našem životě nestane život Kristův, nemůžeme odolat pokušení, které k nám přichází zevnitř i zvenčí.

Kristus přišel na tento svět a žil Božím zákonem, aby člověk mohl zcela zvítězit nad přirozenými sklony, které kazí nitro. Kristus, Lékař duše i těla, nám dává zvítězit nad dotírajícími žádostmi. Poskytuje všechno potřebné, aby člověk získal dokonalou povahu.

Odevzdá-li se člověk Kristu, dostává se tím mysl pod vládu zákona. Tento zákon je však zákonem královským, který vyhlašuje svobodu všem zajatcům. Ztotožňuje-li se člověk s Kristem, stává se svobodným. Podřízení se Kristově vůli znamená návrat k dokonalému lidství.

Poslušnost Boha je vysvobození z otroctví hříchu, osvobození z moci vášní a žádostí. Člověk může zvítězit nad sebou, může být vítězem nad svými sklony, vítězem nad mocnostmi a silami a může vést vítězný boj „proti všemu, co ovládá tento věk tmy“, „proti nadzemským duchům zla“. **Efezským 6,12.**

Výchova v rodině

Nikde není tato rada potřebnější a nikde nepřinese větší dobro než v rodině. Rodiče stojí u samého základu utváření povahy a návyků. Náprava musí začít tím, že se jim ukážou zásady Božího zákona, které přinesou tělesné i duševní zdraví. Ukazujte, že poslušnost Božího slova je naše jediná záchrana před zlem, které strhává svět do záhuby. Vysvětľujte, jakou odpovědnost mají rodiče nejen k sobě, ale i ke svým dětem. Jsou pro své děti příkladem poslušnosti nebo přestoupení. Jejich příklad a poučení rozhodují o osudu jejich rodiny. Děti budou tím, co z nich udělají jejich rodiče.

Kdyby rodiče mohli vidět, jaký vliv má jejich jednání, kdyby si uvědomili, jak svým příkladem a poučením uchovávají a umocňují sílu hříchu nebo sílu spravedlnosti, určitě by se změnili. Mnozí z nich by se odvrátili od svých tradic a zvyklostí a přijali by Boží životní zásady.

Síla příkladu

Lékař, který působí v rodinách, bdí u lůžka nemocných, zmírňuje jejich těžkosti a vrací zpět do života ty, kteří už byli na pokraji smrti. Dodává naději umírajícím a tím si získává jejich důvěru a náklonnost jako málokdo jiný. Ani služebníku evangelia se nedostává tak velkých možností a tak pronikavého vlivu.

Příklad lékaře, právě tak jako jeho naučení, by měly být kladnou silou na správné straně. Reforma vyžaduje muže a ženy, jejichž způsob života je příkladem sebeovládání. Zásady, kterým učíme, mají svou váhu tehdy, jestliže se jimi v životě řídíme. Světu je třeba ukázat, co může vykonat Boží milost v lidech při obnovování ztracené vlády nad sebou samými. Nic nepotřebuje svět tolik jako poznání spasitelné moci evangelia, jak se projevuje v životech těch, kteří odrážejí Kristův charakter.

Lékař přichází neustále do styku s lidmi, kteří potřebují pomoc a povzbuzení prostřednictvím správného příkladu. Mnozí z nich jsou po morální stránce slabí. Schází jim síla sebeovládání a snadno podléhají pokušení. Lékař může těmto lidem pomoci jen tehdy, když sám ve svém životě zjevuje sílu zásady, která mu umožňuje zvítězit nad každým škodlivým zvykem a nečistou žádostí. V jeho životě se

musí projevovat působení Boží síly. Nedostává-li se mu toho, bude jeho vliv slabý, ať jeho slova znějí sebedůvěrněji a sebedělečtivěji.

Mnozí lidé, kteří se v důsledku svých zlozvyků stali mravní troskou, vyhledávají lékařskou radu a péči. Jsou ztrápení, slabí a zranění. Vidí svou pošetilost, cítí, že nemají sílu se vzchopit. Takoví lidé by kolem sebe neměli mít nic, co by v nich vyvolávalo myšlenky a pocity, které z nich udělaly to, čím jsou. Potřebují žít v atmosféře ušlechtilých a vznešených myšlenek. Jak hrozná je to nezodpovědnost, když ti, kteří jim mají být příkladem, jsou sami zotročeni týmiž zhoubnými zlozvyky, takže svým vlivem ještě posilují pokušení!

[62]

Lékař v boji s alkoholizmem

Do lékařovy péče se dostávají také mnozí, kteří si ničí tělesné i duševní síly užíváním tabáku nebo alkoholických nápojů. Lékař, který si je vědom své odpovědnosti, musí těmto pacientům ukázat příčinu jejich utrpení. Je-li však sám kuřákem nebo konzumentem alkoholických nápojů, jakou váhu budou mít jeho slova? Uvědomí-li si takový lékař, že sám holduje těmto zlozvykům, bude schopen jasně poukázat na zdroj utrpení v životě svého pacienta? Holduje-li sám těmto věcem, jak může přesvědčovat mladé o jejich škodlivých následcích?

Jak může být lékař ve společnosti příkladem čistoty a sebeovládání, jak může účinně vést lidi ke střídmosti a zdrženlivosti, když sám holduje nějakému špatnému návyku? Jak může být vítán u lůžka nemocného a umírajícího, když už jeho dech, prosycený zápachem alkoholu nebo tabáku, je odpuzující?

Vzrušuje-li své nervy a zatemňuje-li svůj mozek užíváním narkotik, je možno mu důvěřovat jako schopnému lékaři? Za takových okolností nemůže pohotově stanovit diagnózu a provádět přesně zákroky.

Nedbá-li zákonů, které vládou jeho organizmu, dává-li přednost sobeckému ukájení vášní místo duševnímu a tělesnému zdraví, neříká tím vlastně, že je nevhodný k tomu, aby mu byla svěřena odpovědnost za lidské životy?

Zklamání v práci

Ovšem i ten nejjobratnější a nejsvědomitější lékař prožívá mnohá zklamání a porážky. Často ve své práci nedosahuje takových výsledků, jakých touží dosáhnout. Ačkoli navrací svým pacientům zdraví, nepřináší to pravý užitek ani jim, ani světu. Mnozí se uzdraví, jen aby se vrátili ke svým zlovykům, které způsobily onemocnění. S touž chtivostí jako kdysi se znovu vrhají do víru nesmyslných vášní. Lékařova práce pro ně se zdá být zbytečně vynaloženým úsilím.

Kristus prožil totéž. Přesto však nepřestal usilovat o záchranu ani jediného trpícího člověka. Z deseti malomocných, kteří byli očištěni, ocenil tento dar jen jediný, navíc cizinec, Samařan. Kvůli tomuto jedinému člověku uzdravil Kristus deset lidí. Nesetká-li se lékař s větším úspěchem, než s jakým se setkával Spasitel, ať si vzpomene na Lékaře lékařů. O Kristu je psáno: „Neochabne, nezlomí se.“ **Izajáš 42,4.** „Spatří světlo, nasytí se.“ **Izajáš 53,11.**

[63] I kdyby evangelium milosti přijal pouze jeden jediný člověk, Kristus by pro záchranu tohoto jediného člověka podstoupil život plný útrap a pokoření a potupnou smrt. Kdyby byla naším přičiněním pozvednuta a napravena jediná lidská bytost, aby pak zářila v Božím království, nebyl by to pro nás důvod k radosti?

Osobní potřeby a nebezpečí

Práce lékaře je náročná a vyčerpávající. Aby ji mohl vykonávat co nejúspěšněji, musí mít lékař dobrý tělesný stav a pevné zdraví. Člověk slabý nebo nemocný nemůže vydržet námahu, kterou s sebou nese lékařské povolání. Komu schází dokonalé sebeovládání, nemůže dosáhnout způsobnosti zabývat se všemi druhy nemocí.

Lékař je často připravován o spánek, zanedbává dokonce i jídlo, je ve velké míře oloupen o možnost společenského vyžití i o účast na náboženských shromážděních, takže se zdá, jako by žil ve stálém ústraní. Utrpení, které má před očima, bezmocní umírající toužící po pomoci, styk se zkaženými, zpustlými lidmi, to všechno skličuje srdce a téměř zbavuje důvěry v lidi.

V boji s nemocí a se smrtí je nutno napnout všechny síly až do krajnosti. Toto strašné napětí důsledně zkouší povahu. Tehdy

působí pokušení nejmocněji. Lékař potřebuje více než ostatní lidé v kterémkoli jiném povolání sílu sebeovládání, čistotu ducha a víru, která se opírá o nebe. V zájmu druhých i ve svém vlastním zájmu si nemůže dovolit nedbat zákona, jemuž podléhá tělo. Lehkomyšlnost v tělesných návycích vede k lehkovážnosti v oblasti mravní.

Jediné bezpečí

Lékař je v bezpečí jedině tehdy, jestliže za všech okolností jedná podle zásady, posílené a zušlechtěné odhodlaností, kterou lze nalézt jen v Bohu. Má projevovat mravní dokonalost Boží povahy. Každý den, každou hodinu a každý okamžik má žít jako před očima neviditelného světa. Jako kdysi Mojžíš, tak i lékař musí být pevný, jako by „viděl toho, jenž je neviditelný“.

Spravedlnost má své kořeny ve zbožnosti. Žádný člověk nemůže vést před svými bližními trvale čistý, plný život, pokud jeho život není skryt s Kristem v Bohu. Čím více je člověk ve styku s lidmi, tím těsněji musí být jeho srdce spojeno s nebem.

Čím naléhavější je práce lékaře a čím větší je jeho odpovědnost, tím víc potřebuje Boží pomoc. Při péči o časné záležitosti si musí najít čas na rozjímání o věčných hodnotách. Musí vzdorovat nabídkám světa, aby se neoddělil od Zdroje síly. Měl by se více než kdokoli jiný prostřednictvím modlitby a studia Písma svatého dostávat pod štít Boží ochrany. Měl by žít v ustavičném spojení s Bohem a ve vědomém souladu s principy pravdy, spravedlnosti a milosti. Tyto prožívané zásady zjevují přítomnost Božích vlastností v nitru člověka. Nakolik člověk přijímá a poslouchá Boží slovo, natolik ho ovlivní svou mocí a poznamená každý jeho čin a každý rys jeho povahy. Očistí každou myšlenku a upraví každou touhu. Ti, kdo uvěří Božímu slovu, budou žít jako lidé a budou silní. Povznesou se nad všechny bezcenné věci a budou žít v atmosféře čistoty.

Žije-li člověk ve společenství s Bohem, pak jasný cíl, který sledovali Josef a Daniel ve zkaženém prostředí pohanských dvorů, způsobí, že i jeho život bude prožíván v opravdové čistotě. Roucho jeho povahy bude bez poskvrny. Kristovo světlo nebude v jeho životě ničím tlumeno. Kristus jako zářivá Jitřenka bude nad ním stále zářit v neměnné slávě.

Takový člověk bude přínosem pro společnost. Bude ochranou proti zlu, povzbuzením pro pokoušené a majákem pro ty, kdo v nesnázích a v bezradnosti hledají správnou cestu.

9. kapitola — Vyučování a uzdravování

Když Kristus vysílal dvanáct učedníků na jejich první misijní cestu, přikázal jim: „Jděte a kažte, že se přiblížilo království nebeské. Nemocné uzdravujte, mrtvé probouzejte k životu, malomocné očist' ujte, démony vymítejte; zadarmo jste dostali, zadarmo dejte.“ **Matouš 10,7.8.**

Sedmdesáti jiným, které vyslal později, řekl: „Když přijdete do některého města, . . . uzdravujte tam nemocné a vyřid' te jim: „Přiblížilo se k vám království Boží.“ “ **Lukáš 10,8.9.** Kristova přítomnost a moc byla s nimi. Když se „těch sedmdesát vrátilo s radostí, říkali: „Pane, i démoni se nám podrobují ve tvém jménu.“ “ **Lukáš 10,17.**

Dílo pokračovalo i po Kristově nanebevstoupení. Opakovaly se výjevy známé z Kristova působení. „Z ostatních míst“ přicházelo mnoho lidí do „Jeruzaléma, . . . přinášeli nemocné a sužované nečistými duchy a všichni byli uzdravováni“. **Skutky 5,16.**

A učedníci „vyšli a všude kázali; a Pán s nimi působil“. **Marek 16,20.** „Filip odešel do města Samaří a zvěstoval tam Krista. Všichni lidé byli zaujati Filipovými slovy, když je slyšeli, neboť z mnoha posedlých vycházeli s velikým křikem nečistí duchové a mnoho ochrnutých a chromých bylo uzdraveno. A tak nastala veliká radost v tom městě.“ **Skutky 8,5-8.**

Působení učedníků

Lukáš, pisatel evangelia, které nese jeho jméno, byl lékařem-misionářem. V Písmu je nazván „milovaným lékařem“. **Koloským 4,14.** Apoštol Pavel o něm slyšel, že je obratným lékařem, a vybral ho jako člověka, kterého Pán pověřuje zvláštním posláním. Zajistil si jeho spolupráci a po nějakou dobu ho Lukáš doprovázel na jeho cestách z místa na místo. Po čase nechal Pavel Lukáše ve Filipech v Makedonii. Tam Lukáš pracoval několik let jako lékař i jako učitel evangelia. Jako lékař sloužil nemocným a pak se modlil, aby na nich spočinula Boží uzdravující moc. Tím otevíral cestu pro poselství

[66] evangelia. Jako lékař měl Lukáš úspěchy a to mu poskytlo četné příležitosti k tomu, aby kázal Krista mezi pohany. Božím plánem je, abychom pracovali stejným způsobem jako učedníci. Léčení těla je spojeno se zvěstováním evangelia. Při šíření evangelia se vyučování a uzdravování nemá od sebe oddělovat.

Učedníci seznamovali lidi s evangeliem. Bůh je pověřil, aby celému světu hlásali blaženou zvěst, kterou lidem přinesl Kristus. Toto dílo vykonali pro lidi své doby. V jedné generaci bylo evangelium přineseno všem národům pod nebem.

Lidem, kteří nesou Kristovo jméno, Bůh svěřuje úkol hlásat světu radostné poselství o spasení. Evangelium je jediným lékem na hřích a bídu světa. Seznámit celé lidstvo s poselstvím Boží milosti je předním úkolem těch, kdo znají jeho léčivou moc.

Potřeba evangelia

Když Kristus vysílal učedníky s poselstvím evangelia, víra v Boha a v jeho slovo ze světa takřka vymizela. Mezi Židy, kteří tvrdili, že znají Boha, bylo Boží slovo nahrazeno tradicí a lidskými výmysly. Myšlení lidí ovládla sobecká ctižádost, láska k přepychu a okázalosti a touha po zisku. Protože se ztratila úcta k Bohu, vymizela také úcta k člověku. Hlavní zásadou se stalo sobectví a satan přiváděl lidi do bídy a pokoření.

Lidí se zmocnily satanské síly. Lidská těla, stvořená k tomu, aby v nich přebýval Bůh, se stala příbytkem démonů. Působením nadpřirozených sil začaly smysly, nervy i orgány lidí holdovat nejhroznějším vášním. Démoni vtiskli svou pečeť i do výrazu lidských obličejů. Tváře lidí odrážely podobu zlých duchů, jimiž byli posedlí.

Jak je na tom svět dnes? Není dnes víra v Bibli a její moc podkopávána vyšší kritikou a lidskými výmysly právě tak, jako byla za dnů Kristových podkopávána tradicí a učením rabínů? Nezmocňuje se hrabivost, ctižádost a rozkošnictví lidských srdcí v našich dnech právě tak silně jako tehdy? Jak málo je v křesťanském světě, ba dokonce i v křesťanských církvích, těch, kteří se řídí křesťanskými zásadami! Jak málo je v obchodním světě, ve společnosti, v rodinách i v církvích těch, kdo si z Kristova učení učinili pravidlo svého každodenního života! Není snad pravda, že „právo je úplně potlačeno,

...co je správné, nemůže vstoupit... Kořistí stane se ten, kdo se varuje zlého“? **Izajáš 59,14.15.**

Žijeme uprostřed „epidemie zločinu“. Přemýšliví, bohobojní lidé se toho hrozí. Lidská ruka nedokáže popsat korupci, která vládne všude. Každý den přináší nová odhalení politických bojů, úplatků a zpronevěr. Každý den přináší srdcervoucí zprávy o násilí a zločinnosti, o lhostejnosti k lidskému utrpení a o krutém, násilném maření lidských životů. Každý den přináší svědectví o růstu nemorálnosti, vražd a sebevražd. Nikdo snad už nepochybuje o tom, že satanské síly působí mezi lidmi stále intenzivněji, aby rozptylovaly a kazily mysl a zneuctovaly a ničily tělo.

A zatímco svět se naplňuje zlem, je evangelium příliš často hlásáno tak nemastným a neslaným způsobem, že má na svědomí i na život lidí jen nepatrný vliv. Všude jsou srdce, která volají po něčem, co nemají. Touží po síle, která by je vysvobodila z otroctví zla a pomohla jim zvítězit nad hříchem, po síle, která by jim navrátila zdraví, život a klid. Mnozí, kteří kdysi poznali moc Božího slova, žijí nyní tam, kde Bůh není uznáván, a touží po Boží přítomnosti.

[67]

Svět dnes potřebuje totéž, co potřeboval už před dvěma tisíci lety. Potřebuje poznat Krista. Je zapotřebí velkého díla nápravy, a to v oblasti tělesné, duševní i duchovní. Tato reforma se může uskutečnit jen Kristovou milostí.

Kristova úspěšná metoda

Skutečný úspěch při styku s lidmi může přinést jen Kristova metoda. Spasitel se stýkal s lidmi jako ten, kdo chce jejich dobro. Projevoval jim soucit, sloužil jejich potřebám a získával si jejich důvěru. Pak je vyzval: „Následujte mne.“

Je třeba vynaložit osobní úsilí, abychom se přiblížili k lidem. Kdybychom věnovali méně času napomínání a více času osobní službě, dosáhli bychom lepších výsledků. Je třeba pomáhat chudým, pečovat o nemocné, utěšovat zarmoucené a pozůstalé, poučovat nevědomé a radit nezkušeným. Máme plakat s těmi, kdo pláčou, a radovat se s těmi, kdo se radují. Je-li toto dílo provázeno přesvědčivostí, mocí modlitby a silou Boží lásky, pak nebude a ani nemůže být bez úspěchu.

Máme mít vždy na paměti, že cílem zdravotně-misijní práce je ukazovat hříšným, nemocným mužům a ženám Muže z Golgoty, který snímá hříchy světa. Budou-li k němu vzhlížet, budou se měnit k jeho obrazu. Máme povzbuzovat nemocné a trpící, aby se dívali na Ježíše a žili. Lidem, kteří se z důvodu tělesné a duševní nemoci dostali do deprese, by ti, kteří jim slouží, měli stále představovat Velkého lékaře Krista. Ukazujte jim na Toho, který může vyléčit tělesnou i duchovní nemoc. Vyprávějte jim o Tom, který soucítí s jejich slabostmi. Povzbuzujte je, aby se odevzdali do péče Toho, který položil svůj život, aby oni mohli věčně žít. Mluvte o jeho lásce. Řekněte jim o jeho zachraňující moci.

To je vznešená povinnost a vzácná výsada lékaře-misionáře. A osobní působení pro to mnohdy připravuje cestu. Bůh často přichází do srdce člověka prostřednictvím naší snahy utišit tělesné utrpení.

Lékařská misijní práce je průkopnickým dílem evangelia. Evangelium má být hlásáno a přenášeno do života službou slova a prací lékařů-misionářů.

Činnost ošetřovatelů a zdravotních sester

[68] Téměř v každé společnosti je mnoho těch, kteří nechodí naslouchat kázání Božího slova nebo nenavštěvují žádná bohoslužebná shromáždění. Má-li je evangelium oslovit, musí být přineseno do jejich domovů. Často jedinou možností, jak se k nim přiblížit, je pomoci jim v nemoci. Ošetřovatelky, které se starají o nemocné a pomáhají v bídě chudým, najdou mnoho příležitostí k tomu, aby se s nimi a za ně modlily, aby jim přečetly něco z Božího slova a vyprávěly jim o Spasiteli. Mohou se modlit s těmi, kteří cítí, že nemají dostatečně silnou vůli, aby ovládli své choutky a vášně. Mohou vnést paprsek naděje do života poražených a sklíčených. Jejich nesobecká láska, projevovaná skutky nezištné přátelské služby, usnadní těmto trpícím uvěřit v Kristovu lásku.

Mnozí nemají víru v Boha a ztratili i důvěru k člověku. Váží si však projevů účasti a ochoty pomoci. Vidí-li někoho, kdo bez nároků na světské uznání nebo odměnu přichází do jejich domovů, slouží nemocným, sytí hladové, odívá nahé, utěšuje zarmoucené a všem laskavě ukazuje Toho, který je miluje, dotkne se to jejich srdcí. Vždyť tito ochotní pracovníci jsou nositeli Boží lásky a soucitu.

Když to vše lidé uvidí, začnou být vděční a vzklíčí v nich víra. Pochopí, že Bůh se o ně stará, a jsou ochotni naslouchat, když otevřeme jeho slovo.

Všichni misionáři, muži i ženy, ať pracují v zahraničí nebo doma, získají mnohem snadněji přístup k lidem a jejich užitečnost silně vzroste, budou-li ochotně sloužit nemocným. Jsou-li v některých nekřesťanských zemích pro Kristovo poselství zavřeny všechny dveře, mohou ženy-misionářky prostřednictvím péče o nemocné najít příležitosti, jak šířit evangelium mezi ženami těchto zemí. Všichni pracovníci evangelia by měli umět provést základní ošetření, které velmi přispěje k zmírnění bolesti a k vyléčení nemoci.

Učení zdravotním zásadám

Pracovníci evangelia by také měli umět učit zásadám zdravé životosprávy. Nemoci se vyskytují všude a většině z nich se dá předejít tím, že se věnuje pozornost zákonům zdraví. Lidé potřebují pochopit, jak zdravotní zásady souvisí s jejich časným i budoucím blahem. Je třeba, aby začali zacházet zodpovědně se svým tělem, které jim dal Stvořitel jako příbytek, ve kterém chce přebývat. Bůh si přeje, aby věrně spravovali chrám svého těla. Je třeba, aby si dobře zapamatovali pravdu, obsaženou ve slovech Písma svatého:

„My jsme přece chrám Boha živého. Jak řekl Bůh: ‚Budu přebývat a procházet se mezi nimi, budu jejich Bohem a oni budou mým lidem.‘ “ **2. Korintským 6,16.**

Tisíce lidí potřebují získat poučení o jednoduchých metodách léčení nemocných, které by nahradily užívání jedovatých drog. Byli by rádi, kdyby takové poznatky získali. Je velmi zapotřebí poučení o správném stravování. Zlozvyky v jídle a požívání nezdravé stravy jsou v nemalé míře příčinou nestřídmosti, zločinů a bídy, které jsou kletbou světa.

Učíte-li zdravotním zásadám, vysvětlujte, že hlavním cílem reformy je dosažení nejvyššího rozvoje těla, mysli a ducha. Ukazujte, že přírodní zákony jsou Božími zákony a jsou určeny pro naše dobro. Objasňujte, že poslušnost těchto zákonů podporuje štěstí v tomto životě a pomáhá v přípravě na život věčný.

Ved'te lidi k tomu, aby si všímali projevů Boží lásky a moudrosti v přírodě. Povzbuzujte je, aby zkoumali ten podivuhodný organi-

zmus, jímž je lidské tělo, a zákony, které je ovládají. Ti, kdo vnímají důkazy Boží lásky, chápou něco z moudrosti a blahodárnosti Božích zákonů a vědí, jaké jsou důsledky poslušnosti, se budou na své povinnosti a závazky dívat z úplně jiného pohledu. Zachovávání zdravotních zákonů nebudou pokládat za oběť nebo za věc vyžadující sebezapření, ale budou na tyto zákony pohlížet jako na nezměrné požehnání, jímž ve skutečnosti jsou.

Každý pracovník evangelia by měl vědět, že šíření zásad zdravé životosprávy je součástí díla, k němuž byl ustanoven. Tato práce je velice potřebná a svět na ni čeká.

Práce jednotlivce

Všude se projevuje tendence nahradit práci jednotlivců činností organizací. Lidská moudrost vede ke sjednocování, k centralizaci, k budování velkých církví a institucí. Spousta lidí přenechává dobročinnou práci ústavům a organizacím. Sami se odtahují od styku se světem a jejich srdce chladnou. Začínají se starat jen o sebe a stávají se neúčastnými. Láska k Bohu a k člověku se z nich vytrácí.

Kristus svěřil svým následovníkům individuální práci, kterou za ně nemůže nikdo vykonat. Službu nemocným a chudým a hlásání evangelia ztraceným nelze přenechat výborům nebo organizovaným charitativním společnostem. Požadavkem evangelia je osobní odpovědnost, individuální úsilí a osobní oběť.

Kristus přikazuje: „Vyjdi za lidmi na cesty a k ohradám a přinut je, ať přijdou, aby se můj dům naplnil.“ **Lukáš 14,23**. Kristus přivádí lidi do styku s těmi, kdo hledají pomoc. Říká: „Cožpak nemáš přijímat do domu utištěné, ty, kdo jsou bez přístřeší? Vidíš-li nahého, obléknout ho?“ **Izajáš 58,7**. „Na choré budou vzkládat ruce a uzdraví je.“ **Marek 16,18**. Požehnání evangelia se mají sdělovat přímým stykem a osobní službou.

Každý má sloužit

Když ve starých dobách dával Bůh svému lidu světlo, nepůsobil jen prostřednictvím jedné společenské třídy. Daniel byl šlechticem z Judeje. Izajáš pocházel rovněž z královského rodu. David byl mladým pastýřem ovcí, Ámos pastevcem, Zacharjáš zajatcem z

Babylonu a Elíša rolníkem. Pán vybral za své zástupce proroky a knížata, lidi vznešeného i nízkého původu, a učil je pravdám, které měly být předány světu.

Každému, kdo přijme Boží milost, přidělí Pán nějakou práci pro druhé. Každý z nás se má postavit na své místo a říci: „Hle, zde jsem, pošli mne.“ **Izajáš 6,8**. Na kazateli slova, na ošetřovatelce nemocných, na křesťanském lékaři, na každém křesťanu, ať je obchodníkem či zemědělcem, řemeslníkem nebo mechanikem, na všech spočívá odpovědnost. Naším úkolem je zvěstovat lidem evangelium o spasení. Každá činnost, kterou provozujeme, by to měla mít na zřeteli.

[70]

Ti, kdo se ujmou práce, která jim byla svěřena, budou požehnáním pro druhé. I oni sami však z toho budou mít prospěch. Vědomí dobře vykonané povinnosti bude mít zpětný vliv na jejich nitro. Malomyslný zapomene na svou malomyslnost, slabý nabude síly, nevědomý zmoudří a všichni najdou neúnavného pomocníka v Tom, který je povolává.

Sbor jako „výcvikové středisko“

Kristova církev je zřízena k tomu, aby sloužila. Smyslem její existence je služba. Členové církve jsou jako vojáci, kteří se pod vedením Kapitána svého spasení cvičí pro boj. Křesťanští kazatelé, lékaři a učitelé mají širší pole působnosti, než si mnozí z nich uvědomují. Mají nejen sloužit lidem, ale mají je i učit sloužit. Mají nejen poučovat o správných zásadách, nýbrž mají své posluchače také vychovávat k tomu, aby tyto zásady šířili. Pravda, která není prožívána, kterou nesdělujeme, ztrácí svou životodárnou moc, svou uzdravující schopnost. Prospěch z pravdy získáme jen tehdy, budeme-li se o ni dělit.

Svou službu Bohu potřebujeme oprostít od jednotvárnosti. Každý člen církve by měl být zapojen v nějakém odvětví služby pro Pána. Někteří nemohou udělat tolik co druzí, avšak každý by měl vykonat to, co dovede, aby se zastavil příval nemocí a bídy, který zaplavuje svět. Mnozí by rádi pracovali, kdyby jim někdo řekl, jak začít. Potřebují radu a povzbuzení.

Každý sbor by se měl stát výcvikovým střediskem, v němž by se vychovávali křesťanští pracovníci. Jeho členové by měli dostat

poučení, jak číst Bibli, jak vést třídy sobotní školy a jak v nich vyučovat, jak nejučinněji pomáhat chudým, jak pečovat o nemocné a jak pracovat pro neobrácené. Měly by se pořádat zdravotnické kurzy, kurzy vaření a přednášky o různých oborech křesťanské služby. Nemělo by se jen vyučovat, ale měl by se provádět i praktický výcvik pod vedením zkušených instruktorů. Učitelé by měli jít příkladem v práci mezi lidmi a z jejich příkladu by se měli učit další, kteří se k nim připojí. Vlastní příklad má větší cenu než množství pouček.

[71] Všichni mají pěstovat své tělesné a duševní síly až k hranicím svých možností, aby mohli pracovat pro Boha tam, kam je povolá jeho prozřetelnost. Táž milost, kterou dostali od Krista Pavel a Apolos a která je vyzbrojila vynikajícími duchovními vlastnostmi, bude i dnes vdechnuta oddaným křesťanským pracovníkům. Bůh si přeje, aby jeho děti byly vybaveny moudrostí a znalostmi, aby jeho sláva mohla být v našem světě zjevována s neklamnou jasností a mocí.

Nejúspěšnější pracovníci

Vzdělaní pracovníci, kteří se zasvětili Bohu, mohou sloužit rozmanitějším způsobem a mohou vykonat více práce než ti, kteří vzdělání nemají. Jejich vycvičená mysl jim poskytuje výhodu. Avšak i lidé, kteří nemají ani velké nadání, ani rozsáhlé vzdělání, mohou účinně sloužit druhým. Bůh použije každého, kdo se ochotně dá použít. Nejlepších a nejtrvalejších výsledků v práci nedosahují nejskvělejší nebo nejtalentovanější jedinci. Je třeba mužů a žen, kteří slyšeli poselství z nebe. Nejvýkonnějšími pracovníky jsou takoví, kteří odpovídají na výzvu: „Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne.“ **Matouš 11,29.**

Svět potřebuje lidi, kteří vkládají do své práce srdce. Člověk, který okusil Boží lásku, je naplněn velkou touhou zachraňovat bližní, kteří tuto lásku ještě nepoznali. Jejich situace ho přivádí k uvědomění si vlastní neschopnosti. Jako Bohem vyslaný a jím vyzbrojený posel se rozhoduje jít a konat dílo, v němž s ním mohou spolupracovat andělé.

Jestliže lidé, které Bůh obdaroval velkým nadáním, použijí svých schopností k sobeckým cílům, budou po určité době zkoušky ponecháni, aby kráčeli svou cestou. Bůh použije jiné, kteří se nezdají být tak štědře obdarováni a kteří nemají tak velkou sebedůvěru, a učiní

ze slabých silné, protože v něho věří. Učiní pro ně to, co sami pro sebe udělat nedovedou. Bůh přijme službu nabízenou z celého srdce a sám doplní nedostatky.

Pán často vybírá za své spolupracovníky lidi, kteří měli možnost získat jen omezené školní vzdělání. Takoví lidé používají své síly s neobyčejnou horlivostí a Bůh odměňuje jejich věrnost jeho dílu, jejich píli a jejich žízeň po vědění. Vidí jejich slzy a slyší jejich prosby. Tak jako obdaroval svým požehnáním zajatce na babylonském dvoře, dává i dnes moudrost a poznání těm, kdo pro něj pracují.

Lidé s malým školním vzděláním a nízkého společenského postavení dosahují někdy Kristovou milostí podivuhodných úspěchů v získávání lidí pro Boha. Tajemství jejich úspěchu tkví v jejich důvěře v Boha. Učí se každodenně od Toho, jenž je úžasný v radách a mocný v síle.

Takové pracovníky je třeba povzbuzovat. Pán je přivádí do styku s lidmi, kteří mají výraznější schopnosti, aby vyvážili jejich nedostatky. Jejich schopnost poznat, co je třeba rychle udělat, jejich ochota pomoci těm, kteří to potřebují, a jejich laskavá slova a skutky otevírají dveře užitečnosti, které by jinak zůstaly zavřené. Přicházejí do užšího kontaktu s lidmi, kteří jsou v nesnázích, a přesvědčivost jejich slov má moc přivést mnoho zmalomyslněných k Bohu. Jejich práce je ukázkou toho, co by mohly konat tisíce dalších, jen kdyby chtěly.

[72]

Plnější život

Nic nevzbudí horlivost k sebeobětavosti a nic nezušlechťí a neposílí charakter tolik, jako když se člověk zapojí do práce pro druhé. Mnozí křesťané podle jména myslí při vstupu do modlitebny jen na sebe. Přejí si prožít radost ze společenství věřících a z péče kazatele. Stávají se členy velkých a úspěšných sborů a spokojují se s tím, že občas vykonají něco málo pro druhé. Tím se připravují o nejdražší požehnání. Mnohým by velice prospělo, kdyby se vzdali styků s těmi, s nimiž zabíjejí naprázdno svůj čas. Potřebují jít tam, kde by svou sílu a energii uplatnili v křesťanské službě a kde by se naučili nést odpovědnost.

Stromky, které rostou ve skupině těsně vedle sebe, nevyrostou ve zdravé, statné stromy. Zahradník je přesadí, aby měly dost místa k

rozvoji. Podobný zásah by prospěl mnohým členům velkých sborů. Potřebují být přesazeni tam, kde se jejich energie využije v činném křesťanském úsilí. Ztrácejí však v duchovním životě, zakrňují a zmalátnují, protože obětavě nepracují pro druhé. Kdyby byli přeloženi do nějakého misijního pole, zesílili by a zmohutněli.

Není však nutné čekat, až budeme povoláni na nějaké vzdálené místo, dříve než začneme pomáhat druhým. Dveře ke službě jsou otevřeny všude. Všude kolem nás jsou lidé, kteří potřebují naši pomoc. Vdovy, sirotky, nemocné, umírající, zarmoucené, malomyslné, nevědomé a psance potkáváme na každém kroku.

Měli bychom cítit, že je naší zvláštní povinností pracovat pro lidi, kteří žijí v našem sousedství. Přemýšlejte, jak byste mohli nejlépe pomoci lidem, kteří se nezajímají o náboženství. Navštívíte-li své přátele a sousedy, projevujte zájem o jejich duchovní i časné blaho. Představujte jim Krista jako Spasitele, který odpouští hříchy. Zvěte své sousedy k sobě domů a čtěte s nimi z Bible a z knih, které vysvětlují její pravdy. Vybidněte je, aby s vámi zpívali a aby se s vámi modlili. V těchto malých shromážděních bude přítomen sám Kristus, jak slíbil, a jeho milost se dotkne srdcí.

Členové sboru by měli být vychováváni k takové práci. Je to stejně důležité jako zachraňovat nevěřící v cizích zemích. Zatímco někteří pocítí břemeno odpovědnosti za lidi, kteří žijí daleko od nich, měli by mnozí, kteří jsou doma, cítit tíhu odpovědnosti za lidi, kteří žijí kolem nich, a pilně pracovat pro jejich záchranu.

Mnozí litují, že žijí obyčejný život v ústraní. Přitom z něj oni sami mohou udělat život plný a vlivný, chtějí-li. Ti, kdo milují Ježíše celým svým srdcem, myslí a duší a své bližní stejně jako sebe, mají [73] široké pole působnosti, kde mohou použít své schopnosti a svůj vliv.

Málo příležitostí

Nikdo by neměl opovrhovat malými úkoly jen proto, že čeká na příležitost k větší práci. Můžete s úspěchem vykonat malou práci, kdežto při pokusu o zdolání většího úkolu můžete zcela selhat a pak propadnout malomyslnosti. Schopnost pro konání většího díla rozvinete tím, že budete ze všech sil dělat to, s čím se setkáte. Opomíjením každodenních možností a zanedbáváním maličkostí, které se právě naskýtají, se mnozí lidé stávají neúspěšnými a skleslými.

Nespoléhejte na lidskou pomoc. Nebud' te závislí na lidech, ale na Tom, který byl Bohem ustanoven, aby nesl náš žal, bral na sebe naše starosti a uspokojoval naše potřeby. Vezměte Boha za slovo. Začněte kdekoli, kde najdete práci, která musí být vykonána, a kráčejte vpřed s neochvějnou vírou. Důvěra v Kristovu přítomnost vám dodá sílu a vytrvalost. Pracujte s nesobeckým zájmem, s neochabujícím úsilím a s neúnavnou rozhodností.

Na místech, kde jsou poměry tak problematické a odrazující, že mnozí tam nejsou ochotni žít, dosahují obětaví pracovníci svým úsilím obdivuhodných změn. Pracují trpělivě a vytrvale, nespolehají na lidskou sílu, nýbrž na Boha, a jeho milost jim pomáhá. Kolik dobra bylo takto vykonáno, nebude na tomto světě nikdy známo — krásné výsledky se zjeví až ve věčnosti.

Soběstační misionáři

Na mnoha místech mohou úspěšně pracovat soběstační misionáři. Jako soběstačný misionář působil apoštol Pavel, když šířil známost o Kristu po světě. Každodenně učil evangelium ve velkých městech Asie a Evropy a přitom si vydělával na živobytí jako řemeslník, aby uživil sebe a své druhy. Jeho slova na rozloučenou se staršími v Efezu, která ukazují, jak pracoval, jsou vzácným poučením pro každého pracovníka evangelia:

„Vy víte,“ řekl, „jak jsem si u vás počínal celou dobu, . . . že jsem vám nezamlčel nic, co by vám bylo ku prospěchu; všechno jsem vám řekl, když jsem vás učil ve shromáždění i v rodinách. . . Od nikoho jsem nežádal stříbro, zlato, ani oděv. Sami víte, že tyto mé ruce vydělávaly na všechno, co jsem potřeboval já i moji společníci. Tím vším jsem vám ukázal, že máme takto pracovat, pomáhat slabým a mít na paměti slova Pána Ježíše, který řekl: ‚Blaze tomu, kdo dává, ne tomu, kdo bere.‘ “ **Skutky 20,18-35.**

I dnes mohou mnozí, jsou-li nadáni týmž duchem obětavosti, vykonat podobným způsobem velké dílo. Začněte ve dvou nebo ve skupince společně evangelizační práci. Navštěvujte lidi, modlete se s nimi, zpívejte s nimi, uče je, vysvětlujte jim Písmo a ošetřujte nemocné. Někteří z vás se mohou živit jako evangelisté, ostatní — podobně jako apoštol Pavel — mohou přitom pracovat jako řemeslníci nebo v jiném pracovním oboru. Když budete takto postupovat

ve své práci a budete si pokorně uvědomovat svou bezmocnost a závislost na Bohu, okusíte, co je to Boží požehnání. Pán Ježíš půjde před vámi a vy najdete pochopení a pomoc mezi bohatými i chudými.

Ti, kteří byli vyškoleni pro lékařskou misionářskou práci v cizích zemích, by měli být pobídnuti, aby se neprodleně vydali tam, kde chtějí sloužit, a zahájili práci mezi lidmi, jejichž jazyk si osvojí při práci. Velmi brzy budou moci vyučovat prostým pravdám Božího slova.

Všude na světě je zapotřebí poslů milosti. Křesťanské rodiny jsou vyzývány, aby se vydaly do míst, kde žijí lidé v temnotě a v bludu, aby se vypravily do zahraničí, kde by se seznámily s potřebami svých bližních a pracovaly pro věc Mistra. Jak ušlechtilé dílo by mohlo být vykonáno, kdyby se takové rodiny usadily v oblastech, kde lidé žijí v nevědomosti a v duchovní tmě, a kdyby dovolily, aby z nich vyzařovalo světlo Kristova života.

Tato práce vyžaduje obětavost. Protože mnozí čekají, až jim někdo odstraní všechny překážky, zůstává práce, kterou by mohli vykonat, neudělaná a mnoho lidí umírá bez naděje a bez Boha. Někteří lidé se z finančních důvodů nebo kvůli získání vědeckých poznatků odvažují jít do neobydlených končin a rádi podstupují obtíže a přinášejí oběti. Jak málo však je těch, kteří jsou ochotni pro blaho svých bližních odstěhovat se se svými rodinami do krajů, kde lidé potřebují evangelium.

Dostat se k lidem, ať jsou kdekoliv a v jakémkoliv stavu, a všemožným způsobem jim pomáhat — to je pravá služba. Takovým úsilím můžete získat srdce a otevřít si dveře k lidem, kteří jdou do zahynutí.

Při vši své práci mějte na paměti, že jste zcela oddáni Kristu, že jste jedním z článků velkého plánu vykoupení. Z vašeho života má jako léčivý, životodárný proud prýštit Kristova láska. Snažíte-li se přitáhnout druhé do kruhu Boží lásky, musí čistota vašeho jazyka, nesobeckost vaší služby a radostný výraz vaší tváře podávat svědectví o síle Boží milosti. Poskytujte světu tak čistý a věrný obraz Boha, aby ho lidé spatřili v jeho krásě.

Takt a soucit

Pokoušíme-li se napravovat jiné tím, že napadáme to, co pokládáme za zlozvyky, přináší to málo dobrého. Takové úsilí nadělá často víc škody než užitku. Ve svém rozhovoru se samařskou ženou Kristus nehaněl Jákobovu studnu, nýbrž mluvil o něčem lepším. „Kdybys znala, co dává Bůh,“ pravil, „a věděla, kdo ti říká, abys mu dala napít, požádala bys ty jeho, a on by ti dal vodu živou.“ **Jan 4,10**. Ježíš obrátil rozhovor k pokladu, který měl, a nabídl ženě něco lepšího, než měla ona, totiž živou vodu, radost a naději evangelia. [75]

To je názorný příklad toho, jak máme pracovat. Musíme lidem nabídnout něco lepšího, než co mají. Musíme jim nabídnout Kristův pokoj, který přesahuje všechno chápání. Musíme jim vyprávět o svatém Božím zákonu, který je vyjádřením Boží povahy a který představuje to, čím se mají podle Božího přání stát i oni. Ukazujme jim, jak nekonečně lepší je nehynoucí sláva nebes než prchavé radosti a zábavy světa. Vyprávějme jim o svobodě a odpočinku, které lze nalézt ve Spasiteli. Kristus řekl: „Kdo by se napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznit navěky.“ **Jan 4,14**.

Vyzdvihuj Ježíše a volej: „Hle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa!“ **Jan 1,29**. Jen on může uspokojit touhu srdce a dát nám pokoj.

Reformátoři by měli být nejnesobečtějšími, nejmlaskavějšími a nejzdvořilejšími lidmi na světě. V jejich životě by měla být vidět opravdová laskavost a nesobecké skutky. Pracovník, který projevuje nedostatek zdvořilosti, který ukazuje netrpělivost při setkání s nevědomostí nebo svéhlavostí druhých, který mluví ukvapeně nebo jedná neuváženě, si může uzavřít dveře k srdcím tak, že se do nich pak již nikdy nedostane.

Jako rosa a tichý déšť dopadají na vadnoucí rostliny, tak jemně mají znít slova, kterými chceme vyvést lidi z bludu. Podle Božího plánu je nejprve nutno dotknout se srdce. Máme v lásce mluvit pravdu a věřit přitom v Boha, že jí dá moc, aby způsobila nápravu života. Duch svatý způsobí, že slovo pronesené s láskou v člověku poroste.

Jsme od přirozenosti sobečtí a neústupní. Osvojíme-li si však to, čemu nás chce naučit Kristus, nabýváme jeho povahy. Od té chvíle žijeme jeho životem. Podivuhodný Kristův příklad, nevyrovnatelná něžnost, s níž se dotýkal citů druhých, kdy plakal s těmi, kdo plakali,

a radoval se s těmi, kdo se radovali, musí mít hluboký vliv na povahu všech, kdo ho upřímně následují. Laskavými slovy a skutky se pak pokoušejí usnadnit cestu těm, kteří jsou unavení.

Slovo v příhodný čas

„Panovník Hospodin dal mi jazyk učedníků, abych uměl zemdle-
ného podpírat slovem.“ **Izajáš 50,4.**

Všude kolem nás jsou nešťastní lidé. Můžeme je najít všude. Vy-
hledávejme tyto trpící a mluvm s nimi v příhodnou dobu, abychom
je potěšili. Bud' me stále řečištěm, jímž bude proudit osvěžující voda
soucitu.

[76] Ve styku s lidmi stále pamatujme na to, že v jejich minulosti jsou
kapitoly, které chtějí ukrýt před zraky ostatních lidí. V paměti kaž-
dého člověka jsou smutné zážitky, které pečlivě střeží před zvědavci.
Jsou tam zaznamenány dlouhé, tvrdé boje s těžkými zkouškami,
možná problémy v rodinném životě, které den po dni oslabují od-
vahu, důvěru a víru. Ti, kdo bojují vyčerpávající bitvu o život, mohou
být posílněni a povzbuzeni malými pozornostmi, které stojí jen tro-
chu laskavého úsilí. Pro takové má pevný stisk ruky věrným přítelem
ve vhodnou chvíli větší cenu než zlato a stříbro. Laskavá slova na
ně zapůsobí jako úsměv andělů.

Je mnoho takových, kteří bojují s chudobou. Jsou nuceni těžce
pracovat za nízké mzdy, a proto dokážou uhájit jen nejnuznější
život. Dřina a nedostatek bez naděje na zlepšení jim jejich břemeno
ztěžují. Přidá-li se k tomu bolest a nemoc, stává se život takřka
nesnesitelným. Vyčerpání a zmožení nevědí, kam se obrátit o pomoc.
Mějte s nimi soucit v jejich těžkostech, v jejich tísní a zklamáních.
To vám otevře cestu, abyste jim mohli pomoci. Mluvte s nimi o
Božích zaslíbeních. Modlete se s nimi a modlete se za ně. Dejte jim
naději.

Na slova potěšení a povzbuzení promluvená ve chvíli, kdy je
člověk nemocný a nedostává se mu odvahy, se Spasitel dívá, jako
by byla pronesena k němu. Nebeští andělé přihlížejí s radostným
uspokojením a uznáním, když jsou lidé povzbuzováni.

Boží rodina

Po celé věky se Pán snaží probudit v srdcích lidí pocit, že jsou součástí Boží rodiny. Buď me jeho spolupracovníky! Když je svět zaplavován nevěrou a odcizením, mají Kristovi učedníci zjevovat ducha, který vládne v nebi.

Mluvte tak, jak by mluvil Kristus. Jednejte tak, jak by jednal on. Zjevujte stále vlídnost jeho povahy. Představujte bohatství lásky, která je základem všeho jeho učení a všeho jeho jednání s lidmi. I ti nejskromnější pracovníci, spolupracují-li s Kristem, jsou schopni se dotknout strun života druhých lidí, jejichž zvuk bude slyšet až na druhém konci světa a bude znít nekonečnými věky.

Nebeské bytosti čekají na příležitost spolupracovat s lidmi, aby mohly světu ukázat, čím se tito lidé mohou stát a co všechno mohou ve spojení s Bohem udělat pro spásu těch, kteří jsou na pokraji záhuby. Užitečnost člověka, který není poznamenán sobectvím, který nechá na své srdce působit Ducha svatého a jehož život je plně zasvěcen Bohu, je bez hranic. Všem, kdo zasvěcují tělo, duši i ducha službě Bohu, se bude neustále dostávat nové tělesné, duševní a duchovní síly. Takovým jsou otevřeny nevyčerpatelné zásoby nebe. Kristus jim dává svého Ducha a život. Duch svatý uděluje nejvyšší energii, aby působila v mysli a srdci. Milostí, které se nám dostává, můžeme dosáhnout vítězství, o němž se zdálo, že ho pro naše falešné názory a představy, pro naše povahové kazy a pro naši malověrnost nelze dosáhnout.

Každý, kdo se cele odevzdá Pánu do služby a nic si nenechává pro sebe, dostane sílu k dosažení nezměrných výsledků. Pro takové vykoná Bůh veliké věci. Zapůsobí na mysl lidí tak, že už na tomto světě se v jejich životech vyplní zaslíbení, která platí pro budoucnost. [77]

„Poušť i suchopár se rozveselí,

rozjásá se pustina

a rozkvete kvítím.

Bujně rozkvete,

radostně bude jásat a plesat.

Bude jí dána sláva Libanónu,

nádhera Karmelu a Šáronu.

Ty uzří slávu Hospodinovu,

nádheru našeho Boha.

Dodejte síly ochablým rukám,
pevnosti kolenům klesajícím.

Řekněte plachým srdcím:
,Bud' te rozhodní, nebojte se!

Hle, váš Bůh. . . ‘

Tehdy se rozevřou oči slepých
a otevřou se uši hluchých.

Tehdy kulhavý poskočí jako jelen
a jazyk němého bude plesat.

Na poušti vytrysknou vody,
potoky na pustině.

Ze sálající stepi se stane jezero
a z žíznivé země vodní zřídla. . .

Bude tam silnice a cesta
a ta se bude nazývat
cestou svatou.

Nebude se po ní ubírat nečistý,
bude jen pro lid Boží.

Kdo půjde po této cestě,
nezboudí, i kdyby to byli pošetilci.

Nebude tam lev,
dravá zvěř na ni nevstoupí,
vůbec se tam nevyskytne,
nýbrž půjdou tudy vykoupení.

Ti, za něž Hospodin zaplatil,
se vrátí.

Přijdou na Sijón s plesáním
a věčná radost bude na jejich hlavách.

Dojdou veselí a radosti,
na útěk se dají starosti a nářek.“

Izajáš 35,1-10.

10. kapitola — Pomáhat pokoušeným

Kristus nás nemiluje proto, že jsme ho my milovali jako první. Vždyť on zemřel za nás, „když jsme byli ještě hříšníky“. Nejedná s námi tak, jak si zasloužíme. Neodsuzuje nás, ačkoli naše hříchy zasluhují odsouzení. Rok po roce snáší naši slabost, nevědomost, nevděčnost a vzpurnost. Navzdory našemu bloudění, zatvrzelosti našeho srdce a zanedbávání jeho svatého slova je jeho ruka stále vztažena.

Milost je Boží přízeň nabízená lidem, kteří si ji nezaslouží. My jsme ji nehledali. Jejím posláním je vyhledat nás. Boha těší, když nám může darovat svou milost, ne protože jsme toho hodni, ale protože jsme toho naprosto nehodni. K uplatnění nároku na jeho milost nás opravňuje jedině naše velká bída.

Pán Bůh prostřednictvím Ježíše Krista vztahuje celý den svou ruku a zve hříšné a padlé. Chce přijmout všechny. Zve každého. Jeho slávou je odpustit i největšímu hříšníkovvi. Vezme kořist mocnému, osvobodí zajatého, vytrhne hořící dřevo z plamene. Spustí zlatý řetěz své milosti do největších hloubek lidské zkaženosti a vyzvedne poníženého člověka poskvrněného hříchem.

Každý člověk je předmětem laskavého zájmu toho, který dal svůj život, aby mohl přivést lidstvo zpátky k Bohu. Pečuje o hříšné a bezmocné lidi, kteří podléhají satanovým klamům a léčkám, tak jako se stará pastýř o ovce svého stáda.

Spasitelův příklad má být vzorem naší služby pro pokoušené a chybní. Máme druhým projevovat stejný zájem, soucit a shovívavost, jaké projevuje Spasitel nám. Říká: „Jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem.“ **Jan 13,34**. Bude-li v nás přebývat Kristus, budeme projevovat jeho nesobeckou lásku ke všem, s nimiž přicházíme do styku. Potkáme-li muže a ženy, kteří potřebují soucit a pomoc, nebudeme se ptát: „Jsou toho hodni?“, nýbrž: „Jak jim mohu prospět?“

Božím dědictvím jsou chudí i bohatí, lidé s vysokým postavením i lidé stojící na nejnižším stupni společenského žebříčku, svobodní

[79] i zotročení. Ten, který dal svůj život, aby vykoupil člověka, vidí v každé lidské bytosti hodnotu, kterou nelze vyčíslit. V tajemství a slávě kříže můžeme poznat, jakou cenu připisuje Kristus člověku. Budeme-li si počínat také tak, pocítíme, že lidé, ať jsou sebezkažnější, mají příliš velkou cenu, než aby se s nimi smělo jednat chladně nebo s pohrdáním. Uvědomíme si, jak je důležité pracovat pro své bližní, aby mohli být vyzvednuti k Božímu trůnu.

Ztracená mince, o níž se mluví v Spasitelově podobenství, byla kusem stříbra, i když ležela ve špíně a smetí. Její majitelka ji hledala, protože mince měla cenu. Tak také každý člověk, jakkoli zkažený hříchem, je v Božích očích vzácný. Stejně jako na minci je vyryt obraz a nápis vládnoucí moci, tak člověk při svém stvoření nesl obraz a nápis Boží. Ačkoli je nyní vlivem hříchu tento obraz zničený a nezřetelný, zůstávají jeho stopy v každém člověku. Bůh chce takového jedince obnovit a vrátit mu svůj vlastní obraz spravedlnosti a svatosti.

Potřebujeme soucit

Jak málo projevujeme tutéž lásku a soucit, jaké projevoval Kristus ke zkaženým, hříšným a trpícím lidem, kteří jsou mrtví pro své viny a hříchy! Soucit a láska by nás měly pojít s Ježíšem těmi nejtěsnějšími pouty. Naším největším hříchem je necitlivé a tvrdé jednání člověka s člověkem. Mnozí si myslí, že představují Boží spravedlnost, a přitom vůbec neztělesňují Boží něžnost a velkou lásku. Často jsou ti, s nimiž jednáme chladně a přísně, pod tlakem pokušení. Satan bojuje s těmito lidmi a naše příkrá, nelaskavá slova je jen odradí a způsobí, že padnou za kořist moci pokušitele.

Jednat s lidmi je citlivá záležitost. Jen Bůh, který umí číst v srdcích, ví, jak přivést lidi k pokání. Jen jeho moudrost nám přinese úspěch ve styku se ztracenými. Můžete se třeba hrdě vztyčit s pocitem „Jsem lepší než ty“, a je jedno, jsou-li vaše slova pravdivá nebo nakolik je vaše tvrzení přesné, protože žádný člověk se tím nezmění. Jen Kristova láska, projevená slovy a skutky, najde cestu k srdci — tam, kde stále opakované rady nebo argumenty nic nezmohou.

Potřebujeme víc křesťanské lásky. Nejen k těm, kdo se nám zdají být bez chyb, nýbrž i k chudým, trpícím, bojujícím lidem, kteří často podlehnou chybám, kteří hřeší a činí pokání, kteří jsou pokoušeni a

propadají malomyslnosti. Máme navštěvovat své bližní tak jako náš milosrdný Velekněz a přitom citlivě a s láskou chápat jejich slabosti.

Kristus zval vyvrhele, publikány a hříšníky. Těmito lidmi druzí opovrhovali, avšak On je svou láskou a dobrotou přitahoval. Jediný druh lidí, které Kristus nestrpěl, byli ti, kteří ve své samolibosti stáli stranou a dívali se na druhé spatra.

Kristus nás vyzývá: „Vyjdi za lidmi na cesty a k ohradám a přinut' je, ať přijdou, aby se můj dům naplnil.“ **Lukáš 14,23**. Chceme-li být poslušni této výzvy, musíme jít k lidem, kteří žijí kolem nás, ale i k těm, kteří bydlí daleko. „Publikáni a nevěstky“ musí slyšet Spasitelovo pozvání. Laskavostí a shovívavostí Božích poslů se pozvání stane úžasnou silou, která pozvedne ty, kteří zapadli do nejhlubšího bahna hříchu.

Křesťanské pohnutky vyžadují, abychom pro lidi, které se satan pokouší zahubit, pracovali s vytrvalou cílevědomostí, s neochabujícím zájmem a se stále rostoucí naléhavostí. Nic nesmí ochladit opravdové, upřímné úsilí o záchranu ztracených.

Všimněte si, že v celém Božím slově se projevuje naléhavé přání, úpěnlivá prosba k mužům a ženám, aby přišli ke Kristu. Musíme se chopit každé příležitosti a v soukromí i na veřejnosti uvádět všechny argumenty a využít všechny závažné pohnutky k tomu, abychom přivedli lidi ke Spasiteli. Se vší naléhavostí je musíme vést k tomu, aby vzhledli k Ježíši a přijali jeho život sebezapření a oběti. Musíme ukázat, co od nich očekáváme. Mají Kristu způsobit radost tím, že využijí každý jeho dar, aby poctili jeho jméno.

Spaseni v naději

„Jsme spaseni v naději.“ **Římanům 8,24**. Hříšníci se musejí dovědět, že pro ně není ještě pozdě, aby přijali odpuštění a stali se vyrovnanými lidmi. Kristus poctil člověka svou důvěrou, a tím mu ukázal, že si ho váží. I s těmi, kteří padli nejhlouběji, jedná s úctou. Kristu působilo stálou bolest, když se setkával s nepřátelstvím, zkažeností a nečistotou. Nikdy však na sobě nedal znát, že je tím překvapen nebo že ho to uráží. Ať se setkal s jakýmikoli zlozvyky, se sebesilnějšími předsudky nebo se sebezvrhlejšími vášněmi, jednal s lidmi s důstojností a soucitnou něžností. Máme-li jeho Ducha, budeme pohlížet na všechny lidi jako na své bratry, kteří

prožívají podobná pokušení a zkoušky, často padají a snaží se opět povstat, bojují s malomyslností a nesnázemi a touží po lásce a pomoci. Pak s nimi budeme jednat tak, abychom je neodrazovali nebo neodsuzovali, nýbrž abychom v jejich srdcích probouzeli naději. Jestliže je takto povzbudíme, mohou pak s důvěrou říci: „Neraduj se nade mnou, má nepřítelkyně. Padla-li jsem, povstanu, sedím-li ve tmě, mým světlem je Hospodin. Chci nést Hospodinův hrozný hněv, protože jsem proti němu hřešila, dokud on neurovná můj spor a nezjedná mi právo. Vyvede mě na světlo a uzřím jeho spravedlnost.“
Micheáš 7,8.9.

Bůh „shlíží na všechny, kdo obývají zemi.
 On utvořil srdce každého z nich.“

Žalm 33,14.15.

[81] Prikazuje nám, abychom ve styku s pokoušenými a zbloudilými měli na mysli radu: „Dej pozor sám na sebe, abys také nepodlehł pokušení.“ **Galatským 6,1.** Budeme-li si uvědomovat své vlastní slabosti, budeme mít pochopení pro slabosti druhých.

„Kdo ti dal vyniknout? Máš něco, co bys nebyl dostal?“ **1. Korintským 4,7.** „Jediný je váš Mistr, vy všichni jste bratři.“ **Matouš 23,8.** „Proč tedy soudíš svého bratra? Proč zlehčuješ svého bratra? ... Nesud' me už tedy jeden druhého, ale raději posud' te, jak jednat, abyste nekladli bratru do cesty kámen úrazu a nepůsobili pohoršení.“
Římanům 14,10.13.

Umění napomínat

Je vždy ponižující, vytýkáme-li někomu chyby. Nikdo by neměl zbytečným káráním ještě zhoršovat to, co se stalo. Dosud se nikdo výtkami nenapravit, ale mnozí jimi byli odrazeni a zatvrdili svá srdce. Něžné, laskavé, přátelské chování může zachránit bloudícího a přikrýt množství hříchů.

Apoštol Pavel pokládal za nutné vytknout nepravosti, přitom se však velice svědomitě snažil dát najevo, že je přítelem zbloudilých. Jak úzkostlivě jim vysvětloval, proč tak činí! Vyložil jim, jak ho bolí, že jim způsobuje bolest. Projevil důvěru a náklonnost k těm, kdo bojují o vítězství nad hříchem.

Řekl: „Psal jsem vám ve velké stísněnosti a se sevřeným srdcem, s mnohými slzami — ne proto, abyste byli zarmoucení, ale abyste poznali, jak veliká je má láska k vám.“ **2. Korinským 2,4.** „A jestliže jsem vás svým dopisem zarmoutil, už toho nelituji, i když jsem toho chvíli litoval. . . Nyní se raduji, ne že jste se zarmoutili, ale že zármutek vás vedl k pokání. . . Pohled’te, k čemu vás vedl tento zármutek podle Boží vůle: jakou ve vás vzbudil opravdovost, jakou ochotu k omluvě, jaké znepokojení, jakou bázeň, jakou touhu, jakou horlivost, jakou snahu potrestat viníka! Tím vším jste prokázali, že jste se v té věci zachovali správně. . . Tím jsme se potěšili.“ **2. Korinským 7,8-13.**

„Mám radost, že se na vás mohu ve všem spolehnout.“ **2. Korinským 7,16.** „Děkuji Bohu svému při každé vzpomínce na vás a v každé modlitbě za vás všechny s radostí prosím; jsem vděčen za vaši účast na díle evangelia od prvního dne až doposud a jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista. Vždyť právem tak smýšlím o vás všech, protože vás všechny mám v srdci. . .“ **Filipským 1,3-7.** „Moji bratři, které miluji a po nichž toužím, jste mou radostí a slávou; proto stůjte pevně v Pánu, milovaní.“ **Filipským 4,1.** „Nyní jsme zase živi, když vy pevně stojíte v Pánu.“ **1. Tesalonickým 3,8.**

Pavel psal těmto bratrům jako „svatým v Kristu Ježíši“, avšak nepsal jim jako těm, kdo mají dokonalou povahu. Psal jim jako mužům a ženám, kteří bojují s pokušením a jimž hrozí, že podlehnou. Ukázal jim na „Boha pokoje, který vyvedl z mrtvých velikého pastýře ovcí, našeho Pána Ježíše“. Ujistil je, že „pro krev stvrzující věčnou smlouvu. . . vás posílí ve všem dobrém, abyste plnili jeho vůli; on v nás působí to, co se mu líbí, skrze Ježíše Krista“. **Židům 13,20.21.**

[82]

Uvědomuje-li si ten, kdo se dopustil chyby, svůj nedostatek, buďte opatrní, abyste nepošlapali jeho sebeúctu. Nezraňujte ho nezájmem nebo nedůvěrou. Neříkejte: „Dříve než ti začnu věřit, počkám, jestli ve svém předsevzetí vytrváš.“ Právě tato nedůvěra často způsobí, že pokoušený klopýtne.

Měli bychom se snažit pochopit slabosti druhých. Víme toho málo o tom, jak v nitru trpí ti, kdo jsou spoutáni řetězy tmy a jimž se nedostává rozhodnosti a duchovní síly. Ten, koho trápí výčitky svědomí, je v nejžalostnější stavu. Je jako omráčený, potácející se

a klesající do prachu. Nevidí jasně. Mysl je zatemněna, neví, co má dělat. Mnoho takových lidí je okolím nepochopeno a nedoceno, jsou plní problémů a úzkosti. Jsou jako ztracené zbloudilé ovce. Nenacházejí Boha, a přece tak silně touží po odpuštění a pokoji.

Nepronášejte prosím jediné slovo, které by mohlo bolest ještě více prohloubit. Člověku, který je unaven hříšným životem a neví si rady, kde najít lék, poukažte na laskavého Spasitele. Vezměte ho za ruku, pozvedněte ho, dodejte mu odvalu a naději. Pomozte mu, aby se chopil Spasitelovy ruky.

Nenechte se zmalomyslnět

Příliš rychle lámeme hůl nad lidmi, kteří okamžitě nereagují na naše snažení. Neměli bychom však ustávat v práci pro člověka, pokud existuje nějaký paprsek naděje. Lidé mají velkou hodnotu a našeho obětavého Vykupitele stáli příliš mnoho, než abychom je mohli tak lehce ponechat moci pokušitele.

Je třeba, abychom se vcítili do situace pokoušených. Zvažme, jaká je moc dědičnosti, vliv špatné společnosti a závadného prostředí a síla zlovyků. Můžeme se divit, že působením takových vlivů se mnozí zkaží? Můžeme se divit, že se jen neochotně podřizují snahám o nápravu?

Často právě lidé, kteří se zdáli být hrubí a málo slibní, se stanou nejoddanějšími vyznavači a obhájci evangelia, když jsou jím osloveni. Nejsou zkaženi skrz naskrz. Pod odpudivým zevnějškem se skrývají dobré impulzy, které je možné roznítit. Bez pomocné ruky se mnozí z nich sami neuzdraví, ale trpělivým, vytrvalým úsilím mohou být pozvednuti. Takoví potřebují slyšet něžná slova, vidět laskavý přístup a dostat účinnou pomoc. Potřebují takovou radu, která by neuhasila slabý záblesk odvahy v srdci. To by měli vědět všichni, kdo s nimi přicházejí do styku.

Budou i takoví, kteří tak dlouho klesali a ničili své duševní síly, že se v životě už nikdy nestanou tím, čím mohli být za příznivějších podmínek. Avšak zářivé paprsky Slunce spravedlnosti mohou vniknout do jejich nitra. Je jejich výsadou prožívat život, který je ve shodě s Božím životem. Vstěpujte do jejich myslí povznášející, zušlechťující myšlenky. Svým životem jim ukažte rozdíl mezi nemorálností a čistotou, tmou a světlem. Ať z vašeho příkladu poznají,

co znamená být křesťanem. Kristus může pozvednout i ty nejhříšnější a postavit je tam, kde budou uznáni za Boží děti, za Kristovy spoludědice věčného dědictví.

Divem Boží milosti mohou být mnozí zmocněni k užitečnému životu. Cítí-li se opovrhovaní a opuštěni, úplně zmalomyslní. Přitom mohou vypadat vyrovnaně a lhostejně. Avšak tupost, která zdánlivě beznadějně brání jejich změně, působením Ducha svatého pomine. Nechápavá, zatemněná mysl se probudí. Otrok hříchu bude osvobozen. Neřest zmizí a nevědomost bude překonána. Vírou, která působí skrze lásku, bude srdce očištěno a mysl osvícena.

[84]

11. kapitola — V boji proti nestřídmosti

Každá skutečná reforma vychází z působení evangelia a vede k pozvednutí člověka k novému, ušlechtilějšímu životu. Zvláště náprava k střídmosti vyžaduje podporu křesťanských pracovníků. Ti by měli upozorňovat na tuto činnost a udělat z ní aktuální otázku. Měli by všude lidem představovat zásady pravé střídmosti a vyzývat je, aby žili střídmě. Měli by vynakládat opravdové úsilí pro ty, kdo jsou otroky zlovyků.

Všude je co dělat pro ty, kteří jsou na dně v důsledku nestřídmosti. I v církvích, náboženských institucích a křesťanských rodinách si mnoho mladých lidí vybralo cestu, která vede do zkázy. Výstředními zlovyky si sami způsobují nemoci a touha po penězích, které potřebují pro hříšné zábavy, je vede k tomu, že se dopouštějí nečestného jednání. Ničí si zdraví a kazí si povahu. Odloučení od Boha a vyvržení ze společnosti cítí tyto nešťastní lidé, že nemají naději ani v tomto životě, ani v životě věčném. Rodiče jsou zarmouceni. O těchto chybujících lidech se mluví jako o beznadějných případech. Bůh se však na ně tak nedívá. On chápe všechny okolnosti, které z nich udělaly to, čím jsou, a pohlíží na ně se soucitem. Je to druh lidí, kteří potřebují pomoc. Nedávejte jim příležitost k tomu, aby mohli říci: „Nikdo se o mě nestará.“

Mezi oběťmi nestřídmosti najdeme lidi ze všech vrstev společnosti a všech povolání. Lidé s vysokým postavením, jedinci s nevšedním nadáním, lidé, kteří dosáhli vynikajících výsledků, se tak dlouho poddávají ukájení choutek, až nakonec nemají sílu odolat pokušení. Někteří z nich byli dříve bohatí. Dnes jsou bez domova a bez přátel, trpí, žijí v bídě a ponížení. Jsou všelijak nemocní. Ztratili vládu nad sebou. Nepodá-li jim někdo pomocnou ruku, klesnou ještě hlouběji. Jejich nestřídmost není jen mravním hříchem, ale ničí je i tělesně.

Pomáháme-li nestřídmým, musíme často, stejně jako to dělal Kristus, nejprve věnovat pozornost jejich tělesnému stavu. Potřebují hodnotnou, neдрáždivou stravu a nápoje, čisté oblečení a možnost

dbát o tělesnou čistotu. Potřebují být obklopeni ovzduším prospěšného, povznášejícího křesťanského vlivu. V každém městě by měl být zřízen útulek, kde by se lidem zotročeným zlozvyky mohlo dostat pomoci, aby přetrhali okovy, jimiž jsou spoutáni. Mnozí pokládají alkoholické nápoje za jedinou útěchu v nesnázích. Nemuselo by tomu tak být, kdyby křesťané nejednali jako kněz a levita, ale následovali příkladu milosrdného Samařana.

Jednáme-li s oběťmi nestřídmosti, musíme mít na mysli, že nemáme co dělat se zdravými lidmi, nýbrž s těmi, kdo jsou právě v té chvíli v moci ďábla. Buďte trpěliví a shovívaví. Nemyslete na odpuzující, hrozný zjev, nýbrž na vzácný život, pro jehož vykoupení zemřel Kristus. Uvědomí-li si alkoholik své ponížení, udělejte všechno, co je ve vašich silách, aby poznal, že jste jeho přáteli. Neproneste ani jediné slovo pokárání. Žádný váš čin nebo pohled nesmí vyjadřovat výtku či odsuzování. Velmi pravděpodobně se chudák bude ztracovat. Pomozte mu povstat. Slovy povzbuďte jeho víru. Snažte se posílit každý jeho dobrý povahový rys. Učte ho, jak se vzchopit. Ukažte mu, že může začít žít tak, aby si získal úctu svých bližních. Pomozte mu, aby poznal cenu schopností, které mu dal Bůh, ale které on sám zanedbával a nerozvíjel.

Ačkoli je jeho vůle podlomená a oslabená, je pro něj v Kristu naděje. Kristus v něm probudí vyšší touhy a čistší přání. Povzbuzujte ho, aby se chopil naděje, která se mu nabízí v evangeliu. S člověkem, který bojuje s pokušením, otevírejte Bibli. Znovu a znovu mu čtěte Boží zaslíbení. Tato zaslíbení mu budou listím ze stromu života. Trpělivě pokračujte ve svém úsilí, až se chvějící se ruka s radostí a vděčností chopí naděje na vykoupení v Kristu.

Musíte pevně podpírat ty, jimž se snažíte pomoci. Jinak nikdy nezvítězí. Budou totiž stále pokoušeni ke zlému. Znovu a znovu téměř podlehnou touze po alkoholickém nápoji. Znovu a znovu mohou padnout. Neustávejte však proto ve svém úsilí.

Rozhodli se, že se budou snažit žít pro Krista. Avšak jejich vůle je oslabena. Proto je třeba se o ně starat tak pečlivě, jako bychom za ně ručili. Ztratili svou lidskou tvář a musejí ji získat zpět. Mnozí musejí bojovat se silnými dědičnými sklony ke zlému. Od narození byly jejich dědictvím nepřírozené touhy a živočišné pudy. Musejí se před nimi mít pečlivě na pozoru. Kolem nich i v nich samotných bojují o nadvládu dobro a zlo. Ti, kdo nikdy nic takového nezažili,

nevědí o téměř nepřemožitelné moci choutek ani intenzitě zápasu mezi holdováním zlovykům a rozhodnutím být ve všem strídmy. Znovu a znovu je nutno podstupovat tento boj.

[86] Mnozí, kteří jsou přitahováni ke Kristu, nenajdou v sobě mravní odvahu pokračovat v boji s choutkami a vášněmi. Člověk, který s nimi pracuje, se tím však nesmí dát odradit. Copak se ke špatnému způsobu života vracejí jenom ti, kteří byli zachráněni z nejpropastnějších hlubin?

Pamatujte, že nepracujete sami. S každým věrným Božím synem a dcerou spolupracují andělé. Kristus uzdravuje. Sám Velký lékař stojí vedle svých věrných pracovníků a říká kajícímu člověku: „Synu, odpouštějí se ti hříchy.“ **Marek 2,5.**

Mnoho vyvrhelů, kteří se chopí naděje, která se jim nabízí v evangeliu, vstoupí do nebeského království. Naproti tomu lidé, kteří byli obdarováni velkými možnostmi a velkým světlem, ale nevyužili jich, budou ponecháni v úplné tmě.

Osobní úsilí

Lidé, kteří propadli nějakému zlovyku, musejí být povzbuzeni k tomu, aby sami vyvíjeli úsilí. Můžeme se co nejušilovněji snažit pozvednout je, Boží milost jim může být nabízena v hojnosti, Kristus se za ně může přimlouvát a jeho andělé jim mohou být nápomocni. To vše však bude nadarmo, nevzchopí-li se, aby sami bojovali.

Poslední slova, která pronesl David k Šalomounovi, tehdy mladému muži, který měl brzy převzít izraelskou korunu, zněla: „Ty ... buď rozhodný a mužný.“ **1. Královská 2,2.** Každému člověku, který se uchází o získání nesmrtelné koruny, platí tato inspirovaná slova: „Buď rozhodný a statečný.“

Přived' me tyto nestřídme k tomu, aby sami pochopili, že musejí projít velkou mravní obnovou, chtějí-li být v pravém slova smyslu lidmi. Bůh je volá, aby se vzchopili a v Kristově síle získali zpět skutečné lidství dané jim Bohem, které ztratili hříšným požitkářstvím.

Mnozí lidé cítí strašnou sílu pokušení, naléhavost touhy, která vede k neřesti, a volají v zoufalství: „Nemohu odolat zlu.“ Řekněte jim, že mohou, že musejí odolat. Může se stát, že znovu a znovu prožijí porážku, ale nemusí tomu tak být vždy. Nemají dostatek

morální síly. Podléhají zvyku žít v hříchu. Jejich sliby a odhodlání jsou jako hrad z písku. Vědomí porušených slibů a nedodržených závazků oslabuje jejich důvěru ve vlastní upřímnost a způsobuje, že nabývají pocit, že je Bůh nemůže přijmout nebo že nemůže podpořit jejich úsilí. Není však třeba, aby malomyslněli.

Ti, kdo svou důvěru vkládají v Krista, se nemusejí dát zotročit žádným zděděným ani získaným zlozvykem či sklonem. Nemusejí zůstat v otroctví své hříšné přirozenosti, nýbrž mohou ovládat každou svou choutku nebo vášeň. Bůh nás neponechává, abychom se zlem bojovali svými slabými silami. Ať jsou naše zděděné nebo získané sklony ke zlu jakékoli, můžeme nad nimi zvítězit silou, kterou nám Bůh ochotně daruje.

Síla vůle

Je třeba, aby pokoušený pochopil, co je pravá síla vůle. Je to řídicí síla v naší přirozenosti. Je to síla k rozhodování, k volbě. Vše záleží na správném použití vůle. Je správné, toužíme-li po dobru a čistotě. Zůstaneme-li však jen při touze, není nám to nic platné. Mnozí doufají, že zvítězí nad sklony ke zlému, a touží po tom, avšak upadají do zkázy. Nepodřizují totiž svou vůli Bohu. Nerozhodli se, že mu budou sloužit.

[87]

Bůh nám dal sílu k rozhodování. Je na nás, abychom tuto schopnost volby používali. Nemůžeme změnit svá srdce. Nemůžeme ovládnout své myšlení, své pudy a své náklonnosti. Nemůžeme se sami stát svatými, vhodnými pro Boží službu. Můžeme se však rozhodnout sloužit Bohu. Můžeme Bohu odevzdat svou vůli. Pak v nás Bůh bude působit, abychom chtěli jednat a skutečně jednali podle jeho vůle. Tak se celá naše přirozenost dostane pod Kristovu vládu.

Správným užitím vůle můžeme dosáhnout naprostou změnu v životě. Odevzdáme-li svou vůli Kristu, spojíme se s Boží mocí. Dostaneme sílu shůry a budeme pevní. Každý, kdo spojí svou slabost, nepevnou lidskou vůli s všemohoucí, neochvějnou vůlí Boží, může žít čistým a ušlechtilým životem, to znamená životem, který vítězí nad choutkami a vášněmi.

Znalost zdravotních zásad

Lidé, kteří bojují se zvrácenou chutí, by měli být poučeni o zásadách zdravého způsobu života. Měli bychom jim ukázat, že porušováním zákonů zdraví, vytvářením nezdravých podmínek a nepřirozených žádostí se kladou základy návyku na alkohol. Jen tehdy, budou-li žít v souladu s principy zdraví, mohou doufat, že se osvobodí od touhy po nepřirozených prostředcích. Aby zlomili pouta zvrácené chuti, musejí spoléhat na Boží sílu. Musejí spolupracovat s Bohem a poslouchat jeho zákony, a to jak mravní, tak fyzikální.

Lidé, kteří se snaží o nápravu svého života, by měli být zaměstnáni. Jsou-li schopni pracovat, neměli by očekávat, že dostanou potravu, oblečení a ubytování zadarmo. Pro jejich dobro i pro dobro druhých by měl být nalezen způsob, kterým by mohli vracet určitou protihodnotu za to, co dostávají. Povzbuzujme každé úsilí o samostatnost. To posílí sebeúctu a zdravou nezávislost. Abychom se chránili před pokušením, je nezbytné zaměstnávat mysl a tělo užitečnou prací.

Zklamání a nebezpečí

[88] Ti, kdo pracují s lidmi, kteří propadli různým zlovykům, se zklamou v mnohých, kteří slíbili, že se napraví. Mnozí totiž změni své zvyky a své chování jen povrchně. Jednají impulzivně a po určitou dobu se může zdát, že se napravili. Pravá změna v srdci však nenastala. Jsou stále stejnými sobci. Stále touží po výstředních zábavách a po ukojení svých vášní. Nevědí, že povahu je nutno budovat. Nelze se na ně spolehnout jako na lidi, kteří se řídí podle zásad. Tím, že uspokojovali své choutky a vášně, snížili své duševní a duchovní síly a to je oslabuje. Jsou nestálí a proměnliví. Jejich pudy je zavádějí do smyslnosti. Tito lidé jsou často nebezpečím pro druhé. Mnozí se domnívají, že se změnili. Jsou jim svěřovány odpovědné úkoly a jsou posíláni na různá místa, avšak jejich vliv je zhoubný.

Dokonce i lidem, kteří upřímně touží po nápravě, hrozí nebezpečí pádu. Je proto třeba, aby se s nimi jednalo laskavě, ale zároveň i moudře. Lichotit těm, kteří byli vytaženi z největších hloubek, a vyvyšovat je znamená někdy přivodit jejich zkázu. Zvyk vyzývat

muže a ženy, aby veřejně vyprávěli o svém hříšném životě, v sobě skrývá nebezpečí jak pro vypravěče, tak pro posluchače. Zabývání se hříšnými zážitky kazí mysl i duši. A určitá výlučnost, kterou poskytujeme napraveným, je pro ně škodlivá. Mnozí z nich pak začnou pocit'ovat, že jejich hříšný život je jistým způsobem odlišil od ostatních. Touha po výjimečnosti a nezdravá sebedůvěra bývají příčinou jejich pádu. Mohou vytrvat jen tehdy, nedůvěřují-li sobě a jsou-li závislí na Kristově milosti.

Zachráněn, aby zachraňoval

Všichni, kdo dokazují, že jsou opravdu obráceni, by měli být vyzváni, aby pracovali pro druhé. Neodmítejme člověka, který opouští satanovu službu a chce sloužit Kristu. Je-li na člověku vidět, že na něm pracuje Boží Duch, povzbuzujme ho všemožně, aby vstoupil do služby pro Pána. „S těmi, kdo pochybují, mějte slitování.“ **Judův 22.** Lidé obdaření Boží moudrostí, rozpoznají, kdo potřebuje pomoc. Poznají lidi, kteří upřímně činili pokání, ale kteří se bez povzbuzení sotva odváží doufat v lepší život. Pán vloží do srdcí svých služebníků touhu přivést tyto třesoucí se kajícíky do svého láskyplného společenství. Ať jsou jejich hříchy jakékoliv, ať padli sebehlobějí, přicházejí-li ke Kristu v pokoře, přijme je. Pak je vybídněte, aby pro Krista něco dělali. Chtějí-li zachraňovat druhé z propasti záhuby, z níž byli sami zachráněni, dejte jim k tomu příležitost. Seznamte je se zkušenými křesťany, aby mohli v jejich společenství získat duchovní sílu. Naplňte jejich srdce i ruce prací pro Mistra.

Zazáří-li do nitra člověka Boží světlo, stanou se někteří z těch, kdo se nejvíce oddávali hříchu, úspěšnými pracovníky ve prospěch právě takových hříšníků, jakými byli kdysi sami. Víra v Krista některé tak promění, že budou zastávat vysoká postavení v Kristově službě a bude jim svěřena velká odpovědnost v díle pro záchranu lidí. Vědí, kde je jejich slabost. Uvědomují si zkaženost své hříšné přirozenosti. Znají sílu hříchu a moc zlozvyků. Uvědomují si, že jsou neschopni přemoci je bez Kristovy pomoci, a nepřestávají volat: „K tvým nohám, Pane, kladu svou slabost. Pomoz mi!“

[89]

Takoví lidé mohou druhým pomoci. Ten, kdo byl pokoušen a zmalomyslněn, kdo už takřka ztratil naději, aby byl zachráněn, protože slyšel poselství lásky, ten může porozumět umění, jak za-

chraňovat druhé. Člověk, který hoří láskou ke Kristu, protože byl sám vyhledán Spasitelem a přiveden zpět do jeho rodiny, ví, jak hledat ztracené. Může hříšníkům ukázat na Božího Beránka. Sám se bezvýhradně odevzdává Bohu a je přijímán v Milovaném. Ruka, která byla v slabosti natažena, aby hledala pomoc, byla uchopena. Služba takových lidí přivede k Otci mnoho ztracených synů.

Kristus je jedinou nadějí pro pokoušené

Každý člověk, který bojuje a chce zanechat hříšný způsob života a žít v čistotě, dostává obrovskou sílu v jediném „jménu pod nebem zjeveném lidem, jímž můžeme být spaseni“. **Skutky 4,12**. Jestliže kdo žízní po naději na odpočinek, po osvobození z hříšných sklonů, říká Kristus, „ať přijde ke mně a pije.“ **Jan 7,37**. Jediným lékem proti neřesti je Kristova milost a moc.

Dobrá rozhodnutí, která člověk učiní sám od sebe, nevedou k ničemu. Ani všechny sliby světa nezlomí sílu zlozvyku. Lidé nebudou střídmi v ničem, dokud jejich srdce nebudou obnovena Boží milostí. Ani na okamžik nejsme schopni se ochránit před hříchem. V každé chvíli jsme závislí na Bohu.

Pravá reforma začíná odpuštěním hříchů. Naše dílo pro ztracené bude opravdu úspěšné jen tehdy, jestliže Kristova milost přetvoří jejich povahu a budou-li pěstovat živé spojení s Bohem.

Kristus žil v dokonalé poslušnosti Božího zákona a v tom se stal příkladem pro každou lidskou bytost. Takovým životem, jakým žil Kristus na tomto světě, bychom prostřednictvím jeho síly a pod jeho vedením měli žít i my.

Ve své službě pro ztracené musíme pracovat tak, aby na mysl a srdce působily požadavky Božího zákona. Zdůrazněme jim, že je třeba být věrný Bohu. Stále jim ukazujme, že je obrovský rozdíl mezi člověkem, který slouží Bohu, a tím, kdo mu neslouží. Bůh je láska. Nemůže však prominout úmyslné přestupování svých přikázání. Ustanovení Boží vlády jsou taková, že lidé neujdou následkům neposlušnosti. Nakonec Bůh může poctit jen ty, kdo ctí jeho. To, jak člověk žije na tomto světě, rozhoduje o jeho věčném údělu. Co zasel, to sklídí. Za příčinou přichází následek.

Jen dokonalá poslušnost může vyhovět mravní úrovni Božích požadavků. Bůh nevydal své požadavky bez záměru. Nepřikázal nic,

co není nezbytné k tomu, aby člověk žil v souladu s ním. Máme hříšníkům poukazovat na ideální Boží povahu a vést je ke Kristu, protože jen jeho milostí můžeme tohoto ideálu dosáhnout.

Spasitel vzal na sebe slabosti lidstva a žil bez hříchu, aby lidé nemuseli mít strach, že pro slabost své přirozenosti nebudou moci [90] zvítězit. Kristus přišel, aby nás učinil „účastnými božské přirozenosti“, a jeho život je svědectvím o tom, že člověk, který je spojen s Bohem, nemusí hřešit.

Spasitel zvítězil, aby člověku ukázal, jak může i on zvítězit. Každému satanovu pokušení čelil Božím slovem. Tím, že věřil Božím zaslíbením, získal Kristus sílu k poslušnosti Božích přikázání. Pokušitel nad ním nemohl zvítězit. Na každé pokušení odpovídal: „Je psáno.“ Bůh nám dává své slovo, abychom pomocí něho odolali zlému. Pro nás jsou určena velká a vzácná zaslíbení, abychom se jimi „stali účastnými božské přirozenosti a unikli zhoubě, do níž svět žene jeho zvrácená touha“. **2. Petrův 1,4.**

Vybídněte pokoušeného, aby nehleděl na okolnosti, nedíval se na vlastní slabost a nezabýval se silou pokušení, nýbrž aby se opřel o moc Božího slova. Veškerá moc tohoto slova patří nám. Žalmista říká: „Tvou řeč uchovávám v srdci, nechci proti tobě hřešit.“ **Žalm 119,11.** „Podle slova tvých rtů byl jsem ostražitý, co se týče stezek rozvratníka.“ **Žalm 17,4.**

Dodávejte lidem odvahu. Modlete se s nimi. Mnozí z těch, kdo podleli pokušení, jsou svým selháním pokořeni a mají pocit, že je zbytečné znovu se pokoušet přiblížit se k Bohu. Takové myšlení je však vnuknuto nepřitelem. Jestliže zhřešili a mají pocit, že se nemohou modlit, řekněte jim, že právě teď je ta nejvhodnější doba k modlitbě. Přestože se cítí zahanbeni a hluboce pokořeni, vyznají-li své hříchy, pak ten, který je věrný a spravedlivý, jim odpustí hříchy a očistí se od vší nepravosti.

Nikdo není zdánlivě bezmocnější, ve skutečnosti však neporažitelnější, než člověk, který cítí svou prázdnotu a plně spoléhá na zásluhy Spasitele. Modlitbou, studiem Božího slova a vírou v stálou Boží přítomnost může i ten nejslabší člověk žít ve spojení s živým Kristem, který ho uchopí svou pevnou rukou a už ho nikdy nepustí.

Nádherná zaslíbení

Každý člověk, který přebývá v Kristu, si může přivlastnit tato nádherná zaslíbení:

„Ale já budu vzhlížet k Hospodinu,
čekat na Boha, který mě spasí.
Můj Bůh mě vyslyší.
Neraduj se nade mnou, má nepřítelkyně!
Padla-li jsem, povstanu,
sedím-li ve tmě,
mým světlem je Hospodin.“

Micheáš 7,7.8.

„Opět se nad námi slituje,
rozšlape naše nepravosti.
Do mořských hlubin vhodíš
všechny jejich hříchy.“

Micheáš 7,19.

[91]

Bůh slibuje:
„Způsobím, že člověk bude
vzácnější než ryzí zlato,
člověk bude nad zlato z Ofíru.“

Izajáš 13,12.

„Zůstanete ležet mezi ohradami?
Jak se blyští stříbrem potažená křídla holubice,
Perutě zlatavě zelenavé!“

Žalm 68,14.

„Ti, jimž Kristus nejvíce odpustil, ho budou nejvíc milovat.
To jsou ti, kteří budou
v poslední den stát
nejblíže jeho trůnu.“

„Budou hledět na jeho tvář
a na čele ponесou jeho jméno.“

Zjevení 22,4.

[92]

12. kapitola — Pomoc nezaměstnaným a bezdomovcům

Někteří muži a ženy se starostlivou láskou přemýšlejí o postavení chudých a o tom, co by se dalo udělat pro zlepšení jejich situace. Mnozí se upřímně snaží najít odpověď na otázku, jak by se dalo pomoci nezaměstnaným a bezdomovcům, aby i oni mohli mít prospěch z požehnání, které dává Bůh, a aby mohli žít podle Božího záměru. Není mnoho pedagogů a státníků, kteří chápou příčiny současného špatného stavu společnosti. Ti, kdo mají v rukou otěže vlády, nejsou schopni vyřešit problém chudoby, zbídačení a rostoucí zločinnosti. Marně bojují za zabezpečení dostatečné zaměstnanosti.

Boží plán s Izraelem

Kdyby lidé více žili podle učení Božího slova, našli by řešení těchto problémů, s nimiž si nevědí rady. O pracovních otázkách a o tom, jak pomoci chudým, se mohou mnohému naučit ze Starého zákona.

V Božím plánu pro Izrael měla každá rodina domov na venkově s dostatkem půdy k obdělávání. Tím získali prostředky a byli motivováni k užitečnému, pilnému a soběstačnému životu. Žádný lidský vynález tento plán nevylepší a nezdokonalil. Bída a neštěstí, které dnes existují, jsou do značné míry způsobeny tím, že se svět odchýlil od Božího plánu.

Když se Izrael usadil v Kenaanu, byla země rozdělena mezi všecken lid. Jen levité nebyli jako služebníci svatyně do rozdělování zahrnuti. Bylo spočítáno, kolik má každý kmen rodin, a každé rodině byla podle počtu jejich členů přidělena půda.

Ačkoli každý mohl na určitou dobu naložit se svým dílem, jak chtěl, nikdo nesměl natrvalo vyměnit či prodat dědičný podíl své rodiny. Když byl schopen vykoupit svůj podíl půdy zpět, mohl tak kdykoli učinit. Dluhy byly promíjeny každý sedmý rok a v padesátém, jubilejním roce se všecken pozemkový majetek vracel původním

majitelům.

Boží směrnice zněla: „Země nesmí být prodávána bez práva na zpětnou koupi, neboť země je má. Vy jste u mne jen hosté a přistěhovalci. Proto po celé zemi, jež bude vašim vlastnictvím, zajistíte možnost zemi vyplatit. Když tvůj bratr zchudne a odprodá něco ze svého vlastnictví, přijde k němu jeho příbuzný jako zastávce a vyplatí, co jeho bratr prodal. Kdyby někdo . . . byl sám schopen opatřit si potřebné výplatné, . . . vrátí se ke svému vlastnictví. Jestliže není schopen zaplatit, zůstane, co prodal, v držbě kupce až do léta milostivého.“ **3. Mojžíšova 25,23-28.**

„Padesátý rok posvětíte a vyhlásíte v zemi svobodu všem jejím obyvatelům. Bude to pro vás léto milostivé, kdy se každý vrátí ke svému vlastnictví, a všichni se vrátí ke své čeledi.“ **3. Mojžíšova 25,10.**

Tak bylo každé rodině zajištěno její vlastnictví a vytvořena ochrana před hromaděním majetku na jedné straně a chudobou na straně druhé.

Výchova ke zručnosti

Vyučení se řemeslu bylo v Izraeli považováno za povinnost. Po každém otci se žádalo, aby vyučil své syny nějakému prospěšnému řemeslu. I největší mužové v Izraeli se vyučili řemeslu. Znalost povinností spojených s vedením domácnosti byla pokládána za nezbytnou pro každou ženu. Zručnost při plnění těchto povinností ctily ženy i z nejpřednějších rodin.

Rozmanitým řemeslům se vyučovalo i v prorockých školách a mnozí ze studentů se živili prací svých rukou.

Ohledy na chudé

Tato opatření však chudobu zcela neodstranila. Nebylo Božím úmyslem, aby chudoba naprosto vymizela. Chudoba je jedním z Božích prostředků k rozvoji povahy. Bůh řekl: „Potřebný ze země nevymizí. Proto ti přikazuji: Ve své zemi ochotně otevírej ruku svému utištěnému a potřebnému bratru.“ **5. Mojžíšova 15,11.**

„Bude-li u tebe potřebný někdo z tvých bratří, v některé z tvých bran v tvé zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh, nebude tvé

srdce zpupné a nezavřeš svou ruku před svým potřebným bratrem. Ochotně mu otevřeš svou ruku a poskytni mu dostatečnou půjčku podle toho, kolik ve svém nedostatku potřebuje.“ 5. Mojžíšova 15,7-8.

„Když tvůj bratr zchudne a nebude moci vedle tebe obstát, ujmeš se ho jako hosta a přistěhovalce a bude žít s tebou.“ 3. Mojžíšova 25,35.

[94] „Až budete ve své zemi sklízet obilí, nepožneš své pole až do samého kraje.“ 3. Mojžíšova 19,9. „Když budeš sklízet ze svého pole a zapomeneš na poli snop, nevrátíš se pro něj. . . Když oklátíš plody ze své olivy, nebudeš ještě setřásat zbylé. . . Když budeš na vinici sbírat hrozny, nebudeš po sobě paběrkovat. Bude to patřit bezdomovci, sirotku a vdově.“ 5. Mojžíšova 24,19-21.

Nikdo se nemusí obávat, že by ho štědrost přivedla na mizinu. Poslušnost Božích přikázání určitě vede k blahobytu. Bůh řekl: „Kvůli tomu ti Hospodin, tvůj Bůh, požehná ve všem, co děláš, ve všem, k čemu přiložíš ruku. . . Budeš poskytovat půjčky mnohým pronárodům, ale sám si nebudeš vypůjčovat. Budeš ovládat mnohé pronárody, ale tebe neovládnu.“ 5. Mojžíšova 15,10.6.

Zásady obchodování

Boží slovo neschvaluje postup, kterým se jedna třída lidí obohacuje tím, že utlačuje druhé a způsobuje jim utrpení. Učí nás, abychom se při každém svém obchodním jednání vžili do postavení těch, s nimiž obchodujeme, a abychom nesledovali jen své vlastní zájmy, nýbrž také zájmy druhých. Ten, kdo využívá neštěstí druhého k svému prospěchu nebo kdo se snaží vytěžit pro sebe ze slabosti a neschopnosti druhého, je přestupníkem zásad i přikázání Božího slova. „Nepřevrátíš právo bezdomovce ani sirotka a vdově nezabavíš roucho.“ 5. Mojžíšova 24,17. „Když poskytneš svému bližnímu nějakou půjčku, nevejdeš do jeho domu, abys na něm vymáhal zástavu. Zůstaneš venku a muž, kterému jsi půjčku poskytl, vynese ti zástavu ven. Jestliže je ten muž chudý, s jeho zástavou neulehneš.“ 5. Mojžíšova 24,10-12. „Jestliže se rozhodneš vzít do zástavy plášť svého bližního, do západu slunce mu jej vrátíš, neboť jeho plášť, kterým si chrání tělo, je jeho jedinou příkryvkou. V čem by spal? Stane se, že bude ke mně úpět a já ho vyslyším, poněvadž jsem milostivý.“ 2.

Mojžíšova 22,26.27. „Když budete prodávat něco svému bližnímu nebo něco od něho budeš kupovat, nepoškozujte jeden druhého.“ **3. Mojžíšova 25,14.**

„Nedopustíte se bezpráví při soudu, při měření, vážení a odměřování.“ **3. Mojžíšova 19,35.** „Nebudeš mít ve svém váčku dvojí závaží, větší a menší. Nebudeš mít ve svém domě dvojí míru, větší a menší.“ **5. Mojžíšova 25,13.14.** „Budete mít poctivé váhy, poctivá závaží, poctivé míry, velké i malé.“ **3. Mojžíšova 19,36.**

„Kdo tě prosí, tomu dej, a kdo si chce od tebe vypůjčit, od toho se neodvracej.“ **Matouš 5,42.** „Svévolník si půjčuje a k splácení se nemá, spravedlivý se však slituje a dává.“ **Žalm 37,21.**

„Svolejte radu, učinite rozhodnutí. V samé poledne ať je tvůj stín jak noc, ukryj zahnané, neprozrad' vyplašené; . . . ať moji zahnaní jsou tvými hosty, před zhoubcem buď jejich skryší.“ **Izajáš 16,3.4.**

Náplň života, kterou dal Bůh Izraeli, byla myšlena jako vzor pro celé lidstvo. Kdyby byly tyto zásady dodržovány, jak jinak by dnes tento svět vypadal!

Příležitosti pro bezdomovce

V rozlehlých prostorách přírody je stále ještě místo pro trpící a potřebné, aby v ní našli svůj domov. V její náruči je dost zdrojů, které poskytnou potravu všem. V lůnu země jsou ukryty dary pro každého, kdo má odvahu, vůli a vytrvalost čerpat z jejich pokladů. [95]

Obdělávání půdy, zaměstnání, které Bůh určil člověku v ráji, skýtá příležitost k získání obživy pro mnohé.

„Doufej v Hospodina,
konej dobro,
v zemi přebývej
a zachovávej věrnost.“

Žalm 37,3.

Obděláváním půdy by se mohlo živit mnoho tisíc, ba desetitisíce lidí, kteří se dnes tísní ve městech a čekají na příležitost, aby si mohli vydělat nějaký peníz. V mnoha případech pak takový skrovný výdělek neutratí za chléb, ale za alkoholické nápoje, které ničí člověka.

Mnozí lidé považují práci za dřinu a snaží se získat prostředky k živobytí spíše intrikami než poctivou prací. Tato touha žít bezpracně otevírá dveře téměř bezmeznému zbídačení, neřesti a zločinu.

Městské chudinské čtvrti

Ve velkých městech žije mnoho lidí, jimž je věnováno méně péče než němým zvířatům. Pomysleme na rodiny živořící v bídnych bytech, mnohdy v tmavých suterénních místnostech, páchnoucích plísní a špínou. V těchto neutěšených místech se rodí, vyrůstají a umírají děti. Nevidí nic z krásy přírody, kterou stvořil Bůh, aby potěšil smysly a povznesl ducha. Otrhané a hladové žijí uprostřed neřesti a nemravnosti a jejich povaha se utváří pod vlivem bídy a hříchu, které je obklopují. Tyto děti slyší Boží jméno jen ve slovech rouhání. Jejich sluch zachycuje pouze sprosté řeči, kletby a nadávky. Výpary alkoholu a tabákový kouř, odporné zápachy a mravní zkaženost působí zhoubně na jejich smysly. Mnohé děti se tak vychovávají k tomu, aby se z nich stali zločinci, nepřátelé společnosti, která je ponechala napospas bídě a zpustlosti.

Všichni chudí ve velkoměstských chudinských čtvrtích však nejsou takoví. Bohabojní lidé byli uvrženi do bídy nemocí nebo neštěstím, často i nečestnými intrikami těch, kdo žijí z toho, o co připraví své bližní. Mnozí čestní lidé s dobrými úmysly se ocitají v bídě, protože se nevyučili žádnému řemeslu. Nic nedovedou a neumějí bojovat s životními nesnáze. Přicházejí do měst a často nemohou najít zaměstnání. Vidí kolem sebe nemravnost, slyší o ní a jsou pak vystaveni strašnému pokušení. Jsou považováni za ničemy a zpustlíky a zahrnováni mezi ně a jen nadlidským zápasem, k němuž je třeba větší síly, než je síla smrtelníka, se mohou udržet, aby neklesli do týchž hlubin. Mnozí se brání ze všech sil, aby neztratili svou bezúhonnost, a raději trpí, než aby se dopustili hříchu. Zvláště tento druh lidí zasluhuje pomoc, soucit a povzbuzení.

Domovy na vesnici

[96] Kdyby chudí, kteří žijí v přeplněných městech, mohli najít domovy na venkově, mohli by tak získat nejen prostředky k obživě, ale i zdraví a štěstí, jaké dosud nepoznali. Jejich údělem bývá tvrdá práce,

nízké mzdy, nuzný život, často nedostatek a strádání. Jakým pozhánáním by však pro ně byl odchod z města, plného svodů, zmatků, zločinů, bídy a zkaženosti. Na venkově by našli klid, pokoj a čistotu.

Mnozí lidé žijí ve městech, kde není kousek zeleného trávníku, na kterém by spočinula jejich noha, kde se léta dívají jen na špinavé dvorky a úzké uličky, kamenné zdi a chodníky a na oblohu zachmuřenou prachem a kouřem. Mnozí z těchto lidí by si připadali téměř jako v ráji, kdyby se dostali do nějakého zemědělského kraje se zelenými poli a lesy, s kopci a potoky, jasnou oblohou a svěžím čistým venkovským vzduchem.

Tam, do značné míry oproštění od styků s lidmi a od závislosti na nich, odloučení od zhoubných vlivů světa, světských zvyků a zábav, by se ocitli blíže srdci přírody. Boží přítomnost by jim byla skutečnější. Mnozí by se naučili závislosti na Bohu. Prostřednictvím přírody by slyšeli, jak k jejich srdci promlouvá Boží hlas o pokoji a o Boží lásce, a mysl, duše a tělo by reagovaly na hojivou, životodárnou sílu.

Potřeba vyučit se řemeslu

Dostanou-li vůbec někdy práci a osamostatní se, bude velmi mnoho z nich potřebovat pomoc, povzbuzení a radu. Je mnoho chudých rodin, pro něž nelze vykonat lepší misijní službu, než že jim pomůžeme, aby se usadily na kousku půdy a naučily se, jak ji využít, aby jim poskytla živobytí.

Potřeba takové pomoci a rady se neomezuje jen na města. I na venkově, který skýtá všechny předpoklady pro lepší život, žije mnoho chudých ve velké bídě. V mnoha vesnicích nejsou lidé dostatečně poučeni o správných pracovních postupech a zásadách hygieny. Rodiny žijí v nuzně vybavených domácnostech, bez náradí, bez knih, bez prostředků na jakékoliv pohodlí a vymoženosti a bez možnosti uspokojit své kulturní potřeby. Jejich duševní zaostalost a špatná tělesná kondice odhalují následky zděděných vad a vypěstovaných zlovyků. Tito lidé se musejí od základu převychovat. Žijí bez zájmu, zahálčivým, špatným životem a je třeba, aby byli vychováni ke správným návykům.

Jak v nich lze probudit pocit, že je nutno se změnit? Jak je můžeme dovést k vyšším životním ideálům? Jak jim můžeme pomoci,

aby se povznesli? Co lze udělat tam, kde vládne chudoba a kde se s ní musí bojovat na každém kroku? Práce tam je jistě těžká. K potřebné nápravě v takové rodině však nedojde, nebudou-li ti, jimž se dostalo pomoci, sami nápomocni. Božím záměrem je, aby bohatí a chudí byli spolu těsně spjati citovými pouty a ochotou vzájemně si pomáhat. Ti, kdo mají prostředky, vlohy a schopnosti, mají těchto darů použít ve prospěch svých bližních.

[97]

Rolníci, kteří věří v Boha, mohou vykonat skutečnou misijní práci tím, že pomohou chudým najít domov na venkově a naučí je, jak obdělávat půdu, aby byla úrodná. Učte je, jak zacházet se zemědělským nářadím, jak pěstovat různé plodiny a jak zakládat a ošetřovat ovocné sady.

Mnozí zemědělci nedosahují příslušných výnosů, protože se práci plně nevěnují. Jejich sady nejsou řádně ošetřovány, plodiny nejsou včas zasety a půda je obdělávána jen na povrchu. Své neúspěchy svalují na neplodnost země. Neprávem obviňují půdu, která by jim poskytla bohaté výnosy, kdyby byla řádně obdělávána. Mají úzkoprsé plány, vynakládají malé úsilí a nevěnují pozornost nejlepším pěstitelským metodám. To vše volá po nápravě.

Učte správným pracovním postupům každého, kdo je ochoten se učit. Nechtějí-li někteří, abyste jim říkali o pokrokových metodách, učte je na vlastním příkladu. Zvyšujte výnosy na svém poli. Mluvte o tom se svými sousedy, kdykoli se vám k tomu naskytne příležitost. Vaše úroda bude výmluvně svědčit o správných metodách. Ukazujte, co se dá udělat s půdou, je-li vhodným způsobem kultivována.

Pozornost je třeba věnovat zakládání různých průmyslových podniků, v nichž by chudé rodiny mohly najít zaměstnání. Tesaři, kováři a vůbec každý, kdo se vyzná v nějakém užitečném řemesle, by měli cítit odpovědnost za to, aby svému řemeslu vyučili ty, kdo je neovládají a jsou bez práce.

Muži i ženy mají mnoho příležitostí, jak mohou sloužit chudým. Je zapotřebí, aby pomohli všichni — dobré kuchařky, hospodyňky, švadleny, ošetřovatelky. Ať učí členy chudých domácností, jak vařit, jak si ušít a jak spravit šaty, jak ošetřovat nemocné a jak se řádně starat o domácnost. Ať se chlapci a děvčata důkladně vyučí nějakému prospěšnému řemeslu nebo zaměstnání.

Misionářské rodiny

Na „bílých“ místech by se měly usazovat misionářské rodiny. Zemědělci, obchodníci, zedníci a ti, kdo ovládají různá řemesla a povolání, by se měli vypravit do zaostalých krajů, aby zúrodnili zanedbané pozemky, založili tam průmysl, postavili si skromné domky a pomáhali svým bližním.

Drsné, divoké kraje Bůh zkrášluje tím, že mezi nejnevzhlednější věci umístí uje věci půvabné. Právě k takové práci jsme povoláni. I pustá místa na zemi, která nás nijak nepřitahují, se mohou natolik změnit, že se budou podobat Boží zahradě.

„I uslyší v onen den hluší
slova knihy
a oči slepých prohlédnou z temnoty a ze tmy.
Pokorní se znovu budou
radovat z Hospodina
a nejubožejší z lidí
budou jásat vstříc Svatému Izraele.“

Izajáš 29,18.19.

[98]

Chudým často můžeme nejúčinněji pomoci praktickou radou a výukou. Ti, kdo se nevyučili a nevyčvičili k nějaké práci, si zpravidla neosvojili návyky, jako je píle, vytrvalost, hospodárnost a sebezapření. Nevědí, jak zvládnout úkol. Často pro nedostatek pečlivosti a správného úsudku promrhají to, co by jejich rodinám poskytlo slušné živobytí, kdyby s tím pečlivě a hospodárně naložili. „Úhor dává chudým mnoho pokrmů, ale někdy bývá ničen bezprávím.“
Příslaví 13,23.

Můžeme podporovat chudé a přitom jim škodit, jestliže je tím učíme závislosti. Takové podporování povzbuzuje v lidech sobectví a bezmocnost. Často vede k zahálce, výstřednostem a nestřídmosti. Nikdo, kdo je schopen si sám vydělat na živobytí, nemá právo žít v závislosti na druhých. Tvrzení „Svět se o mě musí postarat“ má v sobě prvky klamu, podvodu a loupeže. Svět se nemusí starat o nikoho, kdo je s to pracovat a může si sám na živobytí vydělat.

Skutečná dobročinnost pomáhá lidem, aby si pomohli sami. Při- jde-li někdo k našim dveřím a požádá o trochu jídla, neměli bychom

ho poslat pryč hladovéhoho. Jeho chudoba mohla být způsobena neštěstím. Pravá dobročinnost však znamená víc než jen dary. Znamená opravdový zájem o blaho druhých. Měli bychom se snažit pochopit potřeby chudých a nešťastných a poskytnout jim takovou pomoc, která jim prospěje nejvíce. Věnovat čas, přemýšlení a osobní úsilí stojí mnohem víc než věnovat peníze. Avšak to je ta pravá dobročinnost.

Ti, které jsme naučili, aby si cenili toho, co dostávají, se snadněji naučí získat ze všeho co nejvíce. Tím, že se naučí spoléhat sami na sebe, získají nejen to, že budou soběstační, nýbrž budou navíc schopni pomáhat druhým. Učte ty, kdo nevyužívají svých příležitostí, jak důležité je plnit životní povinnosti. Ukažte jim, že náboženství Bible nedělá z lidí lenochy. Kristus stále vybízí k pilnosti: „Co tu stojíte celý den nečinně?“ **Matouš 20,6**. Lenchovi řekl: „Musím konat. . . , dokud je den. Přichází noc, kdy nikdo nebude moci pracovat.“ **Jan 9,4**.

Názorný příklad

Všichni mají tu výsadu, že mohou svým životem doma, svými zvyky a návyky a svou životosprávou poskytnout světu svědectví o tom, co může dát evangelium těm, kdo se jím řídí. Kristus přišel na náš svět, aby nám dal příklad toho, co se z nás může stát. Očekává, že jeho následovníci budou vzorem správného jednání ve všem, co se v životě vyskytne. Přeje si, aby na vnějších věcech bylo vidět Boží dotek.

Naše domovy a jejich okolí by měly být názorným příkladem, který by přinášel poučení o tom, jak lze věci zlepšit, když namísto lenosti, špíny, hrubosti a nepořádku nastoupí píle, čistota, vkus a jemnost. Svým životem a osobním příkladem můžeme druhým pomoci, aby poznali, co je v jejich povaze a v jejich prostředí odpudivé, a s křesťanskou zdvořilostí je můžeme povzbudit ke zdokonalení. Projevíme-li o ně zájem, najdeme i příležitost k tomu, abychom je učili, jak mohou své úsilí vynaložit co nejužitečněji.

Naděje a odvaha

Bez odvahy a vytrvalosti nemůžeme dosáhnout ničeho. Dodávejte proto chudým a sklíčeným naději a odvahu. Je-li zapotřebí, podejte jasný důkaz svého zájmu o ně tím, že jim pomůžete, octnou-li se v úzkých. I ti, kdo mají mnoho kladů, by si měli uvědomit, že sami v mnohém chybují a že jim působí bolest, jsou-li jim chyby vytýkány, a je jim trapné, je-li jim před oči stavěn vzor toho, čím by měli být. Mějte na mysli, že laskavostí se dosáhne víc než pokáráním a výtkou. Pokoušíte-li se učit druhé, musejí poznat, že chcete, aby dosáhli nejvyšší úrovně, a že jste ochotni jim k tomu pomoci. Neuspějí-li v něčem, neunáhlujte se a neodsuzujte je.

Prostota, sebezapření a hospodárnost, tedy vlastnosti, jejichž osvojení je pro chudé tak důležité, se jim často zdají obtížné a nepříjemné. Příklad a duch světa v lidech stále vyvolává pýchu a touhu po okázalosti, sebeuspokojování, hýření a zahálce. Tato zla zavádějí tisíce lidí do bídy a dalším tisícům zabraňují v tom, aby se dostaly z ponížení a zoufalství. Křesťané by měli povzbuzovat chudé, aby těmto zlům odolávali.

Ježíš přišel na tento svět v ponížení. Narodil se v prostých podmínkách. On, Majestát nebes, Král slávy, Velitel všech andělských zástupů, se ponížil, aby na sebe přijal lidskou podobu. Zvolil si život v chudobě a ponížení. Neměl žádné příležitosti, které by neměli chudí. Jeho každodenním údělem byla těžká práce, tvrdý život a strádání. Řekl: „Lišky mají doupata a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu složil.“ **Lukáš 9,58.**

Ježíš nehledal obdiv nebo potlesk lidí. Nevelel žádné armádě. Nevládl žádnému pozemskému království. Neucházel se o přízeň bohatých a mocných tohoto světa. Neusiloval o postavení mezi vůdci národa. Žil mezi chudými. Nevšímal si umělých rozdílů ve společnosti. Přezíral urozenost získanou původem, bohatstvím, vzděláním, nadáním či povoláním.

Byl Knížetem nebes. Přesto si nevybral učedníky ze vzdělaných právníků, zákoníků, vládců nebo farizeů. Tyto pomínul, protože se pyšnil svým vzděláním a postavením. Řídili se svými tradicemi a pověrami. Ten, který umí číst ve všech srdcích, si vyvolil skromné rybáře, kteří se chtěli nechat učit. Jedl s publikány a hříšníky. Stykal se s prostými lidmi, ne aby se stal zpustlým a přízemním jako oni,

ale aby jim svým učením a příkladem představil správné zásady a povznesl je z jejich přízemnosti a nízkosti.

[100]

Ježíš se snažil opravit falešné měřítko, jímž svět posuzuje hodnotu člověka. Proto přijal postavení chudého, aby mohl z chudoby sejmout znamení pohany, které jí přisoudil svět. Provždy z ní strhl opovržlivou pohanu tím, že požehnal chudým, dědicům Božího království. Ukazuje nám na cestu, kterou kráčel, a říká: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, nes každého dne svůj kříž a následuj mne.“
Lukáš 9,23.

Křesťanští pracovníci se mají stýkat s lidmi tam, kde jsou, a mají je vychovávat, aby nebyli pyšní, ale aby rozvíjeli svou povahu. Ukazujte jim na Krista, jak on pracoval a zapíral sám sebe. Pomáhejte jim, aby se od něho naučili sebezapření a obětavosti. Učte je, aby se varovali holdování neřestem, které jsou v módě. Život je příliš drahocenný, plný vážných, vznešených odpovědností, než aby směl být promarněn sobeckým sebeuspokojováním.

Nejlepší věci života

Lidé ještě nezačali chápat pravý smysl života. Přitahuje je třpyt a okázalost. Jejich ctizádostí je získat světskou slávu. Té obětují pravé životní cíle. Nejlepší věci života, jako jsou prostota, čestnost, pravdivost, čistota a poctivost, nelze koupit ani prodat. Jsou zdarma pro nevzdělané i učené, pro skromného dělníka stejně jako pro váženého státníka. Pro každého Bůh připravil radost, kterou mohou prožívat jak bohatí, tak chudí. Je to radost, kterou lze najít v pěstování čistých myšlenek a v nesobeckém jednání. Je to radost, kterou okoušíme, když s druhými mluvíme se soucitem a děláme dobré skutky. Kristovo světlo září z těch, kdo konají takovou službu, a svítí těm, jejichž život je poznamenán mnohými stíny.

Pomáháte-li chudým v časných věcech, mějte vždy na paměti jejich duchovní potřeby. Vydávejte svými vlastními životy svědectví o velké zachraňující moci Spasitele. Zjevujte svou povahou vysokou úroveň, kterou mohou dosáhnout všichni. Učte evangeliu na prostých příkladech. Vzorným plněním všech svých povinností poskytnete poučení pro formování povahy.

I ti nejslabší a nejpřehlíženější se ve svém skromném pracovním zařazení mohou stát spolupracovníky Boha a mohou se těšit z jeho

přítomnosti a z jeho životodárné milosti. Nemají se vyčerpávat ustavičnou prací a zbytečnými starostmi. Ať den co den pracují a věrně plní úkol, který jim přiděluje Boží prozřetelnost, a Bůh se o ně postará. On říká:

„Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce a mysl v Kristu Ježíši.“
Filipským 4,6.7.

Pán pečuje o všechna svá stvoření. Všechna je miluje a nečiní mezi nimi rozdíl, až na to, že nejněžnější soucit má s těmi, kdo nesou nejtěžší životní břemena. Boží děti se musejí potýkat se zkouškami a těžkostmi. Mají však svůj úděl přijímat s radostí. Mají mít stále na mysli, že všechny, které svět zapomíná ocenit, obdaruje sám Bůh svou nejlepší přízní. [101]

Právě když se ocitáme v těžkostech, zjevuje Bůh svou moc a moudrost jako odpověď na pokornou modlitbu. Mějte v něho důvěru jako v Boha, který slyší modlitby a který je vyslýchá. Zjeví se vám jako ten, kdo může pomoci v každé nesnázi. Ten, který stvořil člověka a dal mu obdivuhodné tělesné, duševní a duchovní schopnosti, nezapomene na nic, co je nutné k zachování života, který dal. Ten, který nám dává své slovo, jež nás posiluje jako listí ze stromu života, nám nezatají, jak opatřit pokrm pro jeho potřebné děti.

Jak může získat moudrost ten, kdo drží pluh a pohání volky? Tím, že ji bude hledat jako stříbro a pátrat po ní jako po skrytém pokladu. „K takovému řádu ho vycvičil a vyučil jeho Bůh.“ **Izajáš 28,26.** „Také toto pochází od Hospodina zástupů, jenž je podivuhodný ve svém úradku, veliký ve své pohotové pomoci.“ **Izajáš 28,29.**

Ten, který učil Adama a Evu, jak mají pečovat o zahradu, chce učít lidi i dnes. U něho je moudrost i pro toho, kdo chodí za pluhem a rozsévá semena. Před těmi, kdo mu věří a poslouchají ho, otevírá Bůh cesty pokroku. Jen ať směle postupují vpřed a důvěřují Bohu, že uspokojí jejich potřeby podle bohatství své dobroty.

Kristus, který nasýtil zástupy pěti bochníky chleba a dvěma rybičkami, nám dnes může dát plody naší práce. Ten, který řekl galilejským rybářům: „Spusťte své sítě k lovu“ (**Lukáš 5,4**), a když uposlechli, naplnil jejich sítě, až se trhaly, chce, aby jeho lid v tom viděl důkaz toho, co chce pro lidi udělat i dnes. Bůh, který dal Izraelcům na poušti manu z nebe, stále žije a panuje. Povede svůj

lid a dá mu obratnost i moudrost pro práci, kterou je povolán konat. Dá moudrost těm, kdo se snaží plnit své povinnosti svědomitě a rozumně. Ten, jemuž patří svět, je nesmírně bohatý a požehná každému, kdo usiluje o to, aby byl požehnáním pro druhé.

Je třeba, abychom vzhlíželi k nebi s důvěrou. Nemáme ztrácet odvahu, když se nám zdánlivě nedaří. Nemáme klesat na mysli, když se pomoc opoždí uje. Máme pracovat s radostnou myslí, s nadějí a vděčností, s vírou, že země má ve svých hlubinách bohaté poklady pro věrné pracovníky, poklady vzácnější než zlato a stříbro. Pohoří a hory se mění, země chátrá jako oděv, ale požehnání, které Bůh dává svému lidu žijícímu na poušti, nikdy nepřestane.

[102]

13. kapitola — Bezmocní chudí

Když jsme udělali vše, co bylo možno udělat pro chudé, aby se o sebe dokázali postarat sami, zůstávají zde ještě vdovy a sirotci, staří, bezmocní a nemocní, kteří potřebují soucit a péči. Na ty bychom neměli zapomínat. Sám Bůh je svěřuje milosrdenství, lásce a něžné péči všech, které povolal za své služebníky.

Rodina víry

„A tak dokud je čas, číňme dobře všem, nejvíce však těm, kteří patří do rodiny víry.“ **Galatským 6,10.**

Ve zvláštním smyslu uložil Kristus své církvi povinnost pečovat o potřebné z řad jejích členů. Dopouští, aby chudí byli v každém sboru. Mají být mezi námi stále a Kristus ukládá členům církve osobní odpovědnost za to, aby o ně pečovali.

Tak jako členové pokrevní rodiny pečují jeden o druhého, slouží nemocným, podporují slabé, poučují nevědomé a usměřňují nezkušené, tak i „rodina víry“ má pečovat o své potřebné a bezmocné. Takové nelze za žádných okolností nechat bez povšimnutí.

Vdovy a sirotci

Vdovy a sirotci jsou předmětem zvláštní Boží péče.

„Otec sirotků, obhájce vdov
je Bůh v obydlí svém svatém.“

Žalm 68,6.

„Tvým manželem je přece ten, jenž tě učinil,
jeho jméno je Hospodin zástupů,
tvým vykupitelem

je Svatý Izraele;
nazývá se Bohem celé země.“

Izajáš 54,5.

„Zanech své sirotky, já je zachovám při životě,
ať ve mne doufají tvé vdovy.“

Jeremjáš 49,11

[103] Mnozí otcové, když musejí opustit své milé, umírají odevzdaně ve víře v Boží zaslíbení, že o jejich milované bude postaráno. Pán nepečuje o vdovy a sirotky konáním zázraků. Nesesílá jim manu z nebe ani neposílá krkavce, aby jim přinášeli potravu. Místo toho Bůh působí na lidská srdce, očist'uje je od sobectví a nechává z nich vytrysknout prameny křesťanské lásky. Trpící a zarmoucené svěruje Kristus svým následovníkům jako vzácný dar. Takoví nejvíce potřebují náš soucit.

V domech vybavených veškerým pohodlím, v truhlicích a sýpkách vrchovatých bohatou úrodou, v obchodních domech naplněných oděvy a ve sklepech přeplněných zlatem a stříbrem je dost prostředků, které Bůh pomohl lidem získat, aby se postarali o potřebné. Vyzývá nás, abychom byli těmi, kdo rozdělují jeho bohatství.

Mnohé ovdovělé matky s dětmi, které zůstaly bez otce, statečně usilují o to, aby unesly své dvojí břemeno. Často pracují nad své síly, aby jejich maličcí mohli být u nich a aby zabezpečily jejich potřeby. Nemají dostatek času na to, aby děti vychovávaly a v něčem je vyučily. Mají málo příležitostí k tomu, aby jim obstaraly možnosti, které by jim pomohly k lepšímu životu. Potřebují povzbuzení, soucit a hmotnou pomoc.

Bůh nás volá, abychom těmto dětem nahradili, pokud jen můžeme, nedostatek otcovské péče. Místo abyste stáli opodál a stěžovali si na jejich chyby a naříkali nad potížemi, které snad způsobují, pomáhejte jim, jak jen to je možné. Snažte se pomoci ustarané matce. Ulehčete její břemeno.

Pak je tu množství dětí, které byly úplně připraveny o péči rodičů a zbaveny vlivu křesťanského domova. Křesťané by měli otevřít svá srdce a své domovy těmto opuštěným dětem. Tento úkol, který jim Bůh svěruje jako osobní povinnost, by neměl být přenechán

nějakému dobročinnému ústavu nebo ponechán náhodě, zda se ho chopí světská dobročinná organizace. Nemají-li děti příbuzné, kteří by byli schopni se o ně starat, mají jim domovy poskytnout členové církve. Ten, který nás stvořil, nařídil, abychom se stýkali jako rodiny. Dětská povaha se nejlépe rozvine v láskyplném prostředí křesťanského domova.

Mnozí z těch, kdo nemají vlastní děti, mohou vykonat dobré dílo, budou-li se starat o děti druhých. Místo aby pečovali o zvířecí miláčky a plýtvali náklonností k němým tvářím, ať věnují svou pozornost malým dětem, jejichž povahu mohou utvářet podle Boží podoby. Věnujte svou lásku členům lidské rodiny, kteří nemají domov. Uvidíte, kolik takových dětí můžete vychovat pro Pána. Mnohým tak bude prokázáno velké dobrodiní.

Staří lidé

Také staří lidé potřebují pomoc a podporu rodiny. V domově bratří a sester v Kristu se jim může nejspíše nahradit ztráta vlastního domova. Jsou-li vybídnuti, aby pomáhali v domácnosti a zúčastnili se práce v ní, pomůže jim to k pocitu, že mohou být ještě užiteční. Dejte jim pocítit, že jejich pomoc má cenu a že stále mohou dělat něco, co je pro druhé prospěšné. To je potěší a probudí v nich zájem o život.

Učiňte vše možné, aby ti, jejichž stříbrem prokvetlé hlavy a vratký krok prozrazují, že se blíží k hrobu, zůstali mezi přáteli a blízkými známými. Ať se modlí s těmi, které znají a které mají rádi. Ať se o ně starají milující a něžné ruce.

[104]

Členové každé rodiny by měli považovat za svou přednost, že mohou sloužit svým vlastním příbuzným, pokud jsou toho schopni. Není-li to možné, přísluší toto dílo církvi a mělo by být přijímáno jako výsada i jako povinnost. Všichni, kdo mají Kristova ducha, budou mít něžné ohledy k slabým a starým.

Přítomnost jednoho z těchto bezmocných lidí v našich domovech je vzácnou příležitostí ke spolupráci s Kristem v jeho službě milosrdenství a v rozvíjení povahových rysů podobných jeho. Ve spojení starých a mladých je požehnání. Mladí mohou vnést do srdcí a životů starých sluneční svit. Ti, kdo si uvědomují křehkost a krátkost života, potřebují blahodárny styk s nadějami a svěžestí mládí. A

mladým může prospět moudrost a zkušenost starých. Především se potřebují naučit nesobecké službě. Přítomnost toho, kdo potřebuje soucit, shovívavost a obětavou lásku, bývá pro mnohé domácnosti cenným požehnáním. To provoní a zjemní život v rodině a vyvolá ve starých i mladých křesťanské ctnosti, které je zkrášlí Boží krásou a obohatí nehynoucími poklady nebes.

Zkouška povahy

Kristus řekl: „Chudé máte stále kolem sebe, a kdykoli chcete, můžete jim činit dobře.“ **Marek 14,7.** „Pravá a čistá zbožnost před Bohem a Otcem znamená pamatovat na vdovy a sirotky v jejich soužení a chránit se před poskvrnou světa.“ **Jakubův 1,27.**

Tím, že mezi námi žijí bezmocní a chudí lidé, kteří jsou závislí na naší péči, zkouší Kristus ty, kdo se prohlašují za jeho následovníky. Svou láskou a službou potřebným Božím dětem dokazujeme opravdovost své lásky ke Kristu. Zanedbávat je znamená projevit se jako falešní učedníci, kterým je Kristus a jeho láska cizí.

I když bylo podniknuto všechno pro to, aby sirotci dostali domovy v rodinách, zůstává stále ještě mnoho takových, kteří potřebují péči. Mnoho dětí má dědičnou náklonnost ke zlému. Mohou se nám jevit jako beznadějný případ, možná jsou nehezké a zvrhlé. Přesto jsou vykoupeny Kristovou krví a v jeho očích jsou stejně vzácné jako naše vlastní děti. Nebude-li jim podána pomocná ruka, vyrostou v nevědomosti a bez povšimnutí a budou vehnány do neřesti a zločinu. Mnohé z těchto dětí by mohly být zachráněny zásluhou sirotčinců.

Aby byly tyto ústavy co nejúčinnější, měly by být pokud možno vedeny přesně podle vzoru křesťanského domova. Místo velkých zařízení, v nichž je soustředěn velký počet dětí, zřizujte na různých místech malé ústavy. Neměly by být umístěny ve městech nebo v jejich blízkosti, ale raději na venkově, kde by jim mohla být přidělena půda k obdělávání.

[105]

Tam budou děti přicházet do styku s přírodou a mohou se vyučit nějakému řemeslu.

Ti, kdo vedou takový domov, by měli být laskaví, vzdělaní a obětaví. Měli by to být muži a ženy, kteří konají tuto práci z lásky ke Kristu a kteří vychovávají děti pro něho. Za takové péče se mohou mnohé zanedbané děti a děti bez domova připravit pro to, aby se z

nich stali užiteční členové společnosti. Takto budou žít Kristu ke cti a budou pomáhat druhým.

Hospodárnost a sebezapření

Mnozí lidé pohrdají hospodárností a považují ji za lakomství a úzkoprsost. Hospodárnost je však ve shodě s co největší štedrostí. Bez hospodárnosti není pravá štedrost ani možná. Máme šetřit, abychom mohli dávat.

Nikdo nemůže pěstovat pravou dobročinnost bez sebezapření. Vedeme-li skromný život v sebezapření a pečlivém hospodaření, můžeme vykonat dílo, které nám Kristus určil jako těm, kteří jej mají představovat svým životem. Z našich srdcí musí vymizet pýcha a světská ctižádost. Ve všem, co děláme, se má odrážet zásada nesebeckosti, kterou svým životem zjevil Kristus. Na stěnách našich domovů, na obrazech a na nábytku máme číst: „Přijmi do domu utištěné, ty, kdo jsou bez přístřeší.“ Na svých šatnících bychom měli vidět větu napsanou jakoby Božím prstem: „Oblékni nahého!“ V jídelně, na stole obtěžkaném hojnými pokrmy, máme vidět namalováno: „Cožpak nemáš lámat svůj chléb hladovému?“ *Izajáš 58,7.*

Před námi jsou otevřeny tisíceré dveře, vedoucí k užitečné činnosti. Často naříkáme, že máme k dispozici jen skrovné prostředky. Kdyby ovšem křesťané byli důslední a opravdoví, mohli by své možnosti ztisícinásobit. Právě sobectví a hovnění vlastním zálibám stojí v cestě naší užitečnosti.

Kolik prostředků se vynakládá na věci, které nejsou ničím jiným než modlami, na věci, které upoutávají myšlenky, kradou čas a sílu, které by měly být využity k něčemu prospěšnějšímu! Kolik jen peněz se vyhodí za nákup přepychových domů a drahého nábytku, za sobecké zábavy, za bohatá a nezdravá jídla a škodlivé požitkářství! Kolik se vyplývá na dary, které nikomu neprospějí! Za věci, které jsou nepotřebné, ba často škodlivé, vyhazují dnes takzvaní křesťané více, než vynakládají na to, aby zachránili lidi před pokušelem.

Mnozí z těch, kdo se vydávají za křesťany, utrácejí tolik za oblečení, že jim už nic nezůstane pro potřeby druhých. Myslí si, že musejí mít drahocenné ozdoby a nákladné šaty, a zanedbávají potřeby těch, kdo si jen s obtížemi opatřují i nejprostší oděv.

[106]

Sestry, uvedete-li svůj způsob odívání do souladu s pravidly představenými v Bibli, budete mít hojnost prostředků, z nichž pomůžete svým chudším sestrám. Budete mít nejen prostředky, nýbrž i čas. Toho je totiž často nejvíce zapotřebí. Jsou mnohé ženy, jimž můžete pomoci svými návrhy, svým vkusem a obratností. Ukažte jim, jak se oblékat prostě a přitom vkusně. Mnoho žen nenavštěvuje modlitebnu, protože jejich obnošené, staromódní šaty se příliš nápadně odlišují od šatů druhých. Mnoho citlivých žen má při takovém rozdílu pocit trpkého ponížení a nespravedlnosti. Z toho důvodu začínají mnohé pochybovat, zda je náboženství správné, a zatvrzují svá srdce vůči evangeliu.

Kristus nás vybízí: „Seberte zbytky, ať nic nepříjde nazmar.“ Když tisíce lidí denně hynou hladem, krveproléváním, ohněm a morem, sluší se, aby každý, kdo miluje Krista, dbal na to, aby nic nepřišlo nazmar, aby se zbytečně nevydalo nic, čím by se mohlo prospět nějakému člověku.

Děláme chybu, plýtváme-li svým časem. Děláme chybu, přemýšlíme-li naplano. Ztrácíme drahé okamžiky, věnujeme-li je zbytečností. Kdybychom si vážili každé chvílky a řádně ji využili, měli bychom čas na všechno, co potřebujeme udělat pro sebe a pro svět. Při vydávání peněz, při využívání času, síly a příležitostí by měl každý křesťan prosit Boha o pomoc a vedení. „Má-li kdo z vás nedostatek moudrosti, ať prosí Boha, který dává všem bez výhrad a bez výčitek, a bude mu dána.“ **Jakubův 1,5.**

„Dávejte, a bude vám dáno“

„Čiňte dobře, půjčujte a nic
nečekejte zpět. A vaše odměna
bude hojná: budete syny
Nejvyššího, neboť on je dobrý
k nevděčným i zlým.“

Lukáš 6,35.

„Kdo dělá, že nevidí, sklidí
hojnost kleteb,“ ale „kdo

dává chudému, nebude mít
nedostatek.“

Příslaví 28,27.

„Dávejte, a bude vám dáno;
dobrá míra, natlačená, natřesená,
vrchovatá vám bude dána do
klína.“

Lukáš 6,38

[107]

14. kapitola — Služba bohatým

Římský důstojník Kornélius byl muž zámožný a vznešeného původu. Zastával vysoké a čestné místo. Narodil se a byl vychován jako pohan, ale při styku s Židy poznal pravého Boha a uctíval ho. Upřímnost své víry dokazoval soucitem s chudými. „Byl velmi štědrý vůči židovskému lidu a pravidelně se modlil k Bohu.“ **Skutky 10,2.**

Kornélius neznal evangelium, které svým životem a smrtí zjevil Kristus. Bůh mu seslal poselství přímo z nebe. Jiným poselstvím dal pokyn apoštolu Petrovi, aby ho navštívil a poučil ho. Kornélius nebyl členem židovské církve a rabíni na něho mohli pohlížet jako na pohana a nečistého. Bůh však poznal, že má upřímné srdce, a vyslal od svého trůnu posly, aby spojili jeho služebníka hlásajícího na zemi evangelium s tímto římským důstojníkem.

I dnes Bůh hledá svůj lid jak mezi vznešenými, tak mezi prostými. Existuje mnoho mužů podobných Kornéliovi, které si Bůh přeje spojit se svou církví. Oni cítí sympatie k Božímu lidu. Avšak svazky, které je pojí se světem, je pevně spoutávají. Potřebují vnitřní odvalu, aby se dokázali postavit na stranu lidí s nízkým postavením. Je nutno vynaložit zvláštní úsilí v boji o tyto lidi, kteří jsou díky své odpovědnosti a stykům ve velkém nebezpečí.

Řekli jsme toho mnoho o povinnosti, kterou máme vůči chudým, o něž se nikdo nestará. Neměli bychom věnovat pozornost také bohatým, kterých si nikdo nevšímá? Mnozí se na tuto třídu lidí dívají jako na beznadějně případy a dělají málo pro to, aby otevřeli oči těch, kdo zaslepeni a oslněni třpytem pozemské slávy přestali počítat s věčností. Tisíce boháčů se ubírají do hrobu, aniž byli varováni. Mnozí z bohatých mají obtížené svědomí, i když se to na nich třeba nepozná. „Kdo miluje peníze, peněz se nenasytí, kdo miluje hojnost, nemá nikdy dosti.“ **Kazatel 5,10.** Kdo říká zlatu: „,V tebe doufám‘ , . . . zapřel tím Boha shůry.“ **Jób 31,24.28.** „Nikdo nevykoupí ani bratra, není schopen vyplatit Bohu sám sebe. Výkupné za lidský život je tak velké, že se každý musí provždy zříci toho, že by natrvalo. . .

žil a nedočkal se zkázy.“ **Žalm 49,8.9.**

Bohatství a světská čest nemohou člověka uspokojit. Mnozí z bohatých touží po nějaké vyšší jistotě, po nějaké duchovní naději. Mnozí touží po něčem, co by ukončilo jednotvárnost jejich bezcílného života. Mnozí pocít'ují ve svém životě potřebu něčeho, co nemají. Někteří z nich chodí do kostela, cítí však, že z toho mají malý prospěch. Učení, kterému naslouchají, se nedotýká jejich srdcí. Neměli bychom k nim tedy přistoupit osobně?

Mezi obět'mi bídy a hříchu jsou i lidé, kteří byli kdysi bohatí. Lidé nejrůznějších povolání a různého společenského postavení podleli v životě svodům světa, pití silných alkoholických nápojů a holdování neřestem, a propadli pokušení. Zatímco tito lidé potřebují náš soucit a pomoc, neměli bychom věnovat pozornost zvláště těm, kteří ještě neklesli do těchto hloubek, kteří však už krácejí po stejné stezce?

Tisíce lidí, kteří zastávají vysoké a čestné postavení, podléhají zvykům, které vedou ke zkáze duše i těla. Duchovní, státníci, spisovatelé, muži zámožní a nadaní, schopní obchodníci, muži všestranně užiteční jsou ve smrtelném nebezpečí, protože nevidí, jak nutné je sebeovládání ve všem. Je třeba, aby jejich pozornost byla upoutána k zásadám střídmosti, ovšem ne nějakým úzkoprsým nebo svérázným způsobem, nýbrž ve světle velkého cíle, který dal Bůh lidstvu. Kdyby jim mohly být zásady pravé střídmosti takto předloženy, našlo by se velmi mnoho příslušníků vyšších tříd, kteří by uznali jejich cenu a vřele je přijali.

Měli bychom těmto lidem ukázat, že holdování škodlivým neřestem oslabuje jejich tělesné, duševní i duchovní síly. Pomozte jim, aby si uvědomili svou odpovědnost, kterou mají jako správcové Božích darů. Ukažte jim, jaké dobro by mohli vykonat pomocí peněz, které nyní utrácejí za to, co jim jen škodí. Vyzvěte je, aby slíbili, že s tím úplně přestanou, a požádejte je, aby částku, kterou by jinak vydali za alkohol, tabák a podobné neřesti, věnovali na pomoc chudým a nemocným nebo na vzdělání dětí a mladých lidí, aby se stali užitečnými pro svět. Uposlechnout takovou výzvu odmítnou jen nemnozí.

Je zde ještě jedno nebezpečí, jemuž jsou vystaveni právě zámožní. Zde se také otevírá pole pro činnost lékaře-misionáře. Mnozí lidé, kteří mají úspěch ve světě a kteří se nikdy nesnížili k běžným

formám neřestí, jsou přiváděni do zkázy láskou k majetku. Nejobtížněji se nenosí prázdný pohár, nýbrž pohár naplněný až po okraj. Tu je třeba co nejpečlivěji udržovat rovnováhu. Rány a protivenství přinášejí zklamání a žal. Blahobyt je však pro duchovní život nejnebezpečnější.

[109] Lidi, kteří jsou sužováni nezdary a porážkami, je možno přirovnat ke keři, který viděl Mojžíš na poušti. Ačkoli hořel, neshořel. Uprostřed keře byl anděl Páně. Tak i v bídě a soužení je s námi sláva přítomnosti Neviditelného, aby nás utěšovala a podpírala. Je třeba se často modlit za ty, kteří trpí v důsledku nemoci nebo protivenství. Nejvíce však potřebují naše modlitby bohatí a vlivní lidé.

V údolí pokory, kde lidé pocít'ují svou bídu, kde spoléhají na Boha, aby řídil jejich kroky, je poměrné bezpečí. Lidé, kteří stojí na vrcholu a o nichž se předpokládá, že jsou moudří, se však nalézají v největším nebezpečí. Nebudou-li tito lidé spoléhat na Boha, zcela jistě padnou.

Bible neodsuzuje nikoho za to, že je bohatý, získal-li své bohatství poctivě. Kořenem všeho zla nejsou peníze, nýbrž láska k penězům. Bůh dává lidem sílu, aby získali bohatství. A v rukou toho, kdo si počíná jako Boží hospodář a užívá bohatství nesobecky, je majetek požehnáním jak pro něj, tak pro svět. Mnozí však, ovládnuti zájmem o světské poklady, přestávají vnímat Boží požadavky a potřeby svých bližních. Svůj majetek pokládají za prostředek k oslavení sama sebe. Skupují dům za domem a pozemek za pozemkem. Své domy naplňují přepychem, zatímco všude kolem nich žijí lidé v bídě, hříchu, nemoci a smrti. Ti, kdo takto věnují své životy sobeckému sebeuspokojování, nepěstují v sobě Boží vlastnosti, nýbrž vlastnosti bezbožníka.

Tito lidé potřebují slyšet poselství evangelia. Je třeba, aby svůj zrak odvrátili od marnosti hmotných věcí a upřeli jej k nádheře nepomíjivého bohatství. Potřebují se naučit radosti z dávání a zakusit pocit štěstí z toho, že jsou Božími spolupracovníky. Pán nás vybízí: „Těm, kteří jsou bohatí v tomto věku, přikazuji, ať . . . nedoufají v nejisté bohatství, nýbrž v Boha, který nás štědře opatřuje vším, co potřebujeme; napomínej je, ať konají dobro a jsou bohatí v dobrých skutcích, štedří, dobročinní, a tak ať si střežují dobrý základ pro budoucnost, aby obdrželi pravý život.“ **1. Timoteovi 6,17-19.**

Zámožní lidé, kteří milují a uctívají svět, nemohou být přitaženi ke Kristu nahodilým, příležitostným stykem. Oslovit takové lidi je často velmi obtížné. Muži a ženy, kteří mají zájem o druhé lidi a kteří se nedají odradit ani zmalomyslnit, pro ně musejí vynaložit mnoho osobního úsilí.

Někteří muži a ženy jsou pro práci s lidmi vyšších společenských vrstev zvláště způsobilí. Takoví mají hledat u Boha moudrost, aby poznali, jak se k těmto lidem přiblížit, aby s nimi navázali nejen náhodnou známost, ale aby jim svým osobním úsilím a živou vírou odhalili duchovní potřeby a vedli je k poznání pravdy, která je v Ježíši.

Mnozí se domnívají, že pro to, aby se mohli stýkat s vyššími společenskými třídami, je nutno přizpůsobit svůj životní styl a pracovní metodu jejich náročnému způsobu života. Myslí si, že je při tom nezbytné vypadat zámožně, vlastnit velké domy, drahé šaty, služebnictvo a veškerý komfort, přijmout světské zvyky, falešný lesk moderní společnosti a vybranou mluvu. To je ovšem omyl. Praktiky světského přístupu nejsou Božím způsobem, jak se přiblížit k vyšším vrstvám společnosti. To, co je účinně osloví, je vytrvalé, nesobecké představení Kristova evangelia.

[110]

Poučením pro nás je zkušenost apoštola Pavla ze setkání s aténskými filozofy. Když vykládal evangelium na náměstí Areopagu, čelil Pavel logickým vývodům logickými vývody, proti vědě stavěl vědu, na filozofii odpovídal filozofií. I nejmoudřejší z jeho posluchačů užasli a zmlkli. Jeho slova se nedala vyvrátit. Pavlovo úsilí však přineslo málo ovoce. Jen několik posluchačů uvěřilo a přijalo evangelium. Od té doby Pavel pracoval jinak. Vyhýbal se složitým vývodům a teoretickým rozpravám a prostými slovy představoval svým posluchačům Krista jako Spasitele hříšníků. Když psal Korintským o svém působení mezi nimi, řekl:

„Já, bratří, když jsem přišel k vám, nepřišel jsem vám hlásat Boží tajemství nadnesenými slovy nebo moudrostí. Rozhodl jsem se totiž, že mezi vámi nebudu znát nic než Ježíše Krista, a to Krista ukřižovaného . . . Má řeč a mé kázání se neopíraly o vemlouvavá slova lidské moudrosti, ale prokazovaly se Duchem a mocí, aby se tak vaše víra nezakládala na moudrosti lidské, ale na moci Boží.“ **1. Korintským 2,1-5.**

Ve svém listu Římanům zase psal:

„Nestydím se za evangelium Kristovo: je to moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale také pro Řeka.“ **Římanům 1,16.**

Křesťané, kteří pracují pro vyšší společenské třídy, mají vystupovat s pravou důstojností a mají mít přítom na paměti, že jejich společníky jsou andělé. Jejich mysl a srdce mají být naplněny slovy: „Je psáno.“ V jejich paměti mají být trvale zapsána Kristova vzácná slova. Ta je třeba cenit nad zlato a stříbro.

Kristus řekl, že snáze projde velbloud uchem jehly, než aby se bohatý dostal do Božího království. Při působení mezi zámožnými narazíme na mnohé nesnáze a prožijeme mnoho deprimujících zkušeností. Avšak s Bohem je všechno možné. Bůh může a chce působit skrze lidské prostředníky na mysl lidí, kteří své životy zasvětili vydělávání peněz.

Opravdové obrácení člověka je zázrakem. Je to div, který nelze viditelně zachytit. Ani největší muži světa nejsou vyňati z působení moci Boha, který činí zázraky. Budou-li Boží spolupracovníci konat svou povinnost odvážně a věrně, obrátí Bůh vzdělané a vlivné muže, kteří zastávají odpovědná místa. Silou Ducha svatého budou mnozí přivedeni k tomu, že přijmou Boží zásady.

[111] Když jim vysvětlíme Boží plán, podle něhož mají jako představitelé Boha pomáhat trpícím, mnozí se podle toho začnou chovat a věnují své prostředky a svou lásku, aby pomohli chudým. Jejich mysl přestane lpět na vlastních sobeckých zájmech a mnozí se pak oddají Kristu. Se svými vlohami, vlivem a prostředky se spojí v dobročinném díle se skromným misionářem, který byl Božím prostředníkem v jejich obrácení. Správným užitím svých pozemských pokladů si pro sebe uloží „poklad v nebi, který neničí mol ani rez a který zloději nevykopávají a nekradou“.

Mnozí z bohatých, kteří byli obráceni ke Kristu, se sami stanou nástroji v Božích rukou, aby pracovali pro ostatní příslušníky své společenské vrstvy. Pochopí, že jim bylo evangelium svěřeno proto, aby je předali těm, pro něž je tento svět vším. Pak svůj čas a peníze zasvěť Bohu a své nadání a vliv věnují dílu získávání lidí pro Krista.

Teprve na věčnosti se ukáže, čeho se dosáhlo tímto druhem služby a kolik lidí, kteří byli sklíčeni pochybnostmi a unaveni světským životem a vnitřním nepokojem, bylo přivedeno k velkému

Lékaři. Kristus touží spasit všechny, kdo k němu přicházejí. Je vzkříšený Spasitel a uzdravuje.

[112]

15. kapitola — U lůžka nemocného

Lidé, kteří slouží nemocným, by si měli uvědomit, že je nutné věnovat pečlivou pozornost zákonům zdraví. Nikde jinde není poslušnost těchto zákonů tak důležitá jako u lůžka nemocného. Nikde jinde nezáleží na věrnosti v maličkostech ze strany ošetřovatele tolik jako právě zde. V případech vážné nemoci může i malé zanedbání, nepatrná nepozornost k zvláštním potřebám pacienta nebo k nebezpečím, která ho ohrožují, projev strachu, rozčilení nebo netrpělivosti, případně nedostatek soucitu zvrátit misky života a smrti a způsobit, že pacient, který se jinak mohl uzdravit, zemře.

Výkonnost zdravotní sestry závisí do značné míry na její tělesné zdatnosti. Čím pevnějšímu zdraví se těší, tím lépe je schopna snášet námahu spojenou se službou nemocným a tím úspěšněji může vykonávat své povinnosti. Ti, kdo pečují o nemocné, by měli věnovat zvláštní pozornost stravě, čistotě, čerstvému vzduchu a tělesnému cvičení. Podobná pečlivost ze strany členů rodiny nemocného jim umožní snášet mimořádnou zátěž spojenou s nemocí a pomůže jim zabránit tomu, aby se sami nakazili.

Jde-li o vážnou nemoc, která vyžaduje nepřetržitou službu ošetřovatelky ve dne i v noci, měly by ji vykonávat nejméně dvě schopné zdravotní sestry tak, aby si každá mohla odpočinout a zacvičit si na čerstvém vzduchu. To je důležité zvláště v případech, kdy je obtížné zajistit dostatek svěžího vzduchu v pokoji nemocného. Z neznalosti významu čerstvého vzduchu se někdy větrání omezuje a životy jak pacienta, tak toho, kdo o něj pečuje, jsou často ohroženy.

Jsou-li dodržována vhodná opatření, nikdo se nemusí nemocí nakazit. Dbejte na správné návyky a pomocí čistoty a řádného větrání udržujte místnost nemocného bez škodlivých prvků. Za takových podmínek se nemocný uzdraví mnohem snadněji a ve většině případů se ani ošetřovatelé, ani členové rodiny chorobou nenakazí.

[113]

Sluneční paprsky, větrání a teplota

Dopřejme pacientovi co nejpříznivější podmínky pro uzdravení. Uložme ho do velké, světlé a příjemné místnosti, která se dá dokonale větrat. Za ložnici pro pacienta by měl být v domě vybrán takový pokoj, který těmto požadavkům nejlépe vyhovuje. Mnohé domy nejsou vybaveny zvláštním zařízením pro řádné větrání a výměna vzduchu je tam obtížná. Musíme však udělat vše, co lze, a zařídit a uspořádat pokoj nemocného tak, aby jím ve dne i v noci mohl proudit čerstvý vzduch.

Pokud je to možné, měla by být v pokoji nemocného udržována stálá teplota. Je třeba sledovat teploměr. Ti, kdo pečují o nemocné, jsou často v důsledku nevyspání a častého vstávání k nemocnému zimomřiví, a nejsou proto s to správně posoudit, zda teplota v místnosti je pro pacienta vhodná.

Strava

Důležitou součástí povinností ošetřovatelky je péče o stravu nemocného. Neměli bychom připustit, aby pacient trpěl nebo byl oslabován nedostatečnou výživou, ani aby jeho oslabené zažívací schopnosti byly přetěžovány. Měli bychom dbát na to, aby připravený a podávaný pokrm byl chutný, avšak rozumně přizpůsobený potřebám nemocného, a to jak co do množství, tak co do kvality. Zvláště v období rekonvalescence, kdy je chuť k jídlu silná, ale zažívací orgány se dosud nezotavily, je velké nebezpečí, že dietetické chyby způsobí nemocnému újmu.

Služba ošetřovatelek

Zdravotní sestry a všichni, kteří se starají o nemocné, mají být radostí, klidní a vyrovnaní. Mají se varovat všeho spěchu, rozruchu a zmatku. Dveře se mají otvírat a zavírat opatrně a v celé domácnosti má být zachováván klid. V případě horečky je třeba mimořádné péče, zvláště když přichází krize a horečka ustupuje. Tehdy je nutná nepřetržitá péče. Nevědomost, zapomnětlivost a nedbalost zaviňují smrt mnohých, kteří by mohli žít dál, kdyby se jim bylo dostalo řádné péče soudné a rozumné ošetřovatelky.

Návštěva nemocného

Příliš časté navštěvování nemocného je nesprávně pochopená laskavost a falešně pojatá zdvořilost. Ti, kdo jsou vážně nemocní, by neměli být navštěvováni. Vzrušení, které je vyvoláno přijímáním návštěv, unavuje nemocného právě v době, kdy nejvíce potřebuje klid a nerušený odpočinek.

[114] Pro toho, kdo se zotavuje z nemoci, nebo pro pacienta trpícího chronickou nemocí, je často povzbuzením a působí na něho blahodárně, když ví, že na něj myslíme. Avšak k takovému ujištění často lépe poslouží srdečný dopis nebo malý dárek než osobní návštěva, protože takový projev účasti je bez nebezpečí, že pacientovi uškodí.

Ústavní léčba

V sanatoriích a nemocnicích, kde mají zdravotní sestry neustále na starosti velký počet nemocných, je z jejich strany zapotřebí rozhodného úsilí, aby byly vždy radostné a veselé a aby v každém slově a v každém skutku projevovaly rozvahu a ohled. V těchto ústavech je ze všeho nejdůležitější, aby se ošetřovatelky snažily konat svou práci moudře a dobře. Měly by mít stále na mysli, že vykonáváním svých každodenních povinností slouží Kristu.

Nemocní potřebují, aby se s nimi mluvilo moudře. Ošetřovatelky by měly denně studovat Bibli, aby byly schopny říkat to, co pacienty poučí a co jim pomůže. V místnostech, kde se slouží nemocným, jsou přítomni Boží andělé a ovzduší obklopující člověka, který ošetřuje nemocné, by mělo být čisté a provoněné. Lékaři a zdravotní sestry by měli žít podle Kristových zásad. V jejich životech by měly být vidět jeho vlastnosti. Pak vším, co dělají a říkají, budou nemocné přitahovat ke Spasiteli.

Během ošetřování, které přispívá k obnovení zdraví, bude křesťanská zdravotní sestra radostně a úspěšně obracet mysl pacienta ke Kristu, lékaři těla i duše. Tu a tam pronesené myšlenky budou mít svůj vliv. Zkušenější ošetřovatelky by neměly promeškat žádnou vhodnou příležitost, kdy mohou pozornost nemocného upoutat ke Kristu. Měly by být vždy připraveny spojit s léčbou těla i duchovní uzdravování.

Ošetřovatelky mají co nejlaskavějším a nejšetrnějším způsobem poučovat pacienty, že ten, kdo chce být uzdraven, musí skoncovat s přestupováním Božího zákona. Musí se rozhodnout, že přestane žít v hříchu. Bůh nemůže žehnat tomu, kdo na sebe úmyslným porušováním jeho zákonů nepřestává přivolávat nemoc a utrpení. Prostřednictvím Ducha svatého však Kristus přichází jako uzdravující síla ke každému, kdo přestává dělat zlo a učí se konat dobro.

Ti, kdo nemají lásku k Bohu, budou stále působit proti nejvlastnějším zájmům duše a těla. Avšak ti, kdo si uvědomí, jak je důležité žít v poslušnosti Boha v tomto nynějším zlém světě, budou ochotni zřít se všech zlovyků. Jejich srdce naplní vděčnost a láska. Vědí, že Kristus je jejich přítel. Toto vědomí, že mají takového přítele, znamená pro trpící při uzdravování z nemoci v mnoha případech více než nejlepší léčba, kterou jim je možno poskytnout. Je však třeba sloužit oběma způsoby. Mají spolu jít ruku v ruce.

[115]

16. kapitola — Modlitba za nemocné

Písmo říká, že „je třeba stále se modlit a neochabovat“. **Lukáš 18,1**. Je-li vůbec nějaká doba, kdy lidé cítí potřebu modlit se, pak je to tehdy, když jim ubývá sil a když se jim zdá, že jim uniká život. Ti, kdo se těší plnému zdraví, často zapomínají na vzácné dary milosti, jichž se jim dostává den za dnem a rok za rokem, a nechválí Boha za jeho dobrodiní. Přijde-li však nemoc, začnou vzpomínat na Boha. Člověk pocít'uje potřebu Boží pomoci, ubývá-li mu sil. Náš milosrdný Bůh se neodvrátí od člověka, který upřímně hledá jeho pomoc. Bůh je naším útočištěm v nemoci i ve zdraví.

„Jako se nad syny slitovává otec,
slitovává se Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí.
On ví, že jsme jen stvoření,
pamatuje, že jsme prach.“

Žalm 103,13.14.

„Pošetilci pro svou cestu nevěrnosti,
pro své nepravosti byli pokořeni.
Každý pokrm se jim hnusil,
dospěli až k branám smrti.“

Žalm 107,17.18.

„A když ve svém soužení
úpěli k Hospodinu,
zachránil je z tísně:
seslal své slovo a uzdravil je,
zachránil je z jámy.“

Žalm 107,19.20.

Bůh je ochotný vrátit nemocnému zdraví dnes právě tak, jako tomu bylo v dobách, kdy Duch svatý prostřednictvím žalmisty vy-

slovil tato slova. Kristus je dnes tímž soucitným lékařem, jakým byl během své pozemské služby. V něm je hojivý balzám pro každou nemoc a léčivá síla pro každou slabost. Jeho dnešní následovníci se mají modlit za nemocné právě tak, jako se za ně modlili učedníci v minulosti. A uzdravení přijde, neboť „modlitba víry uzdraví nemocného“. Máme moc Ducha svatého, klidnou jistotu víry, která se může dovolávat Božích zaslíbení: „Na choré budou vzkládat ruce a uzdraví je“ (**Marek 16,18**), je dnes právě tak věrohodné, jako bylo za dnů apoštolů. Je výsadou Božích dětí a naše víra se má pevně chopit všeho, co v sobě toto zaslíbení zahrnuje. Kristovi služebníci jsou prostředníky jeho působení a Kristus chce skrze ně projevovat svou léčivou moc. Naším úkolem je v náručí víry předkládat nemocné a trpící Bohu. Měli bychom je učit, aby uvěřili Velkému lékaři.

[116]

Spasitel chce, abychom povzbuzovali nemocné, zoufalé a trpící, aby se chopili jeho síly. Vírou a modlitbou se pokoj nemocného může proměnit v Boží dům. Slovem i činem mohou lékaři a zdravotní sestry říci tak jasně, že tomu není možno neporozumět: „Na tomto místě je Bůh“ — a to ne proto, aby zničil, ale aby zachránil. Kristus touží po tom, aby mohl zjevovat svou přítomnost u lůžka nemocných tím, že naplní srdce lékařů a ošetřovatelek vůní své lásky. Žijí-li ti, kdo pečují o nemocného, tak, že Kristus s nimi může jít k posteli pacienta, nemocný nabude přesvědčení, že je přítomen soucitný Spasitel. Již samo toto přesvědčení udělá mnoho pro uzdravení člověka.

Bůh vyslyší modlitbu. Kristus slibuje: „Budete-li mne o něco prosit ve jménu mém, já to učiním.“ **Jan 14,14**. Jindy říká: „Kdo mně slouží, dojde cti od Otce.“ **Jan 12,26**. Žijeme-li podle Božího slova, pak se na nás naplní každé vzácné zaslíbení, které nám Bůh dal. Jeho milost si sice nezasloužíme, avšak odevzdáme-li se mu, přijme nás. Bůh chce pracovat pro ty a skrze ty, kdo ho následují.

Podmínky vyslyšení modlitby

Splnění Božích zaslíbení však můžeme žádat jen tehdy, když žijeme podle Božího slova. Pisatel žalmů říká: „Kdybych se snad upnul srdcem k ničemnosti, byl by mě Panovník nevyslyšel.“ **Žalm 66,18**. Posloucháme-li Boha jen částečně, ne z celého srdce, pak se na nás Boží zaslíbení nenaplní.

V Božím slově nacházíme pokyny, které se vztahují ke zvláštní modlitbě za uzdravení nemocných. Přednesení takové modlitby je však věcí velice závažnou. Tento způsob by se neměl využívat bez předchozího pečlivého uvážení. Častokrát nemá modlitba za uzdravení nemocného nic společného s vírou. Taková modlitba není nic jiného než opovážlivost.

Mnozí lidé si totiž sami přivodili nemoc tím, že holdovali svým žádostem. Nežili v souladu s přírodními zákony nebo se zásadami přísné čistoty. Jiní nedbali zdravotních zákonů v oblasti jídla a pití, v oblékání nebo v práci. Příčinou oslabení duševních nebo tělesných sil je často nějaká forma neřesti. Kdyby se takovým dostalo požehnání zdraví, pokračovali by mnozí z nich v přestupování Božích přírodních a duchovních zákonů. Usoudili by, že když je Bůh na jejich prosby uzdravil, mohou klidně žít dál nezdravě a ukájet bez zábran své zvrácené choutky. Kdyby Bůh vykonal zázrak a vrátil těmto lidem zdraví, povzbudil by je tím k hříchu.

[117] Je zbytečné a marné učit lidi, aby v Bohu viděli lékaře svých slabostí, pokud je zároveň nepoučíme, že je nutné, aby skončili s počínáním, které odporuje zdravotním zásadám. Aby na své prosby získali Boží požehnání, musí přestat konat zlo a musí se naučit dělat dobro. Musí žít ve zdravém prostředí a musí si osvojit správné životní návyky. Musí žít v souladu s Božím zákonem, a to jak přírodním, tak i duchovním.

Vyznání hříchu

Těm, kdo si přejí, abychom se modlili za navrácení zdraví, bychom měli vysvětlit, že přestoupení Božího zákona, přírodního i duchovního, je hřích, a že musí svůj hřích vyznat a opustit, chtějí-li okusit Boží požehnání.

Písmo nás vyzývá: „Vyznávejte hříchy jeden druhému a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni.“ **Jakubův 5,16**. Tomu, kdo prosí, abychom se za něj modlili, bychom měli říci: „Neumíme číst v srdci, ani neznáme tajemství tvého života. Ta jsou známa jen tobě a Bohu. Lituješ-li svých hříchů, je třeba, abys je vyznal.“ Hřích soukromého rázu má být vyznán Kristu, jedinému prostředníku mezi Bohem a člověkem. Neboť „zhřeší-li kdo, máme u Otce přímlyvce, Ježíše Krista spravedlivého“. **1. Janův 2,1**. Každý hřích je urážkou

Boha a má být Bohu vyznán skrze Krista. Každý zjevný hřích má být právě tak otevřeně vyznán. Křivda učiněná bližnímu má být vyznána tomu, komu bylo ukřivděno. Jestliže se ten, kdo prosí o zdraví, provinil šířením pomluv, jestliže zasel nesvár v rodině, v sousedství nebo ve sboru, jestliže způsobil nepřátelství nebo rozkol, jestliže špatným činem svedl druhé k hříchu, měl by to vyznat před Bohem a před těmi, vůči nimž se provinil. „Jestliže doznáváme své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očistí uje nás od každé nepravosti.“ **1. Janův 1,9.**

Jestliže byly nepravosti napraveny, můžeme v klidné víře předložit potřeby nemocného Pánu. Tak nás tomu učí Boží Duch. Bůh zná každého jednotlivce podle jména a stará se o každého tak, jako by na zemi nebyl žádný jiný člověk, za nějž dal svého milovaného Syna. Protože Boží láska je tak velká a tak nevyčerpatelná, má být nemocný povzbuzován, aby důvěřoval Bohu a byl radostný. Úzkostlivé sebezpozorování způsobuje slabost a vyvolává nemoci. Vymaní-li se nemocní z depresí a z chmurné nálady, zlepší se jejich vyhlídka na uzdravení, neboť „oko Hospodinovo bdí nad těmi,.. . kdo čekají na jeho milosrdenství“. **Žalm 33,18.**

Poddání se Boží vůli

V modlitbě za nemocné si máme uvědomovat, že „nevíme, jak a za co se modlit“. **Římanům 8,26.** Nevíme, zda požehnání, o něž prosíme, by bylo nebo nebylo pro nemocné tím nejlepším. Proto by naše modlitby měly obsahovat tuto myšlenku: „Pane, ty znáš každé tajemství člověka. Víš všechno i o těchto lidech. Ježíš, jejich přímluvce, dal za ně svůj život. Jeho láska k nim je větší, než může být naše. Je-li to proto k tvé slávě a pro dobro nemocných, prosíme v Ježíšově jménu, aby byli uzdraveni. Není-li to však tvá vůle, prosíme, aby je tvá milost povzbudila a tvá přítomnost podepřela v jejich utrpení.“

[118]

Bůh zná konec od začátku. Je obeznámen s tím, co je v srdcích všech lidí. Zná každé tajemství člověka. Ví, zda ti, za něž se modlíme, budou či nebudou moci obstát ve zkouškách, které je čekají, budou-li žít dále. Ví, bude-li jejich život požehnáním nebo kletbou pro ně a pro svět. To je jeden z důvodů, proč bychom při předkládání svých vážných proseb měli říkat: „Ne má, nýbrž tvá vůle se

staň.“ **Lukáš 22,42**. Ježíš připojil tato slova, jimiž se podřídil Boží moudrosti a vůli, když se v Getsemanské zahradě modlil: „Otče můj, je-li možné, ať mne mine tento kalich.“ **Matouš 26,39**. Jsou-li tato slova vhodná pro něho, Božího Syna, oč příhodnější jsou v ústech ubohých, chybujících smrtelníků!

Svá přání máme stále předkládat našemu vševědoucímu nebeskému Otci a pak máme v naprosté důvěře na něho spoléhat. Víme, že Bůh nás vyslyší, prosíme-li podle jeho vůle. Vymáhat však splnění našich proseb bez pokory není správné. Naše modlitby nesmí mít formu rozkazu, nýbrž přímluvy.

Jsou případy, kdy Bůh zřetelně zasahuje svou mocí, aby uzdravil nemocné. Všichni nemocní se však neuzdraví. Mnozí jsou uloženi do hrobu, aby spali v Pánu. Jan byl na ostrově Patmos vyzván, aby napsal: „Od této chvíle jsou blahoslaveni mrtví, kteří umírají v Pánu. Ano, praví Duch, ať odpočinou od svých prací, neboť jejich skutky jdou s nimi.“ **Zjevení 14,13**. Z toho vidíme, že není-li někdo uzdraven, nemá být proto odsuzován, jako by neměl dostatek víry.

Všichni si přejeme, aby naše prosby byly vyslyšeny hned a přímo, a dáváme se snadno odradit, přichází-li vyslyšení pozdě nebo v jiné, nečekané podobě. Bůh je však příliš moudrý a příliš dobrý, než aby vždy vyslyšel naše prosby tehdy, když si to přejeme, a právě tím způsobem, jak si to přejeme. Chce pro nás udělat více a lepší věci než splnit všechna naše přání. Protože můžeme důvěřovat jeho moudrosti a lásce, neměli bychom ho prosit, aby se podvolil naší vůli, ale měli bychom se snažit pochopit jeho úmysl a uskutečnit ho. Naše přání a naše zájmy by se měly rozplynout v jeho vůli. Tyto zážitky, které zkoušejí víru, jsou pro naše dobro. Na nich se projeví, je-li naše víra pravá a upřímná, spočívá-li jen na Božím slově, nebo závisí-li na okolnostech, a je proto nejistá a proměnlivá. Víra se posiluje cvičením. Musíme se cvičit v trpělivosti a mít přítom na mysli, že v Písmu jsou vzácná zaslíbení pro ty, kdo čekají na Pána.

Ne všichni chápou tyto principy. Mnozí z těch, kteří prosí o Kristovu uzdravující milost, si myslí, že jejich modlitby musí být vyslyšeny přímo a hned, jinak že je jejich víra nedokonalá.

[119]

Z toho důvodu by se těm, kteří jsou oslabeni nemocí, mělo dostat moudré rady, aby jednali odpovědně a uvážlivě. Neměli by zapomínat na svou povinnost k přátelům, kteří je snad přežijí. Neměli by opomíjet použít přírodní prostředky k obnovení zdraví.

V tom často spočívá nebezpečí omylu. Někteří lidé věří, že budou v důsledku modliteb uzdraveni, a přitom se bojí učinit něco, co by se mohlo vykládat jako nedostatek víry. Neměli by však opomíjet dát své záležitosti do pořádku, jak by to jistě udělali, kdyby očekávali, že zemřou. Neměli by se také bát vyřknout slova povzbuzení nebo rady, která by v hodině umírání rádi řekli svým milovaným.

Biblické příklady použití léčivých prostředků

Ti, kdo ve svých modlitbách prosí o zdraví, by neměli opomíjet používání léčebných prostředků, které mají k dispozici. Užívat léky, které opatřil Bůh, aby byla zmírněna bolest a bylo pomozeno přírodě v jejím uzdravovacím procesu, není popřením víry. Není totiž zapřením víry, když spolupracujeme s Bohem a když vytváříme podmínky, které jsou pro uzdravení nejpříznivější. Bůh to tak zařídil, že je v našich silách poznat zákony života. Záleží na nás, jak uplatníme toto poznání. Měli bychom využít všech prostředků k obnovení zdraví. Měli bychom využít všech možností, které působí v souladu s přírodními zákony. Jestliže jsme se pomodlili za uzdravení nemocného, můžeme se s tím větší energií pustit do práce. Můžeme Bohu děkovat, že s ním smíme spolupracovat, a smíme ho poprosit o jeho požehnání při použití prostředků, které sám poskytl.

Boží slovo souhlasí s používáním léčebných prostředků. Izraelský král Chizkijáš onemocněl a Boží prorok mu přinesl poselství, že zemře. Král se modlil k Pánu a Pán vyslyšel svého služebníka. Poslal mu poselství, že mu k jeho životu přidává patnáct let. Jediné Bohem vyřčené slovo by Chizkijáše okamžitě uzdravilo. Byly však dány zvláštní pokyny: „Ať přinesou suché fíky, potřou mu vřed a zůstane naživu.“ **Izajáš 38,21.**

Při jedné příležitosti potřel Kristus oči slepého člověka hlínou a přikázal mu: „Jdi, umyj se v rybníce Siloe.“ ... On tedy šel, umyl se, a když se vrátil, viděl.“ **Jan 9,7.** K vyléčení by stačila jen moc Velkého lékaře. Kristus však použil jednoduchého přírodního prostředku. Ačkoli nepodpořil léčení medikamenty, souhlasil s používáním prostých přírodních prostředků.

Když se modlíme za uzdravení nemocného, neztrácejme víru v Boha, ať případ dopadne jakkoli. Stane-li se, že nás potká úmrtí blízké osoby, přijměme pohár hořkosti a pamatujme, že ho k našim

- ústům přikládá ruka Otce. Navrátí-li se však zdraví, neměli bychom zapomínat na to, že ten, komu se dostalo milosti uzdravení, je Stvořiteli znovu zavázán. Když bylo uzdraveno deset malomocných, jen jeden z nich se vrátil, aby vyhledal Ježíše a vzdal mu slávu. Ať nikdo z nás není jako těch devět nevděčníků, jejichž srdce se Boží milost nedotkla. „Každý dobrý dar a každé dokonalé obdarování je shůry, sestupuje od Otce nebeských světél. U něho není proměny ani střídání světla a stínu.“ **Jakubův 1,17.**

17. kapitola — Uplatnění léčebných prostředků

Nemoc nepřichází bez příčiny. Zanedbávání zákonů zdraví připravuje cestu pro vznik různých chorob. Mnozí trpí nemocí pro hřích svých rodičů. Ačkoli nejsou odpovědni za to, co dělali jejich rodiče, je přesto jejich povinností zjistit, co je a co není přestoupení zákonů zdraví. Měli by se vyvarovat zlovyků svých rodičů a správným životem by sami sobě měli vytvořit lepší podmínky.

Většina lidí však trpí pro své vlastní chybné počínání. Nedbají na zdravotní zásady v jídle, pití, oblékání ani v práci. Jejich prohřešky proti přírodním zákonům se jistě projeví. A když pak onemocní, nepřipisují mnozí své utrpení pravé příčině, nýbrž reptají proti Bohu, co na ně dopustil. Bůh však není odpovědný za utrpení, vyvolané zanedbáváním přírodních zákonů.

Bůh nás obdaroval určitým množstvím životní síly. Stvořil nás s orgány, které mají udržovat různé životní funkce, a určil, že tyto orgány budou fungovat ve vzájemném souladu. Šetříme-li pečlivě životní energií a udržujeme-li jemné ústrojí těla v pořádku, jsme odměněni zdravím. Je-li však životní síla vyčerpána příliš rychle, čerpá nervový systém sílu pro současnou potřebu ze svých energetických zásob. Je-li poškozen jeden orgán, jsou postiženy všechny. Příroda snáší mnohé prohřešky bez zjevného odporu. Pak se ale vzbouří a s rozhodností začne odstraňovat následky nesprávného počínání, které utrpěla. Její snaha opravit vzniklý stav se často projevuje horečkami a různými formami nemocí.

Vhodné léčebné prostředky

Když poškozování zdraví pokročí tak daleko, že propukne nemoc, může nemocný často pro sebe udělat víc, než pro něj může učinit kdokoliv jiný. Nejprve je třeba zjistit pravou příčinu nemoci a její povahu a pak rozvážně přistoupit k odstranění této příčiny. Jestliže se harmonický chod organismu narušil přepracováním, přejedením,

[122]

nebo nějakou jinou výstředností, nesnažte se upravit nesnáze tím, že tělu přidáte další břemeno ve formě škodlivých léků.

Často je příčinou nemoci nestřídmost v jídle. Pak se tělo především potřebuje zbavit nežádoucího břemena, které na ně bylo naloženo. V mnoha případech je nejlepším lékem na pacientovo onemocnění vynechat jedno nebo dvě jídla, aby si přetížené zažívací orgány měly možnost odpočinout. Duševním pracovníkům často přináší velkou úlevu několikadenní ovocná dieta. Krátkodobý půst a po něm prostá strava ve skromném množství přinesla již mnohokrát zotavení, protože příroda má schopnost obnovit ztracené síly. Střídmá strava požívaná po dobu jednoho nebo dvou měsíců přesvědčí mnohé nemocné, že cesta sebezapření je cesta ke zdraví.

Odpočinek jako lék

Někteří lidé si sami přivodí nemoc přepracováním. Aby si obnovili zdraví, je pro ně nezbytný klid, vypřáhnutí z práce a skrovná strava. Těm, kdo jsou duševně přetížení a nervózní následkem nepřetržité práce v uzavřeném prostoru, nejvíce pomáhá pobyt na venkově, kde mohou žít jednoduchým, bezstarostným životem a kde mohou přijít do těsného styku s přírodou. Toulky po polích a lesích, trhání květin a naslouchání ptačímu zpěvu přispívá k uzdravení daleko víc než jakýkoli jiný prostředek.

Používání vody

Jedním z nejpožehnanějších darů nebe pro zdravé i nemocné je čistá voda. Její vhodné užívání chrání zdraví. Je to nápoj, který poskytuje Bůh, aby uhasil žízeň zvířat i lidí. Pijeme-li ji hojně, pomáhá při dodávání potřebné energie organismu a dává tělu sílu k odolávání nemocem. Vnější užívání vody je jedním z nejsnadnějších a nejpříjemnějších způsobů, jak upravit krevní oběh. Chladná nebo ledová lázeň je výborným posilujícím prostředkem. Teplá lázeň otevírá póry, a tak pomáhá v odstraňování nečistot. Teplá a vlažná lázeň uklidňuje nervy a upravuje oběh.

Mnozí lidé však ještě nepoznali ze své zkušenosti blahodárné účinky správného užívání vody a mají z ní strach. Vodoléčba není oceněna tak, jak by si zasloužila. Dovedné používání vodních pro-

cedur vyžaduje práci, kterou mnozí nejsou ochotni podstoupit. Nikdo by si však neměl myslet, že ho nevědomost nebo nezájem omlouvá. Je mnoho způsobů, jak využít vodu, aby zmírnila bolest nebo chránila před nemocí. Všichni by se měli obeznámit s tím, jak lze vodu používat při jednoduchých procedurách doma. Zvláště matky by měly vědět, jak pečovat o své rodiny ve zdraví i nemoci.

[123]

Výhody cvičení

Zákonem našeho bytí je činnost. Každý orgán těla má přesně stanovenou práci a vyvíjí se a sílí podle toho, jak ji vykonává. Normální činnost všech orgánů poskytuje sílu a život, zneužití však vede k úpadku a smrti. Ovažte si paži třeba jen na několik týdnů. Když z ní sejmete obvaz, uvidíte, že bude slabší než ta, kterou jste v té době normálně používali. Nečinnost má týž účinek na celý svalový systém.

Nečinnost vede často k nemoci. Cvičení osvěžuje a upravuje krevní oběh, kdežto v klidu krev řádně neobíhá a nedochází ani k její dostatečné výměně, tak nezbytné pro život a zdraví. Také kůže přestává plnit svou funkci. Nečistoty těla nejsou vypuzovány tak, jak by tomu bylo, kdyby se krevní oběh vydatným cvičením urychlil, kdyby se kůže udržovala ve zdravém stavu a kdyby plíce byly zásobovány hojností čistého čerstvého vzduchu. Takový stav organismu dvojnásobně zatěžuje vylučovací orgány a vede k nemoci.

Zdravotně postižení lidé by neměli být vedeni k nečinnosti. Došlo-li k vážnému přetížení sil, pak se naprostým klidem po určitou dobu předejde vážnému onemocnění. V případě trvale zdravotně postižených je však zřídkakdy nutné zakázat veškerou činnost.

Ti, kdo se zhroutili v důsledku duševního přetížení, by si měli odpočinout od namáhavé myšlenkové činnosti. Neměli by však být přesvědčováni, že je pro ně nebezpečné používat duševní schopnosti vůbec. Mnozí lidé mají sklon vidět svůj stav horší, než ve skutečnosti je. Takové rozpoložení mysli je pro uzdravení nepříznivé a nemocný by v něm neměl být ponecháván.

Kazatelé, učitelé, studenti a jiní duševně pracující lidé často onemocní v důsledku velké duševní námahy nevyvážené tělesným cvičením. Takoví lidé potřebují vést aktivnější život. Přísná zdrženli-

vost ve všem, doplněná vhodným cvičením, zajistí duševní i tělesnou sílu a poskytne odolnost všem duševně pracujícím.

Ti, kdo přecenili své tělesné síly, by neměli být vedeni k tomu, aby se úplně zřekli tělesné činnosti. Práce, má-li přinést největší užitek, však má být systematická a příjemná. Nejlepší je práce na čerstvém vzduchu. Má být rozvržena tak, aby posilovala ty orgány, které byly nečinností oslabeny. Je nutno pracovat s rozvahou. Práce rukou by se neměla zvrhnout v pouhou dřinu.

Nemají-li zdravotně postižení nic, čím by vyplnili svůj čas a upoutali svou pozornost, začnou přemýšlet o sobě a stanou se mrzutými a podrážděnými. Mnohdy se zabývají svými nedobrymi pocity, až si o sobě začnou myslet, že jsou na tom hůř, než jak je tomu ve skutečnosti. Jsou pak naprosto neschopni cokoliv udělat.

[124]

Ve všech těchto případech se jako účinný léčivý prostředek osvědčuje dobře zvolené tělesné cvičení. V některých případech je pro navrácení zdraví naprosto nutné. S tělesnou činností jde ruku v ruce používání vůle. A zdravotně postižení lidé potřebují především posílit vůli. Je-li vůle slabá, stává se obrazotvornost nepřírozenou a pak je nemožné odolat nemoci.

Nečinnost je největším neštěstím, které postihuje většinu zdravotně postižených. Lehké zaměstnání v užitečné práci, které nepřepíná mysl ani tělo, má blahodárný vliv na obojí. Posiluje svaly, zlepšuje krevní oběh a poskytuje takovému člověku zadostiučinění, protože si uvědomuje, že není zcela neužitečný v tomto uspěchaném světě. Zpočátku snad může udělat jen málo. Záhy však pozná, že mu sil přibývá a že podle toho může postupně vykonat víc práce.

Cvičení pomáhá i tomu, kdo špatně tráví, protože dodává živacím orgánům zdravé vnitřní napětí. Zaměstnáváme-li se vážným studiem nebo těžkou prací hned po jídle, brzdíme tím činnost živacích orgánů. Naproti tomu krátká procházka po jídle se vztyčenou hlavou a vypjatou hrudí působí velmi blahodárně.

Ačkoli toho bylo o významu tělesného cvičení již tolik řečeno a napsáno, je stále ještě mnoho těch, kdo je zanedbávají. Někteří ztloustnou, protože organismus je zahlcen. Jiní zhubnou a zeslábnu, protože jejich životní síly se vyčerpávají zpracováváním nadbytečné potravy. Játra jsou přetěžována čištěním krve od nečistot a výsledkem tohoto přetěžování je nemoc.

Ti, kdo mají sedavé zaměstnání, by měli v létě i v zimě, pokud to počasí dovolí, každý den cvičit pod širým nebem. Chůze je lepší než jízda na koni nebo na kole, neboť přivádí do pohybu více svalů. Plíce jsou namáhány k zdravé činnosti, protože je nemožné jít svižně bez provětrání plic.

Takové cvičení bývá v mnoha případech pro zdraví lepší než lék. Lékaři často doporučují svým pacientům, aby podnikli cestu k moři nebo po moři, aby jeli do lázní nebo aby kvůli změně podnebí navštívili jiná místa. Ve většině případů by však k navrácení zdraví stačilo střídme jíst a s chutí si zdravě zacvičit. Přitom by navíc ušetřili čas a peníze.

[125]

18. kapitola — Psychoterapie

Mezi myslí a tělem existuje velmi úzký vztah. Je-li nevyvážena jedna z těchto oblastí, postihuje to i druhou. Stav mysli ovlivňuje zdraví v mnohem větší míře, než si mnozí uvědomují. Mnohé nemoci, kterými lidé trpí, jsou výsledkem duševní deprese. Zármutek, úzkost, nespokojenost, výčitky svědomí, pocit provinění a nedůvěra, to vše podlamuje životní síly a přivolává nemoci a smrt.

Nemoc někdy vznikne a často se podstatně zhorší falešnými představami. Mnozí lidé jsou po celý život nemocní, přestože by mohli být zdraví, kdyby si to mysleli. Mnozí si představují, že každá sebenepatrnější námaha jim způsobí nemoc. Ta se pak jako důsledek falešné představy skutečně dostaví, protože je očekávána. Mnozí umírají na nemoc, jejíž příčina je úplně vymyšlená.

Odvaha, naděje, víra, laskavost a láska podporují zdraví a prodlužují život. Spokojená mysl a radostný duch jsou zdravím pro tělo a silou pro duši. „Radostné srdce hojí rány.“ **Příslaví 17,22.**

Při léčení nemocného by se nemělo zapomínat na účinek vlivu myšlení. Je-li duševních sil správně používáno, je tento vliv jedním z nejučinnějších prostředků, jak úspěšně bojovat s nemocí.

Ovládání mysli druhého

Existuje však určitá psychoterapeutická technika, která je jedním z nejučinnějších prostředků vedoucích ke zlému. Touto takzvaně vědeckou metodou se mysl jednoho člověka dostává pod nadvládu druhé osoby, takže individualita slabšího jedince se rozplyne v individualitě osobnosti silnější. Člověk pak jedná podle vůle jiného člověka. Tvrdí se, že takto lze změnit myšlenkové pochody, že je možné nemocným vštípit podněty, které podporují zdraví, a tím se jim umožní, aby odolali nemoci nebo ji překonali.

Tuto léčebnou metodu používají lidé, kteří neznají její skutečnou podstatu a účinky a kteří věří, že je pro nemocné blahodárná. Tato takzvaná věda však vychází z nesprávných zásad. Je cizí Kristově

povaze a jeho duchu. Nevede k Tomu, který je životem a spásou. Kdo totiž přitahuje mysl druhých k sobě, odtrhuje je od pravého Zdroje jejich síly. [126]

Bůh nechce, aby kterákoli lidská bytost podřídila svou mysl a vůli nadvládě druhého člověka a tím se stala poddajným nástrojem v jeho rukou. Nikdo nemá splynout ve své individualitě s individualitou druhého. Nikdo nemá vzhlížet k jiné lidské bytosti jako ke zdroji uzdravení. Každý musí záviset na Bohu. Ve své lidské důstojnosti, která mu byla dána Bohem, má být každý ovládán jen samým Bohem, nikoli jiným člověkem.

Bůh si přeje přivést každého člověka do přímého vztahu k sobě. V celém svém jednání s lidmi uznává zásadu osobní odpovědnosti. Snaží se vzbudit v každém pocit osobní závislosti a vyvolat v něm potřebu osobního vedení. Bůh touží spojit člověka se sebou, aby lidé mohli být přetvořeni k Božímu obrazu. Satan se svým působením snaží zmařit tento cíl. Usiluje o to, aby vyvolal v člověku závislost na lidech. Odvrátí-li pokušitel mysl lidí od Boha, může je pak dostat pod svou kontrolu. Potom si může člověka podřídít.

S nápadem ovládat mysl jednoho člověka myslí druhého přišel satan, aby se představil jako nejvyšší myslitel, aby namísto Boží filozofie postavil filozofii lidskou. Žádný z omylů, kterým takzvaní křesťané očividně podléhají, není tak nebezpečným klamem, žádný tak zřetelně neodděluje člověka od Boha jako právě tento. I když snad tato metoda vypadá nevinně, jestliže je u nemocných praktikována, povede k jejich zkáze a nikoli k uzdravení. Tento nesprávný způsob léčby otevírá dveře satanovi, který přichází, aby se zmocnil mysli těch, kdo se nechají ovládat, i těch, kdo ovládají druhé.

Mužům a ženám, kteří zle smýšlejí, je dána hrozná moc. Jaké možnosti se nabízejí těm, kdo žijí z toho, že využívají slabosti nebo nerozumnosti druhých! Kolik je takových, kteří ovládnutím mysli slabých nebo nemocných lidí získávají prostředky k ukojení smyslných vášní nebo uspokojují svou nenasytnou touhu po zisku!

Máme k dispozici něco lepšího, než je ovládání člověka člověkem. Lékař má vést lidi k tomu, aby se odvrátili od lidských nabídek k Bohu. Místo aby při léčení duše a těla učil nemocné závislosti na lidech, měl by je usměřňovat k tomu, který může spasit každého, kdo k němu přijde. Ten, který stvořil mysl člověka, ví, co mysl potřebuje. Jedině Bůh je tím, kdo může uzdravit. Ti, jejichž mysl a tělo

onemocněly, mají spatřovat lékaře v Kristu. Kristus říká: „Poněvadž já jsem živ, také vy budete živi.“ **Jan 14,19**. To je život, který máme předkládat nemocným. Máme jim vysvětlit, že mají-li víru v Krista jako lékaře, budou-li s ním spolupracovat, budou-li poslušni zákonů zdraví a budou-li usilovat o dokonalou svatost v bázni Boží, dá jim Kristus život. Představujeme-li jim Krista tímto způsobem, předáváme jim moc, která má nesmírnou cenu, neboť pochází shůry. To je ta pravá věda o uzdravování těla a duše.

Pravý soucit

K léčení duševních chorob je zapotřebí velké moudrosti. Raněné, sklíčené srdce a zmalomyslněný duch potřebují láskyplné zacházení. Častokrát je to nějaký přetrvávající problém v rodině, který jako rakovina stravuje člověka a oslabuje životní síly. Někdy to jsou výčitky svědomí za spáchaný hřích, co podryvá lidské síly a rozpolcuje mysl člověka. Těmto nemocným se dá pomoci jen láskyplným soucitem. Lékař musí nejprve získat jejich důvěru a pak je odkázat k Velkému lékaři. Bude-li jejich víra upřena k Pravému lékaři a budou-li mít důvěru, že on převzal jejich případ, přinese to úlevu jejich mysli a často i zdraví jejich tělu.

Soucit a ohleduplnost jsou pro nemocné často větším dobrodiním než nejodbornější léčba prováděná chladným a lhostejným způsobem. Přichází-li lékař k lůžku nemocného bez zájmu naslouchat, s bezstarostným výrazem, pohlíží-li na něj bez účasti, vzbuzuje-li slovem nebo činem dojem, že případ nevyžaduje zvláštní pozornost, a nechává-li pacienta jeho vlastními úvahám, nesporně tím nemocnému ubližuje. Pochybnost a malomyslnost, které jeho lhostejné chování vyvolalo, často zmaří léčebný účinek léků, které předepsal.

Kdyby se lékaři uměli vžít do situace pacienta, který je pokořen, jehož vůle je oslabena utrpením a který touží po soucitu a jistotě, byli by lépe připraveni pochopit jeho pocity. Spojí-li se láska a soucit, které projevoval Kristus k nemocným, s dovedností lékaře, bude už pouhá jeho přítomnost požehnáním.

Otevřenost v jednání s pacientem vzbuzuje v nemocném důvěru. Je významným činitelem, který napomáhá k uzdravení. Někteří lékaři pokládají za moudré tajit před pacientem povahu nemoci, kterou trpí, a nechťejí mu odhalit příčinu onemocnění, protože se obávají,

že když mu řeknou pravdu, pacient se rozruší nebo propadne malomyslnosti. Proto ho drží ve falešné naději na uzdravení a dokonce dovolí, aby nemocný zemřel, aniž ho upozornili na nebezpečí, které mu hrozí. To je nemoudré jednání. Nemusí být vždy nejvhodnější a nejlepší vysvětlit pacientovi dopodrobna, co ho ohrožuje. To by ho mohlo vyděsit a oddálit nebo dokonce zmařit uzdravení. Plnou pravdu nemůžeme říci ani těm, jejichž potíže pramení převážně z jejich představ. Mnozí z těchto lidí jsou nerozumní a neumějí se ovládat. Mají o sobě a o jiných své vlastní představy, které neodpovídají pravdě. Pro ně jsou však jejich představy skutečností a je třeba, aby ti, kdo o ně pečují, k nim projevovali stálou laskavost, neochabující trpělivost a ohleduplnost. Kdybychom těmto pacientům řekli pravdu, mnohých by se to dotklo a jiní by z toho byli sklíčení. Kristus řekl svým učedníkům: „Ještě mnoho jiného bych vám měl povědět, ale nyní byste to nesnesli.“ **Jan 16,12**. Ačkoli tedy pravda nemusí být nemocnému řečena za všech okolností, není nikdy nutné ani ospravedlnitelné klamat. Lékař nebo zdravotní sestra by se nikdy neměli snížit k vytáčkám. Kdo tak činí, staví se tam, kde s ním Bůh nemůže spolupracovat. Nemá-li důvěru svých pacientů, zbavuje se tím jednoho z nejúčinnějších faktorů, který vede k jejich uzdravení.

[128]

Síla vůle

Síla vůle není ceněna tak, jak by být měla. Je-li vůle stále pěstována a správně usměrňována, dodává sílu celé bytosti a je podivuhodnou pomocí při zachování zdraví. Je také mocným činitelem při léčbě nemoci. Napne-li se správným směrem, bude kontrolovat představivost a bude mocným prostředkem při odolávání duševním a tělesným nemocem. Použijí-li nemocní sílu vůle, aby získali správný vztah k životu, mohou tím velice přispět k lékařovu úsilí o jejich uzdravení. Tisíce lidí by se mohly uzdravit, kdyby chtěly. Pán nechce, aby byli nemocní. Chce, aby byli zdraví a šťastní, a proto by se měli rozhodnout, že budou zdraví. Zdravotně postižení lidé mohou často vzdorovat nemoci prostě tím, že odmítnou podlehnout bolesti a oddat se nečinnosti. Měli by se povznést nad své bolesti a neduhy a zaměstnat se nějakou užitečnou prací, přiměřenou jejich síle. Při takové práci a pobytem na vzduchu a slunci může nejméně zesláblý člověk získat opět zdraví a sílu.

Biblické zásady léčení

Pro ty, kdo chtějí znovu získat zdraví nebo si je uchovat, jsou poučná tato slova Písma: „Neopíjejte se vínem, což je prostopášnost, ale buďte plni Ducha.“ **Efezským 5,18**. Právě uzdravení nebo osvěžení těla či duše nelze najít ve vzrušení nebo zapomnění vyvolaném nepřirozenými a nezdravými povzbuzujícími prostředky ani v holdování nižším choutkám nebo vášním. Mnozí nemocní neznají Boha a nemají naději. Jsou sužováni neukojenými touhami, nezřízenými vášněmi a výčitkami svého vlastního svědomí. Tento život jim začíná unikat a na věčný život nemají vyhlídky. Ošetřovatelé nemocných by si neměli myslet, že těmto pacientům prospějí, když jim dopřejí, aby ukájeli své pošetilé žádosti. Ony se staly kletbou jejich života. Hladová, žíznící duše bude cítit hlad a žízeň tak dlouho, dokud se zde bude snažit najít uspokojení. Ti, kdo pijí ze studny sobeckých zábav, jsou obětí klamu. Zaměňují rozpustilost za sílu, a když vzrušení přejde, jejich nadšení vyprchá a oni zůstávají nespokojení a zoufalí.

Trvalý klid, pravý pokoj myslí vychází z jediného zdroje. O něm mluvil Kristus, když řekl: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout.“ **Matouš 11,28**. „Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám.“ **Jan 14,27**. Tento pokoj není něco, co Kristus dává mimo sebe. Tento pokoj obdržíme v něm. Můžeme ho získat jen tenkrát, když přijmeme Krista.

Kristus je pramenem života. Mnozí lidé ho potřebují lépe poznat. Potřebují být trpělivě, laskavě a přitom opravdově poučení o tom, jak se celá bytost může otevřít uzdravujícím silám nebes. Osvítí-li slunce Boží lásky tmavé kouty nitra člověka, ustane neklid, únava a nespokojenost. Radost a spokojenost pak dodají sílu myslí a zdraví a energii tělu.

Pomoc v každém utrpení

Žijeme ve světě utrpení. Během putování do nebeského domova na nás číhají nesnáze, zkoušky a žal. Mnozí lidé si však břemeno života dělají dvojnásob těžkým, protože neustále očekávají nějaké těžkosti. Setkají-li se s protivenstvím nebo zklamáním, myslí si, že

se všechno hroutí, že jejich úděl je ze všech nejtvrdší, že zcela určitě přijdou o všechno. Tak sami sebe přivádějí k zoufalství a vrhají stín na všechny kolem sebe. Sám život se jim stává břemenem. Nemusí však tomu tak být. Je třeba vynaložit rozhodné úsilí, aby se změnil způsob jejich myšlení. A taková změna může nastat — jejich nynější, ale i budoucí štěstí závisí na tom, že upoutají svou mysl k radostným věcem. Ať se přestanou zabývat temným obrazem, který je v jejich představách, a zahledí se na dobrodiní, jimiž je Bůh obdarovává na cestě životem, a pak dál až na věci neviditelné a věčné.

Bůh má připravenou pomoc pro každou zkoušku. Když Izrael na poušti dorazil k hořkým vodám Mary, modlil se Mojžíš k Hospodinu. Bůh mu nedal žádný nový prostředek. Upozornil ho na to, co bylo k dispozici. Dřevo, které stvořil, se mělo hodit do pramene, aby se voda vyčistila a byla sladká. Když to udělali, lidé tuto vodu pili a osvěžili se. V každé zkoušce nám Kristus poskytne pomoc, budeme-li ho hledat. Naše oči se otevřou, abychom rozeznali uzdravující moc zaslíbení, zaznamenaných v jeho slovu. Duch svatý nás poučí, jak si máme vážit každého požehnání, které zaplaší žal. Na každý doušek hořkosti, který je přiložen k našim rtům, najdeme léčivou bylinu.

Nesmíme připustit, aby budoucnost s jejími obtížnými problémy a neutěšenými vyhlídkami zbavila naše srdce odvahy, roztrásla naše kolena a přinutila nás svěsit ruce. Všemohoucí říká: „Ať se chopí mé záštity a uzavře se mnou pokoj.“ *Izajáš 27,5*. Ti, kdo se odevzdají jeho vedení a jeho službě, se nikdy neoctnou v situaci, pro niž by Bůh neměl řešení. Ať se nacházíme v jakékoli situaci, plníme-li jeho slovo, máme v něm Průvodce, který nás povede naší cestou. Ať jsme se dostali do jakýchkoli nesnází, máme v něm spolehlivého Rádce. Ať prožíváme jakýkoli zármutek nebo ztrátu, ať trpíme pocitem samoty, máme v něm laskavého Přítele.

Dopustíme-li se ve své nevědomosti chybných kroků, Spasitel nás neopustí. Nemusíme mít nikdy pocit, že jsme sami. Našimi společníky jsou andělé. Je s námi Utěšitel, kterého Kristus slíbil poslat ve svém jménu. Na cestě, která vede do Božího města, nejsou potíže, které by ti, kdo věří v Boha, nemohli překonat. Neexistují nebezpečí, jimž by nemohli uniknout, a není žal, zármutek ani lidská slabost, na něž by Bůh nepřipravil lék.

Nikdo nemusí být bezradný a zoufalý. Může se stát, že k vám přijde satan s krutým tvrzením: „Tvůj případ je beznadějný. Jsi nepolepšitelný.“ Avšak v Kristu je pro vás naděje. Bůh nás nevybízí, abychom zvítězili nad hříchem a pokušením vlastní silou. Prosí nás, abychom přišli a přiblížili se k němu. Ať jsou těžkosti, v kterých žijeme, pro nás sebetísňivější, Bůh čeká, aby nás osvobodil.

Ten, který vzal na sebe lidskou podobu, soucítí s utrpením lidstva. Kristus nejenže zná každého člověka, jeho zvláštní potřeby a zkoušky, ale zná také všechny situace, které nás dráždí nebo rozčilují a uvádějí do rozpaků. Jeho ruka se laskavě a něžně vztahuje ke každému trpícímu dítěti. Těm, kteří trpí nejvíce, se dostává nejvíce z jeho lásky a soucitu. Kristus cítí s našimi slabostmi. Touží po tom, abychom své zmatky a problémy složili k jeho nohám a nechali je tam.

Není moudré pozorovat se a zkoumat své emoce. Jestliže to děláme, nepřítel nám bude předkládat nesnáze a pokušení, které oslabí víru a připraví nás o odvahu. Pečlivě zkoumat svá citová rozpoložení a dávat průchod svým pocitům znamená připravovat půdu pochybnostem a komplikovat si život. Máme odvracet pohled od sebe a upírat svůj zrak na Ježíše.

Přepadnou-li vás pokušení ve chvíli, kdy se zdá, že se utopíte v starostech, zmatcích a temnotě, vzhlédněte tam, kde jste naposled viděli světlo. Zklidněte se v Kristově lásce a odpočiňte si v jeho ochraně a péči. Když hřích bojuje o nadvládu v srdci, když pocit viny tíží duši a obtěžkává svědomí, když nevíra zatemňuje mysl, pamatujte, že Kristova milost stačí k tomu, aby zvítězila nad hříchem a zahнала tmu. Navážeme-li spojení se Spasitelem, vstupujeme do oblasti pokoje.

Zaslíbení o záchraně

„Hospodin vykoupí duše svých služebníků,
nikdo z těch, kteří se k němu utíkají, vinu neponese.“

Žalm 34,22.

„V bázni před Hospodinem má člověk pevné bezpečí
a útočiště pro své syny.“

Příslaví 14,26.

„Sijón říkával: ‚Hospodin mě opustil,
Panovník na mě zapomenul.‘
,Cožpak může zapomenout žena na své pacholátko,
neslitovat se nad synem vlastního života?
I kdyby některé zapomněly, já na tebe nezapomenu.
Hle, vyryl jsem si tě do dlaní.‘ “

Izajáš 49,14-16.

„Neboj se, vždyť já jsem s tebou,
nerozhlížeš se úzkostlivě,
já jsem tvůj Bůh.
Dodám ti odvahu,
pomocí ti budu,
budu tě podpírat pravicí
své spravedlnosti.“

[131]

Izajáš 41,10.

„Vy, kteří jste chováni
již od života matky,
od matčina lůna
na rukou nošení:
Já sám až do vašeho stáří,
až do šedin vás budu nosit.
Já jsem vás učinil a já vás ponesu,
budu vás nosit a zachráním.“

Izajáš 46,3.4.

Vděčnost a chválení

Nic nepodpoří naše tělesné a duševní zdraví lépe než projev vděčnosti a chválení. Odolávat malomyslnosti, smutným myšlenkám

a pocitům nespokojenosti je právě tak nutné, jako je potřebné se modlit. Máme-li namířeno do nebe, pak přece nemůžeme jít jako procesí truchlících lidí, kteří po celou cestu k domovu svého Otce vzdychají a naříkají.

Takoví křesťané, kteří stále jen naříkají a jimž radost a štěstí připadají jako hřích, nemají pravé náboženství. Lidé, kteří se zabývají jen smutnými věcmi, které okolo sebe spatřují v přírodě, kteří se raději dívají na ztrouchnivělé listí, místo aby sbírali krásné živé květy, a nevidí krásu velehor ani v údolích svěží zeleň, kteří uzavírají své smysly radostnému hlasu, jímž k nim promlouvá příroda a jenž je naslouchajícímu uchu příjemný a lahodný, takoví lidé ještě opravdu nepoznali Krista. Shromažďují si pro sebe šero a tmu, zatímco by mohli mít světlo. Mohlo by jim svítit Slunce spravedlnosti, které by vyšlo v jejich srdcích a přineslo zdraví na svých paprscích.

Často se vaše mysl může zatemnit v důsledku bolesti. Tehdy se nenamáhejte myslet. Víte, že vás Ježíš miluje. On rozumí vaší slabosti. Můžete konat jeho vůli prostě tím, že spočínáte v jeho náruči.

Platí přírodní zákon, že naše myšlenky a pocity se povzbudí a posílí, když je vyslovíme. Slova vyjadřují myšlenky. Je však také pravda, že myšlenky se rodí ze slov. Kdybychom více hovořili o své víře a více se radovali z požehnání, o nichž víme, že jsme je přijali, totiž z velké Boží milosti a lásky, měli bychom více víry a větší radost. Žádný jazyk nemůže vyjádřit ani mysl smrtelného člověka pochopit požehnání, které vzejde z toho, když si uvědomíme Boží dobrotu a lásku. Už zde na zemi se můžeme radovat a být jako studánka, která nevysychá, protože je napájena proudy, které plynou od Božího trůnu.

Učme proto svá srdce a ústa velebit Boha za jeho nekonečnou lásku. Učme se důvěřovat a mít naději a těšme se ve světle, které září z golgotského kříže. Nikdy bychom neměli zapomínat, že jsme dětmi nebeského Krále, syny a dcerami Pána zástupů. Naší předností je, že můžeme klidně spočinout v Bohu.

[132] „Ve vašem srdci ať vládne mír Kristův; ... a buďte vděční.“ **Koloským 3,15**. Zapomeňme na své nesnáze a potíže a chvalme Boha, že nám dává příležitost žít k slávě jeho jména. Ať nová požehnání každého dne probouzejí v našich srdcích chválu za tato znamení jeho láskyplné péče. Jakmile ráno otevřete oči, děkujte Bohu za to,

že vás zachoval celou noc. Poděkujte mu za Boží pokoj ve svém srdci. Ráno, v poledne i večer ať vděčnost vystupuje jako sladká vůně k nebesům.

Zeptá-li se vás někdo, jak se cítíte, nesnažte se vzbudit jeho soucit tím, že řeknete něco smutného. Nemluvte o svém nedostatku víry a o svých starostech a utrpeních. Pokušitel si libuje, když slyší taková slova. Mluvíte-li o chmurných věcech, oslavujete tím vlastně satana. Nemáme se zabývat velkou mocí satana, aby nás nepřemohl. Často se vydáváme do jeho rukou tím, že mluvíme o jeho síle. Mluvme místo toho o velké Boží moci, abychom všechny své touhy spojili s Božími zájmy. Mluvme o nevyrovnatelné moci Kristově a vyprávějme o jeho slávě. Celé nebe se zajímá o naši spásu. Tisíce tisíců a desetitisíce desetitisíců Božích andělů jsou pověřeny, aby sloužily těm, kdo budou dědici spásy. Střeží nás před zlem a zatlačují mocnosti tmy, které usilují o naši zkázu. Nemáme důvod, abychom byli vděční v každé chvíli, dokonce i tehdy, když se nám stavějí do cesty očividné překážky?

Chvalozpěvy

Vyjadřujme svou chválu a díky zpěvem. Jsme-li pokoušeni, nevyslovujme své pocity, nýbrž zazpívejme ve víře píseň díkůvzdání Bohu.

Píseň je zbraň, kterou můžeme tasit vždy, když ztrácíme odvahu. Otevřeme-li takto své srdce slunečnímu svitu Spasitelovy přítomnosti, získáme zdraví a Boží požehnání.

„Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý,
jeho milosrdenství je věčné!
Tak ať řeknou ti, kdo byli Hospodinem vykoupeni,
ti, které vykoupil z rukou protivníka.“

Žalm 107,1.2.

„Zpívejte mu, pějte žalmy,
přemýšlejte o všech jeho divech,

honoste se jeho svatým jménem,
at' se zaraduje srdce těch, kteří hledají Hospodina!“

Žalm 105,2.3.

„Dosyta dal najíst lačným,
hladovým dal plno dobrých věcí.
Seděli v temnotách šeré smrti,
v železných poutech a v ponížení. . .
A když ve svém soužení úpěli k Hospodinu,
zachránil je z tísně:
vyvedl je z temnot šeré smrti,
sám zpřetrhal jejich pouta.
Ti at' vzdají Hospodinu chválu
za milosrdenství
a za divy, jež pro lidi koná.“

Žalm 107,9-15.

[133]

„Proč se tak trpce rmoutíš,
má duše,
proč ve mně úzkostně sténáš?
Na Boha čekej, opět mu budu vzdávat chválu,
jemu, své spáse.
On je můj Bůh.“

Žalm 42,11.

„Za všech okolností děkujte, neboť to je vůle Boží v Kristu Ježíši pro vás.“ **1. Tesalonickým 5,18.** Tento příkaz je ujištěním, že dokonce i věci, které jsou zdánlivě namířeny proti nám, se obrátí v naše dobro. Bůh by nás nevyzýval, abychom byli vděční za to, co by nám bylo ke škodě.

„Hospodin je světlo mé
a moje spása,
koho bych se bál?

Hospodin je záštita mého života,
z koho bych měl strach?“

Žalm 27,1.

„On mě v neblahý den schová ve svém stánku,
ukryje mě v skrýši svého stanu. . .
v jeho stanu budu obětovat
své oběti za hlaholu polnic,
budu zpívat, prozpěvovat
žalmy Hospodinu.“

Žalm 27,5.6.

„Všechnu naději jsem složil v Hospodina.
On se ke mně sklonil,
slyšel mě, když o pomoc
jsem volal.
Vytáhl mě z jámy zmaru,
z tůně bahna,
postavil mé nohy na skálu, dopřál mi bezpečně kráčet
a do úst mi vložil novou píseň, chvalozpěv našemu Bohu.“

Žalm 40,2-4.

„Hospodin je síla má a štít můj,
mé srdce v něj doufá.
Pomoci jsem došel,
proto v srdci jásám,
svou písni mu budu
vzdávat chválu.“

Žalm 28,7.

Dělat dobře

Jednou z hlavních překážek, které brání v uzdravení nemocného, je soustřed'ování pozornosti na sebe. Mnoho zdravotně postižených se domnívá, že by jim každý měl věnovat svůj soucit a pomoc. Zatím

však potřebují odpoutat svou pozornost od sebe a začít myslet na druhé a starat se o ně.

Často se modlíme za postižené, sužované a malomyslné. A to je správné. Měli bychom se modlit, aby Bůh vnesl světlo do zatemnělé mysli a utěšil zarmoucené srdce. Bůh však vyslyší modlitby za ty, kteří jsou ochotni stát se sami požehnáním pro druhé. Modlíme-li se za zarmoucené, měli bychom je povzbudit, aby se pokusili sami pomáhat těm, kdo potřebují pomoc ještě víc než oni. Budou-li se snažit pomáhat druhým, vytratí se temno z jejich srdcí. Snažíme-li se potěšit druhé útechou, které se nám dostalo, vrátí se požehnání k nám.

[134] Padesátá osmá kapitola Izajáše obsahuje recept, jak se zbavit nemocí těla a duše. Toužíme-li mít zdraví a pravou radost ze života, musíme se řídit pravidly, která jsou obsažena v Písmu. O službě, která je pro něj přijatelná, a o svých požehnáních Pán říká:

„Cožpak nemáš lámat
svůj chléb hladovému,
přijímat do domu utištěné,
ty, kdo jsou bez přístřeší?
Vidíš-li nahého, obléknout ho,
nebýt netečný k vlastní krvi?
Tehdy vyrazí
jak jitřenka tvé světlo
a rychle se zhojí tvá rána.
Před tebou půjde tvá spravedlnost,
za tebou se bude ubírat Hospodinova sláva.
Tehdy zavoláš
a Hospodin odpoví,
vykřikneš o pomoc
a on se ozve: Tu jsem!
Odstraníš-li ze svého středu jho,
hrozící prst a ničemná slova,
budeš-li štědrý k hladovému
a nasytíš-li ztrápeného,
vzejde ti v temnotě světlo
a tvůj soumrak bude jak poledne.
Hospodin tě povede neustále,

bude tě sytit i v krajinách vyprahlých,
zdatnost dodá tvým kostem;
budeš jako zahrada zavlažovaná,
jako vodní zřídlo,
jemuž se vody neztrácejí.“

Izajáš 58,7-11.

Dobré skutky jsou dvojnásobným požehnáním. Jsou dobrodiním pro dárce i pro toho, kdo laskavost přijímá. Vědomí, že konáme dobro, je jedním z nejlepších léků pro nemocné tělo a mysl. Je-li mysl svobodná a št'astná pocitem dobře vykonané povinnosti a uspokojením z toho, že byli obš'astněni druzí, pak blahodárný, povznášející vliv vnese nový život do celé bytosti.

At' nemocný sám projevuje laskavost, místo aby ji stále jen vyžadoval. Vložte břemeno svých slabostí, starostí a bolestí na soucitného Spasitele. Otevřete své srdce jeho lásce a nechte ji vytrysknout, at' obš'astní druhé. Uvědomte si, že všichni musí snášet těžké zkoušky a odolávat velkým pokušením a že vy můžete udělat něco pro to, abyste jim tato břemena ulehčili. Projevujte vděčnost za požehnání, která jste přijali. Ukazujte, jak si vážíte pozorností, jichž se vám dostává. Mějte srdce plné vzácných Božích zaslíbení, abyste mohli vynášet z tohoto pokladu slova, která budou útěchou a posilou druhým. To vytvoří kolem vás ovzduší, které bude prospěšné pro druhé a bude je povznášet. At' je vaším cílem stát se požehnáním všem, kdo jsou kolem vás. Tak najdete způsoby, jak být užiteční členům své rodiny i jiným.

Když ti, kdo trpí nemocí, zapomenou na sebe a začnou se zajímat o druhé, když budou plnit Hospodinův příkaz a sloužit těm, kdo to potřebují více než oni, uvědomí si pravdivost prorockého zaslíbení:

„Tehdy vyrazí jak jitřenka
tvé světlo
a rychle se zhojí tvá rána.“

Izajáš 58,8.

19. kapitola — Ve styku s přírodou

Stvořitel vybral pro naše první rodiče prostředí, které bylo pro jejich zdraví a štěstí nejvhodnější. Nepostavil je do paláce, ani je neobklopil umělými ozdobami a přepychovými věcmi, po nichž dnes mnozí tak touží a které se snaží získat. Umístil je do prostředí, kde byli v těsném styku s přírodou a v úzkém spojení se svatými nebeskými bytostmi.

V zahradě, kterou Bůh připravil jako domov pro své děti, se oko na každém kroku setkávalo s půvabnými keři a překrásnými květinami. Byly tam stromy všech druhů, mnohé z nich obtíženy vonnými a chutnými plody. Na jejich větvích pěli ptáci své chvalozpěvy. V jejich stínu si spolu beze strachu hrála zvířata.

Adam a Eva se ve své neposkvrněné čistotě radovali z krás a zvuků ráje. Bůh jim určil práci v zahradě, „aby ji obdělávali a střežili“. **1. Mojžíšova 2,15**. Každodenní práce jim přinášela zdraví a uspokojení a št'astný pár s radostí vítal návštěvy svého Stvořitele, když za svěžího rána přicházel a mluvil s nimi. Bůh je učil každý den.

Životní program, který Bůh stanovil našim prvním rodičům, je pro nás poučný. Ačkoli hřích už vrhl svůj stín na zemi, Bůh si přeje, aby jeho děti našly zalíbení v práci svých rukou. Čím přesněji plníme plán, který dal Bůh pro život, tím podivuhodněji bude Bůh pracovat na uzdravení trpícího lidstva. Nemocný se potřebuje dostat do těsného styku s přírodou. Život venku v přírodním prostředí vykoná divy pro nejednoho nevyléčitelně nemocného člověka, jehož případ je téměř beznadějný.

Uspěchaný a nepřírozený život v hluku, ruchu a zmatku měst je pro nemocné velmi únavný a vyčerpávající. Vzduch plný kouře, prachu, jedovatých plynů a zárodků nemocí je životu nebezpečný. Nemocní, kteří jsou většinu času zavřeni mezi čtyřmi stěnami, si ve svých pokojích připadají takřka jako vězni. Pozorují domy, chodníky a spěchající davy lidí a možná ani nezahlédnou kousek modré oblohy nebo sluneční paprsek, trávu, květinu či strom. Takto uvěznění

obírají se svým utrpením a zármutkem a podléhají svým chmurným myšlenkám. [136]

Pro lidi mravně slabé skrývají města mnohá nebezpečí. Nemocní, kteří musí bojovat s nepřirozenými choutkami, jsou ve městech vystaveni stálému pokušení. Potřebují přijít do nového prostředí, kde se změní směr jejich myšlenek. Potřebují se dostat pod vlivy naprosto odlišné od těch, které je přivedly na pokraj zkázy. Měli by se načas vymanit z prostředí, které odvádí od Boha, a dostat se do čistšího ovzduší.

Léčebná zařízení by dosahovala mnohem větších úspěchů, kdyby mohla být zakládána daleko od velkoměst. A pokud je to možné, měli by všichni, kdo touží po navrácení zdraví, odjet na venkov, kde se mohou těšit dobrodiní života v přírodě. Příroda je Boží lékař. Čistý vzduch, příjemný sluneční svit, květiny a stromy, sady a vinice a tělesný pohyb venku v takovém prostředí, to vše dává zdraví a život.

Lékaři a ošetřovatelky by měli své nemocné pobízet, aby co nejvíce pobývali na zdravém vzduchu. Pohyb venku je jediný lék, který mnozí pacienti potřebují. Má podivuhodnou moc léčit nemoci vyvolané vzruchem a výstřednostmi moderního života, života, který oslabuje a ničí tělesné, mentální a duševní síly.

Klid a pohoda venkova jsou blahodárným lékem pro nemocné, kteří jsou unaveni městským životem, světelnými reklamami a hlukem ulic. Jak rádi pobývají v přírodě. Jak jsou šťastni, když se mohou posadit ve volné přírodě, radovat se ze slunečního svitu a dýchat vůni stromů a květin. Vonná pryskyřice borovice a vonné silice cedru a jedle mají životodárné vlastnosti. I jiné stromy mají schopnost navracet zdraví.

Pro trvale zdravotně postiženého člověka je pobyt v krásném přírodním prostředí nejprospěšnější pro jeho zdraví a štěstí. I ti nejbezmocnější tu mohou sedět nebo ležet na sluníčku nebo ve stínu stromů. Stačí se jen zahledět do překrásných korun stromů. Když naslouchají šepotu vánku, dostaví se sladký pocit pokoje a osvěžení. Skleslá nálada zmizí. Síla se opět navrácí. Mysl se utiší a zrychlený tep se zklidní a upraví. Když nemocní zesílí, odváží se učinit několik kroků, aby si utrhlí pár nádherných květin. Jsou to zvláštní poslové Boží lásky pro lidi, kteří na této zemi všelijak trpí.

Pobyt pacienta v přírodě je třeba plánovat. Těm, kteří mohou pracovat, obstarajte nějakou nenáročnou, jednoduchou práci. Ukažte jim, jak příjemná a prospěšná je tato práce v přírodě. Povzbuzujte je, aby dýchali svěží vzduch. Učte je, jak dýchat zhluboka a jak při dýchání a mluvení používat břišní svaly. To je poučení, které je pro ně neocenitelné.

[137] Pohyb ve volné přírodě by měl být naordinován jako životní nutnost. Není lepšího cvičení nad obdělávání půdy. Pacienti by se měli starat o květinové záhony, měli by pracovat v ovocném sadu nebo pěstovat zeleninu. Povzbudíme-li je, aby vyšli ze svých pokojů a trávili co nejvíce času venku, aby pěstovali květiny a dělali nějakou lehkou, radostnou práci, pak přestanou pozorovat sami sebe a své bolesti.

Čím více času může nemocný strávit venku, tím méně péče vyžaduje. Čím radostnější je prostředí, v němž žije, tím větší naději má na uzdravení. Bude-li zavřen v domě, byť vybaveném sebenádhernějším nábytkem, bude stále popudlivější a zádumčivější. Obklopte ho však krásnými věcmi přírody, dejte ho tam, kde může vidět růst květiny a slyšet zpívat ptáky, a jeho srdce se rozezpívá v souladu s jejich písněmi. Přinese to úlevu tělu i mysli. Rozum se probudí, obrazotvornost se oživí a mysl bude připravena ocenit krásu Božího slova.

V přírodě lze vždy najít něco, co odvrátí pozornost nemocných od nich samých a usměrní jejich myšlenky k Bohu. Jsou-li obklopeni obdivuhodným stvořitelským dílem, jejich mysl se povznese nad věci viditelné k neviditelným. Krása přírody je vede k tomu, aby mysleli na nebeský domov, kde nebude nic, co by kazilo krásu, nic, co by poskvřňovalo nebo ničilo, nic, co by působilo bolest nebo smrt.

Lékaři a ošetřovatelky by měli nemocné učít poznávat Boha na základě naučení vyzpovědovaných v přírodě. Měli by jim poukazovat na toho, jehož ruka tvoří mohutné stromy, trávu a květiny. Měli by je vést k tomu, aby v každém poupěti a v každém květu viděli výraz Boží lásky k jeho dětem. Ten, který pečuje o ptáky a květiny, pečuje i o bytosti stvořené k jeho obrazu.

Venku, kde jsme obklopeni věcmi, které stvořil Bůh, a kde dýcháme svěží vzduch, který dává zdraví, můžeme nemocným nejlépe vyprávět o novém životě v Kristu. Tam s nimi můžeme číst Boží

slovo. Tam může světlo Kristovy spravedlnosti zářit do srdcí zatemněných hříchem.

Muži a ženy, kteří potřebují tělesné a duchovní uzdravení, by se takto měli stýkat s těmi, jejichž slova a činy je přivedou ke Kristu. Měli by se dostat pod vliv Velkého lékaře, který může uzdravit duši i tělo. Potřebují slyšet o Spasitelově lásce, o odpuštění, jehož se hojně dostane všem, kdo k němu přijdou a vyznají své hříchy.

Pod takovými vlivy budou mnozí trpící přivedeni na cestu života. Nebeští andělé spolupracují s lidmi, kteří dodávají odvahu, naději, radost a pokoj nemocným a trpícím. Za takových podmínek se nemocným dostává dvojnásobného požehnání a mnozí pak nacházejí zdraví. Nejistá chůze se opět stává pružnou. Oko znovu nabývá jasů. Zoufalý dostává naději. Kdysi sklíčená tvář získává radostný výraz. Smutný tón hlasu nyní zní vesele a spokojeně.

Když muži a ženy znovu nabudou tělesného zdraví, jsou způsobilější přijímat víru v Krista, která dává zdraví duši. Vědomí, že hříchy jsou odpuštěny, přináší nevýslovný pokoj, radost a pohodu. Křesťanská naděje, která se už ztrácela v temnotách, se opět rozzáří. [138]
Víra je vyjádřena ve slovech: „Bůh je naše útočiště, naše síla, pomoc v soužení vždy velmi osvědčená.“ **Žalm 46,1.** „I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty. Tvoje berla a tvá hůl mě potěšují.“ **Žalm 23,4.** „On dává zemdlenému sílu a dostatek odvahy bezmocnému.“ **Izajáš 40,29.** [139]

20. kapitola — Všeobecná hygiena

Hlavní motivací k péči o naše tělesné síly a jejich rozvoj by mělo být vědomí, že člověk má být Božím chrámem, příbytkem ke zjevování Boží slávy. Stvořitel vytvořil lidské tělo dokonale a obdivuhodně a vybízí nás, abychom je studovali, porozuměli jeho potřebám a účinně je chránili před poškozením a znečištěním.

Krevní oběh a dýchání

Abychom měli dobré zdraví, musíme mít dobrou krev. Na krvi závisí život. Ona napravuje škody vzniklé opotřebením a vyživuje tělo. Je-li zásobována prvky z výživné potravy a je-li čištěna a okysličována čistým vzduchem, přináší život a sílu každé části lidského organismu. Čím dokonalejší je krevní oběh, tím lépe se to daří.

Při každém tepu srdce by krev měla proudit rychle a lehce do všech částí těla. Jejím oběhu by neměl bránit těsný oděv nebo opasek ani nedostatečné oblečení končetin. Překáží-li něco oběhu, je krev vháněna zpět do životně důležitých orgánů, kde dochází k překrvení. To má často za následek bolení hlavy, kašel, bušení srdce nebo poruchy trávení.

Abychom měli dobrou krev, musíme dobře dýchat. Dokonalé, hluboké vdechování čistého vzduchu, které plní plíce kyslíkem, čistí krev. Dává krvi krásnou barvu a posílá ji jako životodárný proud do všech částí těla. Dokonalé dýchání uklidňuje nervy, povzbuzuje chuť k jídlu a podporuje trávení. Je rovněž podmínkou zdravého, osvěžujícího spánku.

Plícím bychom měli dopřát co největší volnost. Mohou-li se volně pohybovat, zvětšují svou kapacitu. Jsou-li sevřeny a stísněny, jejich výkonnost se snižuje. Proto má tak neblahé následky sklánění se nad prací, které je tak obvyklé zvláště při sedavém zaměstnání. V této pozici není možné dýchat zhluboka. Záhy si zvykneme dýchat povrchně a plíce ztrácejí schopnost rozpínat se. Podobný účinek vyvolává těsné šněrování. Dolní části hrudníku není dopřán dosta-

tečný prostor. Žaludeční svaly, které mají napomáhat při dýchání, se nemohou plně uplatnit a plíce jsou ve své činnosti omezovány.

[140]

Tělo je tak nedostatečně okysličováno. Krev se v žilách pohybuje pomalu. Odpadní otrávené látky, které by měly být vyloučeny z plic výdechem, zůstávají v těle a krev je jimi znečištěna. Postiženy jsou nejen plíce, ale i žaludek, játra a mozek. Plet' bledne, trávení se zpomaluje, člověku je těžko u srdce, mozek přestává dobře fungovat, myšlenky nejsou jasné a ztrácíme náladu. Celý organismus ochabuje v činnosti, nemá takovou výkonnost a stává se náchylný k nemoci.

Plíce neustále odvádějí z těla nečistoty a musí být proto stále zásobovány čerstvým vzduchem. Znečištěný vzduch neposkytuje nezbytnou dávku kyslíku a krev přichází do mozku a do jiných orgánů nedostatečně okysličena. Proto je nezbytné dokonalé větrání. Život v uzavřených, špatně větraných místnostech, kde je vzduch vydýchaný a znečištěný, oslabuje celý organismus. Tělo se pak stává citlivým na působení chladu, takže i lehké ochlazení vyvolá nemoc. Pobyt v uzavřených prostorách způsobuje, že mnohé ženy jsou bledé a slabé. Vdechují znovu a znovu týž vzduch, až se naplní otravnými látkami, vydechovanými plícemi a póry, a nečistoty se tak znovu dostávají do krve.

Větrání a sluneční svit

Při stavbě budov, ať obytných nebo pro veřejné účely, by se mělo dbát na to, aby bylo zajištěno dobré větrání a dostatek slunečního světla. V tomto směru mají kostely, modlitebny a školní budovy často nedostatky. Nedostatečné větrání způsobuje ospalost a nezáměr, které snižují účinek mnoha kázání a mění práci učitele v marnou dřinu.

Pokud je to možné, měly by být všechny obytné budovy stavěny na vyvýšeném, dobře odvodněném pozemku. To zajistí suché bydlení a zabrání tomu, abychom dostali nějaké onemocnění z vlhka nebo z různých nákaz. Na to se příliš často nedbá. Vlhko a nákaza nízko položených a nedostatečně odvodněných bytů ovlivňují chronická onemocnění a zapříčiňují vážné nemoci, dokonce i smrt.

Při stavbě domů je zvláště důležité pamatovat na dokonalé větrání a hojnost slunečního svitu. V každé místnosti domu by měl být dostatek vzduchu a hojnost světla. Ložnice by měly být uspořádány

tak, aby v nich vzduch volně cirkuloval ve dne v noci. Za ložnici se nehodí pokoj, který se nedá každodenně větrat a kam nemůže slunce. Ve většině zemí je třeba vybavit ložnice topením, aby mohly být za studeného nebo vlhkého počasí dokonale vytápěny a vysušeny. Pokoj pro hosty by měl být zařízen se stejnou péčí jako místnosti určené k stálému užívání. Měl by mít jako ostatní ložnice dostatek vzduchu a slunce a měl by být vybaven topením, aby bylo možno vysušit vlhkost, která se vždy vyskytne v místnosti, která se stále neužívá. Kdo spává v pokoji, do něhož nemá přístup slunce, kdo lehává v posteli, která není dokonale vysušená a vyvětraná, činí tak [141] na úkor zdraví a často i s ohrožením života.

Mnozí lidé se pečlivě starají o to, aby se v domě dařilo rostlinám a květinám. Skleník nebo květinové okno mají dostatek tepla a slunce, neboť bez tepla, vzduchu a slunečního světla by rostliny nemohly žít a kvést. Je-li dodržení těchto podmínek nezbytné pro život rostlin, oč nezbytnější je jejich dodržení pro naše zdraví a pro zdraví naší rodiny a našich hostů!

Chceme-li, aby naše domovy byly trvale zdravé a št'astné, musíme je stavět mimo nakažlivé prostředí nížin, kde bývají často mlhy, a umožnit, aby do nich měly volný přístup životodárné síly nebes. Obejděte se bez těžkých závěsů. Otevřete okna a dveře. Nedovolte, aby popínavé rostliny, byť sebekrásnější, stínily okna. Nestrpte, aby stromy rostly tak blízko domu, že by překážely v přístupu slunečním paprskům. Ať záclony a koberce od slunce třeba vyblednou, ať rámy obrazů ztratí lesk, jen když sluneční svit přinese zdravou barvu dětským tvářím.

Ti, kdo pečují o staré, by neměli zapomínat, že zvláště tito lidé potřebují teplé, pohodlné místnosti. Jak léta přibývají, ubývá životní síla, s níž člověk odolává nezdravým vlivům. Proto je tak nutné, aby staří lidé měli dostatek slunečního svitu a čerstvého, čistého vzduchu.

Čistota

Pro tělesné i duševní zdraví je nezbytná úzkostlivá čistota. Kůží jsou z těla neustále vypuzovány nečistoty. Miliony kožních pórů se rychle ucpávají, není-li pokožka častým koupáním udržována v

čistotě, a nečistoty, které by měly být kůží odstraněny, se stávají mimořádnou zátěží pro ostatní vylučovací orgány.

Na většinu lidí působí blahodárně studená nebo vlažná koupel, prováděná každý den ráno nebo večer. Vhodně aplikovaná lázeň činí tělo odolnějším proti nachlazení, protože zlepšuje krevní oběh. Pokožka se prokrvuje a krev proudí snadno a plynule. Koupel posiluje tělo i mysl — svaly nabývají pružnosti a rozum se zbystruje. Lázeň uklidňuje nervy. Koupání podporuje činnost střev, žaludku a jater, jimž dodává zdraví a sílu, a podporuje trávení.

Je důležité, aby i oděv byl udržován v čistotě. Prádlo, které nosíme, pohlcuje odpadové látky, které vycházejí z pórů. Není-li často vyměňováno a práno, jsou zplodiny znovu pohlcovány.

Každá forma nečistoty má za následek nemoc. Smrtonosné zárodky se v hojném množství vyskytují v tmavých, neuklizených koutech v rozkládajících se odpadcích, ve vlhku, plísni a zatuchlinách. Odpadky zeleniny nebo kupky spadlého listí by neměly být ponechány u domu, aby tam hnily, tlely a zamořovaly vzduch. V domě by nemělo být trpěno nic nečistého nebo zahnívajícího. Ve městech, která se považují za dokonale vyhovující po stránce zdravotní, jsou mnohé epidemie horečnatých onemocnění způsobeny tlejícími odpadky, které u domu nechal některý nedbalý správce. [142]

Má-li být domácnost uchráněna od nemocí a mají-li její členové žít radostně a plni životní síly, je nezbytné dbát na dokonalou čistotu a dostatek slunečního světla a věnovat pečlivou pozornost hygienickým zásadám ve všech detailech domácího života. [143]

21. kapitola — Izraelci a hygiena

V učení, které dal Bůh Izraeli, je uchování zdraví věnována velká pozornost. Lid, který vyšel z otroctví se špatnými a nezdravými návyky, jež si tam osvojil, byl na poušti podroben nejprísnějšimu výcviku, dříve než vstoupil do Kenaanu. Byly mu vštěpovány zdravotní zásady a vyžadováno zachovávání zákonů hygieny.

Předcházení nemocem

Nejen při náboženských obřadech, ale ve všech záležitostech každodenního života se dbalo na rozdíl mezi čistým a nečistým. Všichni, kdo přišli do styku s nakažlivými nemocemi, byli izolováni mimo tábor a nebylo jim dovoleno, aby se do něho vrátili, dokud neprovedli dokonalou očistu těla a šatstva. Pro případ, kdy byl nakažlivou nemocí postižen jeden člověk, byl vydán příkaz:

„Každé lůžko, na němž by ležel. . . , bude nečisté, každý předmět, na němž by seděl, bude nečistý. Člověk, který by se dotkl jeho lůžka, vypere si šaty, omyje se vodou a bude nečistý až do večera. Kdo by si sedl na předmět, na němž seděl. . . , vypere si šaty, omyje se vodou a bude nečistý až do večera. Kdyby trpící . . . plivl na čistého, ten si vypere šaty, omyje se vodou a bude nečistý až do večera. . . Každý, kdo by se dotkl čehokoli, co bylo pod nemocným, bude nečistý až do večera. Kdo by ty věci nesl, vypere si šaty, omyje se vodou a bude nečistý až do večera. Každý, koho by se dotkl trpící. . . , aniž si opláchl ruce ve vodě, vypere si šaty, omyje se vodou a bude nečistý až do večera. Hliněná nádoba, jíž by se dotkl trpící. . . , bude rozbita. Každá nádoba dřevěná bude opláchnuta vodou.“ **3. Mojžíšova 15,4-12.**

Také zákon týkající se malomocenství je ukázkou důkladnosti, s níž se vyžadovalo plnění těchto příkazů:

„Po všechny dny, co bude (malomocný) postižen, zůstane nečistý. Je nečistý. Bude bydlet v odloučení, jeho obydlí bude mimo tábor. Když postihne malomocenství oděv, ať už oděv vlněný nebo lněný,

látku nebo tkaninu lněnou či vlněnou nebo kůži či nějaký předmět z kůže, ... kněz postižené místo prohlédne. ... Když se postižení rozšířilo na oděvu nebo na látce či na tkanině nebo na kůži a na všem, co se z kůže zhotovuje, je to postiženo zhoubným malomocenstvím. Je to nečisté. Spálí oděv či tu látku nebo tu tkaninu, ať už je to vlněné nebo lněné, i každý předmět z kůže, na němž se ta rána objevila. Je to zhoubné malomocenství. Spálí se to ohněm.“ 3. Mojžíšova 13,46-52. [144]

Podobně i dům, o němž se prokázalo, že je pro bydlení nezpůsobilý, měl být zničen. Kněží „strhnou ten dům a kameny, dříví i všechnu hlínu z domu vynesou ven za město na místo nečisté. Kdo by vešel do toho domu ve dnech, kdy byl uzavřen, bude nečistý až do večera. Kdo by spal v tom domě, vypere si šaty. Kdo by v tom domě jedl, vypere si šaty.“ 3. Mojžíšova 14,45-47.

Čistota

Nutnost osobní čistoty byla vštěpována způsobem co nejpůsobivějším. Než se Izraelci shromáždili u hory Sinaj, aby vyslechli vyhlášení zákona Božím hlasem, byli všichni vyzváni, aby se umyli a vyprali svůj oděv. Tento příkaz museli pod trestem smrti splnit. V přítomnosti Boha se netrpěla žádná nečistota.

Za svého pobytu na poušti byli Izraelci takřka stále ve volné přírodě, kde nečistoty mají méně škodlivé účinky, než jaké mají na obyvatele domů, kteří žijí v těsnějším společenství. Přesto se vyžadovalo, aby ve stanech a kolem nich byla udržována nejpřísnější čistota. V táboře ani v jeho blízkosti nebylo dovoleno ponechávat odpadky. Bůh řekl:

„Hospodin, tvůj Bůh, chodí po tvém táboře, aby tě vysvobodil a aby ti vydal tvé nepřátele. Ať je tedy tvůj tábor svatý.“ 5. Mojžíšova 23,14.

Strava

Pokud jde o stravu, dělal se rozdíl mezi čistými a nečistými pokrmy.

„Já jsem Hospodin, váš Bůh, já jsem vás oddělil od každého jiného lidu. Proto rozlišujte mezi čistými a nečistými zvířaty a

mezi nečistým a čistým ptactvem, abyste se sami neodsoudili k zavržení kvůli zvířatům, ptactvu a všelijakým zeměplazům, které jsem oddělil, abyste je měli za nečisté.“ **3. Mojžíšova 20,24.25.**

Mnoho druhů potravin, které pohané bez rozpaků jedli, nesměli izraelité jíst. Nařízené rozlišování mezi druhy potravin nebylo nahodilé. Zakázané věci byly nezdravé. Bůh prohlásil tyto pokrmy za nečisté a tím řekl, že požívání takových jídel je zdraví škodlivé. Potrava, která znečišťuje tělo, oslabuje také duševní a duchovní život. Taková strava snižuje schopnost člověka plně komunikovat s Bohem a nedodává mu takovou vitální sílu, aby mohl zodpovědně a věrně sloužit.

Výcvik, který začal na poušti, pokračoval v zaslíbené zemi v podmínkách příznivých pro vytváření správných návyků. Lidé se netísnilo ve městech. Každá rodina vlastnila zemědělskou půdu, která všem přinášela blahodárné požehnání přírodního nezkaženého života.

[145] O krutých, zvrhlých zvycích Kenaanců, kteří žili v zaslíbené zemi před Izraelem, Hospodin řekl: „Nebudete se řídit zvrhlostmi pronároda, který před vámi vyháním. Zprotivil jsem si je, protože se toho všeho dopouštěli.“ **3. Mojžíšova 20,23.** „Nevneseš do svého domu ohavnou modlu; propadl bys klatbě jako ona.“ **5. Mojžíšova 7,26.**

Ve všech otázkách týkajících se jejich každodenního života bylo Izraelcům vštěpováno poučení dané Duchem svatým:

„Nevíte, že jste Boží chrám a že Duch Boží ve vás přebývá? Kdo ničí chrám Boží, toho zničí Bůh; neboť Boží chrám je svatý, a ten chrám jste vy.“ **1. Korintským 3,16.17.**

Radost

„Radostné srdce hojí rány.“ **Příslaví 17,22.** Vděčnost, radost, dobročinnost a víra v Boží lásku a péči — to jsou nejmocnější ochránci zdraví. Pro Izraelce se měly stát základními prvky životního stylu.

Cesta na výroční slavnosti do Jeruzaléma, kterou Izraelci konali třikrát do roka, a týdenní pobyt ve stanech o svátku stánků byly příležitostmi k oddechu v přírodě a k pěstování společenského života.

Tyto slavnosti byly příležitostí k veselí, které bylo o to příjemnější a vítanější, že k němu byli zváni i cizinci, levité a chudí.

„Budeš se radovat ze všeho dobrého, co dal Hospodin, tvůj Bůh, tobě a tvému domu, ty i lévijec i bezdomovec, který bude mezi vámi.“ **5. Mojžíšova 26,11.**

Podobně když byl v pozdějších letech zajatcům, kteří se vrátili z Babylonu, čten v Jeruzalémě Boží zákon a lid plakal pro své hříchy, byla pronesena tato laskavá slova:

„Netruchlete. . . Jděte, jezte tučná jídla a pijte sladké nápoje a posílejte dárky těm, kdo nemají nic připraveno. Dnešní den je zajisté svatý našemu Pánu. Netrapte se! Radost z Hospodina bude vaší záštitou.“ **Nehemjáš 8,9.10.**

Toto vyhlásili a rozhlásili „ve všech svých městech a v Jeruzalémě: ‚Vyjděte na hory, přineste větve oliv šlechtěných i planých i myrtové a palmové a jiných listnatých stromů, abyste mohli udělat stánky, jak je psáno.‘ Lid vyšel, přinesli větve a udělali stánky, každý na své střeše nebo na dvorku i na nádvořích Božího domu, na prostranství u Vodní brány a na prostranství u Efrajimovy brány. Celé shromáždění těch, kdo se vrátili ze zajetí, si udělalo stánky a sídlili v nich. . . Byla z toho převeliká radost.“ **Nehemjáš 8,15-17.**

Výsledky poslušnosti Božího zákona

Bůh poučil Izrael o všech hlavních zásadách, týkajících se tělesného i mravního zdraví. Měl na mysli tyto zásady zrovna tak jako mravní zákon, když jim přikázal:

„Tato slova, která ti dnes přikazuji, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na veřeje svého domu a na své brány.“ **5. Mojžíšova 6,6-9.**

[146]

„Až se tě tvůj syn v budoucnu zeptá: ‚Co to jsou ta svědectví, nařízení a práva, která vám přikázal Hospodin, náš Bůh?‘, odvětiš svému synu: ‚. . . Hospodin nám přikázal, abychom dodržovali všechna tato nařízení, báli se Hospodina, svého Boha, aby s námi bylo dobře po všechny dny, aby nás zachoval při životě, jak tomu je dnes.‘ “ **5. Mojžíšova 6,20-24.**

Kdyby se Izraelci řídili pokyny, které dostali, a využili je ve svůj prospěch, stali by se pro svět názorným příkladem zdraví a blahobytu. Kdyby jako národ žili podle Božího plánu, byli by ušetřeni nemocí, které postihovaly jiné národy. Vynikali by nad všechny ostatní národy tělesnou zdatností i silou rozumu. Byli by nejmocnějším národem na světě. Bůh řekl:

„Budeš požehnaný nad každý jiný lid.“ 5. Mojžíšova 7,14.

„Hospodin prohlásil dnes tobě, že budeš jeho lidem, zvláštním vlastnictvím, jak k tobě mluvil. Budeš dbát na všechna jeho přikázání a on tě vyvýší nad všechny pronárody, které učinil. Budeš mu chválou, věhlasem a okrasou, budeš svatým lidem Hospodina, svého Boha, jak mluvil.“ 5. Mojžíšova 26,18.19.

„A spočinou na tobě všechna tato požehnání, když budeš poslouchat Hospodina, svého Boha: Požehnaný budeš ve městě a požehnaný budeš na poli. Požehnaný bude plod tvého života, i plodiny tvé role, plod tvého dobytka, vrh tvého skotu a přírůstek tvého bravu. Požehnaný bude tvůj koš a tvá díže. Požehnaný budeš při svém vcházení a požehnaný budeš při svém vycházení.“ 5. Mojžíšova 28,2-6.

„Hospodin přikáže, aby s tebou bylo požehnání ve tvých sýpkách a na všem, k čemu přiložíš ruku. Hospodin, tvůj Bůh, ti bude žehnat v zemi, kterou ti dává. Hospodin si tě ustaví za svatý lid, jak ti přísáhl, když budeš na příkazy Hospodina, svého Boha, dbát a chodit po jeho cestách. Všechny národy země budou vidět, že se nazýváš Hospodinovým jménem, a budou se tě bát. Hospodin ti dá nadbytek dobrého: plodu tvého života a plodu tvého dobytka i plodin tvé role, na půdě, o které přísahal Hospodin tvým otcům, že ti ji dá. Hospodin ti otevře svou štědrú pokladnici, nebesa, aby v pravý čas dal tvé zemi déšť a požehnal každé práci tvých rukou. . . Hospodin tě učiní hlavou a ne chvostem, budeš vždy stoupat výš a neklesneš níž, budeš-li poslouchat příkazy Hospodina, svého Boha, které ti dnes udílím, abys je bedlivě dodržel.“ 5. Mojžíšova 28,8-13.

Velebnězi Áronovi a jeho synům byl dán příkaz:

„Budete žehnat synům Izraele těmito slovy:

„At' Hospodin ti žehná
a chrání tě,
at' Hospodin rozjasní

nad těbou svou tvář
 a je ti milostiv,
 at' Hospodin obrátí
 k tobě svou tvář
 a obdaří tě pokojem.‘

Tak poznamenají syny Izraele mým jménem
 a já jim požehnám.“

[147]

4. Mojžíšova 6,23-27.

„Tvá síla at' provází
 všechny tvé dny.
 Nikdo není jako Bůh, Ješurúne;
 na pomoc ti jede po nebesích,
 na oblacích ve své velebnosti.
 Domov je v odvěkém Bohu,
 na jeho věčných pažích. . .
 Izrael přebývá bezpečně —
 jedinečný je Jákobův Pramen —
 v zemi obilí a moštu;
 též jeho nebesa kanou rosou.
 Blaze tobě, Izraeli!
 Kdo je ti roven,
 lide vysvobozený Hospodinem?
 On je štítem tvé pomoci
 a mečem tvé velebnosti.“

5. Mojžíšova 33,25-29.

Izraelci selhali v plnění Božího záměru, proto neobdrželi požehnaní, která mohli získat. Avšak v Josefovi, Danielovi, Mojžíšovi, Elíšovi a mnoha dalších máme ušlechtilé příklady toho, jakých výsledků lze dosáhnout, žije-li člověk podle správného životního plánu. Táž věrnost přinese i dnes tytéž výsledky. Pro nás je napsáno:

„Vy však jste ,rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý,
 lid náležející Bohu‘ , abyste hlásali

mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla.“

1. Petrův 2,9.

„Požehnán buď muž,
který doufá v Hospodina,
který důvěřuje Hospodinu.“

Jeremjáš 17,7.

„Spravedlivý roste
jako palma,
rozzrůstá se jako
libanonský cedr.
Ti, kdo v domě
Hospodinově
jsou zasazeni,
kdo rostou
v nádvořích
našeho Boha,
ještě v šedinách
ponesou plody,
zůstanou statní a svěží.“

Žalm 92,13-15.

„Ať tvé srdce
příkazy mé dodržuje.
Prodlouží ti dny
a léta života
a přidají ti pokoj.“

Příslaví 3,1.2.

„Tehdy půjdeš bezpečně
svou cestou,
tvá noha se neporaní.
Ulehneš-li, nebudeš se strachovat,

ulehneš a příjemný bude
tvůj spánek.
Neboj se náhlého strachu,
až přijde spoušť
na svévolníky.
Hospodin bude
po tvém boku, bude střežit
před pastí tvou nohu.“

Příslaví 3,23-26.

[148]

22. kapitola — Oděv

Bible učí skromnosti v odívání. „Rovněž ženy ať se oblékají slušně a zdobí se prostě a střízlivě.“ **1. Timoteovi 2,9**. Tento výrok zakazuje okázalost v oblékání, křiklavé barvy a bohaté ozdoby. Žádný předmět, jehož záměrem je upoutat pozornost k jeho nositeli nebo vzbudit obdiv, nemá místo ve skromném oblečení, jaké nařizuje Boží slovo.

Máme se oblékat prostě, nenákladně, ne „zlatem, perlami nebo drahými šaty“ **1. Timoteovi 2,9**.

Peníze jsou nám svěřeny Bohem. Nejsou určeny k tomu, abychom je vydávali za věci, jimiž uspokojíme pýchu nebo ctižádost. V ruce Božích dětí představují peníze potravu pro hladové a oděv pro nahé. Jsou nástrojem obrany pro utlačované a prostředkem k nabytí zdraví pro nemocné a k hlásání evangelia chudým. Mohli byste přinést štěstí mnoha lidem, kdybyste moudře užívali prostředků, které nyní vydáváte za okázalé předměty. Mějte na paměti Kristův život. Přemýšlejte o jeho povaze a žijte jako on v sebezapření.

V takzvaně křesťanském světě se vynakládá tolik na nákup klenotů a zbytečně nákladných šatů, že by se za to mohli nasytit všichni hladoví a obléct všichni otrhaní. Móda a přepych tak pohlcují prostředky, které by mohly posloužit chudým a trpícím. Olupují svět o evangelium Spasitelovy lásky. Misie strádají. Mnozí hynou, protože se jim nedostává křesťanského vzdělání. U nás i v cizích zemích žijí lidé, kteří nemají vzdělání a nevědí nic o Bohu. Když Bůh obdařil zemi svými poklady a naplnil její zásobárny vším, co je třeba k životu, když nám tak ochotně dal poznat svou spasitelnou pravdu, jakou výmluvu můžeme uvést, jestliže necháváme pláč vdov a sirotků, nemocných a trpících stoupat k nebesům? Až v den druhého příchodu Pána Ježíše staneme tváří v tvář tomu, který dal svůj život za tyto potřebné, jakou omluvu budeme mít, jestliže utrácíme svůj čas a peníze za požitky, které Bůh zapovídá? Neřekne nám pak Kristus: „Hladověl jsem, a nedali jste mi jíst, žíznul jsem, a nedali jste

mi pít, . . . byl jsem nahý, a neoblékli jste mě, byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě“? **Matouš 25,42.43.**

[149]

Avšak náš oděv, třebaže skromný a prostý, by měl být kvalitní. Měl by mít slušivé barvy a měl by být vhodný pro účel, jemuž má sloužit. Při jeho výběru by se mělo hledět spíše na trvanlivost než na okázalost. Měl by skýtat teplo a vhodnou ochranu. Moudrá žena popisovaná v knize Přísloví „se nebojí o svůj dům, když sněží, neboť celý její dům je oblečen do dvojího šatu“. **Přísloví 31,21.**

Naše šaty mají být čisté. Nečistota na oděvu je nezdravá a tak poskvřňuje tělo i duši. „Jste chrám Boží. . . Kdo ničí chrám Boží, toho zničí Bůh.“ **1. Korintským 3,16.17.**

Oděv by měl po všech stránkách odpovídat potřebám zdraví. Bůh od nás především žádá, abychom byli zdraví — zdraví tělesně i duševně. A my máme s Bohem spolupracovat při ochraně jak duševního, tak tělesného zdraví. Obojí se podporuje zdravým oblečením.

Oděv má mír půvab, krásu a přiměřenost přirozené prostoty. Kristus nás varoval před pýchou života, ale ne před půvabem a přirozenou krásou. Poukázal na polní kvítí, na lilii, rozvíjející se v její čisté kráse, a řekl: „Ani Šalomoun v celé své nádheře nebyl tak oděn, jako jedna z nich.“ **Matouš 6,29.** Takto Kristus na příkladech z přírody ukazuje krásu, které si cení nebe — skromného půvabu, prostoty, čistoty a vhodnosti. Takový oděv se bude Bohu líbit.

Bůh nás vybízí, abychom do nejkrásnějších šatů oblékli své nitro. Žádná vnější ozdoba se nemůže v ceně nebo půvabu vyrovnat „tichému a pokojnému duchu“, který je v Božích očích „převzácný“. **1. Petrův 3,4.**

Pro ty, kdo si ze Spasitelových zásad učinili svého průvodce, platí vzácná slova jeho zaslíbení:

„O oděv proč si děláte starosti? . . . Jestliže tedy Bůh tak obléká polní trávu, která tu dnes je a zítra bude hozena do pece, neobleče tím spíše vás. . . ? Nemějte tedy starost a neříkejte: . . . Co si budeme oblékat? . . . Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.“ **Matouš 6,28-33.**

„Stvoření opírající se o tebe chráníš pokojem, pokojem, neboť v tebe doufá.“ **Izajáš 26,3.**

Pravidla módy

Jak to kontrastuje s únavou, neklidem, nemocí a zkázou, které jsou důsledkem vlády módy! Jak zřetelně se od zásad uvedených v Písmu odlišují mnohé módní oděvy, které diktuje paní móda! Zamyslete se jen nad styly, které převládaly v několika posledních stoletích či dokonce v několika posledních desetiletích! Kolik z nich, kdyby nebyly v módě, by mohlo být považováno za neslušné. Kolik z nich by mohlo být prohlášeno za nevhodné pro jemnou, bohabojnou ženu, která si váží vlastní důstojnosti.

[150] Boží slovo neschvaluje provádění změn v odívání jen kvůli módě. Střídání módních stylů a drahé umělecké ozdoby jsou ztrátou času a prostředků bohatých a ubírají lidem potřebnou energii. Pro střední a chudší vrstvy jsou těžkým břemenem. Mnozí, kteří si sotva vydělají na živobytí a kteří by si mohli sami ušít jednoduché šaty, jsou nuceni jít ke krejčímu, aby šli s módou. Mnoho chudých dívek si kvůli módním šatům nedopřálo teplé spodní prádlo a doplatilo na to svým životem. Mnoho jiných děvčat, která toužila po okázalosti a eleganci bohatých, se dostala na cestu nepoctivosti a hanby. Mnoho rodin se octlo v bídě a hodně mužů bylo vehnáno do zpronevěry nebo do bankrotu, když chtěli uspokojit výstřední požadavky své ženy nebo dětí.

Hodně žen, které jsou nuceny opatřovat pro sebe nebo pro své děti oblečení podle poslední módy, je odsouzeno k neustálé dřině. Mnoho maminek s napjatými nervy a třesoucími se prsty se lopotí dlouho do noci, aby doplnily šaty svých dětí ozdobami, které nijak nepřispějí ke zdraví, pohodlí ani ke skutečné kráse. Kvůli módě obětují zdraví a vnitřní pohodu, které jsou tak nezbytné pro správné vedení dětí. Kultura myslí a srdce se zanedbává. Duchovní i duševní život člověka zakrňuje.

Matka nemá čas studovat zásady tělesného rozvoje, aby věděla, jak pečovat o zdraví svých dětí. Nemá čas věnovat se jejich duševním a duchovním potřebám, nemá čas prožívat s nimi jejich malá zklamání a zkoušky nebo se podílet na jejich zájmech a činnostech.

Sotva přijdou na svět, už jsou děti vystavovány vlivu módy. O odívání toho slyší víc než o svém Spasiteli. Vidí, že jejich maminky berou módní časopisy mnohem vážněji než Bibli. Předvádění šatů se přikládá větší význam než rozvoji povahy. Rodiče a děti jsou

olupování o to, co je v životě nejlepší, nejhezčí a nejdůležitější. Kvůli módě jsou ošizeni o přípravu k nadcházejícímu životu.

Důsledky nesprávného odívání pro tělo

Byl to nepřítel všeho dobrého, kdo přišel s nápadem stále módu měnit. Po ničem netouží tak jako po tom, aby zarmoutil a zneuctil Boha tím, že přivede lidi do bídy a zkázy. Jedním z prostředků, kterým toho dosahuje nejúčinněji, je vynález módy, která oslabuje tělo i mysl a ponižuje duši.

Ženy často podléhají vážným nemocem a jejich utrpení se ještě značně zhoršuje způsobem jejich odívání. Místo aby si své zdraví uchovaly pro neočekávané obtížné události, které jistě přijdou, příliš často v důsledku svých špatných zvyků obětují nejen zdraví, ale i život. Zanechávají svým dětem neblahé dědictví v podobě oslabeného organismu, nesprávných návyků a falešných názorů na život.

Jedním ze zbytečných a škodlivých módních výstřelků je sukně až po zem. Taková sukně je nepohodlná, nevhodná a nezdravá, protože se vleče po zemi a zachytává prach. Je výstřední, protože se na ni spotřebuje zbytečně mnoho látky, ale i proto, že není třeba nosit tak dlouhou sukni. Každý, kdo už někdy viděl ženu v takové sukni s rukama plnými balíčků, jak se pokouší jít po schodech nahoru nebo dolů, nastoupit do tramvaje, protlačit se zástupem nebo jít v dešti či zablácenou ulicí, nepotřebuje další důkazy, že dlouhá sukně je nevhodná a nepohodlná.

Jiným velmi nezdravým zvykem je nošení sukní, jejichž váha spočívá na bocích. Velká váha takové sukně stlačuje vnitřní orgány, tlačí je dolů a působí slabost žaludku. Vyvolává pocit mdloby a nutí nositelku k hrbení, což omezuje činnost plic a ztěžuje správné dýchání.

V posledních letech se hodně mluví o nebezpečích, která s sebou nese stlačování hrudníku. Sotva kdo může být v této otázce nevědomý. Moc módy je však tak velká, že toto zlo neustává. Ženy a dívky si tím velice škodí. Pro zdraví je nezbytné, aby se hrudník mohl volně doširoka rozpínat, aby se plíce mohly zhluboka nadechnout. Je-li činnost plic omezována, je množství kyslíku, které pojmu, sníženo. Krev se řádně neokysličuje a odpadní jedovaté látky, které mají být plicemi vyloučeny, jsou v těle zadržovány. Navíc se zpo-

[151]

maluje krevní oběh a vnitřní orgány se tak stlačí a natěsnají, že nemohou řádně vykonávat svou práci.

Šněrování nezlepší postavu. Jedním z hlavních prvků tělesné krásy je souměrnost, harmonický poměr jednotlivých orgánů. A správný vzor pro tělesný rozvoj nemáme hledat v manekýnkách oblečených podle francouzských návrhářů, nýbrž v lidském těle, které se vyvinulo podle Božích přírodních zákonů. Bůh je tvůrcem vši krásy a jedině tehdy, jsme-li ve shodě s Božím ideálem, přiblížíme se vzoru pravé krásy.

Jiným zlem, které ze zvyku přetrvává, je nerovnoměrné rozložení šatstva tak, že některá část těla je oblečená víc, než je třeba, zatímco jiné části jsou oděny nedostatečně. Zvláště pečlivě by měly být správným oblečením před chladem chráněny nohy a ruce, které jsou daleko od životně důležitých orgánů. Je nemožné uchovat si zdraví, máme-li končetiny stále studené. Jsou-li totiž nedostatečně prokrvené, znamená to, že v ostatních částech těla je krve příliš mnoho. Dokonalé zdraví vyžaduje dokonalý oběh krve. Toho však nelze dosáhnout, jestliže ta část těla, kde jsou životně důležité orgány, je oblečena třikrát nebo čtyřikrát více než nohy a ruce.

Mnoho žen je nervózních a unavených, protože se připravují o čerstvý vzduch, který by očistil jejich krev. Nemají dostatek volného pohybu, který by v žilách rozproudil krev, která dává život, zdraví a energii. Mnohé ženy nevyлéčitelně onemocněly, i když se mohly těšit dobrému zdraví. Mnohé zemřely na tuberkulózu nebo na jiné nemoci, přestože mohly žít mnohem déle, kdyby se oblékaly podle zdravotních zásad a pochybovaly se dostatečně na čerstvém vzduchu.

[152] Při volbě co nejzdravějšího oděvu musíme mít na zřeteli potřeby každé části těla. Musíme vzít v úvahu ráz podnebí, prostředí, zdravotní stav, věk a zaměstnání. Každá část oděvu má dobře padnout, nesmí bránit krevnímu oběhu ani narušovat plynulé přirozené dýchání. Oděv má být tak volný, aby nás při pohybu nikde neškrtil nebo netahal.

Ženy s podlomeným zdravím mohou pro sebe udělat mnoho rozumným oblékáním a cvičením. Měly by se vhodně obléknout na práci venku a cvičit ve volné přírodě. Musí začít opatrně, ale postupně mohou zvyšovat intenzitu cvičení až k nejvyšší únosné míře. Při takovémto postupu by mnohé z nich mohly znovu získat pevné zdraví a žít užitečně na světě.

Nezávislost na módě

Ženy by samy měly mít odvahu oblékat se zdravě a prostě, místo snahy vyhovět požadavkům módy. Žena a matka by si měla udělat čas na čtení, aby byla dobře informována, aby byla společnicí manželovi a aby neztrácela kontakt s rozvíjející se myslí svých dětí, místo aby se stala pouhou otrokyní domácnosti. Měla by moudře využívat příležitostí, které se jí naskýtají, aby svým vlivem pomohla svým milým k lepšímu životu. Měla by si udělat čas na to, aby učinila drahého Spasitele svým každodenním průvodcem a důvěrným přítelem. Měla by si udělat čas na studium Božího slova, na vycházky s dětmi do přírody a na poznávání Boha z krásy jeho stvoření.

Žena by si měla uchovat radostnou a optimistickou mysl. Místo aby každou chvíli trávila u nekonečného šití, měla by z každého večera udělat příjemnou společenskou událost, kdy se rodina shromáždí po celodenních povinnostech. Mnozí muži by pak raději volili společenství své rodiny než společnost klubu nebo hospody. Mnozí chlapi by byli ušetřeni vlivu ulice nebo party. Mnoho dívek by bylo uchráněno před nevhodnými, lehkovážnými známostmi. Vliv domova by se stal pro rodiče i děti tím, čím ho zamýšlel učinit Bůh, totiž celoživotním požehnáním.

[153]

23. kapitola — Strava a zdraví

Naše těla se budují potravou, kterou jíme. Tělesné tkáně se neustále opotřebovávají. Jakákoli činnost kteréhokoliv orgánu má za následek ztrátu síly a toto opotřebování se napravuje výživou, kterou dostáváme z naší stravy. Každý tělesný orgán potřebuje svůj příděl výživných látek. Mozek musí dostat svůj díl, také kosti, svaly a nervy. Je to úžasný proces, kterým se potrava přeměňuje v krev. Z krve pak čerpají různé části těla potřebnou výživu. Tento proces probíhá neustále a dodává život a energii každému nervu, svalu a tkáni.

Výběr potravin

Máme volit takové potraviny, které nejlépe dodávají výživné prvky potřebné k budování těla. Při tomto výběru není chuť bezpečným vodítkem. Nesprávnými stravovacími zvyky se totiž chuť zvrhla. Často touží po jídlech, která poškozují zdraví a oslabují tělo, místo aby je posilovala. Nemůžeme se bezpečně řídit ani společenskými zvyklostmi. Nemoci a utrpení, kterých je všude plno, jsou do značné míry zaviněny všeobecně rozšířenými chybami ve stravování.

Abychom poznali, které potraviny jsou nejlepší, musíme mít na zřeteli původní Boží plán týkající se stravy pro člověka. Ten, který stvořil člověka a rozumí jeho potřebám, určil, co má Adam jíst. Řekl: „Hle, dal jsem vám. . . každou bylinu nesoucí semena i každý strom, na němž rostou plody se semeny. To budete mít za pokrm.“ **1. Mojžíšova 1,29.** Když opustil ráj, aby se živil obděláváním půdy, postižený kletbou hříchu, dostal člověk povolení jíst také „polní byliny“. **1. Mojžíšova 3,18.**

Strava, kterou pro nás vybral náš Stvořitel, zahrnuje obilniny, ovoce, ořechy a zeleninu. Tato potrava, upravená jednoduchým a přirozeným způsobem, je nejzdravější a nejvýživnější. Dodává tělu

takovou životní sílu a vytrvalost a rozumu takovou svěžest, jakých se nedá dosáhnout při komplexnější a dráždivější stravě.

Ne všechny potraviny, i kdyby byly samy o sobě zdravé, jsou pro nás za všech okolností stejně vhodné.

[154]

Při jejich výběru je třeba postupovat uvážlivě. Naše strava má odpovídat ročnímu období, podnebí, v němž žijeme, i práci, kterou vykonáváme. Některé druhy potravin, které se hodí pro určité období v roce nebo pro určitý druh podnebí, nejsou nejvhodnější pro jiné podmínky. Rovněž určité druhy potravin jsou více či méně vhodné pro lidi různých povolání. Potrava, která se znamenitě hodí pro lidi, kteří těžce tělesně pracují, je často nevhodná pro osoby se sedavým zaměstnáním nebo pro ty, kdo pracují duševně. Bůh nám dává široký výběr zdravých pokrmů a každý si z nich může vybrat to, co podle jeho zkušeností a zdravého úsudku nejlépe vyhovuje jeho potřebám.

Příroda štědře poskytuje hojnost ovoce, ořechů a obilí a každým rokem je úroda lépe rozdělována do různých zemí, protože se zlepšují dopravní možnosti. Výsledkem je, že mnoho druhů potravin, které byly ještě před několika lety považovány za nákladný přepych, si nyní mohou koupit všichni jako každodenní potravu. To se týká zvláště sušeného a konzervovaného ovoce.

Ořechy a pokrmy z ořechů nahrazují ve velké míře masitá jídla. Ořechy se dají kombinovat s obilím, s ovocem a s některými druhy kořenové zeleniny a lze tak vytvořit zdravá a výživná jídla. Je však nutné dbát na to, aby se ořechy nekonzumovaly v příliš velkém množství. Lidé, kteří zjistili, že jim požívání pokrmů z ořechů způsobuje zdravotní potíže, možná poznají, že jejich nesnáze zmizí, budou-li se řídit touto radou. Je třeba také připomenout, že některé druhy ořechů nejsou tak zdravé jako ostatní. Mandle jsou lepší než burské oříšky, avšak i burské oříšky v omezeném množství, používají-li se v kombinaci s obilninami, jsou výživné a stravitelné.

Vhodně upravené olivy mohou, právě tak jako ořechy, nahradit máslo a masité pokrmy. Olej obsažený v olivách je mnohem vhodnější než živočišný tuk. Působí projímavě. Jeho požívání je blahodárné pro lidi trpící tuberkulózou. Je lékem pro zanícený a podrážděný žaludek.

Lidé, kteří jsou zvyklí na bohatou a hodně dráždivou stravu, mají nepřirozenou chuť. Nemohou si proto hned pochutnat na prostých a

jednoduchých jídlech. Bude trvat nějakou dobu, než se u nich obnoví přirozená chuť a než se pokažený žaludek zotaví. Avšak ti, kdo vytrvají v používání zdravé stravy, po čase zjistí, že je chutná. Ocení její jemnou, lahodnou vůni a budou ji jíst s větším potěšením než nezdravé lahůdky. A žaludek, je-li zdravý, nezanícený a nepřetížený, může snadno zvládnout svůj úkol.

Pestrost stravy

Abychom si uchovali zdraví, musíme tělu dodávat dostatečné množství dobré, výživné stravy.

[155] Dnes je možné si téměř všude zajistit to, co je pro zdraví nejprospěšnější — různé výrobky z rýže, pšenice, žita a ovsa a také fazole, hrách a čočku. Tyto produkty spolu s domácím nebo dováženým ovocem a s rozmanitou zeleninou, která roste všude, poskytují dostatečnou možnost sestavit z nich jídelníček, který se obejde bez masitých pokrmů.

Kde se dá vypěstovat dostatek ovoce, měly by se na zimu udělat velké zásoby zavařených a sušených plodů. Drobné ovoce, jako rybíz, angrešt, jahody, maliny a borůvky, může výhodně růst na mnoha místech, kde se dosud používá jen málo a kde se jeho pěstování zanedbává.

Při zavařování v domácnosti by se všude, kde je to možné, měly používat raději sklenice než plechovky. Ovoce určené ke konzervování musí být v dobrém stavu. Je třeba použít trochu cukru a vařit ovoce dostatečně dlouho, aby se tím zajistilo jeho uchování. Takto konzervované ovoce nahradí čerstvé plody.

Tam, kde je za rozumné ceny k dostání sušené ovoce, jako rozinky, švestky, jablka, hrušky, broskve a meruňky, měli by toho lidé využívat a měli by je ve své běžné stravě používat mnohem častěji, než je obvyklé. Bude to mít blahodárny vliv na zdraví a výkonnost všech skupin pracujících.

Nikdy bychom neměli sníst najednou velké množství jakéhokoliv jídla, protože to vede k přejídání a k zažívacím potížím.

Není dobré jíst ovoce a zeleninu během jednoho jídla. Je-li zažívání oslabené, způsobí současné požití ovoce a zeleniny často nesnáze a ochromí i duševní činnost. Je lepší jíst zeleninu při jednom jídle o ovoce zase při druhém. Jídla se mají obměňovat. V jednom

nebo ve dvou dnech po sobě by se na stole neměla objevovat dvě stejná jídla, připravená tímž způsobem. Jsou-li pokrmy rozmanité, člověk je jí s větší chutí a organismu se dostává lepší výživy.

Příprava pokrmů

Není správné jíst jen proto, abychom uspokojili chuť. Nemělo by nám být lhostejné, jakou kvalitu jídlo má a jakým způsobem bylo připraveno. Není-li totiž pokrm vychutnán, nezíská z něho tělo náležitou výživu. Potrava by měla být vybírána pečlivě a připravována rozumně a uváženě.

Péct chleba z jemné bílé mouky není nejlepší. Její používání není ani zdravé, ani hospodárné. Chléb z jemné mouky postrádá výživné prvky, které jsou v chlebu upečeném z celozrnného obilí. Je častou příčinou zácpy nebo jiných zdravotních potíží.

Používání sody nebo prášku do pečiva při pečení chleba je škodlivé a zbytečné. Soda působí podráždění v žaludku a často zaneřádí celý organismus. Mnohé hospodyňky si myslí, že bez sody nedokážou upéct dobrý chléb. To však je omyl. Kdyby se snažily osvojit si lepší způsoby zadělávání a pečení, byl by jejich chléb zdravější a pro nezkažený jazyk i chutnější.

[156]

Při zadělávání chleba kváskem nebo kvasnicemi by se nemělo používat mléko místo vody. Použití mléka znamená jednak další výdaje, jednak chléb pak není tak zdravý. Chléb zadělaný mlékem nevoní tak dlouho jako chléb zadělaný vodou a snadněji v žaludku kvasí.

Chléb má být lehký a voňavý. V jeho chuti by neměla být ani stopa po nakyslosti. Bochničky by měly být malé a dokonale upečené, tak aby byly pokud možno zničeny všechny zárodky kvasinek. Horký nebo čerstvě upečený chléb je těžko stravitelný. Neměl by se proto na stole objevovat. To ovšem neplatí o nekvašeném chlebu. Čerstvé pšeničné placky bez kvasnic, upečené v rozpálené peci, jsou zdravé a chutné.

Obilniny používané k přípravě kaše by se měly vařit dostatečně dlouhou dobu. Měkká nebo tekutá strava je však méně zdravá než suchá potrava, která vyžaduje důkladné žvýkání. Suchary nebo dvakrát pečený chléb je jedním z nejstravitelnějších a nejchutnějších pokrmů. Nakrájejte obyčejný chléb na krajíčky a pečte je na teplých

kamnech, až se dokonale vysuší. Pak je nechte propéct do hněda. Takový chléb, uložíte-li jej na suchém místě, může vydržet mnohem déle než čerstvý chléb. Opeče-li se znovu před použitím, bude právě tak chutný jako právě upečený chléb.

Obvykle se v potravě pojídá příliš mnoho cukru. Koláče, sladké pudinky, zákusky, želé a marmelády jsou častou příčinou zažívacích poruch. Zvláště škodlivé jsou krémy a pudinky, jejichž hlavními součástmi jsou mléko, vejce a cukr. Kombinaci mléka s cukrem je vůbec dobré se vyhnout.

Používáme-li mléko, mělo by být dokonale sterilizované. Zmenší se tím nebezpečí, že si jeho požitím přivodíme nemoc. Máslo je méně škodlivé, jíme-li ho čerstvé namazané na chlebu, než když ho užijeme při vaření. Zpravidla však je lépe obejít se bez něho vůbec. To platí ještě více o sýru, který je k jídlu zcela nevhodný.*

Nedostatečná, špatně připravená strava kazí krev tím, že oslabuje krvotvorné orgány. Narušuje organizmus a vede ke vzniku nemocí, což je provázeno podrážděním nervů a špatnou náladou. Špatná kuchyně má na svědomí tisíce a desetitisíce obětí. Na mnoha náhrobních kamenech by mohlo být napsáno: „Zemřel následkem špatné kuchyně“ nebo „Zemřel na špatné zacházení se žaludkem“.

[157] Ti, kdo vaří, jsou povinni naučit se připravovat zdravá jídla. Špatný způsob vaření zničil již mnoho lidských životů. Upéct dobrý chléb vyžaduje přemýšlení a péči. V bochníku dobrého chleba se odráží víc náboženství, než si mnozí myslí. Opravdu dobrých kuchařů je poskrovnu. Mladé ženy se domnívají, že vaření je záležitost podřadná, a věnují se proto jiným domácím pracím. Z toho důvodu mají mnohé dívky, které se provdají a převezmou péči o rodinu, jen malé ponětí o povinnostech, které spočívají na manželce a matce.

Vaření je vlastně věda. Je to jedna z nejdůležitějších věcí v praktickém životě. Je to věda, kterou by si měly osvojit všechny ženy a mělo by se jí učit tak, aby z ní měli prospěch i chudší vrstvy. Vařit jídla chutná, a přitom jednoduchá a výživná, vyžaduje dovednost a cvik. Dá se to však zvládnout. Kuchaři by měli vědět, jak připravit prosté jídlo jednoduchým a zdravým způsobem, a to tak, aby bylo právě pro svou jednoduchost chutné a zdraví prospěšné.

*Jedná se o plesnivé sýry a o sýry, které prošly dlouhou dobou fermentace. Netýká se tvarohu a sýrů podobného typu — Poznámka překladatele.

Každá žena, která se stará o rodinu, a přitom nedovede zdravě vařit, by se měla rozhodnout, že se naučí tomu, co je pro blaho její domácnosti tak podstatné. Na mnoha místech se pořádají kurzy zdravého vaření, kde je možno získat v tomto směru poučení. Žena, která nemá možnost navštěvovat takový kurz, by měla požádat o poučení nějakou dobrou kuchařku a měla by ve svém úsilí o zdokonalení vytrvat, dokud se z ní nestane mistr kuchařského umění.

Pravidelnost v jídle

Nesmírně důležitá je pravidelnost v jídle. Pro každé jídlo by měla být stanovena určitá doba. V tomto čase by měl každý sníst to, co organismus potřebuje, a pak už by neměl jíst nic až do příštího jídla. Mnozí jedí i tehdy, když organismus nepotřebuje žádnou potravu, v nepravidelných intervalech a v době mezi jídly, protože nemají dostatečně silnou vůli, aby odolali chuti. Když takoví lidé cestují, ustavičně se shánějí po něčem k snědku. To je velmi škodlivé. Kdyby ti, kdo cestují, jedli pravidelně prostou a výživnou stravu, nepocítili by tak snadno únavu, ani by je tak lehce nesklátila nemoc.

Jiným škodlivým zvykem je jíst před spaním. Jedli jsme sice v pravidelnou dobu, ale protože máme pocit slabosti, sníme další jídlo. Opakováním se tato chybná praktika stane návykem, a to často tak pevně zakořeněným, že si myslíme, že bez jídla nemůžeme spát. Pozdní podávání večeří má za následek, že proces trávení pokračuje i v hodinách spánku. Avšak ačkoli žaludek pracuje nepřetržitě, nevykonává svou práci řádně. Spánek je pak často rušen nepříjemnými sny a ráno se člověk probouzí neosvěžen a nemá ani chuť na snídani. Když uléháme k odpočinku, měl by mít žaludek svou práci zcela dokončenu, aby si mohl stejně jako ostatní tělesné orgány dobře odpočinout. Zvláště pro lidi se sedavým zaměstnáním jsou pozdní večeře škodlivé. Poruchy vzniklé v důsledku pozdě podávaného večerního jídla jsou často začátkem nemoci, která končí smrtí.

Mnohdy pocítíme slabost vedoucí k touze po jídle proto, že zažívací orgány byly během dne silně přetěžovány. Po požití jídla potřebují zažívací orgány klid. Mezi dvěma jídly by měla být nejméně pět až šestihodinová přestávka. Většina lidí, kteří se odhodlají to zkusit, pozná, že dvě jídla denně jsou lepší než tři.

Zlozvyky při jídle

Jídlo se nemá jíst ani příliš horké, ani příliš studené. Je-li strava studená, musí žaludek vynaložit úsilí na to, aby ji zahřál, než může začít proces trávení. Z téhož důvodu jsou škodlivé i studené nápoje. Naproti tomu hojně pití horkých nápojů oslabuje. Čím více tekutin při jídle pijeme, tím obtížněji se potrava tráví. Tekutina totiž musí být nejdříve vstřebána, než může začít trávení. Nepřehánějte to se solí a vyhýbejte se používání nasolených a kořeněných jídel. Jezte hojně ovoce a dráždivý pocit, který nutí k nadměrnému pití při jídle, zmizí. Potrava se má jíst pomalu a má se dokonale rozžvýkat. Je to nutné proto, aby se sliny řádně smísily s potravou a podpořila se činnost trávicích šťáv.

Dalším vážným zlem je jedení v nevhodnou dobu, jako například po namáhavé práci nebo vydatném cvičení, kdy je člověk velice vyčerpán nebo uřícen. Hned po jídle nastává velké odčerpávání nervové energie. A jestliže je mysl nebo tělo před jídlem nebo bezprostředně po něm příliš namáháno, ztěžuje to trávení. Když je člověk rozčilen, když prožívá nějakou úzkost nebo spěchá, je lépe nejíst, dokud se neuklidní a neodpočine si.

Žaludek je v úzkém vztahu k mozku. Proto jestliže žaludek onemocní, je nervová energie odčerpávána z mozku na pomoc oslabeným zažívacím orgánům. Jsou-li takové požadavky příliš časté, mozek se překrvuje. Je-li mozek ustavičně přetěžován a máme-li nedostatek tělesného pohybu, měli bychom i prostou stravu jíst střídavě. Když jíte, odložte starosti a obavy. Nespěchejte, ale jezte pomalu a s dobrou náladou, se srdcem naplněným vděčností Bohu za všechna jeho požehnání.

Přejídání

Mnozí lidé, kteří ze svého jídelníčku vypustili maso a jiné tučné a škodlivé potraviny, si myslí, že je-li jejich strava prostá a zdravá, mohou si jí dopřát, co hrdlo ráčí. Jedí proto zbytečně mnoho a často se až přejídají. To je ovšem chyba. Zažívací orgány by neměly být přetěžovány nadbytečným množstvím potravy, které by na organismus kladlo příliš velké nároky.

Je zvykem podávat jídlo postupně v chodech. Jestliže ovšem člověk neví, co ještě přijde na stůl, může sníst dostatečné množství určitého pokrmu, který pro něj možná nebyl nejvhodnější. Když je pak přinesen poslední chod, často si dovolí překročit meze střídmosti a vezme si ještě lákavý zákusek, který mu už rozhodně neprospěje. Jestliže jsou všechny chody určené k jídlu servírovány hned na začátku, má člověk možnost udělat nejvhodnější výběr.

[159]

Někdy pocítíme důsledek přejedení okamžitě. Jindy nemáme pocit bolesti, avšak zažívací orgány ztrácejí svou životní energii a základ tělesné síly je podkopán.

Nadměrný příjem potravy zatěžuje organizmus a způsobuje chorobný, horečnatý stav. Do žaludku pak proudí příliš mnoho krve, což je příčinou rychlého vychládání okrajových orgánů a končetin. Nadměrný příjem potravy znamená velkou zátěž pro zažívací ústrojí, takže poté, co tyto orgány splnily svůj těžký úkol, cítí se člověk slabý nebo ochablý. Někteří lidé, kteří se neustále přejídají, to označují za hrozný pocit hladu. Tento pocit je však způsoben přetížením zažívacích orgánů. Někdy se dostaví otupělost mozku s nechutí k duševní nebo tělesné námaze.

Tyto nepříjemné příznaky pocítíme proto, že organizmus vykonal svou práci se zbytečným vynaložením životní energie, takže došlo k jeho velkému vyčerpání. Žaludek prosí: „Dopřej mi odpočinek.“ Mnozí lidé si však tuto ochablost vykládají jako volání po dalším jídle. A tak místo aby nechali žaludek odpočinout, zatíží ho dalším jídlem. Proto jsou zažívací orgány často velmi vyčerpané ve chvíli, kdy by měly být schopné konat dobrou práci.

Jídlo v sobotu

Na sobotu bychom neměli chystat větší množství ani bohatší výběr jídla než na ostatní dny. Naopak, v sobotu by potrava měla být prostší a měli bychom jíst méně, aby mysl zůstala jasná a mohla dobře chápat duchovní věci. Přetížený žaludek znamená i přetížený mozek. Pak je možno vyslechnout nejvzácnější slova, a přesto je nevnímat, protože mysl je zastřena nevhodnou stravou. Mnozí ani netuší, o jaký prospěch z těchto svatých příležitostí se připravují tím, že se v sobotu přejídají.

V sobotu bychom neměli vařit. Není však proto nutné jíst studené jídlo. Za chladného počasí můžeme ohřát pokrm, který jsme připravili předchozí den. Připravujeme i prostá jídla tak, aby byla chutná a přitažlivá. Zvláště v rodinách, kde jsou děti, je dobré připravit na sobotu něco, co se považuje za pochoutku, něco, co rodina nemá každý den.

Reforma v jídle

[160] V domácnostech, kde se dosud pěstovaly nesprávné stravovací zvyky, by se mělo ihned začít s nápravou. Jestliže došlo v důsledku přetěžování žaludku k poruše trávení, mělo by být vynaloženo velké úsilí, aby byl uchován zbytek životních sil tím, že zamezíme jakémukoliv jeho přetěžování. Byl-li žaludek dlouhou dobu přetěžován, nebude už možná nikdy úplně zdravý. Vhodná strava ho však uchrání před dalším oslabováním a mnohým se pak více či méně vrátí plně zdraví. Není snadné předepsat pravidla, která by platila pro každý případ. Avšak při dodržování správných stravovacích zásad může být dosaženo velké nápravy a kuchařka se nebude muset neustále namáhat povzbuzovat chuť.

Střídmost v jídle bývá odměněna duševní a mravní silou. Pomáhá také zvládat vášně. Přejídání je zvláště škodlivé pro lidi, kteří jsou od přirozenosti pomalí. Takoví by měli jíst skrovně a měli by se hodně pohybovat. Někteří muži a ženy mají od přírody vynikající schopnosti, přesto však nevykonají ani polovinu toho, co by mohli, kdyby se cvičili v ovládnání chuti.

Zde chybují mnozí spisovatelé a kazatelé. Najedí se dosyta a pak se oddávají sedavému zaměstnání, jako čtení, studiu nebo psaní. Přitom si neudělají čas na tělesné cvičení. To má za následek, že se zpomaluje volný tok myšlenek a slov. Nemohou pak psát nebo mluvit s pádností a úderností nutnou k tomu, aby zasáhli srdce. Jejich projevy jsou pak bezduché a neplodné.

Lidé, kteří mají velkou zodpovědnost, a zvláště ti, kdo střeží duchovní zájmy, by měli být velmi citliví a bystrí. Je proto třeba, aby byli více než ostatní střídmí v jídle. Bohatá a přepychová strava by se na jejich stolech neměla objevovat.

Muži na odpovědných místech musí denně činit rozhodnutí, která mají dalekosáhlé důsledky. Často musí rychle něco promyslet,

a to dokážou s úspěchem jen ti, kdo jedí velice střídavě. Jestliže správně nakládáme s tělesnými a duševními silami, mysl sílí. Není-li vypětí příliš velké, dostaví se s každou další námahou nová síla. Často však je činnost těch, kdo musí promýšlet důležité plány a činit významná rozhodnutí, neblaze poznamenána následky nevhodné stravy. Žaludek, který není v pořádku, má na svědomí rozháraný, labilní stav mysli. Často způsobuje podrážděnost, nevlídnost nebo vede k nesprávnému jednání. Mnohé plány, které by byly pro svět požehnáním, byly zmařeny a mnohá nespravedlivá, násilná ba krutá opatření byla učiněna díky špatným podmínkám, zaviněným zlozvyky ve stravování.

Pro vás, kteří máte sedavé zaměstnání nebo pracujete převážně duševně, mám následující radu, kterou mohou vyzkoušet ti, kdo mají dostatek mravního odhodlání a sebeovládání. Při každém jídle si vezměte jen dva nebo tři druhy prosté stravy a nejezte víc, než je třeba k ukojení hladu. Každý den si zacvičte a uvidíte, jak je to blahodárné.

Silní muži, kteří vykonávají tělesnou práci, nemusí být tak opatrní, pokud jde o množství nebo výběr potravy, jako lidé, kteří při zaměstnání sedí. I oni by se však těšili lepšímu zdraví, kdyby se při jídle a pití ovládali.

Mnozí lidé si přejí, aby jim někdo předepsal přesná pravidla pro jejich stravování. Přejídají se, a pak toho litují, a tak stále jen přemýšlejí o tom, co jedí a pijí. Tak tomu však nemá být. Jeden člověk nemůže stanovit přesné pravidlo pro druhého. Každý by se měl řídit svým rozumem. Každý by se měl ovládat a jednat zásadně. [161]

Naše těla jsou Kristovým vykoupeným vlastnictvím a my s nimi nemůžeme zacházet, jak se nám zlíbí. Každý, kdo zná zákony zdraví, by si měl uvědomit, že je povinen tyto zákony, které pro lidi ustanovil Bůh, respektovat. Poslušnost zdravotních zákonů se musí stát věcí osobní zodpovědnosti. My sami totiž musíme nést následky porušování těchto zákonů. Každý z nás se musí osobně zodpovídat Bohu za své zvyky a za své počínání. Otázka, na kterou musíme odpovědět, proto nezní: „Jak jedná svět?“, nýbrž: „Jak mám já jako jedinec zacházet s tělem, které mi dal Bůh?“ [162]

24. kapitola — Maso jako potravina

Strava, která byla na počátku určena člověku, neobsahovala živočišné produkty. Teprve po potopě, kdy byla na zemi zničena veškerá zeleň, dostal člověk povolení jíst maso.

Výběrem potravy pro lidi v ráji Bůh ukázal, jaká strava je pro člověka nejlepší. Stejně naučení dal i tím, co vybral pro Izrael. Vyvedl Izraelce z Egypta a vychovával je, aby se mohli stát jeho vyvoleným národem. Jejich prostřednictvím chtěl učít svět a být mu požehnáním. Dal jim potravu, která se pro tento účel nejlépe hodila. Nedal jim maso, ale manu, „nebeský chléb“. Jen proto, že byli nespokojení, reptali a vzpomínali na hrnce masa, které měli v Egyptě, bylo jim dovoleno jíst maso zvířat, a to jen na krátkou dobu. Požívání masa přivedlo nemoc a smrt tisícům lidí. Přesto omezení na bezmasou stravu nebylo nikdy zcela přijato. Bylo i nadále příčinou nespokojenosti a reptání, ať už otevřeného, nebo skrytého, a nebylo trvale dodržováno.

Když se Izraelci usadili v Kenaanu, bylo jim povoleno používat potraviny živočišného původu. Museli ovšem přitom úzkostlivě zachovávat omezení, která měla zmírnit škodlivé následky. Jedení vepřového masa bylo zakázáno, stejně jako požívání jiných zvířat, ptáků a ryb, jejichž maso bylo prohlášeno za nečisté. U těch druhů masa, které byly povoleny, bylo přísně zapovězeno jíst tuk a krev.

K jídlu mohla být použita jen zvířata, která byla v dobrém zdravotním stavu. Za potravu nemohl být použit živočich, který byl roztrhán, který sám uhynul nebo z nějž nebyla pečlivě vypuštěna krev.

Izraelci utrpěli těžkou ztrátu tím, že se odklonili od stravy, kterou jim určil Bůh. Žádali masitou potravu, a museli tedy nést následky. Neusilovali o to, aby ve své povaze odráželi Boží ideál, a ani nesplnili záměr, který s nimi měl Bůh. Pán „splnil jejich prosbu, ale stihl je pak úbytěmi“. **Žalm 106,15**. Vážili si pozemských věcí víc než duchovních a nedosáhli výtečného duchovního postavení, které jim

[163] Bůh zamýšlel dát.

Důvody pro vyřazení masitých pokrmů

Lidé, kteří jedí maso, se v podstatě živí zase jen zrním a zeleninou, jenže je přijímají z druhé ruky. Zvíře totiž čerpá výživu nutnou k růstu z těchto zdrojů. Život, který byl v obilí a v zelenině, přechází do toho, kdo je snědl. My ho přijímáme tím, že sníme maso zvířete. Oč lepší by bylo, kdybychom ho získávali přímo jedením potravy, kterou Bůh určil k našemu užívání!

Maso nebylo nikdy nejlepším druhem potravy. Avšak dnes, kdy rychle stoupá nemocnost zvířat, je jeho používání ještě problematičtější. Lidé, kteří jedí masité pokrmy, si sotva uvědomují, co vlastně jedí. Kdyby viděli, v jakých podmínkách jsou někde zvířata chována, a kdyby znali kvalitu masa, které je jim předkládáno k jídlu, odvrátili by se od něj s odporem. Lidé ustavičně jedí maso, které obsahuje plno tuberkulózních a rakovinotvorných zárodků. Tak se dále šíří tuberkulóza, rakovina a jiné smrtelné nemoci.

Tkáně vepřového dobytka jsou prostoupeny parazity. O vepři Bůh řekl: „Bude pro vás nečistý. Jejich maso nesmíte jíst, jejich zdechliny se nedotknete.“ **5. Mojžíšova 14,8**. Tento příkaz byl vydán, protože vepřové maso se nehodí k jídlu. Prasata žerou odpadky a k tomuto účelu měla sloužit. Nikdy, za žádných okolností lidé neměli jíst jejich maso. Je nemožné, aby maso vepře, jehož přirozeným živlem je špína a který se živí odpornými odpadky, bylo zdravé.

Často se na trh jako potrava dodávají zvířata, která jsou tak nemocná, že se je jejich majitel bojí déle chovat. A některé způsoby výkrmu zvířat určených pro trh samotné vyvolávají nemoci. Zvířata jsou někdy chována v prostorách bez dostatečného přístupu světla a čerstvého vzduchu, dýchají nezdravé výpary a tloustnou ze žrádla, které se už rozkládá, takže celá jejich těla jsou záhy prostoupena hnilobnými látkami.

Zvířata jsou často dopravována na velké vzdálenosti a prožívají nesmírné útrapy, než se dostanou na trh. Jsou vzata ze zelených pastvin a hnána mnoho mil po rozpálených prašných silnicích nebo nacpána do špinavých aut. Vysílenu a vyčerpána jsou často ponechána mnoho hodin bez potravy a vody. Pak jsou tato ubohá stvoření hnána na porážku, aby se lidé mohli pohostit jejich mrtvolami.

Na mnoha místech jsou ryby tak nakažené odpadky, které jsou jejich potravou, že se stávají příčinou nemocí. Dochází k tomu zvláště

tehdy, když ryby přijdou do styku s odpadními vodami velkoměst. Ryby živící se obsahem stok mohou odplout do vzdálených moří a být vyloveny někde, kde je voda čistá a čerstvá. Jsou-li použity jako potrava, přinášejí pak nemoc a smrt lidem, kteří o takovém nebezpečí neměli ani potuchy.

[164] Následky požívání masité stravy se možná hned neprojeví. To však není důkaz, že masitá strava není škodlivá. Málokdo se dá přesvědčit o tom, že je to maso, které jedli, co otráвило jejich krev a zapříčinilo jejich utrpení. Mnozí lidé umírají na nemoci zaviněné výhradně jedením masa, přičemž ani oni sami, ani druzí nemají v podezření tuto skutečnou příčinu.

Mravní škody pramenící z jedení masa nejsou o nic menší než nesnáze tělesné. Masitá strava poškozujez zdraví a každé podráždění těla má odpovídající účinek i na mysl a duši. Pomyslete jen na krutost páchanou na zvířatech, která je spojena se zajišťováním masa pro trh. Pomyslete, jaký vliv to má na ty, kdo provádějí porážku, i na ty, kdo jí přihlížejí. Jak to ničí něžnost, s níž bychom měli pohlížet na tyto Boží tvory!

Chování, které projevují mnozí němí tvorové, je velmi blízké inteligenci člověka — je to až tajemství. Zvířata vidí, slyší, milují, bojí se a trpí. Používají své tělo mnohem svědomitěji než lidé. Projevují soucit a něhu ke svým druhům v utrpení. Mnohá zvířata prokazují daleko větší náklonnost k těm, kdo se o ně starají, než jakou projevují někteří lidé. Jsou tak oddána člověku, který o ně pečuje, že toto pouto nelze zlomit bez velkého utrpení.

Jak by se mohl člověk, který má srdce v těle a který někdy choval domácí zvířata, klidně dívat do jejich očí plných důvěry a příchyllosti a přitom je ochotně dávat řezníkovi pod nůž? Jak by mohl s požitkem jíst jejich maso?

Změna stravy

Je chybou se domnívat, že síla svalů závisí na požívání masité stravy. Obejdeme-li se bez ní, uspokojíme lépe potřeby svého těla a zajistíme si lepší zdraví. Obilniny, ovoce, ořechy a zelenina obsahují výživné látky nutné k tvorbě zdravé krve. Masitá strava tyto látky neposkytuje tak dobře a v tak hojné míře. Kdyby používání masa

bylo pro zdraví a sílu tak nezbytné, byla by živočišná strava již od počátku zahrnuta do jídelníčku určeného pro člověka.

Přestaneme-li jíst masité pokrmy, dostaví se často pocit slabosti, pocit nedostatku síly. Mnozí lidé v tom vidí důkaz, že požívání masité stravy je pro zdraví nezbytné. Pravý důvod, proč máme pocit, že nám maso schází, je v tom, že tato strava stimuluje, rozpaluje krev a dráždí nervy. Vzdát se požívání masa je pro mnohé lidi právě tak těžké, jako je alkoholikovi zatěžko vzdát se své skleničky. Změna jim však určitě prospěje.

Zřekneme-li se masité stravy, měly by ji nahradit různé obilniny, ořechy, zelenina a ovoce, které jsou jak výživné, tak chutné. Je to nezbytné zvláště u lidí slabých nebo přetížených nepřetržitou prací. V některých zvláště chudých zemích je maso nejlevnější potravinou. Tam lze změnu provést s většími obtížemi. Lze ji však přesto uskutečnit. Měli bychom vždy dobře zvážit situaci lidí a sílu celoživotního zvyku a měli bychom být opatrní, abychom jinak správné zásady neprosazovali nevhodným způsobem. Nikoho nesmíme nutit, aby změnu provedl náhle. Maso by měla nahradit zdravá a levná strava. Velice mnoho tu záleží na kuchařce. Pečlivá a obratná kuchařka dokáže připravit tak výživná a chutná jídla, že do značné míry nahradí masitou stravu.

[165]

Uposlechneme-li hlas svědomí, zapojíme-li vůli a rozhodneme-li se pro dobrou, zdravou stravu, dojde k rychlému obratu a chuť na maso brzy zmizí.

Není načase, aby všichni měli v úmyslu obejít se bez masité stravy? Jak mohou ti, kdo se snaží stát se čistými, oduševněnými a svatými lidmi, aby se mohli stýkat s nebeskými anděly, nadále jíst něco, co má na člověka tak škodlivý vliv? Jak mohou připravovat o život Boží tvory, aby si mohli pochutnávat na jejich mase? Ať se raději vrátí ke zdravé a chutné stravě, která byla člověku dána na začátku. Ať jsou milosrdní k němým tvorům, které stvořil Bůh a které dal pod naši vládu. Ať tomu učí i své děti.

[166]

25. kapitola — Extrémy ve stravování

Ne všichni, kdo prosazují změny v naší stravě, jsou skutečnými reformátory. U mnoha lidí spočívá reforma v tom, že jen vypustí některá nezdravá jídla. Nerozumějí jasně zdravotním zásadám. Jejich jídelníček obsahuje množství škodlivých jídel a zdaleka se nepodobá vzoru křesťanské střídmosti a umírněnosti.

Jiní ve snaze být příkladem svým bližním upadají do opačného extrému. Někteří si nemohou opatřit nejvhodnější potravu, a místo aby využili potravin, které by nejlépe nahradily tento nedostatek, přijímají ochuzenou stravu. Jejich jídlo pak neobsahuje prvky potřebné k tvorbě dobré krve. Tím trpí jejich zdraví, oslabuje se jejich výkonnost a oni sami se stávají příkladem, který mluví proti takové reformě ve stravování.

Jiní si zase myslí, že když ke zdraví stačí prostá strava, není třeba věnovat velkou péči výběru a přípravě pokrmů. Někteří se omezují na velice chudou stravu, která není dostatečně pestrá a která organizmu nedodává potřebné živiny. Zákonitě pak přicházejí trpké důsledky.

Ti, kteří poznali zásady zdravotní reformy jen povrchně, jsou často velmi nekompromisní nejen v prosazování svých názorů, ale i v jejich praktickém uplatňování ve vlastních rodinách i mezi svými sousedy. Jejich scestné reformy, které se projeví v jejich špatném zdravotním stavu, a jejich úsilí vnutit své názory druhým vyvolávají u lidí nesprávnou představu o reformě stravování a vedou k tomu, že ji pak úplně odmítají.

Lidé, kteří rozumějí zákonům zdraví a řídí se zdravotními zásadami, se vyhýbají oběma extrémům — požívačnosti i přílišnému omezování se v jídle. Nevybírají si stravu jen pro uspokojení chuti, ale pro posílení těla. Usilují o to, aby si zachovali všechny síly v co nejlepším stavu, aby mohli co nejužitečněji sloužit Bohu a lidem. Jejich chuť je pod kontrolou rozumu a svědomí. Odměnou je jim tělesné i duševní zdraví. Nevnučují druhým násilně své názory. Na

jejich příkladu je vidět, že se řídí správnými zásadami. Takoví lidé působí dobrým vlivem na šíření správné věci.

[167]

Při provádění reformy ve stravování musíme uplatnit zdravý selský rozum. Tuto otázku je třeba zevrubně a důkladně prostudovat a nikdo by neměl kritizovat druhé za to, že jejich způsob stravování se do všech podrobností neshoduje s jeho. Je nemožné vymyslet neměnné pravidlo, jemuž by se měli podříditi všichni. Nikdo by si neměl myslet, že může být měřítkem pro ostatní. Všichni nemohou jíst totéž. Potraviny, které chutnají a prospívají jednomu, mohou být pro druhého nechutné nebo mu mohou dokonce škodit. Někdo nemůže mléko ani vidět, jiný si v něm libuje. Někteří lidé nemohou strávit hrách a fazole, pro jiné jsou zase prospěšné. Pro některé lidi jsou výrobky z celozrnné mouky dobrou potravinou, zatímco jiní je nemohou jíst.

Lidé žijící v chudých zemích nebo oblastech, kde je nedostatek ovoce a ořechů, by neměli být nabádáni k tomu, aby ze svého jídelníčku vyškrtli mléko a vejce. Je pravda, že lidé v plné tělesné síle, kteří jsou ovládáni živočišnými vášněmi, by se měli vyhýbat dráždivým pokrmům. Zvláště v rodinách, kde jsou děti vystaveny vlivům smyslných návyků, by se neměla podávat vejce. Avšak u lidí s ochablými krvetvornými orgány by mléko a vejce neměly být zcela vyloučeny z jídelníčku, zvláště nejsou-li k dispozici jiné potraviny, které by tělu dodaly potřebné živiny. Velice pečlivě je ovšem třeba dbát na to, aby mléko pocházelo od zdravých krav a vejce od zdravých slepic, které jsou dobře živeny a řádně ošetřovány. Vejce by měla být připravována tak, aby byla co nejlépe stravitelná.

Reforma ve stravování má být postupná. S rostoucím výskytem onemocnění zvířat se požívání mléka a vajec stává čím dál nebezpečnější. Měli bychom se snažit nahradit mléko a vejce jinými potravinami, které jsou zdravé a levné. Lidem by se všude mělo dostat poučení o tom, jak vařit pokud možno bez mléka a vajec, a přitom jíst zdravě a chutně.

Všeobecně se pokládá za zdraví prospěšné jíst jen dvakrát denně. Za jistých okolností však lidé mohou potřebovat i třetí jídlo. Toto třetí denní jídlo, jestliže ho vůbec podáme, by mělo být velmi lehké a co nejsnáze stravitelné. Nejvhodnější potravinou pro večerní jídlo je nasucho opečený chléb jako topinka s ovocem nebo žitnou kávou.

Někteří lidé trpí ustavičnými obavami, že by jim strava, kterou jedí, třebaže je prostá a zdravá, mohla nějak uškodit. Takovým bych ráda řekla: Nemyslete si, že vám vaše strava způsobí nějakou újmu. Pusťte takové myšlenky z hlavy. Jezte podle svého nejlepšího úsudku. A jestliže jste Pána požádali, aby požehnal jídlo k posílení vašeho těla, věřte, že vaši modlitbu vyslyší, a buďte klidní.

[168] Zdravotní zákon vyžaduje, abychom vyloučili jídla, která dráždí žaludek a ohrožují zdraví. Na druhé straně bychom však neměli zapomínat, že chudá strava způsobuje chudokrevnost. To zapříčiňuje onemocnění, která se léčí nejobtížněji. Důsledkem nedostatečné výživy organismu je porucha trávení a celkové oslabení. Ti, kdo se takto stravují, k tomu nejsou vždy nuceni chudobou. Někteří se k tomu rozhodli z nevědomosti či lenosti nebo proto, aby uskutečnili své mylné představy o zdravotní reformě.

Jestliže zanedbáváme nebo zneužíváme své tělo, takže pak nejsme schopni sloužit, nectíme tím Boha. Jednou z prvních povinností hospodáře je pečovat o tělo tím, že mu poskytuje chutnou a výživnou stravu. Je mnohem lepší spokojit se s levnějším oblečením a nábytkem než skrblit na jídle.

V některých domácnostech se šetří na jídle, aby zbylo na drahé pohoštění pro návštěvy. To není moudré. Hostům by se mělo předkládat mnohem prostší pohoštění. Potřeby rodiny by měly být na prvním místě.

Nemoudré hospodaření a nerozumné zvyky často brání tomu, aby se prokázala pohostinnost tam, kde by se měla projevit a kde by byla prospěšná. Normální nákup potravin pro náš stůl by měl být takový, aby neočekávaný host mohl být uvítán, aniž by to pro hospodyňku znamenalo další zatížení mimořádnými přípravami.

Všichni by měli vědět, co mají jíst a jak si mají jídlo připravit. Nejen ženy, ale i muži by se měli naučit připravovat prosté a zdravé pokrmy. Jejich povinnost je často zavede tam, kde nelze dostat zdravé jídlo. Jestliže umějí vařit, mohou svých znalostí dobře využít.

Uvažujte důkladně o tom, co jíte. Sledujte pozorně vztah mezi příčinou a následkem. Pěstujte sebeovládání. Podříd'te chuť rozumu. Nikdy si nekazte žaludek přejídáním. Na druhé straně si však neodpírejte výživnou, chutnou stravu, která je pro zdraví nezbytná.

Úzkoprsé názory některých zdravotních rádoby reformátorů velice uškodily zdravotní osvětě. Odborníci na výživu by měli mít na paměti, že reforma ve stravování bude do značné míry posuzována podle toho, jak se projevuje na jejich vlastním stole. Neměli by proto jednat tak, aby svým počínáním vzbuzovali nedůvěru, ale měli by správné zásady dodržovat tak příkladně, aby to bylo nejlepším doporučením pro druhé. Je mnoho lidí, kteří jsou proti každému seberozumnějšímu reformnímu hnutí, jestliže nějak omezuje jejich chuť. Nechávací se vést chutí, místo aby se řídili rozumem nebo zákony zdraví. Takoví lidé pokládají všechny, kdo opustili vyšlapanou cestu zvyku a prosazují reformu, za extremisty, a to bez ohledu na to, jak prospěšný je jejich způsob života. Aby takoví lidé neměli důvod ke kritice, neměli by se reformátoři snažit ukazovat, jak se od ostatních liší, nýbrž měli by se jim co nejvíce přiblížit, aniž ustoupí od svých zásad.

Zacházejí-li lidé, kteří hájí reformu ve výživě, do extrémů, není divu, že mnozí z těch, kdo je pokládají za představitele zdravotních zásad, odmítají nápravu vůbec. Takové extrémy často natropí v krátké době více zla, než se dá napravit celoživotním důsledným prováděním reformy. [169]

Zdravotní reforma vychází z principů, které jsou propracované a mají dalekosáhlý vliv. Neměli bychom ji snižovat úzkoprsými názory a praktikami. Na druhé straně bychom však neměli trpět útoky proti ní nebo její zesměšňování. Neměli bychom nikdy schvalovat snahu některých lidí ovlivnit druhé, aby se odvrátili od správných zásad nebo je nebrali vážně. Ti, kdo se řídí principy, zůstanou pevní a budou s rozhodností stát na správném stanovisku. Budou však v celém svém jednání s bližními projevovat tolerantního laskavého křesťanského ducha a pravou umírněnost. [170]

26. kapitola — Povzbuzující prostředky a narkotika

Pod pojem povzbuzující a omamné prostředky zařazujeme velké množství látek, které se sice používají jako potrava nebo nápoj, avšak dráždí žaludek, otravují krev a vzrušují nervy. Jejich požívání je bezesporu škodlivé. Lidé vyhledávají vzrušení, které jim takovéto látky poskytují, protože jejich požití přináší na určitou dobu příjemné pocity. Avšak vždy přicházejí důsledky. Užívání nepřírodných povzbuzujících prostředků vede vždy k nestřídmosti, což zapříčiňuje tělesnou degeneraci a rozklad.

Koření

V dnešní uspěchané době platí, že čím prostší strava, tím lepší. Koření je ve své podstatě škodlivé. Hořčice, pepř, různá pikantní koření, octové a silně nasolené nálevy a jiné podobné věci dráždí žaludek a způsobují, že krev zvyšuje teplotu a znečišťuje se. Často bývá zobrazován zanícený žaludek alkoholika jako ilustrace toho, k čemu vede pití alkoholických nápojů. Podobné zanícení vyvolává požívání velmi dráždivého koření. Prostá strava pak záhy nedokáže uspokojit chuť. Organizmus pocítuje nedostatek a neodolatelnou touhu po něčem ještě dráždivějším.

Čaj a káva

Čaj* působí jako povzbuzující prostředek a do určité míry vyvolává intoxikaci. Podobný účinek má káva a mnohé další oblíbené nápoje. Nejprve přinese osvěžení. Jsou podrážděny nervy žaludku a ty toto podráždění přenášejí do mozku. Mozek vzápětí vydá pokyn k zvýšení činnosti srdce a celého organismu. Únava mizí a zdá se, že přibývá síla. Zbystří se pozornost a oživí se obrazotvornost.

[171]

*Nemyslí se zde bylinkové čaje, ale čaje, které obsahují různé škodlivé látky, jako např. kofein nebo tein. Týká se to čaje ruského, čínského apod. - Poznámka překladatele

Pro tyto účinky se mnozí lidé domnívají, že čaj nebo káva jim dělají velmi dobře. To je však omyl. Čaj ani káva nedodávají organismu žádnou výživu. Jejich účinek se projeví ještě dříve, než dojde k jejich strávení a vstřebání. Co se jeví jako posílení, je ve skutečnosti pouze nervovým podrážděním. Když pomine vliv dráždidla, zmizí i nepřirozená síla. Výsledkem je odpovídající stupeň malátnosti a slabosti.

Trvalé užívání těchto látek, které dráždí nervy, má za následek bolesti hlavy, nespavost, bušení srdce, poruchy trávení, třesení rukou a mnohé další neblahé jevy, neboť tyto látky ničí životní síly. Unavené nervy nepotřebují dráždidla a přepínání, ale klid a odpočinek. Příroda potřebuje čas, aby znovu obnovila vyčerpané síly. Jsou-li její síly podněcovány užíváním povzbuzujících prostředků, dá se sice po určitou dobu dosáhnout většího výkonu, ale stálým užíváním těchto prostředků se organismus oslabuje a pak je čím dál obtížnější mobilizovat síly k žádoucímu výkonu. Je stále těžší odolat potřebě povzbuzujících prostředků, až je vůle přemožena a zdá se, že nad touto nepřirozenou touhou nelze zvítězit. Tělo vyžaduje stále silnější a silnější povzbuzující prostředky, až vyčerpaný organismus vypoví poslušnost.

Zlovyk kouření

Tabák je pomalu působící, zákeřný a velice zhoubný jed. Ať je užíván v jakékoli podobě, vždy se nepříznivě projeví na tělesné soustavě. Je tím nebezpečnější, že jeho účinky jsou pomalé a zpočátku sotva patrné. Dráždí a posléze ochromuje nervy. Oslabuje a zatemňuje rozum. Často má na nervy silnější účinek než opojný nápoj. Je totiž zákeřnější a organismus se těžko zbavuje jeho stop. Užívání tabáku vyvolává touhu po opojném nápoji a v mnoha případech spolupůsobí při vytváření návyku na pití alkoholických nápojů.

Kouření je nevhodné a nákladné. Znečišťuje a zneuctuje kuřáka a je nepříjemné pro ostatní. Na lidi oddané tomuto zlovyku narazíte všude. Sotva se vám podaří projít zástupem lidí, aniž byste nebyli nuceni vdechovat jedovatý cigaretový kouř. Je nepříjemné a nezdravé zdržovat se v železničním voze nebo v místnosti, kde je ovzduší prosyceno výpary z alkoholu a tabáku. Když už si lidé

nedají říci a otravují těmito jedy sami sebe, je to jejich škoda. Ale jakým právem kazí vzduch, který musí dýchat druzí?

[172] Dětem a mladým lidem kouření nesmírně škodí. Nezdravé zvyky minulých generací neblaze postihují dnešní mladou generaci. Duševní zaostalost, snížení tělesné výkonnosti, slabé nervy a nepřirozené chutě se přenášejí jako odkaz z rodičů na děti. Zlozvyky, v nichž děti pokračují, narůstají a přinášejí trvalé zlé následky. Tomu je nutno ve značné míře přičíst zhoršování tělesného, duševního a mravního stavu, které vzbuzuje takové obavy.

Chlapci začínají kouřit již ve velmi útlém věku. Zlozvyk kouření osvojený v době, kdy tělo a mysl jsou zvláště vnímavé k jeho účinkům, подрývá tělesnou sílu, oslabuje tělo, otupuje mysl a kazí morálku.

Jak je však možné učit děti a mládež, že kouření je špatné, když jim rodiče, učitelé a duchovní dávají špatný příklad? A tak můžete vidět už malé kluky, jak kouří cigarety. Když jim kvůli tomu domlouváte, říkají: „Můj tatínek taky kouří.“ Poukazují na duchovní a vedoucí nedělní školy a říkají: „Oni také kouří. Jak mi to může uškodit, když to dělají i oni?“ Mnozí stoupenci protialkoholického hnutí jsou sami závislí na tabáku. Jaký vliv mohou mít takoví lidé v boji proti nestřídmosti?

Vyzývám ty, kdo tvrdí, že věří Božímu slovu a poslouchají ho: Můžete jako křesťané holdovat zlozvyku, který ochromuje vaše rozumové síly a připravuje vás o schopnost správně chápat věčné skutečnosti? Smíte denně olupovat Boha o službu, která mu náleží? Můžete okrádat své bližní o pomoc, kterou byste jim mohli poskytnout? Můžete je ochuzovat o svůj dobrý příklad?

Zvážili jste odpovědnost, kterou máte před lidmi jako Boží správcové? Kolik peněz vydáváte za kouření? Spočítejte si, kolik jste už ve svém životě takto utratili. Jakou částku jste spotřebovali na uspokojování tohoto svého škodlivého návyku v porovnání s tím, co jste dali na dobročinné účely a na akce, při nichž se lidé seznamují s radostným poselstvím o záchraně v Ježíši Kristu? Tabák nikdo nepotřebuje. Spousta lidí však strádá nedostatkem prostředků, které byly kouřením víc než promarněny. Nezneužíváte tím Boží dary? Neproviňujete se tím, že okrádáte Boha a své bližní? „Či snad nevíte, že... nepatříte sami sobě? Bylo za vás zapláceno výkupné. Proto svým tělem oslavujte Boha.“ **1. Korinským 6,19.20.**

Alkohol

„Vino je posměvač, opojný nápoj je křikloun,
kdo při nich blouzní, ten moudrý není.“

Příslaví 20,1.

„Komu zbude
  ‘Ach‘ a komu ‘Běda‘ ?
Komu sváry? Komu plané řeči?
  Komu zbytečné modřiny?
Komu zkalený zrak?
  Těm, kdo se zdržují u vína,
kdo chodí okoušet
  kořeněný nápoj.
Nehled’ na víno, jak se rdí,
  jak jiskří v poháru.
Vklouzne hladce
  a nakonec uštkne jako had
a štípne jako zmiije.“

Příslaví 23,29-32.

Lidská ruka nikdy nenačrtla sugestivnější obraz ponížení a otroctví člověka, který se stal obětí opojného nápoje. Je zotročen a pokoren. I když si uvědomí svou bídu, nemá sílu vymanit se z pasti. „Vyhledá to zas a zase.“ **Příslaví 23,35.**

[173]

Neblahé následky opojných nápojů na alkoholika není třeba dokazovat. Všude je možno spatřit otupělé trosky s kalným zrakem — lidi, za něž zemřel Kristus a nad nimiž pláčou andělé. Jsou skvrnou naší vychvalované civilizace. Jsou hanbou, kletbou a nebezpečím každé země.

Kdo může vylíčit bídu, ubohost a zoufalství, které se skrývají v rodině alkoholika? Představte si dobře vychovanou, citlivou, kultivovanou a jemnou ženu, která je spojena manželským svazkem s člověkem, kterého pití mění v opilce nebo výtržníka. Představte si děti oloupené o teplo a bezpečí domova, o výchovu a vzdělání, děti, které žijí v hrůze před tím, na něhož by měly být hrdé a jenž by měl být jejich záštitou. Tyto děti jsou vrženy do světa, v němž

nesou znamení hanby a často i dědičné zatížení způsobené opilcovou závislostí.

Pomyslete na strašné katastrofy, k nimž každodenně dochází vinou alkoholu. Zaměstnanec na dráze zapomene obsloužit semafor nebo správně nepochopí daný signál. Přijede vlak, dojde ke srážce a mnoho lidí přijde o život. Nebo se potopí loď a cestující i posádka najdou hrob ve vlnách. Při vyšetřování vyjde najevo, že člověk, který je za to zodpovědný, byl pod vlivem alkoholu. Kolik alkoholu si člověk může dopřát, aby přitom mohl být bezpečně zodpovědný za životy lidí? Můžeme mu důvěřovat jedině tehdy, jestliže se alkoholického nápoje vůbec nenapije.

Nápoje s nižším obsahem alkoholu

Lidé, kteří zdělili náklonnost k nepřírozeným povzbuzujícím prostředkům, by neměli mít v dohledu ani na dosah víno, pivo nebo kvašený jablečný mošt. Tím jsou totiž neustále vystavováni pokušení. Sladký jablečný mošt pokládají mnozí za neškodný a bez rozpaků ho nakupují. Jestliže však šťáva nebyla pečlivě připravena, zůstane sladká jen krátkou dobu. Pak začne kvasit. Ostrá chuť, kterou poté získá, ji činí pro mnohé lidi ještě přitažlivější a konzument nerad přizná, že se z moštu stal alkoholický, zkvašený nápoj.

Zdraví ohrožuje dokonce i používání sladkého jablečného moštu, jak je obvykle vyráběn. Kdyby lidé mohli vidět to, co v moštu, který kupují, odhaluje mikroskop, málokdo by ho chtěl pít. Výrobci jablečného moštu, určeného pro trh, často dostatečně nedbají na kvalitu použitého ovoce a lisují šťávu z červivých a nahnilých jablek. Lidé, které by ani nenapadlo použít nějakým způsobem špatná, shnilá jablka, pijí s požitkem mošt vyrobený z takových jablek. Mikroskop však ukazuje, že ani čerstvě vylisovaný se tento příjemný nápoj naprosto nehodí k pití.*

[174] Člověk se opije právě tak vínem, pivem a zkvašeným jablečným moštem jako silnějšími alkoholickými nápoji. Pítí těchto slabších

*V roce 1905, kdy byla tato kniha napsána, se jablečný mošt obvykle vyráběl způsobem, jak zde autorka popisuje. V místech, kde není kontrolována kvalita potravin, se možná i dnes jablečný mošt vyrábí takovým způsobem. Kde je však jablečný mošt vyráběn hygienicky, z dobrého, zdravého ovoce, není proti jeho užívání samozřejmě námitek — Poznámka překladatele.

nápojů probouzí chuť na nápoje silnější, a tak se vytváří návyk na alkohol. Mírné pití je školou, v níž se člověk vychovává pro dráhu alkoholika. Působení těchto slabých alkoholických nápojů je tak zákeřné, že jejich konzument vstoupí na cestu notorického alkoholizmu dříve, než si toto nebezpečí uvědomí.

Někteří lidé, kteří nikdy nebyli považováni za skutečné opilce, jsou stále pod vlivem slabých alkoholických nápojů. Jsou jako v horečce, nestálí v myšlení, nevyrovnaní. Domnívají se, že si sami sebou mohou být jisti, a tak v tom pokračují, až prolomí všechny zábrany a obětují všechny zásady. Jsou podkopána i ta nejsilnější předsevzetí a ani nejvážněji míněné úmysly nejsou schopny udržet zkaženou chuť pod kontrolou rozumu.

Bible nikde neschvaluje pití opojného vína. Víno, které Kristus udělal z vody na svatební hostině v Káně, byla přírodní šťáva z hroznů. To je ono „mladé víno, ... nalezené v hroznu“, o němž Písmo říká: „Nemař jej, je v něm požehnání.“ **Izajáš 65,8.**

Byl to vlastně Kristus, kdo ve Starém zákoně varoval Izrael: „Vino je posměvač, opojný nápoj je křikloun; kdo se v něm kochá, ten moudrý není.“ **Příslaví 20,1.** On sám neopatřil žádný takový nápoj. Satan svádí lidi k požitkářství, které zatemní rozum a otupí duchovní vnímavost. Kristus nás však učí, abychom ovládali své žádosti. Nikdy lidem nepředkládal něco, co by jim mohlo být pokušením. Celý jeho život byl příkladem sebezapření. Aby zlomil moc chuti, podstoupil ve čtyřicetidenním půstu na poušti nejtěžší zkoušku, v jaké kdy lidé mohli obstát. Byl to Kristus, kdo přikázal, aby Jan Křtitel nepil víno ani opojný nápoj. Byl to on, kdo nařídil podobnou zdrženlivost Manóachově ženě. Kristus nejednal v rozporu se svým vlastním učením. Nekvašené víno, které předložil svatebním hostům, byl zdravý a osvěžující nápoj. To je víno, které Spasitel a jeho učedníci pili při poslední večeři. To je víno, které se má vždy užívat při večeři Páně jako symbol Spasitelovy krve. Tento posvátný obřad má člověka občerstvit a dát mu život. Nemá s ním být spojeno nic, co by mohlo posloužit ke zlému.

Jak se mohou křesťané ve světle toho, co učí Písmo, co pozorujeme v přírodě a co nám říká i rozum o vlivu opojných nápojů, zabývat pěstováním chmele pro vaření piva nebo výrobou vína či kvašeného jablečného moštu pro trh? Jestliže milují svého bližního

[175] jako sebe sama, jak mohou napomáhat tomu, aby se mu do cesty nastavila past?

Odpovědnost rodičů

Nestřídmost začíná často v rodině. Pojídáním bohaté nezdravé stravy se zažívací orgány oslabují a vytváří se chuť na stále dráždivější pokrmy. Tak se chuť vychovává k tomu, aby neustále toužila po něčem silnějším. Touha po dráždidlech je pak stále častější a je stále nesnadnější jí odolat. Organismus je více či méně přiotráven a čím je slabší, tím větší je touha po těchto věcech. Jeden krok chybným směrem připravuje cestu pro další. Mnozí lidé, kteří by se nikdy neprovinili tím, že by na svůj stůl postavili víno nebo nějaký jiný alkoholický nápoj, zařazují do svého jídelníčku pokrmy, které vyvolávají takovou touhu po opojném nápoji, že jí lze jen těžko odolat. Zlozvyky v jídle a pití ničí zdraví a připravují cestu k návyku na alkohol.

Kdyby mohly být mladým lidem, kteří utvářejí a přetvářejí společnost, vštípeny správné zásady střídmosti, nebylo by zakrátko třeba bojovat za střídmost. Ať rodiče zahájí boj proti nestřídmosti ve svých vlastních rodinách. Ať učí své děti od nejútlejšího mládí zachovávat principy střídmosti. Pak mohou doufat v úspěch.

Maminky mají za úkol pomáhat svým dětem vytvářet si správné návyky a přirozenou chuť. Vychovávejte chuť. Učte děti oškřivět si povzbuzující prostředky. Rozvíjejte v nich mravní sílu k odolávání zlu, které je obklopuje. Veďte je k tomu, aby se nedaly ovlivnit druhými, aby se nepoddávaly špatným vlivům, ale aby samy ovlivňovaly druhé k dobrému.

Osobní odpovědnost

Na potlačení nestřídmosti se vynakládá velké úsilí. Avšak mnoho úsilí nesměruje ke skutečnému jádru problému. Stoupenci protialkoholického hnutí by si měli být vědomi špatných následků, které vyplývají z požívání nezdravé stravy, koření, čaje a kávy. Přejeme všem zastáncům abstinence mnoho úspěchů. Vyzýváme je však, aby se hlouběji zamysleli nad příčinami zla, proti němuž bojují, a aby byli v provádění reformy důslední.

Lidem je nutno připomínat, že správná rovnováha mentálních a mravních sil závisí ve velké míře na správném stavu tělesných orgánů. Veškerá narkotika a nepřirozené povzbuzující prostředky, které oslabují a ničí fyzické síly, vedou také ke snížení intelektuální a mravní úrovně. Nestřídmost je příčinou mravní zkaženosti světa. Uspokojováním zvrácené chuti ztrácí člověk sílu odolávat pokušení.

Zastánci střídmosti mají před sebou úkol vzdělat lidi v těchto zásadách. Učte je, že užíváním povzbuzujících prostředků, které vybičovávají vyčerpaný organismus k nepřirozené, křečovitě činnosti, je ohroženo zdraví, charakter a dokonce i život.

Pokud jde o čaj, kávu, tabák a alkoholické nápoje, jediným bezpečným počínáním je nedotýkat se jich, neochutnávat je a nepřicházet s nimi do styku. Čaj, káva a jiné stimuluující nápoje působí podobnou závislost jako alkoholické nápoje a tabák. Vzdát se jich je někdy právě tak těžké, jako je pro alkoholika obtížné zanechat pití. Ti, kdo se pokoušejí vzdát se těchto povzbuzujících prostředků, budou po nějakou dobu pociťovat slabost a budou bez nich strádat. Ale když vytrvají a zvítězí nad nutkáním, přestanou pociťovat, že jim to schází. Budou zřejmě potřebovat nějaký čas na to, aby se jejich organismus zotavil ze škod, které utrpěl. Dejte mu však příležitost a tělo se opět sebere a bude konat své dílo účinně a dobře.

[176]

[177]

27. kapitola — Obchodování s alkoholickými nápoji

„Běda, kdo staví svůj dům nespravedlností a své pokojíky... bezprávím... Kdo říká: ‚Vystavím si rozměrný dům s prostornými pokojíky... , prorazím si v něm okna, obložím jej cedrem a natru rudkou.‘ Zda proto budeš králem, když se budeš naparovat v cedroví?... Tvé oči a tvé srdce nezajímá nic než vlastní zisk, prolévání nevinné krve, páchání útisku a křivd.“ **Jeremjáš 22,13-17.**

Činnost obchodníka s alkoholickými nápoji

Takto Bible líčí dílo výrobců a prodavačů alkoholických nápojů. Jejich činnost je vlastně loupeží. Za peníze, které přijímají, neposkytují rovnocennou protihodnotu. Každá koruna, kterou přidají ke svým ziskům, přináší neštěstí tomu, kdo ji utratil.

Bůh štědře udělil lidem svá požehnání. Jak málo by toho svět věděl o chudobě a nouzi, kdyby byly Boží dary užívány moudře! Lidská bezbožnost však mění Boží požehnání v neštěstí. Touha po zisku a neodolatelná chuť způsobují, že některé plodiny a ovoce dané k naší obživě jsou proměňovány v jedy, které přinášejí bídu a zkázu.

Každý rok jsou zkonsumovány miliony a miliony litrů alkoholických nápojů. Za miliony a miliony korun se nakupuje bída, chudoba, nemoci, ponížení, zotročení, zločin a smrt. V zájmu svého zisku prodává obchodník s alkoholickými nápoji svým obětem to, co kazí a ničí mysl i tělo. Přivádí rodinu alkoholika do bídy a neštěstí.

Ani smrtí alkoholika nekončí vydírání obchodníka s lihovinami. Olupuje vdovu a dohání děti k žebrání. Neváhá obrát strádající rodinu o nejnutnější životní potřeby, jen aby dostal zaplacenou za pití, které dodal manželovi a otci. Pláč trpících dětí a slzy zoufalé matky ho dokážou leda popudit. Co je mu po tom, že tato ožebračená rodina hladoví? Co je mu po tom, že jsou dohnáni k zoufalství a propadají zkáze? Bohatne z žebráckého výdělků těch, které přivádí do záhuby.

[178]

Nevěstince, noční bary, soudní síně, věznice, útulky pro bezdomovce, psychiatrické léčebny a nemocnice jsou plné proto, že se o to do značné míry přičinil obchodník s alkoholickými nápoji. Stejně jako tajuplný Babylon z Apokalypsy zotročuje lidi. Za obchodníkem s lihovinami stojí ďábel, který chce zničit člověka. Používá každé lsti, která se dá vymyslet, aby dostal lidi pod svou moc. Jeho síť jsou nastraženy všude — ve městech i na venkově, ve vlacích, na lodích, v obchodech, v zábavních podnicích, v nemocnicích a dokonce i při vysluhování Večeře Páně v církvích. Nezapomíná na nic, co by mohlo vzbudit nebo posílit touhu po alkoholických nápojích. Téměř na každém rohu stojí hospoda, která zářícími světly, pohostinstvím a dobrou náladou zve dovnitř pracujícího člověka, bohatého zahaleče i naivní mladé lidi.

V různých soukromých restauracích a exkluzivních zábavních podnicích popíjejí dámy oblíbené nápoje s lákavým názvem, které jsou však ve skutečnosti opojné. Nemocným a vyčerpaným lidem se velice doporučují žaludeční kapky, které obsahují hodně alkoholu.

Alkohol se přidává také do bonbonů, aby se vzbudila chuť na něj už v malých dětech. Takové bonbony se prodávají v obchodech. Nabídkou těchto sladkostí láká obchodník s alkoholickými nápoji děti do svých podniků.

Den za dnem, měsíc za měsícem, rok za rokem toto dílo pokračuje. Otcové, manželé a bratři, opora, naděje a pýcha národa, nepřestávají vcházet do míst, odkud se vracejí zubožení a zničení.

Ještě strašnější však je, že toto neštěstí zasahuje samo srdce rodiny. Stále více žen podléhá návyku na alkohol. V mnoha domácnostech jsou malé děti, a to i nevinná, bezmocná nemluvnata, každodenně ohrožována nedbalostí, týráním a nemravností opilých matek. Synové a dcery vyrůstají ve stínu tohoto hrozného zla. Mají jiné vyhlídky do budoucna, než že klesnou ještě hlouběji než jejich rodiče?

Z takzvaných křesťanských zemí se kletba alkoholu dostává do krajín pohanských. Ubozí, nevědomí lidé se učí pít lihoviny. I mezi „pohany“ se najdou inteligentní lidé, kteří v alkoholu vidí smrtelný jed a protestují proti jeho zavádění. Marně se však snaží chránit své země před jeho ničivými účinky. Civilizované národy vnucují „pohanským“ národům tabák, lihoviny a opium. Neovládané vášně povzbuzené pitím morálně rozkládají primitivního člověka ještě

více, než tomu bylo předtím. Je téměř beznadějně vysílat do těchto zemí misionáře.

[179] Stykem s národy, které je měly seznámit s Bohem, jsou pohané sváděni k neřestem, které jsou příčinou zkázy celých kmenů a ras. A proto jsou na některých místech země obyvatelé civilizovaných národů tak nenáviděni.

Odpovědnost církve

Obchod s alkoholickými nápoji je světovou „velmocí“. Má na své straně spojenou sílu peněz, návyku a chuti. Jeho moc je pociťována i v církvích. Lidé, kteří přímo nebo nepřímo vydělávají na obchodu s lihovinami, jsou řádnými členy církví. Mnozí z nich štědře dávají na dobročinné účely. Jejich příspěvky pomáhají církvím podnikat akce a zaměstnávat kazatele. Omlouvají se tím, že poukazují na moc peněz. Církev, které přijímají takové členy, fakticky podporují obchod s alkoholickými nápoji. Kazatel pak často nemá dost odvahy pevně se postavit za pravdu. Neukáže členům svého sboru, co Bůh řekl o činnosti obchodníka s alkoholickými nápoji. Kdyby mluvil otevřeně, pohoršil by tím členy sboru a ztratil by svou popularitu a plat.

Avšak nad soudem církve je soud Boží. Ten, který řekl prvnímu vrahovi: „Prolitá krev tvého bratra křičí ke mně ze země“ (1. Mojžíšova 4,10), nepřijme pro sebe dary člověka, který se zabývá obchodem s alkoholickými nápoji. Vzplane hněvem proti těm, kdo se pokoušejí přikrýt svou vinu pláštěm štědrosti. Jejich peníze jsou potřísněny krví. Lpí na nich kletba.

„K čemu je mi množství vašich obětních hodů,
praví Hospodin. . .
Že se mi chodíte ukazovat!
Kdo po vás chce, abyste šlapali má nádvoří?
Nepřinášejte už šalebné
obětní dary. . .
Když rozprostíráte své dlaně,
zakrývám si před vámi oči.

At' se modlíte sebevíc, neslyším.
Vaše ruce jsou celé od krve.“

Izajáš 1,11-15.

Alkoholik je schopen dělat lepší věci. Byly mu svěřeny schopnosti, jimiž má uctívat Boha a být požehnáním pro svět. Jeho bližní však na něj nastražili past a zbohatli na úkor jeho ponížení. Sami si žijí v přepychu, zatímco tyto jejich ubohé oběti, které okradli, žijí v bídě a zkáze. Bůh však požene k odpovědnosti každého, kdo přispěl k záhubě alkoholika. Vládce nebes má na zřeteli prvotní příčinu i konečný důsledek opilství. Ten, který pečuje o vrabce a odívá polní trávu, nenechá bez povšimnutí ty, kdo byli stvořeni k jeho obrazu a vykoupeni jeho krví. Vyslyší jejich volání. Bůh zaznamenává všechnu špatnost, která vede ke zločinu a bídě.

Svět a církve mohou uznávat člověka, který získává majetek za cenu ponížení druhých lidí. Mohou se usmívat na toho, kdo svádí lidi krok za krokem na cestu hanby a ponížení. Avšak Bůh to všechno zaznamenává a spravedlivě soudí. Člověka, který prodává alkoholické nápoje, svět možná označuje za dobrého obchodníka. Pán však říká: „Běda mu.“ Bude obviněn z toho, že obchodováním s lihovinami vnesl do světa beznaděj, bídu a utrpení. Bude se muset odpovídat za chudobu a zoufalství matek a dětí, které měly nouzi o jídlo, šaty a přístřeší a které přišly o radost a naději. Bude se muset zodpovídat za lidi, kteří jeho přičiněním umírají nesmíření s Bohem. I ti, kdo podporují obchodníka s alkoholickými nápoji v jeho činnosti, mají podíl na jeho vině. Jim Bůh říká: „Vaše ruce jsou celé od krve.“

[180]

Licenční zákony

Mnozí obhajují udělování licencí k obchodování s lihovinami jako snahu omezit zlo alkoholizmu. Povolováním koncesí se však obchod s alkoholickými nápoji dostává pod ochranu zákona. Vláda tím schvaluje jeho existenci, a tak podporuje zlo, které chce podle svého tvrzení omezit. Pod ochranou licenčních zákonů se po celé zemi budují pivovary, lihovary a vinařské závody a obchodníci s alkoholickými nápoji nabízejí své zboží až u našich dveří.

Často se zakazuje prodávat alkoholické nápoje člověku, který je opilý nebo o němž je známo, že je notorický alkoholik. Z mladých lidí se však neustále vychovávají alkoholici. Na vzbuzení chuti na alkohol u mladých lidí závisí sama existence tohoto obchodu. Mladí lidé jsou krok za krokem vedeni k tomu, aby v nich zakorenili návyk na alkohol a aby se u nich probudila touha, která žádá ukojení za každou cenu. Méně škodlivé by bylo poskytovat alkohol notorickému alkoholikovi, o jehož záhubě je ve většině případů již rozhodnuto, než připustit, aby byla do zkázy způsobené tímto hrozným zlozvykem lákána naše mládež.

Udělováním licencí k obchodování s lihovinami jsou opilci, kteří se snaží o nápravu, stále uváděni do pokušení. Zakládají se protialkoholické léčebny, které mohou pomoci obětem nestřídmosti překonat jejich návyk. To je ušlechtilé dílo. Pokud však bude obchod s alkoholickými nápoji schválen zákonem, budou mít notoričtí alkoholici jen malý prospěch z protialkoholického léčení. Nemohou totiž zůstat v léčebně navždy. Budou muset znovu zaujmout své místo ve společnosti. Touha po alkoholickém nápoji je jen potlačena, nikoliv zcela vyhlazena. Proto když přijde pokušení — a to číhá na každém kroku —, velice často propadnou znovu zhoubnému návyku.

Člověk, který chová nějaké nebezpečné zvíře, zná jeho vlastnosti, a přitom na něj nedohlédne, je podle zákonů země odpovědný za škody, které zvíře může způsobit. V zákonech, které byly dány Izraeli, Hospodin nařídil, že když zvíře, o němž se ví, že je nebezpečné, způsobí smrt člověka, musí jeho majitel za svou nedbalost nebo zlý úmysl zaplatit svým životem. Podle téže zásady by měla být vláda, která uděluje licence na prodej lihovin, odpovědna za důsledky pití alkoholických nápojů. A je-li zločinem hodným smrti dát volnost divokému zvířeti, oč větším zločinem je schvalování obchodu s lihovinami!

[181]

Licence jsou udělovány proto, že přinášejí zisk státní pokladně. Jaký však je to zisk v porovnání s nesmírnými výdaji, které stojí státní pokladnu zločinci, duševně nemocní a žebráci, kteří jsou důsledkem obchodu s lihovinami! Člověk spáchá pod vlivem alkoholu nějaký zločin. Je předveden před soud. A ti, kdo uzákonili obchod s lihovinami, jsou nuceni se zabývat dopadem svého vlastního díla. Schválili prodej nápojů, které udělají z duševně zdravého člověka zločince. A pak musí poslat takového člověka do vězení nebo na

šibenici, zatímco jeho žena a děti zůstanou často bez prostředků, na obtíž společnosti, v níž žijí.

Vezmeme-li v úvahu jen finanční stránku otázky, je velkou pošetilostí dovolovat takový obchod. Jaký příjem však může vyvážit ztrátu rozumových schopností člověka, znetvoření Božího obrazu v něm a škody na dětech, které byly vehnány do bídy a ponížení a které jsou odsouzeny k tomu, aby na své děti přenášely špatné sklony svých otců-alkoholiků?

Zákaz výroby, prodeje a dovozu alkoholických nápojů

Člověk, který si vytvořil návyk na pití alkoholických nápojů, je v zoufalé situaci. Činnost jeho mozku je ochromena a vůle oslabena. Vlastní silou nemůže ovládnout svou závislost. Nelze ho logickými argumenty přimět nebo přesvědčit, aby si něco odepřel. Notorický alkoholik, který se rozhodl zanechat pití, je znovu a znovu sváděn k tomu, aby se chopil své skleničky. S první kapkou opojného nápoje je zapomenuto každé správné rozhodnutí a potlačen každý zbytek vůle. Jeden doušek alkoholického nápoje stačí, aby člověk přestal uvažovat o následcích. Už nemyslí na ženu, která čeká doma se zlomeným srdcem. Zhýralý otec se už nestará o to, že jeho děti jsou hladové a nahé. Legalizováním obchodu s alkoholickými nápoji zákon schvaluje tento pád člověka a odmítá zastavit obchodování, které plní svět zlem.

Musí to tak zůstat navždy? Budou muset lidé stále bojovat za vítězství v prostředí, kde jsou před nimi dokořán otevřeny dveře pokušení? Musí kletba alkoholizmu navždy lpět jako mor na civilizovaném světě? Musí každoročně ničit jako nenasytný oheň tisíce a tisíce šťastných rodin? Když ztroskotá loď v dohledu břehu, lidé nepřihlížejí nečinně. Riskují své životy ve snaze zachránit muže a ženy před hrobem ve vlnách. Čím více bychom se měli snažit zachránit je před osudem alkoholika!

Činnost obchodníka s alkoholickými nápoji neohrožuje jen alkoholika a jeho rodinu. Hlavním zlem, které tento obchod uvaluje na lidskou společnost, není ani daňové břemeno. Všichni jsme navzájem spleteni do pavučiny lidství. Zlo, které zachvátí jednu část velké lidské rodiny, ohrožuje všechny.

Mnozí lidé, kteří z touhy po zisku nebo z pohodlnosti nechtěli mít nic společného s omezením obchodu s alkoholickými nápoji, příliš pozdě zjistili, že tento obchod se týká i jich. Viděli přicházet své děti domů opilé a zničené. Nezákonnost vyústí uje ve výtržnosti. Je ohrožen majetek. Život přestává být bezpečný. Množí se neštěstí na moři i na zemi. Nemoci, které mají svůj původ v ubohých, špinavých chudinských čtvrtích, se šíří do přepychových domů. Neřestmi, kterým propadly děti opilců a zločinců, se infikují synové a dcery z dobrých a vzdělaných rodin.

Není člověka, jehož zájmy by obchod s alkoholickými nápoji neohrožoval. Není člověka, který by se v zájmu své vlastní bezpečnosti neměl zasadit o jeho zlikvidování.

Ze všech úřadů, které mají co dělat se světskými záležitostmi, by především zákonodárné sbory a soudy měly být prosty kletby alkoholizmu. Guvernéři, senátoři, poslanci a soudci, muži, kteří vydávají zákony země a dohlížíjí na ně, muži, kteří mají ve svých rukou životy, dobrou pověst a majetky svých bližních, by měli být naprostými abstinenty. Jen tak mohou mít jasnou mysl a mohou rozeznat, co je správné a co je špatné. Jen tak mohou být pevní v zásadách, moudří při vykonávání spravedlnosti a laskaví. Jak je tomu však ve skutečnosti? Mnoho z těchto mužů má mysl zatemněnou alkoholem a jejich smysl pro dobro a zlo je opojným nápojem zmaten. Bylo vydáno mnoho nesprávných zákonů. Mnoho nevinných lidí bylo odsouzeno k smrti pro nespravedlnost podnapilých zákonodárců, svědků, porotců, advokátů a dokonce i soudců. Mnoho je „zdatných v pití vína“, „mužů udatných v míchání opojných nápojů“, „těch, kdo za úplatek ospravedlňují svévolníka a spravedlivým upírají spravedlnost“. O takových Bůh říká:

„Běda (jim). . .
    Jako jazyky ohně
stravují strniště
    a suchá tráva mizí
v plamenech,
    tak ztrouchniví
jejich kořen
    a jejich květ odlétne
jako prach,

nebot' odvrhli zákon
Hospodina zástupů
a řečí Svatého,
Boha Izraele, pohrdli.“

Izajáš
5,22-24.

Boží čest, stabilita národa a blaho obyvatel, rodin a jednotlivců vyžadují, aby bylo lidem zřetelně představeno a objasněno zlo alkoholizmu. Brzy uvidíme následky tohoto hrozného zla, které nyní ještě není vidět. Kdo vyvine rozhodné úsilí, aby bylo zastaveno toto dílo zkázy? Zatím tento zápas sotva začal. Vytvořme jednotnou frontu k zastavení prodeje alkoholických nápojů, které z lidí dělají výtržníky. Objasňujme nebezpečí, které pochází z obchodu s lihovinami. Tak se vytvoří veřejné mínění, které bude požadovat jeho zákaz. Dejme lidem propadlým alkoholu příležitost, aby se [183] vymanili ze svého otroctví. Ať národ pozvedne hlas a vyžádá si od svých zákonodárců, aby učinili konec tomuto neblaze proslulému obchodu.

„Vysvobod' ty,
kdo jsou vlečeni
na smrt;
což se neujmeš těch,
kdo se potácejí
na popravu? Řekneš-li:
,My jsme to nevěděli‘ ,
což ten, který zpytuje nitro,
tomu nerozumí?
Ten, který chrání tvůj život,
to neví?“

Přísloví
24,11.12.

„Co řekneš,
když tě navštíví (trestem)?“

Jeremjáš
13,21.

[184]

28. kapitola — Služba v rodině

Obnova a ozdravení lidstva začínají v rodině. Působení rodičů je základem všeho ostatního. Společnost se skládá z rodin. Rodiny jsou takové, jací jsou rodiče, zvláště otcové. Ze srdce „vychází život“ (Příslaví 4,23) a srdcem společnosti, církve a národa je domácnost. Blaho společnosti, úspěch církve a prosperita národa závisí na vlivu domova.

Význam a příležitosti rodinného života se odrážejí v Ježíšově životě. Ten, který přišel z nebe, aby byl naším vzorem a učitelem, prožil třicet let jako člen rodiny v Nazaretu. O těchto letech se Bible zmiňuje jen velmi stručně. Pozornost lidí neupoutaly tehdy žádné mocné divy. Žádné dychtící zástupy nedoprovázely Ježíše, ani nenaslouchaly jeho slovům. Přesto však během těchto let plnil Ježíš své božské poslání. Žil jako jeden z nás. Podílel se na životě v domácnosti. Podřizoval se kázni, vykonával povinnosti a nesl břemena, spojená s životem v rodině. Pod ochranou a péčí skromného domova sdílel Ježíš zážitky našeho běžného života a „prospíval na duchu i na těle a byl milý Bohu i lidem“. (Lukáš 2,52).

Během těchto let, kdy žil v ústraní, plynul Ježíšův život v lásce a službě. Jeho nesobeckost, trpělivost, vytrvalost, odvaha, věrnost, odolávání pokušení, neochvějný klid, tichost a radost byly neustálým povzbuzením pro druhé. Vytvářel doma čisté, vlídné ovzduší a jeho život působil ve společnosti jako kvas. Tehdy nevykonal žádný zázrak, přesto z něho vyzařovala síla. Byla to uzdravující životodárná moc lásky, která blahodárně působila na pokoušené, nemocné a zoufalé. Nevtrávným způsobem sloužil od svého raného dětství druhým, a proto mu mnozí tak rádi naslouchali, když zahájil svou veřejnou činnost.

Spasitelovo dětství a dospívání není pouze příkladem pro děti a mládež. Je poučením a povzbuzením také pro rodiče. Rodinný kruh a sousedské soužití jsou prvním polem působnosti pro ty, kdo chtějí pracovat pro povznesení svých bližních. Těm, kdo zakládají své rodiny a chtějí o ně pečovat, bylo svěřeno velmi důležité poslání.

[185]

Žádné dílo, jímž byli lidé pověřeni, nemá větší a dalekosáhlejší důsledky než práce otců a matek.

O budoucnosti lidské společnosti budou rozhodovat dnešní děti a mladí lidé. Jaké budou tyto děti a jaká bude mládež, to závisí na rodině. Nedostatku správné výchovy v rodině lze přičítat do velké míry nemoci, bídu a zločinnost, které postihují lidstvo. Kdyby život v rodině byl čistý a správný, kdyby děti, které vycházejí z rodin, byly připraveny převzít odpovědnosti, které je v životě čekají, a čelit nebezpečím, s nimiž se v životě setkají, jak jinak by svět vypadal!

Různé organizace a ústavy vynakládají značné úsilí, mnoho času, peněz a práce na nápravu obětí zlozvyků. Ani tato snaha však nestačí k tomu, aby uspokojila nejnaléhavější potřebu. A výsledek je nepatrný. Jak málo lidí se změní natrvalo!

Mnoho lidí touží po lepším životě. Nemají však dost odvahy a rozhodnosti zlomit sílu svých návyků. Bojí se námahy, bojů a nutných obětí a žijí dál v bídě a zkáze. A tak i lidé se skvělými rozumovými schopnostmi, ctižádostiví a nadaní žijí v ponížení a jsou ztraceni pro tento život i pro život věčný, přestože mají takové vrozené vlastnosti a dosáhli takového vzdělání, že by mohli zastávat vysoká a odpovědná místa.

Ti, kdo reformují svůj život, velice namáhavě bojují se svými návyky, aby znovu získali lidskou důstojnost. Mnozí po celý svůj život sklízejí žně zla, které zaseli, v podobě poškozené tělesné konstituce, oslabené vůle, snížených rozumových schopností a narušených citů. Čeho všeho mohli dosáhnout, kdyby se zlem bojovali od počátku!

Tento úkol spočívá ve velké míře na rodičích. Kdyby v boji s nestřídmostí a dalšími špatnostmi, které se jako rakovina zažírají do lidské společnosti, bylo věnováno více pozornosti výuce rodičů, jak mají vytvářet zvyky a povahu svých dětí, dosáhl by tento boj výsledků stokrát lepších. Je na rodičích, aby zlozvyk, který svou strašnou silou svádí ke zlu, změnili v návyk, který dá sílu ke konání dobra. Musí usměrňovat život svých dětí od samého začátku a řídit ho správným směrem.

Rodiče mají svým dětem dát základ pro zdravý a šťastný život. Mají je poslat do světa vybavené dostatečnou mravní odolností vůči pokušení a odvahou a silou k úspěšnému boji s životními problémy. Mají je inspirovat k tomu, aby si vytyčily cíl. Mají v nich rozvíjet schopnosti, které jim umožní prožít život, který bude ke cti Bohu

a požehnáním pro svět. Mají je postavit na přímou cestu, která je sluncem i stínem povede k slavným nebeským výšinám.

Názorné vyučování

Poslání rodiny je velkolepé a netýká se jen jejích členů. Křesťanský domov má být učebnicí, která zobrazuje, jak významné jsou správné životní zásady. Takový příklad se stává silou, která ve světě působí k dobru. Vliv správné rodiny na srdce a životy lidí je mnohem účinnější než sebelepší kázání. Z takových rodin vycházejí mladí lidé, kteří prožívají to, čemu se doma naučili. Ušlechtilé zásady života se pak dostávají do dalších domácností a ve společnosti působí vlivem, který vede k jejímu povznesení.

[186]

Pohostinnost

Náš domov by se měl stát požehnáním pro mnoho lidí. Náš společenský život by neměl být diktován světskými zvyklostmi, ale měl by být ovládán Kristovým Duchem a učením jeho slova. Izraelci zvali na všechny své slavnosti chudé, cizince a levity, kteří byli pomocníky kněze ve svatostánku, náboženskými učiteli a misionáři. Ti všichni byli považováni za hosty. Bylo jim poskytováno pohostinství, kdykoli se konala nějaká společenská nebo náboženská slavnost, a bylo o ně postaráno v nemoci a v nouzi. Takové lidi bychom měli zvat do svých rodin. Jakou radost a povzbuzení znamená takové přijetí v rodině pro ošetřovatelku, učitele, ustaranou a přepracovanou maminku nebo nemocného a starého člověka, kteří jsou často bez domova a musí se potýkat s bídou a beznadějí.

Kristus říká: „Dáváš-li oběd nebo večeři, nezvi své přátele ani své bratry ani příbuzné a bohaté sousedy, poněvadž oni by tě také pozvali a tak by se ti dostalo odplaty. Ale dáváš-li hostinu, pozvi chudé, zmrzačené, chromé a slepé. Blaze tobě, neboť nemají, čím ti odplatit; ale bude ti odplaceno při vzkříšení spravedlivých.“ **Lukáš 14,12-14.**

Jsou hosté, jejichž pohoštění pro vás nebude znamenat velké zatížení. Nebudete pro ně muset vymýšlet nějaké pobavení nebo nákladné pohoštění. Nebudete se muset snažit o projevy okázalosti. Teplo přátelského přijetí, místo u vašeho stolu a přednost přijmout

požehnání plynoucí z modlitební chvíle, to vše bude pro mnohé jako předchut' nebe.

Naše laskavost má přesahovat kruh naší rodiny. Těm, kdo otevrou svůj domov pro druhé, se otevrou nové vzácné příležitosti. Společenský vliv je pozoruhodná síla. Chceme-li, můžeme ho využít, jestliže pomáháme lidem kolem nás.

Naše domovy by měly být útočištěm pro mládež, která prožívá pokušení. Mnozí mladí lidé se ocitají na křižovatce cest. Každý vliv a každý dojem rozhoduje o volbě, která bude utvářet jejich úděl zde na zemi i po smrti. Mladé lidi láká zlo. Osvětlené zábavní podniky přitahují a zvou každého. Všude kolem nás jsou mladí lidé, kteří nemají domov. Mnozí sice domov mají, ale špatný. Nepomáhá jim a nepovznáší je. Taková mládež se pak žene do záhuby. Zlo je ničící v blízkosti našich domovů.

[187] Tito mladí lidé potřebují ruku, která by se k nim v lásce vztáhla. Laskavá, prostě řečená slova a drobné, neokázale projevené pozornosti zaženou mračna pokušení, která se stahují nad člověkem. Upřímný projev pravé lásky má moc otevřít dveře srdcí, která potřebují pocítit vůni křesťanských slov a prostý, něžný dotyk Kristovy lásky. Projevíme-li zájem o mladé lidi, pozveme-li je do svých rodin a zapůsobíme-li na ně svou vlídností a ochotou pomoci, mnozí rádi změní svou životní orientaci a půjdou správným směrem.

Životní příležitosti

Náš život na zemi je krátký. Na tomto světě jsme jen jednou. Žijme proto co nejlépe. Dílo, které máme vykonat, nevyžaduje bohatství, společenské postavení ani velké schopnosti. Žádá si laskavého, obětavého ducha a pevný úmysl. I sebemenší lampa, v níž je stále udržován plamen, může být zdrojem světla pro mnoho dalších lamp. Může se zdát, že oblast našeho vlivu je nepatrná a naše schopnosti malé, že máme málo příležitostí, že málo dokážeme. Přesto máme podivuhodné příležitosti, jestliže dobře využijeme možnosti, které nám poskytuje náš vlastní domov. Otevřeme-li svá srdce a své domovy Božím životním zásadám, staneme se prostředníky, skrze něž bude proudit životodárná síla. Z našich domovů budou tryskat proudy zdraví, které přinášejí život, krásu a užitek tam, kde je dnes pusto a prázdno.

[188]

29. kapitola — Tvůrcové domova

Ten, který dal Adamovi Evu za životní partnerku, vykonal svůj první zázrak na svatební hostině. Kristus totiž zahájil svou veřejnou službu ve svatební síni, kde se spolu radovali přátelé a příbuzní. Tím potvrdil manželství a uznal ho za instituci, kterou sám založil. Nařídil, aby se muž a žena spojili v úzký svazek a vytvořili rodinu, jejíž členové, ozdobeni ctí, budou uznáni za členy nebeské rodiny.

Kristus poctil manželský svazek také tím, že jej učinil symbolem vztahu mezi sebou a svými vykoupenými. On sám je ženich a jeho nevěstou je církev, o níž jako o své vyvolené říká: „Celá jsi krásná, přítelkyně moje, poskvrny na tobě není.“ *Píseň písní 4,7.*

Kristus si „zamiloval církev a sám se za ni obětoval, aby ji posvětil a očistil. . . , aby byla svatá a bezúhonná. . . Proto i muži mají milovat své ženy.“ *Efezským 5,25-28.*

Rodinný svazek je nejtěsnější, nejněžnější a nejposvátnější ze všech svazků na zemi. Je určen k tomu, aby byl požehnáním lidstvu. Je ku prospěchu všude, kde je manželská smlouva uzavírána rozumně, v Boží bázni a s patřičným uvědoměním si zodpovědnosti, které z ní vyplývají.

Ti, kdo chtějí uzavřít sňatek, by měli uvažovat o tom, jaká bude rodina, kterou hodlají založit, a jaký bude mít vliv. Až se stanou rodiči, bude jim projevena plná důvěra. Na nich bude do velké míry záviset štěstí jejich dětí už nyní, ale i v budoucnosti. Do značné míry rozhodují o tom, jakou tělesnou a mravní úroveň budou mít jejich děti. Na tom, jaká je rodina, závisí stav společnosti. Vliv každé rodiny rozhodne o tom, zda bude společnost vzkvétat nebo upadat.

Výběr životního partnera má být takový, aby umožnil co nejlepší rozvoj tělesných, duševních a duchovních sil a bylo zajištěno štěstí rodičů i dětí. Blaho rodičů i dětí způsobí, že mohou být požehnáním svým bližním a žít ke cti svého Stvořitele.

Než převezmou odpovědnosti spojené s manželstvím, měli by si mladí muži a mladé ženy osvojit takové praktické znalosti a dovednosti, které by je připravily na jejich povinnosti a úkoly. Mladí

[189] lidé by neměli být podporováni v tom, aby vstupovali do manželství příliš brzy. Tak důležitý a dalekosáhlý vztah, jakým je manželství, by se neměl uzavírat ukvapeně, bez dostatečné přípravy, dříve, než se rozvinou duchovní a tělesné síly.

Partneři nemusí být bohatí, měli by však být zdraví. Zdraví je daleko větším požehnáním než bohatství. Zpravidla by také mezi nimi neměl být velký věkový rozdíl. Zanedbání tohoto pravidla může vážně ohrozit zdraví mladšího z nich. A děti jsou pak také často okradeny o tělesnou a duševní sílu. Starší rodiče jim nemohou poskytnout takovou péči a nemohou jim být takovými společníky, jak to jejich mládí vyžaduje. Smrt pak může děti připravit o otce nebo matku právě v době, kdy nejvíce potřebují lásku a vedení.

Opravdu dobré manželství lze vytvořit jen tehdy, když oba dva partneři skutečně milují a poslouchají Krista. Láska mezi lidmi by měla čerpat sílu k vytvoření co nejtěsnějšího manželského svazku z Boží lásky. Jen tam, kde vládne Kristus, může být hluboká, pravá, nesobecká láska.

Láska je vzácný dar, který dostáváme od Krista. Čistá, svatá láska není pocit, ale zásada. Ti, kdo jsou vedeni pravou láskou, nejsou ani nerozumní, ani slepí. Poučení Duchem svatým, milují Boha nade všechno a své bližní jako sebe sama.

Ti, kdo se hodlají oženit nebo vdát, ať pečlivě zvažují každý cit a všímají si každého povahového rysu u toho, s nímž zamýšlejí spojit svůj život. Ať se každý krok k uzavření manželství vyznačuje skromností, prostotou, upřímností a vážným úmyslem líbit se Bohu a žít k jeho cti. Manželství ovlivňuje život na tomto světě a nese s sebou důsledky pro věčný život. Upřímný křesťan nedělá žádné plány, které Bůh nemůže schválit.

Máte-li bohabojné rodiče, hledejte radu u nich. Sdělte jim své naděje a své plány. Poučte se z jejich životních zkušeností a ušetříte si mnoho bolestí. Především učíňte svým rádcem Krista. Přemýšlejte o jeho slovu s modlitbou.

Pod takovým vedením ať se mladá žena rozhodne vzít si za životního partnera toho, kdo má ryzí, mužné povahové rysy, kdo je pilný, usilovný a čestný, kdo miluje Boha a bojí se ho. Mladý muž pak ať hledá takovou partnerku, která by stála po jeho boku, která je schopna nést svůj díl životních břemen, jejíž vliv ho zušlechťí a zjemní a která ho svou láskou učiní šťastným.

„Prozíravá žena je od Hospodina.“ **Příslaví 19,14.** „Srdce jejího muže na ni spoléhá. . . . Prokazuje mu jen dobro a žádné zlo po celý život. . . . Její ústa promlouvají moudře, na jazyku mívá vlídné naučení. Pozorně sleduje chod svého domu a chleba lenosti nejí. Její synové povstávají a blahorečí jí, též její manžel ji chválí: Statečně si vedly mnohé dcery, ale ty je všechny předčíš.“ **Příslaví 31,11.12.26-29.** Ten, kdo získá takovou ženu, „našel dobro a došel u Hospodina zalíbení“. **Příslaví 18,22.**

Pozdější zkušenosti v manželství

I když mladí lidé vstupují do manželství po pečlivé a zralé úvaze, je jen málo párů dokonale spojeno ve chvíli, kdy je skončen svatební obřad. Skutečná jednota obou lidí v manželství je dílem pozdějších let. [190]

Když se totiž sezdaný pár setká s těžkostmi a starostmi, které život přináší, zmizí romantické představy, které tak často provázejí uzavření manželství. Muž a žena poznávají povahu svého partnera tak, jak to nebylo možné před manželstvím. To je nejkritičtější období jejich společného života. Štěstí a existence jejich celého budoucího života závisí na tom, nastoupí-li nyní správný směr. Často najdou jeden u druhého netušené slabiny a kazy. Avšak ti, kdo se mají opravdu rádi, najdou také dobré vlastnosti u svého partnera, o nichž dosud nevěděli. Všichni by měli hledat a objevovat raději přednosti než vady. Náš vlastní postoj a ovzduší kolem nás často určuje to, co nám bude z druhého odhaleno. Mnozí pokládají projev lásky za slabost a zachovávají rezervovanost, která druhé odpuzuje. Takové ovzduší zmrazuje lásku. Jsou-li společenské potřeby a něžné pozornosti potlačovány, láska uvadá a srdce pustne a chladne. Této chyby bychom se měli vyvarovat. Láska nemůže dlouho vydržet, když se neprojevuje. Nenechte srdce toho, kdo je s vámi spojen, strádat nedostatkem lásky a vlídnosti.

Život v lásce

I když snad přijdou potíže, zmatky a nesnáze, neměl by manžel nebo manželka přemýšlet o tom, že jejich spojení je omyl nebo zklamání. Rozhodněte se, že budete jeden druhému vším. Bud' te

jeden k druhému pozorní jako dříve. Vždy se vzájemně povzbuzujte v životních problémech. Přemýšlejte, jak obšťastnit jeden druhého. Milujte se navzájem. Buďte k sobě trpěliví. Pak manželství nebude znamenat konec lásky, ale bude vlastně jejím začátkem. Teplo pravého přátelství, láska, která poutá srdce k srdci, je předchutí nebeské radosti.

Kolem každé rodiny je posvátný kruh, který by měl zůstat neporušený. Do tohoto kruhu nemá právo vejít nikdo další. Ani manžel, ani žena by neměli dovolit nikomu jinému, aby sdílel důvěrnosti, které patří výhradně jim.

Každý by měl lásku raději dávat, než ji vymáhat. Pěstujte to, co je ve vás nejlepší, a rychle rozpoznajte dobré vlastnosti u svého partnera. Vědomí, že jsem oceňován, je podivuhodnou pobídkou a zadostiučiněním. Soucit a úcta povzbuzují úsilí po dosažení lepšího a láska sama roste, když nabádá k ušlechtlejším záměrům.

Ani muž, ani žena by neměli vnucovat vlastní individualitu tomu druhému. Každý z manželů má osobní vztah k Bohu. Boha se má každý z nich ptát: „Co je správné?“ „Co je špatné?“ „Jak mám nejlépe splnit životní úkol?“ Ať bohatství vaší lásky směřuje k tomu, který dal za vás svůj život. Učiňte Krista prvním a posledním a nejlepším ve všem. Jak vaše láska ke Kristu roste a sílí, tak se [191] pročišťuje a prohlubuje i vaše vzájemná láska.

Muž a žena mají vůči sobě navzájem projevovat téhož ducha, jakého projevuje Kristus vůči nám. „Žijte v lásce, tak jako Kristus miloval nás. . . Jako církev je podřízena Kristu, tak ženy mají být ve všem podřízeny svým mužům. Muži, milujte své ženy, jako si Kristus zamiloval církev a sám se za ni obětoval.“ *Efezským 5,2.23.25.*

Ani muž, ani žena by se neměli snažit druhému vládnout. Nesnažte se nutit jeden druhého, aby se podřídil vašim přáním. Nemůžete si zachovat lásku druhého, budete-li to dělat. Buďte laskaví, trpěliví, shovívaví, ohleduplní a zdvořilí. Milostí Boží se vám může podařit učinit jeden druhého šťastným, jak jste to slíbili v manželském slibu.

Šťěstí v nesobecké službě

Nezapomeňte však, že nenajdete štěstí, jestliže se uzavřete do sebe a spokojíte se s tím, že budete všechnu svou lásku věnovat jen

jeden druhému. Využijte každou příležitost, abyste přispěli ke štěstí těch, kdo žijí kolem vás. Pamatujte, že pravou radost lze najít jen v nesobecké službě.

Slova a skutky všech, kdo žijí novým životem v Kristu, se vyznačují shovívavostí a nesobeckostí. Snažíte-li se žít životem podobným Kristu, usilujete-li zvítězit nad sebou a svým sobectvím a sloužit potřebám druhých, dobudete vítězství za vítězství. Tak budete užiteční pro svět.

Muži a ženy dosáhnou ideálu, který pro ně stanovil Bůh, přijmou-li za svého pomocníka Krista. Čeho nemůže dosáhnout lidská moudrost, toho dosáhne jeho milost pro ty, kdo se mu v lásce a důvěře odevzdají. Jeho prozřetelnost může spojit srdce ve svazcích, které jsou božského původu. Láska pak nebude pouhou výměnou něžných lichotivých slov. Nebeský stav tká jemnější, ale pevnější tkaninu, než jakou mohou utkat pozemské stavy. Výsledkem není textilní výrobek, ale tkanivo, které snese zkoušky a utrpení. Srdce pak bude připoutáno k srdci zlatými pouty lásky, která je vytrvalá.

[192]

30. kapitola — Výběr a příprava domova

Evangelium dovede pozoruhodným způsobem zjednodušovat problémy života. Jeho rady rozřeší mnohé zmatky a uchrání nás před mnoha omyly, budeme-li jich dbát. Učí nás hodnotit věci podle jejich pravé ceny a věnovat se co nejvíc těm, které mají největší hodnotu, to znamená tomu, co přetrvává. Takové poučení potřebují dostat ti, na nichž spočívá odpovědnost vybrat místo pro domov. Nesmějí se nechat odvrátit od nejvyššího cíle. Musí mít na mysli, že domov na zemi má být symbolem domova na nebesích a přípravou na něj. Život je výchovnou školou, z níž mají rodiče a děti postoupit do vyšší školy v Božích příbytcích. Hledáte-li místo pro založení domova, musí tento cíl určovat výběr. Nedejte se ovládnout touhou po zbohatnutí, příkazem módy nebo společenskými zvyklostmi. Zvažujte, co se nejvíce blíží jednoduchosti, čistotě, zdraví a pravým hodnotám.

Svět kolem nás se svými městy se stává semenišťem neřestí. Na všech stranách je vidět a slyšet zlo. Všude se vyskytují pokušení lákající ke smyslnosti a rozptýlení. Zkaženost a zločinnost neustále roste. Každý den jsou zaznamenávány násilnosti, jako loupeže, vraždy, sebevraždy a nepopsatelné zločiny.

Život ve městech je falešný a vyumělkovaný. Silná vášeň po vydělávání peněz, vír vzrušení a hledání zábav, touha po okázalosti, přepychu a výstřednosti, to všechno jsou síly, které odvracejí mysl mnoha lidí od pravého smyslu života. Otevírají dveře pro rozmanitá zla. Na mladé lidi mají takřka neodolatelný vliv.

Jedním z nejzákeřnějších a nejnebezpečnějších pokušení, která zachvacují děti a mládež ve městech, je touha po zábavách. Volna je dost. Koňské dostihy a jiné hry přitahují tisíce lidí. Mnoho vzrušujících zábav je odvrací od prostých povinností života. Peníze, které měly být ušetřeny na užitečnější věci, se promrhávají v zábavách.

Působení syndikátů a kartelů, činnost odborových organizací a stávků způsobují, že život ve městech je stále obtížnější. Stojíme před vážnými nesnázemi. Mnoho rodin se bude muset z měst vystěhovat.

Prostředí ve městech často ohrožuje zdraví. Stálá nutnost potýkat se s nemocemi, zamořený vzduch, špatná voda, nezdravé potraviny, přeplněné, tmavé, nevyhovující byty, to jsou jen některé z mnoha závažných problémů, se kterými se ve městech setkáváme.

Nebylo Božím úmyslem, aby se lidé nahrnuli do měst a tísnili se v bytech nalepených na sebe a v činžácích. Na začátku Bůh umístil naše prarodiče do krásného a zdravého prostředí s příjemnými zvuky a přeje si, abychom podobnou radost prožívali i my dnes. Čím více se přiblížíme původnímu Božímu plánu, tím příznivější budou naše vyhlídky na zachování tělesného, duševního a duchovního zdraví.

Drahé bydlení, nákladný nábytek, okázalost, přepych a pohodlí nevytvářejí podmínky potřebné k št'astnému a užitečnému životu. Ježíš přišel vykonat na tento svět největší dílo, jaké kdy bylo mezi lidmi vykonáno. Přišel jako Boží vyslanec, aby nám ukázal, jak žít, abychom dosáhli nejlepších výsledků. Jaké prostředí vybral věčný Otec pro svého Syna? Odlehlé místo v horách Galileje. Rodinu, která se řádně živila poctivou prací. Život v prostotě. Každodenní boj s nesháněmi a těžkostmi. Obětavost, hospodárnost a trpělivou, radostnou službu. Chvilé učení po matčině boku s rozvinutým svitkem Písma. Chvilky klidu za ranního rozbřesku nebo večer v zeleném údolí. Studium přírody a rozjímání o stvoření a prozřetelnosti. Společensví člověka s Bohem. Takové byly podmínky a možnosti Ježíšova raného života.

Tak tomu bylo u velké většiny nejlepších a nejušlechtlejších mužů všech dob. Čtème životopis Abrahama, Jákoba, Josefa, Mojžíše, Davida a Eliši. Zamysleme se nad životy mužů pozdější doby, kteří čestně plnili své úkoly na důležitých a odpovědných místech a svým vlivem nejúčinněji zapůsobili na povznesení světa.

Mnoho těchto mužů vyrůstalo na venkově. Neznali přepych. Ne-prožili své mládí v zábavách. Mnozí byli nuceni zápasit s chudobou a těžkostmi. Záhy se naučili pracovat. Práce pod širým nebem pomohla rozvinout všechny jejich schopnosti a posílila je. Byli nuceni spoléhat na vlastní síly, a tak se naučili bojovat s nesháněmi a překonávat překážky. Tím si vypěstovali odvahu a vytrvalost. Naučili se sebedůvěře a sebeovládání. Chráněni do značné míry před špatnou společností, spokojovali se s přirozenými radostmi a spořádanými lidmi. Byli prostí ve svých chutích a střídmí ve svých zvycích. Byli zásadoví a vyrostli v čestné, silné a spolehlivé muže. Když pak byli

povolání ke svému životnímu úkolu, přistupovali k němu vybaveni tělesnou i duševní silou, bystrostí ducha, schopností plánovat i konat a neochvějností odolávat zlu. To z nich učinilo muže, kteří se stali pozitivní silou v boji za dobro na světě.

[194] Můžete dát svým dětem lepší dědictví než majetek či něco podobného. Můžete jim dát dar zdravého těla, neporušené mysli a ušlechtilé povahy. Lidé, kteří chápou, v čem spočívá pravý životní úspěch, si budou počínat moudře. Při výběru místa pro založení svého domova budou mít na paměti nejlepší věci života.

Nevybírejte si k bydlení místo, kde je možno vidět jen díla lidských rukou, kde věci a zvuky často vzbuzují v lidech pomyšlení na zlo, kde shon a zmatek přinášejí únavu a neklid. Jděte tam, kde se můžete dívat na Boží dílo. Nacházejte odpočinek v kráse, tichu a klidu přírody. Nechte svůj zrak spočinout na zelených polích, hájích a pahorcích. Vzhlédněte k modré obloze, nezastřené městským prachem a kouřem, a dýchejte posilující vzduch. Jděte tam, kde stranou městského života a jeho zábav a rozmařilostí můžete dát svým dětem svou společnost, kde je můžete učit poznávat Boha z jeho díla a vychovávat je pro poctivý a užitečný život.

Jednoduchý nábytek

Náš vyumělkovaný životní styl nás připravuje o četná požehnání a mnoho radostí a zbavuje nás schopnosti žít co nejužitečněji. Pracně zhotovený a drahý nábytek je mrháním nejen penězi, ale i tím, co je tisíckrát vzácnější. Takový nábytek vnáší do domu těžké břemeno starostí, práce a zmatků.

Jak to vypadá v mnoha domovech, a to i tam, kde jsou prostředky omezené a práce v domácnosti spočívá hlavně na matce? Nejlepší místnosti jsou zařízeny nábytkem takového stylu, který přesahuje prostředky majitele, nevyhovuje jeho potřebám a neposkytuje mu potěšení. V bytech jsou drahé koberce, dovedně vyřezaný a krásně čalouněný nábytek a jemné záclony. Stoly, krby a všechna možná místa jsou vyzdobena dekorativními předměty. Stěny jsou plné obrazů, až to unavuje zrak. Kolik to dá práce udržovat všechno v pořádku a bez prachu! Splnit tento úkol a starat se o to, aby provoz domácnosti odpovídal požadavkům módy, znamená pro hospodyňku nekonečnou dřinu.

V mnoha rodinách nemá žena a matka čas na čtení, aby získala potřebné informace. Nemá čas na to, aby byla rovnocenným partnerem svému manželovi, ani aby udržovala krok s rozvíjejícím se myšlením svých dětí. Nemá čas ani místo na to, aby se jí Spasitel mohl stát blízkým, vzácným přítelem. Poznenáhlu se mění v pouhého kuchyňského robota. Její sílu, čas a zájem pohlcují věci, které používáním zanikají. Příliš pozdě pak procitne a pozná, že je ve vlastním domově téměř cizincem. Navždy a nenávratně minuly vzácné možnosti, které kdysi měla, kdy mohla ovlivňovat své drahé, aby směřovali k vyšším hodnotám.

Zakládáte-li rodinu, rozhodněte se žít moudře, podle nejlepšího plánu. Ať je vaším hlavním cílem vytvořit příjemný domov. Poříd'te si samozřejmě věci, které usnadní práci, ušetří zdraví a přinesou pohodlí. Počítejte s pohoštěním hostů, které nám přikázal přijímat Kristus. Říká o nich: „Cokoli jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“ **Matouš 25,40.** [195]

Zaříd'te svůj domov prostým a jednoduchým nábytkem a věcmi, které snesou běžné zacházení, snadno se udržují v čistotě a dají se bez velkých výloh nahradit. Projevíte-li přitom vkus, můžete i velmi prostý domov učinit krásným a přívětivým, bude-li v něm přebývat láska a spokojenost.

Krásné okolí

Bůh miluje krásu. Odívá zemi a nebesa nádherou a s otcovskou radostí sleduje potěšení, jaké mají jeho děti z věcí, které stvořil. Touží, abychom své domovy obklopili krásou přírodních věcí.

Téměř všichni, kdo žijí na venkově, i když jsou velmi chudí, mohou mít kolem svých domovů kousek zeleného trávníku, několik stromů poskytujících stín, kvetoucí keře nebo vonící květiny. Tyto věci přispějí ke štěstí rodiny mnohem víc než jakákoliv umělá ozdoba. Vnesou zjemňující, zušlechťující vliv do rodinného života, posílí lásku k přírodě a přivedou členy rodiny blíž k sobě navzájem a k Bohu. [196]

31. kapitola — Matka

Jací jsou rodiče, takové do značné míry budou i děti. Tělesný stav rodičů, jejich dispozice, chutě a jejich duševní a mravní sklony se ve větší či menší míře přenášejí na jejich děti.

Čím ušlechtilější cíle rodiče mají, čím větší jsou jejich duševní a duchovní vlohy a čím lépe vyvinuté jsou jejich tělesné síly, tím lepší bude vybavení pro život, které předají svým dětem. Tím, že v sobě rozvíjejí to nejlepší, co v nich je, ovlivňují rodiče vývoj celé společnosti a zušlechtí ují příští generace.

Otcové a matky musí pochopit svou odpovědnost. Svět je plný nástrah pro mladé lidi. Mnoho lidí přitahují sobecké a smyslné zábavy. Nemohou rozpoznat skrytá nebezpečí nebo strašný konec stezky, která se jim zdá být cestou štěstí. Uspokojováním chuti a svých vášní ničí své síly. Miliony lidí jsou takto zahubeny pro tento svět i pro věčný život. Rodiče by měli mít na paměti, že jejich děti musí čelit takovým pokušením. Dokonce už před narozením dítěte by měla začít příprava, která mu umožní úspěšně vybojovat bitvu proti zlu.

Odpovědnost spočívá zvláště na matce. Prostřednictvím její krve je dítě vyživováno a buduje se jeho tělesná konstrukce. Ona na ně však působí také duševními a duchovními vlivy, které se projeví při utváření mysli a povahy. Příkladem toho je Jókebed, hebrejská matka, která byla pevná ve víře a „nezalekla se královského rozkazu“. **Židům 11,23**. Z ní se narodil Mojžíš, vysvoboditel Izraele. Nebo obětavá a nadšená modlitebnice Chana, která porodila Samuela, Bohem připravené dítě, neúplatného soudce a zakladatele prorockých škol v Izraeli. Podobně i Alžběta, která byla příbuzná a vnitřně spřízněná s Marií z Nazaretu. Byla matkou Jana Křtitele, který připravil cestu Spasiteli.

Střídmost a sebeovládání

Písmo učí, že budoucí maminka má pečlivě ovládat své životní zvyky. Když chtěl Pán vychovat ze Samsona vysvoboditele Izraele, zjevil se matce „Hospodinův posel“ se zvláštním poučením, jak se má chovat a jak má zacházet se svým dítětem. Řekl: „Nepij teď víno ani opojný nápoj a nejez nic nečistého.“ **Soudců 13,13.7.**

[197]

Důsledek vlivů, které působí na dítě před jeho narozením, pokládají mnozí rodiče za věc nezávažnou. Avšak Bůh se na to tak nedívá. Poselství přinesené Božím andělem a dvakrát oznámené nejslavnostnějším způsobem, ukazuje, že si tato otázka zaslouží naši nejpečlivější pozornost.

Slovy pronesenými k židovské matce promlouvá Bůh ke všem maminkám všech dob. Anděl řekl: „Ať bedlivě dbá na všechno, co jsem jí přikázal.“ Na blaho dítěte mají vliv matčiny zvyky. Její chutě a vášně se musí řídit zásadou. Něčemu se musí vyhýbat a proti něčemu se musí postavit, plní-li úmysl, který s ní má Bůh, když jí dává dítě. Jestliže je před narozením svého dítěte požívačná, sobecká, netrpělivá a panovačná, projeví se tyto rysy v povaze dítěte. Mnoho dětí tak dostane při svém narození do vínku téměř nepřekonatelné sklony ke zlému.

Jestliže však maminka neochvějně dbá na správné zásady a je střídmá, skromná, laskavá, jemná a nesobecká, může předat svému dítěti tytéž vzácné povahové rysy. Nařízení zakazující matkám pít víno je naprosto jasné. Každá kapka alkoholického nápoje, kterou těhotná žena vypije, aby uspokojila chuť, ohrožuje tělesné, duchovní i mravní zdraví jejího dítěte a je zjevným hříchem proti Stvořiteli.

Mnozí rádcí doporučují, aby se vyhovělo každému přání matky. Touží-li po nějakém druhu jídla, i kdyby bylo škodlivé, měla by klidně uspokojit svou chuť. Taková rada je nesprávná a zavádějící. V žádném případě nesmějí být samozřejmě zanedbávány tělesné potřeby maminky. Na ní závisí dva životy. Proto je nutné dbát jejích přání a řádně uspokojovat její potřeby. Současně se však musí především ve stravě, ale i ve všem ostatním, vyhýbat všemu, co oslabuje tělesnou nebo duševní sílu. Příkaz samotného Boha jí ukládá nejvýznamnější povinnost ovládat se.

Přepřacování

Je třeba obezřetně šetřit síly matky. Maminka nemá plýtvat svou drahocennou silou ve vyčerpávající práci. Naopak, je třeba jí ubrat starostí a břemen. Často není manžel a otec obeznámen s tělesnými zákony, jejichž pochopení si od něho vyžaduje blaho jeho rodiny. Je zaujat zápasem o zajištění živobytí nebo nabývání majetku, je přetížen starostmi a problémy a připustí, aby na ženě a matce spočinulo břemeno, které přesahuje její síly v jejím nejkritičtějším období, takže zeslábne a onemocní.

Mnoho manželů a otců by si mohlo vzít cenné poučení z pečlivosti věrného pastýře Jákoba. Když byl vyzván, aby se hned vydal na cestu, odpověděl:

[198] „Děti jsou útlé a mám s sebou březí ovce a krávy. Budou-li hnány po celý den, všechny ovce uhynou. . . Já potáhnu pomalu, jak může jít stádo, které je přede mnou, a jak mohou děti.“ **1. Mojžíšova 33,13.14.**

At' manžel a otec v pracovním tempu života „táhne pomalu“, aby mu jeho manželka stačila. At' se uprostřed světského usilování o peníze a moc naučí zastavit, odpočinout si a podepřít tu, kterou si vybral, aby kráčela po jeho boku.

Radost

Maminka by měla pěstovat radostnou náladu, spokojenost a pocit štěstí. Každé úsilí v tomto směru se bohatě odplácí v tělesném blahu a v mravní povaze jejích dětí. Radostný duch podpoří štěstí její rodiny a ve velké míře přispěje k jejímu zdraví.

Manžel at' pomáhá ženě svým zájmem a neochabující láskou. Chce-li, aby byla stále svěží a št'astná tak, aby byla v rodině jako sluneční svit, at' jí pomůže nést její břemeno. Jeho laskavost a opravdová zdvořilost budou pro ni vzácným povzbuzením a štěstím, které jí tím dodá, přinese radost a pokoj i jemu.

Manžel a otec, který je mrzutý, sobecký a panovačný, je sám nešťastný a navíc způsobuje špatnou náladu u všech členů své rodiny. Nakonec se bude muset dívat na svou sklíčenou a nemocnou ženu a na své děti poznamenané jeho nelaskavou povahou.

Nedostává-li se mamince pozornosti a dobré pohody, jakou by měla mít, je-li ponechána, aby vyčerpala své síly přílišnou prací nebo úzkostmi a smutkem, budou její děti oloupeny o životní sílu, duševní pohodu a o radost a chuť k životu, které měly zdědit. Bude mnohem lepší učinit mamčin život krásný a radostný a ochránit ji před nedostatkem, úmornou prací a skličující námahou. Pak děti zdědí dobrou povahu, takže si budou moci probojovat svou cestu životem vlastní silou.

Otcům a matkám je dána velká přednost a velká odpovědnost v tom, že pro své děti stojí na místě Boha. Jejich povaha, jejich každodenní život a jejich výchovné metody budou jejich dětem tlumočit Boží slova. Svým vlivem buď získají, nebo odradí důvěru dítěte v ujištění Pána Ježíše.

Rodiče a výchova dětí

Šťastní jsou ti rodiče, kteří svým životem správně odrážejí Boží povahu, takže Boží zaslíbení a příkazy probouzejí v dítěti vděčnost a úctu. Šťastní jsou ti rodiče, jejichž něžnost, spravedlnost a trpělivost ukazují dítěti Boží lásku, spravedlnost a trpělivost. Šťastní jsou ti, kdo tím, že učí dítě, aby je milovalo, poslouchalo a věřilo jim, učí je milovat svého nebeského Otce, věřit mu a poslouchat ho. Rodiče, kteří dávají dítěti takový dar, dávají mu poklad vzácnější než bohatství všech dob. Je to poklad, který má věčnou hodnotu.

V dětech, které byly svěřeny její péči, má každá maminka svatý úkol od Boha. Bůh říká: „Vezmi tohoto syna nebo tuto dceru a vychovej ho pro mě. Pomoz mu vybudovat krásný charakter podobný velkolepému paláci, aby mohl navždy zářit v Hospodinově království.“

[199]

Mamince se její služba často zdá být nevýznamná. Její práce je zřídka oceňována. Druzí vědí jen málo o jejích mnohých starostech a břemenech. Její dny jsou vyplněny řadou drobných povinností, které vyžadují trpělivé úsilí, sebeovládání, ohledy, moudrost a sebeobětavou lásku. Přesto se nemůže chlubit, že vykonala něco velikého. Pečuje jen o to, aby v domácnosti všechno dobře klapalo. Často je unavená a bezradná. Přesto se snaží být ke svým dětem laskavá. Vymýšlí pro ně činnost, aby byly šťastné. Střeží je, aby kráčely po správné cestě. Má pocit, že ničeho nedosáhla. Ale není

tomu tak. Nebeští andělé bdí nad ustaranou maminkou. Všímají si břemen, která každodenně nese na svých bedrech. O jejím jménu se třeba na světě nemluví. Je však zapsáno v Beránkově knize života.

Matčina příležitost

Bůh je na nebesích a světlo a sláva z jeho trůnu spočinou na věrné mamince, když se snaží vychovat své děti, aby odolávaly vlivu zla. Žádné jiné dílo se důležitostí nevyrovná jejímu poslání. Nemusí namalovat krásný obraz na plátno jako umělec ani jako sochař vytesat sochu z mramoru. Nemusí jako spisovatel převést vznešené myšlenky v působivá slova ani jako hudebník vyjádřit hluboké city hezkou melodií. Jejím úkolem je s Boží pomocí rozvíjet v lidském nitru Boží charakter.

Maminka, která si to uvědomuje, bude své možnosti pokládat za neocenitelné. Bude se opravdově snažit podle své povahy a svými výchovnými metodami postavit před své děti nejvyšší ideál. Bude vážně, trpělivě a odvážně usilovat o zdokonalení svých schopností, aby mohla správně užít nejlepší síly rozumu ve výchově svých dětí. Bude se při každém kroku opravdově ptát: „Co říká Bůh?“ Bude pilně zkoumat jeho slovo. Bude mít oči upřené na Krista, aby její každodenní činy při plnění všedních úkolů a povinností mohly být věrným odrazem jedině pravého Života.

[200]

32. kapitola — Dítě

Rada, kterou dal anděl Samsonovým rodičům, se týkala nejen zvyků matky, ale i výchovy dítěte. Nestačilo, aby se malému Samsonovi, který měl později vysvobodit Izrael, dostalo dobrého dědictví při narození. Bylo zapotřebí i řádné výchovy. Od útlého dětství si měl zvykat na přísnou střídmost.

Podobná rada se týkala i Jana Křtitele. Před narozením dítěte poslalo nebe otci toto poselství:

„Budeš mít radost a veselí a mnozí se budou radovat z jeho narození. Bude veliký před Pánem, víno a opojný nápoj nebude pít, už od mateřského klína bude naplněn Duchem svatým.“ **Lukáš 1,14.15.**

Spasitel prohlásil, že v nebeském seznamu ušlechtilých mužů není většího člověka nad Jana Křtitele. Dílo, které měl Jan Křtitel vykonat, vyžadovalo nejen tělesnou sílu a vytrvalost, ale také nejvyšší rozumové a duševní kvality. Správná tělesná výchova jako příprava na toto dílo byla tak důležitá, že byl vyslán nejvyšší anděl v nebi s poselstvím, které obsahovalo poučení pro rodiče tohoto dítěte.

Příkazy dané ohledně hebrejských dětí nás učí, že nesmí být zanedbáno nic, co má vliv na tělesné blaho dítěte. Nic není nepodstatné. Každý vliv, který se týká tělesného zdraví, má vztah k rozumu a povaze.

Důležitost rané výchovy dětí nemůže být nikdy dostatečně zdůrazněna. Vštípená poučení a návyky vytvořené v kojeneckém věku a během dětství mají pro tvorbu povahy a životního zaměření větší význam než všechna poučení a výchova v pozdějších letech.

Je třeba, aby si to rodiče uvědomili. Měli by rozumět zásadám, kterými se řídí péče o děti a jejich výchova. Měli by být schopni vychovávat z nich tělesně, duševně a morálně zdravé jedince. Rodiče by měli znát přírodní zákony. Měli by se dobře seznámit s lidským tělem. Měli by porozumět funkci různých orgánů, jejich vzájemným vztahům a závislosti. Měli by poznat vztah duševních sil k tělesným

[201] a podmínky nutné k jejich celkové zdravé činnosti. Vzít na sebe rodičovskou odpovědnost bez takové přípravy je hřích.

Velmi malá pozornost se věnuje příčinám, které způsobují úmrtí, nemoci a degeneraci, které se dnes vyskytují i v nejpokrokovějších a nejbohatších zemích. Stav lidstva se zhoršuje. Více než jedna třetina narozených umírá v dětství. Z těch, kdo dosáhli dospělosti, trpí převážná většina nemocemi různého druhu a jen málo lidí dosahuje hranic lidského života.

Většině špatností, které přinášejí lidstvu bídu a zkázu, lze zabránit. Do značné míry je to právě v rukou rodičů, jak jim předejít. Malé děti nezabývají „tajuplná prozřetelnost“. Bůh si nepřejí jejich smrt. Svěřuje je rodičům, aby je vychovali k užitečnému životu zde na zemi a pro věčný život. Kdyby otcové a matky dělali, co je v jejich silách, aby dali dětem dobrý dědičný základ, a pak se správným vedením snažili napravit případné vrozené nedostatky, jakou změnu k lepšímu by svět mohl zažít!

Péče o malé děti

Čím klidnější a prostší je život dítěte, tím příznivější bude jeho tělesný a duševní vývoj. Maminka by se měla vždy snažit ovládat se a zachovat klid a vyrovnanost. Mnohé děti jsou krajně citlivé na nervové vzruchy a maminčino laskavé a neuspěchané jednání má uklidňující vliv, který působí na dítě velmi blahodárně.

Nemluvňata potřebují teplo. Je však vážnou chybou ponechávat je v přetopených místnostech, kde je většinou nedostatek čerstvého vzduchu. Zvyk přikrývat dítěti obličej, když spí, je škodlivý, protože brání volnému dýchání.

Dítě má být uchráněno všech vlivů, které by mohly oslabit nebo otrávit organismus. Je nutné dbát co nejpřísněji na to, aby všechno kolem něho bylo krásné a čisté. Je třeba chránit maličké před náhlými nebo příliš pronikavými změnami teploty. Na druhé straně je však třeba zajistit, aby ve dne v noci, během spánku i při hraní dýchalo čistý, posilující vzduch.

Oblečení dítěte

Při přípravě dětského prádélka by se mělo dbát na to, aby bylo vhodné, pohodlné a zdravotně nezávadné. Tomu musíme dát přednost před módou nebo touhou vzbudit obdiv. Maminka by neměla trávit čas vyšíváním a okrašlováním prádélka a přepínat se tak zbytečnou prací na úkor svého zdraví a zdraví svého dítěte. Neměla by sedět hodiny a dny nad šitím, které velice unavuje oči a napíná nervy, a to v době, kdy potřebuje odpočinek a vhodný pohyb. Měla by si uvědomit, že je povinna šetřit své síly, aby mohla vyhovět požadavkům, které na ni budou kladeny.

[202]

Dětské oblečení musí být teplé a pohodlné a musí chránit. Tím se odstraní jedna z hlavních příčin podrážděnosti a neklidu dítěte. Maličký bude zdravější a maminka brzy pozná, že péče o dítě tak nezatěžuje její síly a nezabírá tolik jejího času.

Těsné oblečení brání činnosti srdce a plic. Proto by se nemělo používat. Žádná část těla by nikdy neměla být škrcena oděvem, který stlačuje některý tělesný orgán nebo omezuje svobodu pohybu. Oblečení všech dětí by mělo být natolik volné, aby dovolovalo naprosto nerušené dýchání. Mělo by být ušito tak, aby jeho tíhu nesla ramena.

V některých zemích je stále zvykem nechávat ručičky a nožičky děťátek nahé. Tento zvyk je nutno co nejostřeji odsoudit. Údy, které jsou daleko od středu krevního oběhu, vyžadují větší ochranu než ostatní části těla. Tepny, které dodávají krev končetinám, jsou dostatečně široké, takže jimi prochází potřebné množství krve, která tělo zahřívá a vyživuje. Nejsou-li však končetiny chráněny nebo jsou-li oděny nedostatečně, tepny a žíly se stáhnou, citlivé části těla se ochladí a krevní oběh se zpomalí.

Jak dítě roste, je třeba všestranně umožnit všem přírodním silám, aby zdokonalovaly jeho tělesnou konstrukci. Nejsou-li ruce a nohy dostatečně chráněny, nemohou děti, zvláště pak dívky, vycházet z domova, leda za teplého počasí. Tak jsou z obav před nachlazením drženy doma. Jsou-li děti oblečeny dobře, prospěje jim, budou-li se v létě i v zimě hojně pohybovat venku pod širým nebem.

Maminky, které chtějí, aby jejich synové a dcery měli pevné zdraví, by je měly vhodně oblékat a měly by je nabádat, aby se za každého přijatelného počasí pohybovaly co nejvíce venku. To vyžaduje, abychom se zbavili pout zvyklostí a abychom při oblékání

a výchově dětí mysleli na jejich zdraví. Výsledek pak bohatě odplatí naše úsilí.

Dětská strava

Nejvhodnější strava pro malé dítě je ta, kterou poskytuje příroda. O takovou výživu by dítě nemělo být zbytečně připravováno. Je kruté, snaží-li se maminka pro své pohodlí nebo kvůli společenskému vyžití zřici se krásné povinnosti kojit své maličké.

Matka, která připustí, aby její dítě kojila jiná žena, by měla dobře uvážit, jaký to může mít následek. Kojná vtiskne ve větší či menší míře kojenému dítěti svou náladu a povahu.

[203] Význam výchovy dětí k správným návykům v jídle lze těžko docenit. Děti by se měly naučit, že jedí proto, aby žily, a že nežijí proto, aby jedly. Výchova by měla začít již u kojence v náručí matky. Dítě by mělo dostávat potravu pouze v pravidelných intervalech, a jak roste, přestávky mezi jídly by se měly prodlužovat. Děti by neměly dostávat sladkosti nebo stravu vhodnou pro starší, kterou nedokážou strávit. Pečlivost a pravidelnost v krmení kojenců nejen podpoří jejich zdraví a dá jim dobrou náladu a klid, ale vytvoří základy návyku, který jim bude v dalších letech prospěšný.

Jak děti vyrůstají, je třeba při výchově stále věnovat velkou pozornost jejich touhám a chutím. Často se jim dovoluje, aby jedly, co chtějí a kdy chtějí, bez ohledu na zdraví. Námaha a peníze tak často promrhané v nezdravých lahůdkách vedou mladé lidi k tomu, aby si mysleli, že nejvyšším cílem v životě, který poskytne největší štěstí, je uspokojení chuti. Výsledkem takové výchovy je přejídání a později nemoci, které obyčejně provázejí užívání škodlivých léků.

Rodiče by měli cvičit chuť svých dětí a neměli by dovolit, aby jedly nezdravé pokrmy. Ve snaze usměrnit stravu bychom se však měli vystříhat omylu požadovat na dětech, aby jedly to, co není chutné, nebo aby jedly víc, než je třeba. Děti mají právo na to, aby některým jídlům dávaly přednost. Mají-li rády nějaké jídlo a je-li jejich záliba rozumná, měla by být respektována.

Je třeba pečlivě dbát na pravidelnost v jídle. Mezi jídly se nemá nic jíst, žádné sladkosti, ořechy, ovoce ani jakákoliv jiná potrava. Nepravidelnost v jídle narušuje zdraví zažívacích orgánů, což je ke škodě zdraví a dobré náladě. Když pak děti zasednou za stůl,

nepochutnají si na zdravé stravě a mají chuť na něco, co je pro ně škodlivé.

Maminky, které vyhovují přání svých dětí na úkor zdraví a dobré pohody, zasévají semínka špatných návyků, která vyrostou a přinesou své ovoce. Jak roste dítě, roste i jeho neukázněnost a je obětována duševní i tělesná síla. Maminky, které si tak počínají, sklízají s hořkostí to, co zasely. Vidí, jak jejich děti rostou a jak rozumově a povahově nestačí na to, aby zastaly ve společnosti nebo doma užitečnou úlohu. Vlivem nezdravé stravy trpí duchovní, duševní i tělesné síly. Svědomí se otupuje a zmenšuje se ochota přijímat dobré rady.

Děti by se tedy měly učit ovládat chuť a jíst zdravě. Objasněme jim, že si odpírají jen to, co by jim ublížilo. Vzdávají se škodlivých věcí, aby získaly něco lepšího. Prostírejme proto stůl tak, aby vypadal přitažlivě a krásně a aby byl plný dobrých věcí, které nám Bůh v hojnosti poskytuje. Ať je doba jídla příjemnou a radostnou chvílí. Když vychutnáváme Boží dary, vzdávejme vděčnou chválu Dárci.

Péče o děti v nemoci

Onemocnění dětí může být v mnoha případech zaviněno chybami v jejich vedení. Nepravidelnost v jídle, nedostatečné oblečení za chladného počasí, nedostatek vydatného cvičení, které rozproudí krev, nebo nedostatek čistého vzduchu k pročištění krve mohou být příčinou zdravotních potíží. Rodiče by měli hledat příčiny nemoci a co nejrychleji napravit špatné podmínky.

Všichni rodiče mohou bez problémů získat dost znalostí, jak předcházet nemocem, a dokonce i jak je léčit. Zvláště maminka by měla vědět co dělat, vyskytne-li se v rodině běžná nemoc. Měla by vědět jak posloužit svému nemocnému dítěti. Její láska a přehled jí dávají schopnost vykonat v tomto ohledu službu, která by dost dobře nemohla být svěřena cizí ruce.

[204]

Studium fyziologie

Rodiče by se už záhy měli snažit vzbudit u svých dětí zájem o studium fyziologie a měli by je učit jejím jednodušším zásadám. Učte děti, jak si mohou nejlépe uchovat tělesné, duševní a duchovní

síly a jak mají užívat svých vloh, aby jejich život přinesl prospěch lidem a čest Bohu. Taková znalost je pro mladé lidi neocenitelná. Výchova v předmětech, které se týkají života a zdraví, je pro ně důležitější než znalost mnoha věd, kterým se ve školách vyučuje.

Rodiče by měli žít víc pro své děti a méně pro společnost. Studujte zdravotnickou tematiku a své znalosti prakticky využívejte. Učte své děti, aby zvažovaly věci od příčiny k následku. Učte je, že chtějí-li být zdravé a šťastné, musí poslouchat zákony přírody. I když třeba neuvidíte tak rychlé zlepšení, jak byste si přáli, nedejte se odradit, ale trpělivě a vytrvale pokračujte ve svém díle.

Učte své děti od kolébky sebezapření a sebeovládání. Učte je, aby se uměly těšit z přírody a aby v užitečné práci soustavně cvičily všechny síly těla a mysli. Vychovávejte je, aby měly zdravé tělo, dobré morální zásady, krásné vlastnosti a příjemnou povahu. Vštěpujte do jejich mysli pravdu, že není Boží vůlí, abychom žili jen pro přítomné uspokojování svých žádostí, nýbrž pro naše konečné dobro. Učte je, že poddat se pokušení je slabost a hřích, kdežto odolání pokušení je ušlechtilé a mužné. Tato poučení budou jako semena zasetá do dobré půdy. Přinesou plody, které obšťastní vaše srdce.

Především ostatním však rodiče mají obklopovat své děti ovzduším radosti, ohleduplnosti a lásky. Domov, kde sídlí láska a kde se láska projevuje v pohledech, slovech a skutcích, je místem, kde andělé rádi projevují svou přítomnost.

Rodiče, ať do vašich srdcí vstoupí paprsky lásky, radosti a šťastné spokojenosti a ať jejich dobrý, povzbuzující vliv prostoupí váš domov. Projevujte laskavost a trpělivost a povzbuzujte ke stejným projevům své děti. Pěstujte všechny krásné vlastnosti, které prozáří rodinný život. Takto vytvořené ovzduší bude dětem tím, čím je vzduch a sluneční svit světu rostlin. Bude podporovat zdraví a sílu mysli a těla.

33. kapitola — Vliv domova

Domov by měl být pro děti nejpřitažlivějším místem na světě. Nejvíc by je měla přitahovat mamčiná přítomnost. Děti mají citlivou a milou povahu. Hned se radují a hned jsou nešťastné. Vlídnu kázní a laskavými slovy a činy mohou maminky připoutat své děti ke svým srdcím.

Malé děti mají rády společnost a mohou si jen zřídka hrát samy. Touží po lásce a něžnosti. Myslí si, že to, co je baví, potěší i maminku. Proto je přirozené, že za ní chodí se svými malými radostmi a starostmi. Maminka by neměla zraňovat jejich citlivá srdce tím, že bude reagovat bez zájmu na to, co je pro ni zcela malicherné, co však má pro děti velký význam. Mamčiná láska a uznání mají velkou cenu. Uznalý pohled a slovo povzbuzení nebo pochvaly budou jako sluneční paprsek, který zasvítí v jejich srdcích a často způsobí, že jsou pak celý den šťastné.

Maminka by své děti neměla od sebe odhánět, aby ji nerušily svým hlukem nebo ji neobtěžovaly svými drobnými přáními. Místo toho by pro ně měla vymýšlet zábavu nebo lehkou práci, aby zaměstnala jejich čiperné ruce a hlavy.

Tím, že citově zaujme své děti a že bude řídit jejich hry, zábavy a drobná zaměstnání, získá si maminka důvěru svých dětí. Pak může s větším úspěchem napravovat zlozvyky nebo potlačovat projevy sobeckosti a vášně. Slovo výstrahy nebo pokárání, pronesené v pravou chvíli, má velkou cenu. Trpělivostí a bdělou láskou může správně usměrnit mysl dětí a vypěstovat v nich krásné a sympatické povahové rysy.

Maminky by se měly vystříhat toho, aby své děti vychovávaly k závislosti a soběstřednosti. Nikdy je neved'te k tomu, aby si myslely, že jsou středem a že se všechno musí točit kolem nich. Někteří rodiče věnují mnoho času a námahy tomu, aby své děti bavili. Avšak děti mají být vedeny k tomu, aby si hrály samy, aby používaly svůj vlastní důmysl a šikovnost. Tak se naučí spokojovat se s velice prostými zábavami. Měly by se naučit statečně snášet malá zklamání

[206] a zkoušky. Nevěnujte pozornost každé bolístce nebo nepatrnému škrábnutí. Raději odvráťte jejich mysl a učte je, aby přecházely malé mrzutosti nebo nezdary. Snažte se přijít na způsob, jak dítě naučit, aby myslelo na druhé.

Avšak nezanedbávejte děti. Maminky jsou mnohdy přetížené starostmi. Cítí, že nemohou vyšetřit čas na to, aby trpělivě učily své maličké a daly jim všechnu svou lásku a city. Měly by si však uvědomit, že nenajde-li dítě u svých rodičů a ve svém domově to, co by uspokojilo jeho touhu po lásce a přátelství, bude to hledat jinde. A tam by jeho mysl a povaha mohly být ohroženy.

Z nedostatku času a rozmyslu odpírá mnoho maminek svým dětem nějakou nevinnou radost. Na druhé straně samy pilně a dlouho do noci pracují na něčem, co je určeno jen pro ozdobu jejich dětí a co přinejlepším poslouží jen k tomu, aby to v jejich mladých srdcích povzbudilo marnivost a touhu po výstřednosti. Až se pak děti přiblíží dospělému věku, přinesou tato naučení své ovoce v podobě pýchy a nemorálnosti. Maminka se pak trápí nad poklesky svých dětí. Neuvědomuje si však, že žeň, kterou sklízí, pochází ze semena, které sama zasela.

Některé maminky nejednají se svými dětmi důsledně. Někdy jim povolují i to, co je k jejich škodě. Jindy jim zase odpírají i zcela nevinné radosti, které by je udělaly velmi šťastnými. V tom nejdou v Kristových stopách. Kristus měl děti rád, rozuměl jejich pocitům a cítil s nimi v jejich radostech i zkouškách.

Odpovědnost otce

Manžel a otec je hlavou domácnosti. Žena od něho očekává lásku, soucit a pomoc při výchově dětí. A je to tak správné. Děti jsou právě tak jeho jako její a má stejný zájem na jejich blahu. Děti očekávají od svého otce podporu a vedení. Musí mít správný názor na život a na vlivy a přátelské svazky, které obklopují jeho rodinu. Především by ho však měla ovládat láska, Boží bázeň a učení Božího slova, aby mohl řídit kroky svých dětí správným směrem.

Otec je zákonodárcem rodiny. Měl by tak jako Abraham učinit Boží zákon pravidlem své rodiny. Bůh řekl o Abrahamovi: „Znám jej; přikáže synům svým a domu svému.“ **1. Mojžíšova 18,19**. Nebyl lhostejný a nezanedbal svou povinnost čelit zlu. Nikomu slabošsky

a nemoudře nenadržoval. Neváhal mezi přesvědčením o své povinnosti a požadavkem nesprávně pochopené lásky. Abraham nejenže dával správné rady, ale zachovával autoritu spravedlivých zákonů. Bůh vydává příkazy, abychom se jimi řídili. Neměli bychom nechat děti, aby zabloudily a sešly z bezpečné stezky vyznačené Božím slovem na cesty vedoucí do nebezpečí, která se vyskytují všude. Jejich nesprávné touhy a sklony by měly být potlačovány a usměrňovány laskavě, avšak pevně, vytrvale a na modlitbách.

Otec by měl ve své rodině prosazovat dobré vlastnosti, jako rozhodnost, poctivost, čestnost, trpělivost, odvahu, píli a praktickou užitečnost.

[207]

Sám by měl dělat to, co vyžaduje od svých dětí, a tak jim dávat svým vlastním jednáním příklad těchto vlastností.

Avšak, otcové, nezmalomyslnujte své děti. Spojujte lásku s autoritou, laskavost a soucit s pevnou kázní. Věnujte pár hodin svého volného času svým dětem. Sbližte se s nimi. Zúčastněte se jejich her, pracujte s nimi, sportujte s nimi a získejte si jejich důvěru. Udržujte s nimi přátelství, zvláště se svými syny. Tak na ně budete mít dobrý vliv.

Otec by měl přispět svým dílem k tomu, aby učinil rodinu šťastnou. Ať má sebevětší starosti a problémy v zaměstnání, neměl by připustit, aby tím trpěla jeho rodina. Do svého domova by měl vstupovat s úsměvem a s milými slovy.

V jistém smyslu je otec ve své domácnosti knězem, který klade na rodinný oltář ranní a večerní oběť. Žena a děti se mají sejít k modlitbě a spojit se v chvalozpěvu. Než otec odejde ráno z domova za svou každodenní práci, měl by kolem sebe shromáždit své děti, sklonit se před Bohem a svěřit je péči nebeského Otce. Když skončí každodenní starosti, měla by se rodina sejít, vděčně se pomodlit a zazpívat chvalozpěv jako uznání Boží péče, projevené v uplynulém dni.

Otcové a matky, i když jste přetíženi prací, nezapomínejte shromážďovat své rodiny kolem Božího oltáře. Proste, aby váš domov střežili svatí andělé. Uvědomte si, že vaši drazí jsou vystaveni pokušením. Každý den přináší mladým a starým trampoty. Kdo chce žít trpělivě, v lásce a radosti, musí se modlit. Jen tehdy, když se nám dostává stálé pomoci od Boha, můžeme zvítězit sami nad sebou.

Domov by měl být místem, kde přebývá radost, ohleduplnost a láska. Tam, kde je radost, ohleduplnost a láska, tam bude i štěstí a pokoj. Mohou přijít nesnáze, ty však jsou údělem lidstva. I když den je sebechmurnější, v srdci by měla stále zářit jako slunce trpělivost, vděčnost a láska. V takových rodinách přebývají Boží andělé.

Muž i žena by měli přemýšlet o štěstí svého partnera. Neměli by zapomínat na drobné pozornosti a malé laskavosti, které potěší a zkrášlí život. Mezi mužem a ženou by měla být naprostá důvěra. Měli by o své odpovědnosti uvažovat společně. Společně by měli působit pro největší dobro svých dětí. Nikdy by neměli před svými dětmi kritizovat plány druhého nebo znevažovat jeho úsudek. Žena by měla dávat pozor na to, aby neztěžovala práci, kterou manžel koná pro děti. Manžel by měl pomáhat své ženě, dávat jí moudré rady a laskavě ji povzbuzovat.

Mezi rodiči a dětmi by neměla vzniknout přehrada chladu a rezervovanosti. Rodiče by měli dobře znát své děti. Měli by se snažit porozumět jejich zálibám a temperamentu. Měli by se umět vžít do jejich pocitů a domýšlet se, co se děje v jejich srdcích.

[208] Rodiče, vaše děti by měly poznat, že je milujete a že uděláte vše, co je ve vašich silách, abyste je učinili štěstími. Uděláte-li to, budou mít vaše nezbytné příkazy u nich daleko větší váhu. Veď te své děti s něhou a láskou a pamatujte na to, že „jejich andělé v nebi jsou neustále v blízkosti nebeského Otce“. **Matouš 18,10**. Chcete-li, aby andělé konali pro vaše děti dílo, které jim určil Bůh, spolupracujte s nimi tak, že budete konat svou část služby.

Budou-li děti vychovávány pod moudrým a láskyplným vedením pravého domova, ani je nenapadne zatoužit po zábavách a špatné společnosti. Zlo je nebude přitahovat. Atmosféra, která panuje v rodině, bude utvářet jejich povahu a děti si osvojí zvyky a zásady, které jim budou silnou ochranou proti pokušením, až opustí domov a zaujmou své místo ve světě.

Děti mají právě tak jako rodiče důležité povinnosti v rodině. Mělo by se jim vštěpovat, že jsou součástí domova. Rodina je živá a šatí, dostává se jim lásky a péče a tyto mnohé dary by měly odplácet tím, že ponесou svou část domácích povinností a přinesou do rodiny, jejímiž jsou členy, co nejvíce štěstí.

Děti mají někdy chuť vzdorovat kázni. V pozdějším životě však budou svým rodičům vděčné za řádnou péči a důslednou výchovu, která je střežila a chránila v letech, kdy neměly vlastní zkušenosti. [209]

34. kapitola — Cíl pravé výchovy

Skutečná výchova vzdělává k nesobecké službě. Každý Boží syn a každá Boží dcera jsou povoláni k tomu, aby pomáhali všude, kde je to třeba. Jsme povoláváni k službě Bohu a svým bližním. Cílem naší výchovy by mělo být učinit nás schopnými pro tuto službu.

Výchova ke službě

Rodiče a učitelé, kteří jsou křesťany, by měli mít tento cíl stále před očima. Nevíme, v jakém zařazení budou naše děti sloužit. Možná stráví svůj život v rodinném kruhu. Možná se budou věnovat nějakému celoživotnímu povolání nebo půjdou jako učitelé evangelia do dalekých zemí. Všichni jsou však stejně povoláni k tomu, aby byli Božími posly a laskavě sloužili světu.

Bůh miluje děti a mladé lidi. Mají vlohy, svěží energii, odvahu a rychle chápou. Bůh chce, aby žili v souladu s jeho záměrem. Měli by dostat výchovu, která by jim pomohla postavit se po bok Kristu v nesobecké službě.

Kristus řekl o svých prvních učednících: „Jako ty jsi mne poslal do světa, tak i já jsem je poslal do světa,“ (Jan 17,18) aby byli Božími představiteli, aby zjevovali jeho ducha, ukazovali jeho povahu a konali jeho dílo. Tento Kristův výrok se vztahuje na všechny jeho děti až do konce času.

Naše děti stojí jakoby na křižovatce cest. Na každém kroku je láká svět k sobectví a k požitkářství a odvádí je od cesty určené pro ty, které Bůh vykoupil. Zda bude jejich život požehnáním, nebo utrpením, to závisí na tom, kterou cestu zvolí. Mladí překypují silou. Dychtí vyzkoušet své schopnosti a musí najít příležitost, aby někde uplatnili přemíru své energie. Jejich aktivita se uplatní ve prospěch dobra, nebo zla.

Boží slovo nepotlačuje aktivitu, nýbrž řídí ji správným směrem. Bůh nenabádá mládež, aby byla méně ctižádostivá. Povahové rysy, jako neodolatelná touha po nějakém vyšším dobru, nezkrotná vůle,

snaživá píle a neutuchající vytrvalost, které dělají člověka opravdu úspěšným a váženým mezi lidmi, nemají být potlačovány. Boží milostí mají být usměrňovány k dosažení lepších cílů, než jsou pouhé sobecké a světské zájmy, tak jako jsou nebesa vyšší než země.

[210]

Na nás jako na rodičích a křesťanech spočívá úkol dát našim dětem správný směr. Máme je pečlivě, moudře a laskavě vést na cestu křesťanské služby. Učinili jsme s Bohem svatou smlouvu, že své děti povedeme k jeho službě. Naší základní povinností je obklopit je takovými vlivy, aby si zvolily život služby. Dejme jim k tomu potřebný výcvik.

„Bůh tak miloval... , že dal.“ Dal „svého jediného Syna“, abychom nezhynuli, ale měli věčný život (Jan 3,16). „Kristus miloval nás a sám sebe dal za nás.“ **Efezským 5,2**. Milujeme-li, budeme dávat. „Ne aby si dal sloužit, ale aby sloužil.“ **Matouš 20,28**. To je poučení, které si máme osvojit a které máme předávat.

Vštěpujte mladým lidem, že nepatří sobě. Náležejí Kristu. Jsou vykoupeni jeho krví, má na ně právo pro svou lásku. Žijí proto, že je svou mocí udržuje při životě. Jejich čas, síla a schopnosti patří Kristu a pro něho je mají rozvíjet, cvičit a používat.

Lidská rodina, stvořená k Božímu obrazu, je hned po andělech nejušlechtilejší ze všeho jeho stvoření. Bůh chce, aby se stala vším, čím jí Bůh umožňuje se stát, a aby co nejlépe naložila se silami, které jí dal.

Život je tajemný a svatý. Je projevem samého Boha, zdroje všeho života. Nabízí vzácné možnosti a měli bychom je co nejlépe využít. Promarníme-li je, jsou navždy ztraceny.

Bůh před nás staví věčnost s jejími slavnými skutečnostmi a poodhaluje nám podstatu nesmrtelných, nepomíjejících věcí. Sděluje cennou pravdu, že můžeme jít vpřed po bezpečné a jisté cestě za cílem, který stojí za to, abychom pro něj vynaložili všechny své schopnosti.

Bůh nahlédne do nepatrného semínka, které sám stvořil, a vidí v něm dosud nerozvinutou krásnou květinu, keř nebo mohutný, rozložitý strom. Tak vidí Bůh možnosti, které jsou v každé lidské bytosti. Jsme zde, abychom splnili záměr. Bůh nám představuje svůj plán pro náš život a přeje si, abychom dosáhli nejvyššího možného stupně rozvoje.

Bůh chce, abychom ustavičně rostli ve svatosti, štěstí a užitečnosti. Všichni lidé mají schopnosti a musí se naučit pokládat je za svaté věno, vidět v nich Boží dary a správně je používat. Bůh chce, aby mladí lidé pěstovali všechny síly své osobnosti a aby činně využívali všechny své schopnosti. Chce, aby užívali všeho, co je v tomto životě prospěšné a hodnotné, aby byli dobří a konali dobro a zakládali si nebeský poklad pro budoucí život.

Jejich ctižádostí by mělo být vynikat ve všem, co je nesobecké, krásné a ušlechtilé. Měli by vzhlížet ke Kristu jako ke vzoru, kterému by se měli přibližovat. Měli by v sobě mít čistou ctižádost, kterou Kristus zjevil ve svém životě. Měli by toužit po tom, aby učinili život na světě lepším. To je úkol, k němuž jsou povoláni.

Široký základ

Nejvyšší ze všech věd je věda o spasení člověka. Největším úkolem, o jehož splnění může člověk usilovat, je dílo zachraňování lidí z hříchu k svatosti. K zdárnému výsledku takového díla musí být položen dobrý základ. Dětem se musí dostat důkladné výchovy, která od rodičů a učitelů vyžaduje takové přemýšlení a úsilí, jaké není třeba vynaložit při pouhém osvojování si teoretických poznatků vědy. Je k tomu zapotřebí něčeho více než vzdělávání rozumu. Výchova není úplná, nevychovávali se současně tělo, mysl a srdce. Charakter musí být náležitě usměrňován, aby se mohl co nejplněji a nejlépe rozvinout. Je třeba, aby se rozvíjely a řádně cvičily všechny duševní a tělesné schopnosti. Je naší povinností pěstovat a cvičit všechny síly, které z nás učiní výkonnější pracovníky pro Boha.

Pravá výchova zahrnuje celou bytost. Učí, jak nejlépe využívat své schopnosti. Umožňuje nám co nejlépe využít mozek, kosti, svaly, tělo, rozum a srdce. Schopnosti mysli jako nejvyšší síly mají ovládat tělo. Přirozené chutě a vášně se mají podřídit svědomí a duchovnímu cítění. Kristus je hlavou lidstva. Jeho záměrem je vést nás v Boží službě na vznešené a krásné cesty čistoty. Podivuhodným působením Kristovy milosti se v něm máme stát úplnými.

Ježíš byl vychováván v rodině. Jeho matka byla jeho prvním lidským učitelem. Z jejích úst a ze svitků proroků poznával nebeské věci. Žil ve venkovské rodině a věrně a s radostí nesl svůj díl břemen domácnosti. Ten, který je velitelem nebes, byl ochotným sluhou

a milujícím a poslušným synem. Vyučil se řemeslu a pak svýma vlastníma rukama pracoval v Josefově tesařské dílně. V pracovním oděvu prostého řemeslníka chodil ulicemi městečka, když šel za svou prací nebo se z ní vracel.

Lidé oné doby posuzovali hodnotu věcí podle vnějšku. Když náboženství ztratilo na síle, získalo na okázalosti. Tehdejší vychovatelé se snažili vyvolat respekt přepychem a hojností. Kristův život byl s tím vším v příkrém rozporu. Svým životem ukazoval na bezcennost těch věcí, které lidé pokládali za nejpodstatnější pro život. Kristus nechodil do škol své doby, které vzdvihovaly věci malicherné a snižovaly věci velké. Své vzdělání získal ze zdrojů, které ustanovilo nebe, z užitečné práce, ze studia Písma, z přírody a z životních zkušeností. To jsou Boží učebnice plné poučení pro všechny, kteří k nim přistupují s ochotnými rukama, otevřenými očima a chápajícím srdcem.

„Dítě rostlo v síle a moudrosti a milost Boží byla s ním.“ **Lukáš 2,40.**

Takto připraven zahájil Kristus své poslání, přičemž v každém okamžiku svého styku s lidmi měl na ně blahodárný vliv. Působil na ně silou vedoucí k jejich proměně. To svět ještě nezažil.

[212]

Domov jako škola

Domov je první školou dítěte a v rodině by se měl položit základ pro život zasvěcený službě. Jeho zásady se mají vštěpovat ne pouze teoreticky. Mají se vyvinout v celoživotní výcvik.

Dítě by se mělo velmi brzy učit pomáhat. Jakmile se dostatečně vyvine jeho síla a rozum, mají mu být svěřeny povinnosti, které by doma vykonávalo. Dítě má být vybízeno, aby se snažilo pomáhat tatínkovi a mamince. Má být povzbuzováno, aby si dokázalo něco odepřít, aby se umělo ovládat a aby dovedlo klást štěstí a blaho druhého nad vlastní štěstí a pohodlí. Mělo by být vedeno k tomu, aby neváhalo využít každé příležitosti, kdy může potěšit své bratry, sestry a přátele nebo jim pomoci, a aby se chovalo laskavě ke starým, nemocným a nešťastným lidem. Čím více je domov prodchnut duchem pravé služby, tím více a plněji se tento duch rozvine v životě dětí. Děti se tak naučí nalézat radost ve službě a v oběti pro blaho druhých.

Působení školy

Výchovu v rodině má doplnit působení školy. Přitom je třeba mít stále na zřeteli rozvoj celé osobnosti, to znamená rozvoj tělesný, duševní a duchovní, a výchovu k službě a obětavosti.

Služba pro Krista v drobných povinnostech každodenního života má větší moc utvářet povahu a usměrnit život k nesobecké službě než všechny ostatní činitele. Úkolem rodičů a učitelů je přivést děti k takovémuuto postoji, povzbuzovat je a správně je usměrňovat. Nemůže jim být svěřeno důležitější dílo. Duch služby je duch nebes a při každé snaze rozvinout a povzbudit tohoto ducha budou s námi spolupracovat andělé.

Taková výchova musí být založena na Božím slově. Pouze zde jsou její zásady podány ve své plnosti. Základem studia a učení by měla být Bible. Nejdůležitějším poznáním je poznání Boha a poznání toho, kterého poslal.

Každé dítě a každý mladý člověk by měl znát sám sebe. Měl by poznat tělo, které mu dal Bůh, a zákony, jimiž se udržuje ve zdravém chodu. Všichni by měli být důkladně obeznámeni s obecnými obory výchovy. Měli by být cvičeni také ve zručnosti, která z nich učiní muže a ženy s praktickou schopností, vybavené pro povinnosti každodenního života. K tomu by měl ještě přistoupit výcvik a praktická činnost v různých odvětvích misijní práce.

Učit sebe i druhé

Při získávání vědomostí by mladí lidé měli postupovat tak rychle a tak daleko, jak jen mohou. Ať je pole jejich studia tak velké, na co stačí jejich síly. Když se učí, měli by své znalosti využívat a sdělovat dál. Tím se jejich myšlení ukázní a posílí. To, jak využívají svých vědomostí, rozhoduje o ceně jejich výchovy.

[213]

Strávit dlouhou dobu na studiích bez snahy využít to, co bylo studiem získáno, je často spíš na překážku než k pomoci skutečnému rozvoji. V rodině i ve škole by se měl student snažit naučit, jak studovat a jak uplatnit své vědomosti. Ať bude povolán kamkoliv, měl by se učit a měl by učit druhé, pokud bude žít. Jen tak může v důvěře v Boha stále postupovat vpřed a držet se při tom pevně toho, který je nekonečný v moudrosti, který může zjevovat tajemství skrytá po

věky a který může vyřešit nejobtížnější problémy pro ty, kdo v něho věří.

Vliv společnosti

Boží slovo klade velký důraz na vliv společnosti na muže i na ženy. Oč větší pak je síla tohoto vlivu na rozvoj mysli a povahy dětí a mladých lidí! Společnost, ve které se pohybují, zásady, které si osvojují, a zvyky, které si vytvářejí, rozhodnou o tom, jak se uplatní zde na zemi a jaký bude jejich budoucí, věčný úděl.

Srdce rodičů se chvěje nad děsivou skutečností, že na mnoha školách a univerzitách, kam jsou mladí lidé posíláni, aby se vzdělávali a byli vychováváni, převládají vlivy, které deformují povahu, odvádějí mysl od pravých životních cílů a kazí morálku. Stykem s nevěřícími, zkaženými a zábavymilovnými lidmi ztratí velmi mnoho mladých lidí prostotu, čistotu, víru v Boha a ducha sebeobětavosti, které jim křesťanští otcové a matky vštěpovali pečlivou výchovou a opravdovou modlitbou.

Mnozí, kteří přicházejí na školu s úmyslem osvojit si znalosti pro některé odvětví nesobecké služby, se ponoří do světských studií. Zrodí se v nich ctižádost vyniknout svou vzdělaností a získat ve světě postavení a uznání. Zapomenou na to, proč vstoupili na školu, a zasvěť svůj život sobeckým a světským cílům. Často si osvojí zvyky, které zkazí jejich nynější i věčný život.

Muži a ženy, kteří mají vznešené ideály, nesobecké cíle a ušlechtilé touhy, jsou zpravidla lidé, v nichž se tyto vlastnosti vyvinuly vlivem přátelských svazků v raných letech jejich života. Kdykoli Bůh jednal s Izraelem, vždy mu zdůrazňoval, jak je důležité, aby dbali na to, s kým se stýkají jejich děti. Všechna ustanovení pro občanský, náboženský a společenský život byla vydána s ohledem na to, aby ochránila děti před zkaženou společností a aby je od jejich nejútlejších let seznamovala s naučeními a zásadami Božího zákona. Poučení dané při zrodu národa bylo takové povahy, aby zapůsobilo na všechny. Před poslední strašnou ranou, která přišla na Egypt any v podobě usmrcení prvorozených, přikázal Bůh svému lidu, aby shromáždil své děti do svých domovů. Veřeje každého domu měly být označeny krví a pod ochranou tohoto znamení měli všichni vyčkávat. Tak i dnes rodiče, kteří milují Boha a bojí se ho, mají držet

[214] své děti pod „nároky smlouvy“, tedy pod ochranou onoho zušlechťujícího vlivu, který působí díky tomu, že nás Kristus vykoupil svou krví.

O svých učednících Kristus řekl: „Dal jsem jim tvé slovo...“ Oni „nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa.“ **Jan 17,14.**

Bůh nás vybízí: „Nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli.“ **Římanům 12,2.**

„Nedejte se zapřáhnout do cizího jha spolu s nevěřícími! Co má společného spravedlnost s nespravedlností? A jaké spolužití světla s temnotou? ... Jaké spojení chrámu Božího s modlami? My jsme přece chrám Boha živého. Jak řekl Bůh:

„Budu přebývat a procházet se mezi nimi,
budu jejich Bohem a oni budou mým lidem.“

A proto „vyjděte z jejich středu a oddělte se...“, a ničeho nečistého se nedotýkejte, a já vás přijmu a budu vám Otcem a vy budete mými syny a dcerami, praví Hospodin zástupů.“ **2. Korinským 6,14-18.**

„Shromážděte lid.“ **Jóel 2,16.** „Učte je znát Boží nařízení a řády.“ **2. Mojžíšova 18,16.**

„Tak poznamenejte syny Izraele mým jménem a já jim požehnám.“ **4. Mojžíšova 6,27.**

„A všechny národy země budou vidět, že se nazýváš Hospodinovým jménem.“ **5. Mojžíšova 28,10.**

„I bude pozůstatek Jáкова uprostřed mnoha národů jako rosa od Hospodina, jako vláha pro bylinu, která neskládá naději v člověka, nečeká na syny lidské.“ **Micheáš 5,7.**

My se počítáme k Izraeli. Všechna nařízení daná kdysi Izraelcům, která se týkala výchovy a vzdělání jejich dětí, a všechna zaslíbení, že se jim skrze poslušnost dostane požehnání, platí i pro nás.

Toto je Boží slovo pro nás: „Požehnám tě...“, a budeš požehnaním.“ **1. Mojžíšova 12,2.**

O svých prvních učednících a o všech, kdo v něho uvěří prostřednictvím jejich slova, Kristus řekl: „Slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno — já v nich a ty ve mně; aby byli uvedeni v dokonalost jednoty a svět aby poznal, že ty jsi mě poslal a zamiloval sis je tak jako mne.“ **Jan 17,22.23.**

To jsou úžasná slova, která se jen stěží dají pochopit. Stvořitel všech světů miluje ty, kdo se odevzdají jeho službě, tak, jak miluje svého Syna. Právě zde a právě v této chvíli je nám udělována milostivá Boží přízeň v tak podivuhodném rozsahu. Bůh nám dává Světlo a Majestát nebes a s ním nás zahrnuje všemi nebeskými poklady. Nejenže nám slibuje krásný věčný život, ale obdarovává nás královskými dary už i v tomto životě. Jako od příjemců jeho milosti od nás žádá, abychom užívali všechno, co zušlechtí uje, rozvíjí a povznáší náš charakter. Bůh chce, aby mladí lidé byli uschopněni jeho mocí a postavili se pod Kristovu korouhev potřísněnou krví. Čeká, že budou pracovat tak, jak pracoval Kristus, že povedou lidi na bezpečné cesty a že postaví nohy mnohých na Skálu věků.

[215]

Boží ujištění

Všichni, kdo se snaží působit v souladu s Božím plánem výchovy, obdrží od Boha milost, pomoc, jeho stálou přítomnost a sílu. Bůh každému říká:

„Bud' rozhodný a udatný, neměj strach a neděs se, neboť Hospodin, tvůj Bůh, bude s tebou. . . Nenechám tě klesnout a neopustím tě.“ **Jozue 1,9.5.**

„Spustí-li se lijavec
nebo padá-li sníh z nebe,
nevrací se zpátky,
nýbrž zavlažuje zemi
a činí ji plodnou a úrodnou,
takže vydává símě tomu,
kdo rozsívá, a chléb tomu, kdo jí.

Tak tomu bude s mým slovem, které vychází z mých úst:
Nenavráť se ke mně s prázdnou,
nýbrž vykoná, co chci, vykoná zdárně, k čemu jsem je poslal.

S radostí vyjdete
a budete vedeni v pokoji.
Hory a pahorky budou před vámi zvučně plesat a všechny stromy
v poli budou tleskat. Místo trní vyroste cypřiš,
místo plevelu vzejde myrta.

To bude k oslavě
Hospodinova jména,
za trvalé znamení, které nebude vymýceno.“

Izajáš 55,10-13.

Lidská společnost na celém světě je rozvrácená. Je zapotřebí důkladné změny. Výchova, které se dostává mladým lidem, by měla vést k přetvoření celé struktury společnosti.

„Co bylo od věků v troskách, vybudují,
postaví, co kdysi bylo zrušeno,
obnoví zničená města,
zrušená po celá pokolení.“
Lidé je budou nazývat „Sluhové našeho Boha“ ...
budou mít věčně radost,
neboť já, Hospodin,
miluji právo ...
Jejich výdělek jim předám věrně
a uzavřu s nimi smlouvu věčnou.
Jejich potomstvo bude známé mezi pronárody
a jejich potomci
uprostřed národů.
Všichni, kdo je spatří,
rozpoznají na nich,
že oni jsou to potomstvo,
jemuž Hospodin žehná ...
Jako země dává vzrůst tomu,
co klíčí,
jako zahrada dává vzklíčit tomu, co bylo zaseto,
tak Panovník Hospodin
dá vzklíčit spravedlnosti
a chvále přede všemi pronárody.“

Izajáš 61,4.6-9.11.

35. kapitola — Pravé poznání Boha

Jako náš Spasitel, i my jsme na tomto světě proto, abychom sloužili Bohu. Žijeme proto, abychom se svou povahou podobali Bohu a abychom životem služby zjevovali Boha světu. Boha musíme dobře znát, abychom byli jeho spolupracovníky, abychom se mu stali podobni a zjevovali jeho charakter. Musíme ho znát tak, jak se nám sám zjevuje.

Poznání Boha je základem veškeré pravé výchovy a každé opravdové služby. Je to jediná skutečná ochrana před pokušením. Jedině to nás může učinit povahově podobnými Bohu.

Takové poznání potřebují všichni, kdo pracují na záchraně svých bližních. Změna povahy, čistota života, účinnost služby, uplatňování správných zásad, to všechno závisí na pravém poznání Boha. Toto poznání je základem přípravy pro tento život i pro život věčný.

„Poznat Svatého je rozumnost.“ **Příslaví 9,10**. Poznáním Boha se nám dostává „všeho, čeho je třeba k zbožnému životu“. **2. Petřův 1,3**.

Ježíš řekl: „Život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal.“ **Jan 17,3**.

„Toto praví Hospodin:
At' se moudrý nechlubí
svou moudrostí,
at' se bohatýr nechlubí
svou bohatýrskou silou,
at' se boháč nechlubí
svým bohatstvím.
Chce-li se něčím chlubit,
at' se chlubí,
že je prozíravý a zná mne;
neboť já Hospodin prokazuji milosrdenství
a vykonávám na zemi
soud a spravedlnost;

to jsem si oblíbil,
je výrok Hospodinův.“

Jeremjáš 9,23.24.

Je třeba, abychom studovali zjevení, které Bůh dává sám o sobě.

[217]

„Měj se k Bohu důvěrněji,
at' užiješ pokoje.
Vzejde ti z toho jen užitek.
Přijímej z jeho úst naučení,
vkládej si do srdce jeho slova. . .
Pak bude Všemocný sám
tvým zlatem. . .
Ve Všemocném najdeš
svoje blaho,
budeš pozvedat svoji
tvář k Bohu.
Budeš-li ho prosit, vyslyší tě,
a ty budeš plnit svoje sliby.
Rozhodneš-li se pro něco,
stane se tak,
a na tvých cestách bude
zářit světlo.
Až budou jiní poníženi,
řekneš: „Ó pýcho;
Bůh zachrání ty, kdo klopí oči.“

Jób 22,21-29.

Bůh se zjevuje prostřednictvím přírody

„Jeho věčnou moc a božství, které jsou neviditelné, lze od stvoření světa vidět, když lidé přemýšlejí o jeho díle.“ **Římanům 1,20.**

Příroda, která nás nyní obklopuje, nám poskytuje jen matnou představu o slávě ráje. Hřích znetvořil krásu země. Všude je možno vidět stopy díla zla. Přesto tu zůstává ještě mnoho krásného. Příroda svědčí o tom, že ten, který je nekonečný v moci, veliký v dobrotě, milosrdenství a lásce, stvořil zemi a naplnil ji životem a štěstím. I ve

svém poničeném stavu prozrazují všechny věci práci velkého Mistra Umělce. Kamkoli se obrátíme, všude slyšíme Boží hlas a vidíme svědectví jeho dobroty.

Od mocného úderu hromu a neustálého hukotu moře až po radostné zpěvy, jejichž melodie naplňují lesy, promlouvá příroda tisíci hlasy, které chválí Boha. Na zemi, na moři a na obloze, v různých nádherných barevných odstínech, v paletě pestrých kontrastů nebo ve směsici mnoha harmonicky sladěných tvarů spatřujeme Boží slávu. Vysoké hory vyprávějí o Boží moci. Stromy, s jejichž zelenými větvemi si za slunečního svitu pohrává vítr, a květiny se svou jemnou krásou odkazují na svého Stvořitele. Jasná zeleň, která pokrývá hnědou zemi, mluví o tom, jak Bůh pečuje i o nejmenší věci svého stvoření. Moře a jeskyně země zjevují Boží poklady. Ten, který položil perly do oceánu a ametyst a chryzolit do hornin, miluje krásu. Slunce vycházející na nebi svědčí o tom, který je životem a světlem všeho, co udělal. Všechna nádhera a krása, která zdobí zemi a rozsvěcuje nebesa, hovoří o Bohu.

„Nebesa přikrývá
velebnost jeho.“

„Země je plná tvých tvorů.“

Abakuk 3,3;
Žalm 104,24.

„Svoji řeč předává
jeden den druhému,
noc noci sděluje poznatky.
Není to řeč lidská,
nejsou to slova,
takový hlas od nich nelze slyšet.
Jejich tón zvučí celičkou zemí,
zní jejich hovor po širém světě.“

Žalm 19,3-5.

Všechno mluví o něžné otcovské Boží péči a o jeho přání učinit své děti šťastnými.

Osobní Bůh

Mocná síla, která působí v celé přírodě a udržuje všechno v chodu, není, jak tvrdí někteří vědci, pouze jakýsi vše prostupující princip, jakási hybná energie. Bůh je Duch, přesto je však osobní bytostí. Tak se totiž sám zjevuje:

„Hospodin je Bůh pravý.
 On je Bůh živý a Král věčný...
 Bohové, kteří neudělali nebe ani zemi,
 zmizí ze země i zpod nebes...
 Díl Jákobův není jako oni,
 vždyť všechno vytvořil on...
 On svou silou učinil zemi,
 svou moudrostí upevnil svět,
 svým rozumem napjal nebesa.“

Jeremjáš
 10,10.11.16.12.

Příroda není Bůh

Boží dílo v přírodě není totožné se samotným Bohem. Přírodní věci jsou vyjádřením Boží povahy a moci. Nesmíme však přírodu považovat za Boha. Řemeslná zručnost lidí dokáže zhotovit velmi krásné výrobky, věci, které potěší oko. Tyto výrobky nám prozrazují něco o myšlení autora. Zhotovená věc však není tvůrcem. Ne výtvor, ale umělec je hoden úcty. Stejně tak i příroda je výrazem Božího myšlení. Proto má být vyvyšován Bůh přírody, a ne příroda sama.

„Přistupte, klaňme se, klekněme,
 skloňme kolena před Hospodinem...
 On má ve svých rukou hlubiny země,
 temena hor patří jemu.
 Jeho je moře, on sám je učinil,
 souš vytvořily jeho ruce.“

Žalm 95,6.4.5.

„Ten, který učinil Plejády a Orióna,

obrací šero smrti v jitro,
 ale i den zatmívá nocí. . .
 On je tvůrce hor a stvořitel větru,
 oznamuje člověku, co má na mysli. . .
 On buduje stupně svého domu na nebesích,
 nad zemí zakládá svou klenbu.
 On povolává mořské vody
 a vylévá je na tvář země.
 Jeho jméno je Hospodin.“

Ámos 5,8; Ámos 4,13;
 Ámos 9,6.

Stvoření země

Dílo stvoření nemůže věda vysvětlit. Která věda dokáže vysvětlit tajemství života?

„Ve víře chápeme, že Božím slovem byly založeny světy, takže to, na co hledíme, nevzniklo z viditelného.“ **Židům 11,3.**

„Já vytvářím světlo
 a tvořím tmu. . . ,
 já Hospodin konám všechny
 tyto věci. . .
 Zemi jsem učinil já
 a člověka na ní jsem stvořil.
 Já jsem vlastníma rukama
 roztáhl nebesa
 a veškerému jejich zástupu
 jsem vydal příkazy.“

[219]

„Zavolám-li na ně,
 stanou tady spolu.“

Izajáš 45,7.12; Izajáš
 48,13.

Při stvoření země Bůh nenavazoval na hmotu, která tu už předtím existovala. „Co on řekl, to se stalo; jak přikázal, tak vše stojí.“ **Žalm**

33,9. Všechny věci, materiální i duchovní, povstaly před Hospodinem na jeho výzvu a byly stvořeny podle jeho záměru. Nebesa a všechny nebeské zástupy, země a všechno na ní vzniklo dechem jeho úst.

Stvoření člověka

Při stvoření člověka se projevil zásah osobního Boha. Když Bůh vytvořil člověka podle svého obrazu, byla lidská postava po všech stránkách dokonalá, avšak byla to jen forma bez života. Pak osobní Bůh vdechl do této hmoty dech života a člověk se stal živou, inteligentní bytostí. Všechny části lidského organismu byly uvedeny v činnost. Srdce, tepny, žíly, jazyk, ruce, nohy, smysly, mozek, všechno začalo fungovat a všechno bylo podřízeno zákonu. Člověk se stal živou duší. Skrze Slovo, Krista, stvořil osobní Bůh člověka a obdařil ho rozumem a silou.

Bůh zamýšlel, aby člověk, koruna jeho stvoření, vyjadřoval jeho záměry a zjevoval jeho slávu. Člověk však nesmí sám sebe povyšovat na Boha.

„Hlahol Hospodinu. . . !

Radostně služ Hospodinu!

Vstupte před jeho tvář s plesem!

Vězte, že Hospodin je Bůh,
on nás učinil, a ne my sami sebe,
jsme jeho lid, ovce, které pase.

Vstupte do jeho bran s díkůvzdáním, do nádvoří jeho s
chvalozpěvem! Vzdávejte mu chválu, dobrořečte
jeho jménu.“

Žalm 100,1-4.

„Vyvyšujte Hospodina,

našeho Boha, klanějte se směrem

k jeho svaté hoře, neboť Hospodin, náš Bůh, je svatý!“

Žalm 99,9.

Přírodní zákony jsou Božími služebníky

Bůh stále pracuje a udržuje vše v činnosti. K tomu používá jako své služebníky věci, které stvořil. Bůh působí skrze přírodní zákony, které používá jako své nástroje. Přírodní zákony nepůsobí samy od sebe. Živá příroda svědčí o aktivním působení rozumné Bytosti, která vším hýbe podle své vůle.

„Věčně, Hospodine,
stojí pevně v nebesích tvé slovo.
Z pokolení do pokolení
trvá tvá věrnost,
upevnil jsi zemi a ta stojí.
Podle tvých soudů
vše stojí dodnes,
to všechno jsou tvoji služebníci.“

Žalm 119,89-91.

„Všechno, co Hospodin chce,
to činí na nebesích i na zemi,
v mořích i ve všech
propastných tůních.“

Žalm 135,6.

[220]

„On přikázal, a bylo to stvořeno,
on tomu dal povstat navěky a navždy, nařízení, které vydal,
nepomine.“

Žalm 148,5.6.

Moc, která působí, že Země rok co rok vydává své bohatství a pokračuje ve své pouti kolem Slunce, tu není sama od sebe. Ruka Věčného je v neustálé činnosti a řídí tuto planetu. Boží moc ustavičně udržuje Zemi v její rotaci. Je to Bůh, kdo způsobuje, že slunce vychází na obloze. Bůh otvírá průduchy nebes a dává déšť.

„Dává sníh jak vlnu,
sype jíní jako popel.“

Žalm 147,16.

„Když vydá hlas,
shlukují se na nebi vody,
přivádí mlhu od končin země,
déšť provází blesky,
ze svých zásobnic vyvádí vítr.“

Jeremjáš 10,13.

Boží moc způsobuje, že rostliny kvetou, že vyrostе lístek, že se květ rozvine a plod dozraje.

Mechanismus lidského těla nelze dokonale pochopit. Je to tajemství, nad kterým jsou bezradní i nejučenější lidé. To, že krev pulzuje a že dýcháme, není výsledkem nějakého mechanismu, který pokračuje ve své činnosti, je-li jednou uveden v chod. Žijeme, pohybujeme se a existujeme jako bytost v Bohu. Srdce bije, krev pulzuje, každý nerv a sval v živém organismu funguje, protože vše je udržováno v dobrém stavu a v činnosti mocí vždy přítomného Boha.

Boží prozřetelná péče

Bible nám představuje Boha na jeho vysokém a svatém místě. Neukazuje nám ho jako nečinného, v klidu nebo o samotě, nýbrž jako toho, který je obklopen desettisíckrát deseti tisíci a tisíci tisíců svatých bytostí, které všechny čekají, aby mohly konat jeho vůli. Prostřednictvím těchto poslů je Bůh v živém spojení s každou částí svého panství. Svým Duchem je Bůh přítomen všude. Působením svého Ducha a svých andělů pomáhá Bůh lidem.

Nad všemi zmatky země sedí Bůh na svém trůnu. Všechny věci jsou před jeho božským zrakem zjevené. Z ticha nezměrné věčnosti nařizuje to, co jeho prozřetelnost pokládá za nejlepší.

„Cesta nezávisí na člověku

ani jistota kroku na tom,
kdo jde.“

Jeremjáš 10,23.

„Důvěřuj Hospodinu
celým srdcem. . .
Poznávej ho na všech
svých cestách,
on sám napřímí tvé stezky.“

Příslaví 3,5.6.

„Oko Hospodinovo bdí nad těmi, kdo se ho bojí, nad těmi, kdo
čekají na jeho milosrdenství,
aby ze smrti je vysvobodil,
naživu je zachoval v čas hladu.“

Žalm 33,18.19.

[221]

„Jak vzácný skvost je tvé milosrdenství, Bože!
Lidé se utíkají do stínu
tvých křídel.“

Žalm 36,8.

„Blaze tomu, kdo má
ku pomoci Boha Jákobova,
kdo s nadějí vzhlíží
k Hospodinu, svému Bohu.“

Žalm 146,5.

„Tvého milosrdenství je, Hospodine, plná země. . .“

Žalm 119,64.

Miluješ „spravedlnost
a právo“.

Žalm 33,5.

Jsi „naděje všech končin
země i zámořských dalek,
upevnil jsi svou mocí hory,
opásán bohatýrskou silou...
konejšíš hukot moří...
i vřavu národů.“

Žalm 65,6-8.

„Tam, kde jitro nastává
a kde se snáší večer,
všechno naplňuješ plesem...
Ty svou dobrotou celý rok korunuješ, ve tvých stopách
kane tučnost.“

Žalm 65,9.12.

„Hospodin podpírá
všechny klesající
a všechny sehnuté napřimuje.
Oči všech s nadějí
vzhlížejí k tobě
a ty jim v pravý čas
dáváš pokrm.
Otvíráš svou ruku
a ve své přízni sytíš všechno,
co žije.“

Žalm 145,14-16.

Osobnost Boha zjevená v Kristu

Bůh se zjevil ve svém Synu jako osobní bytost. Ježíš, záře Otcovy slávy, „výraz Boží podstaty“ (Židům 1,3), přišel na svět jako osobní Spasitel. Jako osobní Spasitel vystoupil na nebesa. Jako živý Spasitel se přimlouvá na nebeském soudu. Před Božím trůnem za nás slouží „někdo jako Syn člověka“. Zjevení 1,13.

Kristus, Světlo světa, zastřel oslňující nádheru svého božství a přišel na svět, aby tu žil jako člověk mezi lidmi. Tak se mohli

seznámit se svým Stvořitelem, aniž by přitom zahynuli. Od chvíle, kdy hřích oddělil člověka od jeho Stvořitele, nespátril Boha nikdy žádný člověk až do doby, kdy se zjevil prostřednictvím Krista.

„Já a Otec jsme jedno,“ prohlásil Kristus (**Jan 10,30**). „Nikdo nezná Syna než Otec, ani Otce nezná nikdo než Syn — a ten, komu by to Syn chtěl zjevit.“ **Matouš 11,27**.

Kristus přišel učit lidské bytosti tomu, co Bůh chtěl, aby poznaly. Na nebi, na zemi a v širých vodách oceánu vidíme Boží dílo. Všechny stvořené věci svědčí o Boží moci, o jeho moudrosti a lásce. Pozorováním hvězd, moře nebo vodopádu se však nemůžeme dozvědět o Bohu tolik, kolik o něm můžeme poznat na základě zjevení v Kristu.

Bůh viděl, že je třeba jasnějšího zjevení než zjevení v přírodě, aby byla správně představena jeho osobnost a povaha. Proto poslal na svět svého Syna, aby zjevil, pokud to lidský zrak mohl snést, povahu a vlastnosti neviditelného Boha. [222]

Zjeven učedníkům

Zamysleme se nad slovy, která Kristus pronesl v horní místnosti v noci před svým ukřižováním. Doba jeho utrpení se blížila a Kristus se snažil potěšit své učedníky, které čekala tak krutá pokušení a těžkosti. Ježíš řekl: „Vaše srdce ať se nechvěje. Věříte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo.“ **Jan 14,1.2**.

„Řekne mu Tomáš: ‚Pane, nevíme, kam jdeš. Jak bychom mohli znát cestu? Ježíš mu odpověděl: ‚Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. Nyní ho již znáte, neboť jste ho viděli.‘

Filip mu řekl: ‚Pane, ukaž nám Otce, a víc nepotřebujeme; Ježíš mu odpověděl: ‚Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty mě neznáš? Kdo vidí mne, vidí Otce. Jak tedy můžeš říkat: Ukaž nám Otce? Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně? Slova, která vám mluvím, nemluvím sám od sebe; Otec, který ve mně přebývá, činí své skutky.‘ “ **Jan 14,5-10**.

Učedníci ještě neporozuměli Kristovým slovům o jeho vztahu k Bohu. Mnohé z jeho učení jim bylo stále nepochopitelné. Kristus však chtěl, aby měli jasnější a zřetelnější poznání o Bohu.

Řekl jim: „To vše jsem vám říkal v obrazech. Přichází však hodina, kdy k vám už nebudu mluvit o Otci v obrazech, ale budu jej zvěstovat přímo.“ **Jan 16,25.**

Když byl pak o letnicích na učedníky vylit Duch svatý, porozuměli lépe pravdám, které jim Kristus sdělil v podoběnstvích. Mnoho skutečností z učení, které jim dosud byly tajemstvím, se jim objasnilo. Avšak ani tehdy učedníci neprožili úplné naplnění Kristova zaslíbení. Dostalo se jim takového poznání o Bohu, které mohli snést. Avšak úplné naplnění zaslíbení, že Kristus jim ukáže Otce přímo, mělo teprve přijít. Tak je tomu i dnes. Naše poznání Boha je jen částečné a nedokonalé. Až bude boj skončen a člověk Ježíš Kristus se před Otcem přizná ke svým věrným následovníkům, kteří o něm ve světě hříchu pravdivě svědčili, pak plně porozumíme tomu, co je pro nás nyní tajemstvím.

Kristus vzal s sebou na nebesa své oslavené lidství. Těm, kdo ho přijímají, dává moc stát se Božími syny, aby je mohl přijmout za své a aby s ním mohli prožívat celou věčnost. Jsou-li v tomto životě věrní Bohu, nakonec „budou hledět na jeho tvář a na čele ponosou jeho jméno“. **Zjevení 22,4.** Největším štěstím nebes je dívat se na Boha. Může hříšníka, který je zachráněn Kristovou milostí, potkat větší štěstí než to, že smí hledět do Boží tváře a znát ho jako Otce?

Svědectví Bible

[223] Písmo jasně ukazuje, jaký je vztah mezi Bohem a Kristem, a právě tak jasně líčí osobnost a individualitu obou.

„Bůh mnohokrát a mnohými způsoby mluvíval k našim otcům ústy proroků; v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu. . . On, odlesk Boží slávy a výraz Boží podstaty, nese všecko svým mocným slovem. Když dokonal očištění od hříchů, usedl po pravici Božího majestátu na výsostech a stal se o to vznešenějším než andělé, oč je převyšuje jménem, které mu bylo dáno. Komu kdy z andělů Bůh řekl takovouto větu:

,Ty jsi můj Syn,

já jsem tě dnes zplodil;
A jinde se praví:
„Já mu budu Otcem
a on mi bude Synem;“

Židům 1,1-5.

Osobnost Otce a Syna a také jednota, která mezi nimi vládne, je vylíčena v sedmnácté kapitole Janova evangelia, v Kristově modlitbě za jeho učedníky:

„Neprosím jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří; aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že ty jsi mě poslal.“ Jan 17,20.21.

Jednota, která je mezi Kristem a jeho učedníky, neruší osobnost žádného z nich. Jsou jedno, pokud jde o cíl, myšlení a povahu, nikoli pokud jde o osobnost. Podobným způsobem je i Bůh a Kristus jedno.

Boží charakter zjeven v Kristu

Kristus vzal na sebe lidství. Přišel na tento svět, aby se spojil s lidstvem a zjevil našeho nebeského Otce hříšným lidským bytostem. Ten, který byl u svého Otce od počátku, ten, který byl jasným obrazem neviditelného Boha, byl jediný, kdo mohl zjevit Boží povahu lidem. Byl ve všem učiněn podobným svým bratřím. Stal se člověkem z masa a kostí, jako jsme my. Míval hlad a žízeň. Býval unavený. Potřeboval jíst a občerstvit se spánkem. Sdílel osud člověka. Byl však neposkvrněným Božím Synem. Žil na zemi jako cizinec a host. Byl na světě, ale ne ze světa. Byl pokoušen a zkoušen, jako jsou dnes pokoušeni a zkoušeni lidé. Přesto však nikdy nezhřešil. Byl něžný, laskavý a soucitný. Vždy myslel na druhé. Představoval Boží povahu a neustále sloužil Bohu a člověku.

Kristus řekl:

„Hospodin mě pomazal k tomu,
abych nesl radostnou
zvěst pokorným,
poslal mě obvázat rány zkroušených srdcem,
vyhlásit zajatcům svobodu...“

„a slepým navrácení zraku. . .“

„vyhlásit léto
Hospodinovy přízně,
... potěšit všechny truchlící.“

Izajáš 61,1; Lukáš
4,18; Izajáš 61,2.

[224] Kristus nás vybízí: „Milujte své nepřátele, žehnejte těm, kdo vás proklínají, dobře čiňte těm, kdo vás nenávidí, a modlete se za ty, kdo vás pronásledují, abyste byli syny nebeského Otce.“ **Matouš 5,44.45.** „Neboť on je dobrý k nevďečným i zlým.“ **Lukáš 6,35.** „On dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé.“ **Matouš 5,45.** „Bud' te milosrdní, jako je milosrdný váš Otec.“ **Lukáš 6,36.**

„Pro slitování a milosrdenství našeho Boha. . .
nás navštíví Vycházející z výsosti,
aby se zjevil těm, kdo jsou ve tmě a stínu smrti, a uvedl naše
kroky
na cestu pokoje.“

Lukáš 1,78.79.

Sláva kříže

Zjevení Boží lásky k člověku se soustřed'uje na kříž. Jeho plný význam nedokáže jazyk vyjádřit, pero popsat ani rozum člověka pochopit. Když vzhlížíme na golgotský kříž, můžeme jen zvolat: „Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“ **Jan 3,16.**

Kristus, který byl ukřižován pro naše hříchy, Kristus, který vstal z mrtvých, a Kristus, který vystoupil na nebesa, to je věda o spasení, kterou se máme zabývat a které máme učit druhé.

Byl to Kristus

„Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním

z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži.“ **Filipským 2,6-8.**

Je to „Kristus Ježíš, který zemřel a který byl vzkříšen a je na pravici Boží.“ **Římanům 8,34.** „Proto přináší dokonalé spasení těm, kdo skrze něho přistupují k Bohu; je stále živ a přimlouvá se za ně.“ **Židům 7,25.**

„Nemáme velekněze, kterému by byly cizí naše slabosti; vždyť na sobě zakusil všechna pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu.“ **Židům 4,15.**

Nevýslovný dar

Kristus je darem, z nějž plyne každé požehnání. Prostřednictvím tohoto daru k nám den co den přichází neustálý příliv Hospodinovy dobroty. Každá květina s jemnými barevnými odstíny a vůní je dána k našemu potěšení skrze tento jedinečný Dar. Slunce i měsíc byly jím učiněny. Není hvězdy, která kráší oblohu, kterou by on neučinil. Každá kapka deště, která spadne, a každý paprsek světla, který dopadne na náš nevděčný svět, svědčí o Boží lásce v Kristu. Všeho se nám dostává skrze nevýslovný Dar, jediného Božího Syna. Byl přibit na kříž, aby všechny tyto dary mohly spočinout na člověku.

„Hleďte, jak velikou lásku nám Otec daroval: byli jsme nazváni dětmi Božími.“ **1. Janův 3,1.**

„Od věků se něco takového neslyšelo,
k sluchu neproniklo,
oko nespatřilo,
že by jiný bůh, mimo tebe,
učinil něco pro toho,
kdo na něj čeká.“

[225]

Izajáš 64,4.

Poznání, které působí změnu

Poznání Boha, jak je zjeveno v Kristu, je poznání, které musí mít všichni, kdo jsou spaseni. Je to poznání, které působí změnu povahy. Toto poznání, je-li přijato, přetvoří člověka v Boží obraz. Dá celé bytosti duchovní sílu, která pochází od Boha.

„Na odhalené tváři nás všech se zrcadlí slavná zář Páně, a tak jsme proměňováni k jeho obrazu ve stále větší slávě.“ **2. Korintským 3,18.**

O svém vlastním životě Spasitel prohlásil: „Zachovávám příkázání svého Otce.“ **Jan 15,10.** „Otec mě nenechal samotného, neboť stále dělám, co se líbí jemu.“ **Jan 8,29.** Bůh si přeje, aby jeho následovníci žili tak, jak žil Ježíš v lidské přirozenosti. V jeho síle máme žít čistým a ušlechtilým životem, jakým žil Spasitel.

Pavel říká: „Proto klekám na kolena před Otcem našeho Pána Ježíše Krista, od něhož pochází každý nebeský i pozemský rod, a prosím, aby se pro bohatství Boží slávy ve vás jeho Duchem posílil a upevnil ‚vnitřní člověk‘ a aby Kristus skrze víru přebýval ve vašich srdcích; a tak abyste zakořenění a zakotvení v lásce mohli spolu se všemi bratřími pochopit, co je skutečná šířka a délka, výška i hloubka: poznat Kristovu lásku, která přesahuje každé poznání, a dát se prostoupit vší plností Boží.“ **Efezským 3,14-19.**

„Nepřestáváme za vás v modlitbách prosit, abyste plně, se vší moudrostí a duchovním pochopením poznali jeho vůli. Tak budete svým životem dělat Pánu čest a stále se mu líbit, ve všem poneseťe ovoce dobrých skutků, budete růst v poznání Boha, a z moci jeho božské slávy nabudete síly k trpělivosti a radostné vytrvalosti.“ **Koloským 1,9-11.**

[226] Toto je poznání, k jehož osvojení nás vybízí Bůh. Všechno ostatní je v porovnání s tím marné a nicotné.

36. kapitola — Nebezpečí spekulativního poznání

Jedním z největších omylů, které provázejí vědecké bádání a získávání znalostí, je snaha povyšovat lidské uvažování nad jeho skutečnou hodnotu a nad oblast, která mu náleží. Mnozí lidé se pokoušejí posuzovat Stvořitele a jeho dílo z hlediska svých nedokonalých vědeckých znalostí. Snaží se definovat Boží přirozenost, jeho vlastnosti a výsady a libují si ve spekulacích o věčném Bohu. Ti, kdo se věnují takovému druhu studia, vstupují na zakázanou půdu. Jejich bádání nepřinese hodnotné výsledky a mohou se mu věnovat jen za cenu ohrožení svého spasení.

Naši první rodiče byli svedeni do hříchu tím, že toužili po poznání, před kterým je Bůh chtěl uchránit. Ve snaze nabýt toto poznání pozbyli všechno, co stálo za to. Kdyby se Adam a Eva nedotkli zapovězeného stromu, Bůh by jim dal takové poznání, na němž by nespočívala kletba hříchu, ale které by jim přineslo trvalou radost. Tím, že uposlechli pokušitele, získali jen to, že se seznámili s hříchem a jeho následky. Jejich neposlušností se lidstvo odcizilo Bohu a země byla oddělena od nebe.

V tom je poučení pro nás. Území, na které satan vlákal naše první rodiče, je totéž, na které láká člověka i dnes. Satan zaplavuje svět různými výmysly. Všemi možnými způsoby svádí člověka, aby spekuloval o Bohu. Tak se mu snaží zabránit, aby získal o Bohu takové poznání, které přináší spasení.

Panteistická teorie

Do vzdělávacích ústavů a do církví všude na světě dnes pronikají učení, která podkopávají víru v Boha a v jeho slovo. Teorie, že Bůh je síla, která prostupuje celou přírodu, je přijímána i mnohými, kteří tvrdí, že věří Písmu. Tato hypotéza je však velmi nebezpečným klamem, i když je oblečena do krásného šatu.

Nesprávně představuje Boha a znevažuje jeho velikost a majestát. Zavádí lidi do omylu, zmatku a zkázy. Svádí do temnoty a smy-

[227]

slnosti. Přijetí této teorie přináší odloučení od Boha a pro hříšnou lidskou přirozenost to znamená záhubu.

Hříchem jsme se dostali do nepřirozené situace. Síla, která nás obnoví, musí být nadpřirozená, jinak je bezmocná. Je jen jedna moc, která může zlomit vládu zla v lidských srdcích. Touto silou je Boží moc v Ježíši Kristu. Jedině krev Ukřižovaného může očistit od hříchu. Jedině Kristova milost nás uschopní, abychom mohli odolat hříchu a podmanit si sklony své hříšné přirozenosti. Zduchovňující teorie o Bohu tvrdí, že jeho milost je neúčinná. Je-li Bůh silou, která prostupuje celou přírodu, pak přebývá ve všech lidech a člověk musí jen rozvíjet sílu, která je v něm, aby získal svatost.

Tyto teorie, dovedené do svého logického závěru, jsou namířeny proti samému jádru křesťanství. Neuznávají nutnost smíření a vedou k tomu, že se člověk stává sám svým vlastním spasitelem. Tyto teorie o Bohu způsobují, že Boží slovo se stává neúčinným. Ti, kdo je přijímají, jsou ve velkém nebezpečí, že budou nakonec svedeni k tomu, aby celou Bibli pokládali za výmysl. Mohou považovat ctnost za lepší než neřest. Jestliže však vyloučí Boha z jeho oprávněného svrchovaného postavení, zůstanou závislí na lidské moci, která je bez Boha bezcenná. Lidská vůle bez Boží pomoci nebude mít sílu odolávat zlu a zvítězit nad ním. Obranná schopnost člověka bude zničena. Člověk nebude proti hříchu ničím chráněn. Odmítneme-li vládu Božího slova a jeho Ducha, pak nevíme, do jakých hloubek můžeme klesnout.

„Všechna Boží řeč je protříbená,
on je štítem těch,
kteří se k němu utíkají.
K jeho slovům nic nepřidávej,
jinak tě potrestá
a budeš shledán lhářem.“

Příslaví 30,5.6.

„Svévolníka polapí jeho zločiny,
bude spoután provazy
svého hříchu.“

Příslaví 5,22.

Pátrání po Božích tajemstvích

„Skryté věci patří Hospodinu, našemu Bohu, zjevné však patří navěky nám a našim synům.“ 5. Mojžíšova 29,28. Zjevení, které nám dal Bůh o sobě ve svém slovu, je určeno k našemu studiu. Tato zjevení se máme snažit pochopit. Nad to však pronikat nemáme. I nejschopnější rozum se může sebevíc namáhat dohady o Boží přirozenosti, úsilí však nepřinese očekávané výsledky. Není na nás, abychom řešili tento problém. Boha nemůže pochopit žádná lidská mysl. Proto se nikdo nemá zabývat spekulacemi o Boží přirozenosti. Zde platí, že mlčení je výmluvné. Všemohoucí přesahuje všechny naše představy a výpovědi o něm.

[228]

Ani andělům nebylo dovoleno účastnit se porady mezi Otcem a Synem, když byl tvořen plán spasení. Lidské bytosti nemají vnikat do skrytých tajemství Nejvyššího. Nevíme toho o Bohu víc než malé děti, ale jako děti ho můžeme milovat a poslouchat. Místo abychom spekulovali o Boží přirozenosti nebo jeho výsadách, dbejme raději slov, která nám řekl:

„Dokážeš vystihnout Boha
 či obsáhnout dokonalost Všemocného,
 jež nebesa převyšuje?
 Co chceš dělat?
 Hlubší je než podsvětí.
 Co o tom víš?
 Její míra je delší než země,
 širší nežli moře.“

Jób 11,7-9.

„Ale moudrost, kde se najde?
 Kde je místo rozumnosti?
 Člověk nezná její cenu,
 v zemi živých se nenajde.
 Propastná tuň praví:
 ‚Ve mně není‘ ,
 moře říká: ‚Já ji nemám‘ .
 Nelze ji získat za lístkové zlato,
 její hodnota se nevyváží stříbrem,

nemůže být zaplácena
ofířským zlatem,
vzácným karneolem či safírem.
Nedá se srovnat se zlatem
či se sklem
ani směnit za věci z ryzího zlata,
natož za korál a křišťál;
moudrost má větší cenu
než perly.
Nedá se srovnat
s kúšským topasem,
nedá se zaplatit
nejčistším zlatem.
Odkud tedy přichází moudrost?
Kde je místo rozumnosti?...
Říše zkázy a smrt říkají:
,Pouze jsme zaslechly
pověst o ní.‘
Jenom Bůh rozumí její cestě,
on zná také její místo,
neboť on dohlédne
až do končin země,
vidí vše, co je pod nebem...
Když dešti stanovil cíl
a cestu bouřnému mračnu,
hned tehdy ji viděl
a vyprávěl o ní,
učinil ji nepohnutelnou
a také ji prozkoumal
a řekl člověku:
,Hle, bát se Panovníka,
to je moudrost,
vystříhat se zlého,
tot’ rozumnost.‘ “

Jób 28,12-28.

Moudrost neznamená hledat poklady země. Nenajde se hloubavým úsilím proniknout do skrytých tajemství Boží bytosti. Najdeme ji tehdy, přijímáme-li pokorně zjevení, které se Bohu zlíbilo nám dát, a žijeme-li podle jeho vůle.

Tajemství přírody

Ani nejinteligentnější lidé nemohou porozumět Božím tajemstvím, která jsou zjevena v přírodě. Boží inspirace klade mnohé otázky, na něž neumí odpovědět ani největší učenec. Tyto otázky nejsou kladeny proto, abychom na ně odpověděli, nýbrž aby nás upozornily na hluboká Boží tajemství a naučily nás, že naše moudrost je omezená. V našem každodenním životě je mnoho věcí, které jdou za hranice chápání smrtelných bytostí.

[229]

Pochybovači odmítají uvěřit v Boha, protože nemohou pochopit nekonečnou moc, kterou se Bůh zjevuje. Bůh však má být poznán jak z toho, co o sobě nezjevuje, tak z toho, co je našemu omezenému chápání přístupné. Ve svém zjevení i v přírodě nám Bůh odkrývá tajemství, která probouzejí naši víru. Tak tomu musí být. Můžeme věčně bádát, pořád hledat, stále se učit, a přesto nás bude vždy nekonečno přesahovat.

„Kdopak svou hrstí
odměřil vodstvo
a pídí nebesa změřil?
Kdo shrnul v odměrku
všechn prach země
a hory odvážil na vahadlech,
pahorky na vážkách?
Kdo změřil Hospodinova ducha
a byl mu rádcem
a vedl ho k poznání? . . .
Hle, pronárody jsou
jako kapka ve vědru,
jak prášek na vahách.
Ale on pozvedá ostrovy
jak smítko.
Dříví Libanónu

by na oheň nestačilo,
jeho zvěř by nestačila
pro zápalnou oběť.
Všechny pronárody nejsou
před ním ničím,
jsou mu méně nežli nic,
než nicota.
Ke komu připodobníte Boha?
Jakou podobu mu přisoudíte?
Což o tom nevíte?
Což jste neslyšeli?
Neoznámili vám to
už na počátku?
Což nechápete, kdo položil základy zemi?
Ten, který sídlí
nad obzorem země,
jejíž obyvatelé jsou jako kobylinky,
ten, který nebesa
jak závoj roztahuje
a napíná je jako stan k obývání...
,Ke komu mě chcete připodobnit... ě praví Svátý.
,K výšině zvedněte zraky a hled'te:
Kdo stvořil toto všechno;
Ten, který v plném počtu
vvyvádí zástupy hvězd
a všechny volá jménem;
má obrovskou sílu
a úžasnou moc,
nechybí mu ani jedna.
Proč říkáš, Jákobe, proč,
Izraeli, mluvíš takto:
,Má cesta je Hospodinu skryta... ě
Cožpak nevíš?
Cožpak jsi neslyšel?
Hospodin, Bůh věčný,
stvořitel končin země,

není zemdlený,
není znavený, jeho rozumnost vystihnout nelze.“

Izajáš 40,12-28.

[230]

Velikost našeho Boha

Z toho, co Bůh zjevil prostřednictvím Ducha svatého svým prorokům, se učme o velikosti našeho Boha. Prorok Izajáš píše:

„Toho roku, kdy zemřel král Uzijáš, spatřil jsem Panovníka. Seděl na vysokém a vznosném trůnu a lem jeho roucha naplňoval chrám. Nad ním stáli serafové: každý z nich měl po šesti křídlech, dvěma si zastíral tvář, dvěma si zakrýval nohy a dvěma se nadnášel. Volali jeden k druhému: ‚Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů, celá země je plná jeho slávy.‘ Jejich voláním se pohnuly podvaly prahů a dům se naplnil dýmem.

I řekl jsem: ‚Běda mi, jsem ztracen. Jsem člověk nečistých rtů a mezi lidem nečistých rtů bydlím, a spatřil jsem na vlastní oči Krále, Hospodina zástupů.‘

Tu ke mně přiletěl jeden ze serafů. V ruce měl žhavý uhlík, který vzal kleštěmi z oltáře, dotkl se mých rtů a řekl: ‚Hle, toto se dotklo tvých rtů, tvá vina je odňata a tvůj hřích je usmířen.‘ “ **Izajáš 6,1-7.**

„Nikdo není jako ty, Hospodine,
jsi veliký a veliké je tvé jméno
pro tvou bohatýrskou sílu.
Kdo by se tě nebál, Králi pronárodů?“

Jeremjáš 10,6.7.

„Hospodine, zkoumáš mě
a znáš mě. Víš o mně, ať sedím nebo vstanu, zdálky je ti
jasné,
co chci dělat. Sleduješ mou stezku i místo, kde ležím,
všechny moje cesty
jsou ti známy.
Ještě nemám slovo na jazyku,
a ty, Hospodine, víš už všechno.

Sevřel jsi mě zezadu i zředu,
svou dlaň jsi položil na mě.

Nad mé chápání jsou tyto divy,
jsou nedostupné, nestačím na to.“

Žalm 139,1-6.

„Veliký je náš Pán,
je velmi mocný,
jeho myšlení obsáhnout nelze.“

Žalm 147,5.

„Cesty člověka
jsou Hospodinu zřejmé,
on sleduje všechny jeho stopy.“

Příslaví 5,21.

„Odhaluje hlubiny a skryté věci,
poznává to, co je ve tmě,
a světlo s ním bydlí.“

Daniel 2,22.

„Známá jsou Bohu od věků všechna díla jeho.“ **Skutky 15,18** (kralický překlad). „Kdo poznal mysl Hospodinovu a kdo se stal jeho rádcem? Kdo mu něco dal, aby mu to on musel vrátit? Vždyť z něho a skrze něho a pro něho je všechno! Jemu buď sláva na věky.“ **Římanům 11,34-36.**

„Králi věků, nepomíjejícímu, neviditelnému“ (**1. Timoteovi 1,17**), který „jediný je nesmrtelný a přebývá v nepřístupném světle, jehož nikdo z lidí neviděl a nemůže uvidět, jemu patří čest a věčná moc.“ **1. Timoteovi 6,16.**

„Což vás neohromí jeho vznešenost?
Nepadne na vás strach z něho?“

Jób 13,11.

„Což není Bůh vysoko
nad nebesy?
Pohled' vzhůru na hvězdy,
jak jsou vyvýšeny!“

Jób 22,12.

„Je možno jeho houfy sečíst?
Nad kým nevzchází jeho světlo?“

Jób 25,3.

„Dělá veliké věci,
nad naše poznání:
sněhu velí: ‚Padej na zem‘
a dešti: ‚At' prší‘ ,
a déšť padá v mocných proudech.
Na ruku každého člověka klade svoji pečeť . . .
Svým bleskem rozhání mračno,
a to se točí a převrací,
jak on určí,
a vše, co mu přikáže, vykoná
na tváři okrsku země;
užívá ho jako metly nebo k dobru své země,
jako důkazu milosrdenství.
Dopřej tomu sluchu,
. . . postůj, zda pochopíš Boží divy.
Víš snad, co jimi Bůh míní,
když ozáří oblak svým bleskem?
Víš něco o tom, jak plují oblaka,
a vůbec něco o divech Vševědoucího?
. . . Dovedl bys jako on vzklenout oblohu pro mraky,
pevnou jak lité zrcadlo?
Seznam nás s tím,
co mu máme říci.
Nic nedokážeme pro temnotu . . .
Nelze se dívat
do světla blesků tehdy,
když září v mracích;

až se přežene vítr, pročistí je.
 Od severu přichází zlatavá záře,
 třpyt kolem Boha budící hrůzu;
 avšak Všemocného nenajdeme.
 Je vznešený v síle,
 ale soudem a přísnou spravedlností nechce pokořovat.
 Ať se ho proto lidé bojí.“

Jób 37,5-24.

„Kdo je jako Hospodin, náš Bůh,
 jenž tak vysoko trůní?
 Sestupuje níže, aby viděl
 na nebesa a na zemi.“

Žalm 113,5.6.

„Jeho cesta vede vichřicí a bouří,
 mračna jsou prach zvířeny jeho nohama.“

Nahum 1,3.

„Veliký je Hospodin a nejvyšší chvály hodný,
 jeho velikost nelze vyzpytovat.
 Všechna pokolení chválí tvoje skutky zpěvem,
 hlásají tvé bohatýrské činy.
 Tvoje velebnost je důstojná a slavná,
 chci přemýšlet o tvých divuplných dílech.
 Všichni budou mluvit o tvých mocných,
 bázeň vzbuzujících skutcích,
 i já budu vypravovat o tvé velikosti.
 Budou šířit vše, co připomíná tvoji velkou dobrotivost,
 budou jásat, jak jsi spravedlivý. . .
 Kéž ti vzdají chválu, Hospodine, veškeré tvé skutky,
 kéž ti tvoji věrní dobrořečí,
 ať hovoří o tvém slavném kralování,
 ať promluví o tvé bohatýrské síle,
 aby lidem uváděli ve známost
 tvé bohatýrské činy

a slávu a důstojnost
království tvého.

Tvoje království je království všech věků,
tvoje vláda přečká všechna pokolení. . .

Z mých úst zazní chvála Hospodinu,
jeho přesvatému jménu bude dobrořečit všechno tvorstvo
navěky a navždy.“

Žalm 145,3-21.

Varování před opovázlivostí

Čím více poznáváme, kdo je Bůh a kdo jsme my v jeho očích, tím více budeme brát zřetel na Boha a tím více jej budeme uctívat. Dnešní lidé by si měli vzít poučení z údělu těch, kdo se kdysi opovážili nedbat na to, co Bůh prohlásil za svaté. Když se Izraelci odvážili otevřít truhlu smlouvy poté, co byla vrácena z pelištejské země, bylo jejich bezbožné počínání příkladně potrestáno.

Vzpomeňme si také na rozsudek, který stihl Uzu. Když byla za Davidovy vlády Boží truhla smlouvy přenášena do Jeruzaléma, napráhl Uza ruku, aby ji zachytil. Pro opovázlivost, že se dotkl symbolu Boží přítomnosti, byl zasažen okamžitou smrtí.

Posvátnost Boží přítomnosti

Když Mojžíš nepoznal Boží přítomnost a šel k hořícímu keři, aby si prohlédl podivuhodný jev, uslyšel tento příkaz:

„Nepřibližuj se sem! Zuj si opánky, neboť místo, na kterém stojíš, je půda svatá. . . . Mojžíš si zakryl tvář, neboť se bál na Boha pohledět.“ **2. Mojžíšova 3,5.6.**

„Jákoab vyšel z Beer-šeby a šel do Cháranu. Dorazil na jedno místo, a přenocoval tam, neboť slunce již zapadlo. Vzal jeden z kamenů, které na tom místě byly, postavil jej v hlavách a na tom místě ulehl.

Měl sen: Hle, na zemi stojí žebřík, jehož vrchol dosahuje k nebesům, a po něm vystupují a sestupují poslové Boží. Nad ním stojí Hospodin a praví:

„Já jsem Hospodin, Bůh tvého otce Abrahama a Bůh Izákův. Zemi, na níž ležíš, dám tobě a tvému potomstvu. . . Hle, já jsem s tebou. Budu tě střežit všude, kam půjdeš, a zase tě přivedu do této země. Nikdy tě neopustím, ale učiním, co jsem ti slíbil.“

Tu procitl Jákob ze spánku a zvolal: „Jistě je na tomto místě Hospodin a já jsem to nevěděl.“ Báł se a řekl: „Jakou bázeň vzbuzuje toto místo! Není to nic jiného než dům Boží, je to brána nebeská.“

1. Mojžíšova 28,10-17.

[233] Ve svatyni na poušti a v chrámu, které byly pozemskými symboly místa Božího přebývání, bylo jedno oddělení zasvěceno Boží přítomnosti. Opony s vetkanými cherubíny se nesměla dotknout žádná lidská ruka kromě jediné. Nadzvednout ji a vniknout nezávan do svatého tajemství svatyně svatých znamenalo smrt, neboť nad slitovnicí prodlévala sláva Svatého, sláva, na kterou se smrtelník nemůže dívat a přežít. Jeden den v roce, který byl ustanoven pro službu ve svatyni, vstoupil velekněz s chvěním do Boží přítomnosti, přičemž dým kadidla zakrýval slávu před jeho zrakem. V prostorách chrámu nebylo slyšet žádný zvuk. Kněží u oltářů nesloužili. Zástupy vyznavačů, skloněných v tiché bázni, se modlily o Boží milost.

„To, co se jim stalo, je výstražný obraz a bylo to napsáno k napomenutí nám, které zastihl přelom věků.“ **1. Korintským 10,11.**

„Hospodin je ve svém svatém chrámu.

Ztiš se před ním, celá země!“

Abakuk 2,20.

„Hospodin kraluje! Národy trnou.

Trůní na cherubech! Země se zmítá.

Velký je Hospodin na Sijónu,

nad všechny národy vyvýšený.

Necht' vzdávají chválu

tvému jménu,

velkému a budícímu bázeň

— je svaté.“

Žalm 99,1-3.

„Hospodin má trůn svůj

na nebesích.
Jeho oči hledí, jeho pohled zkoumá lidské syny.“

Žalm 11,4.

„Ze svých svatých výšin. . . Hospodin shlédł z nebe na zem.“

Žalm 102,20.

„Ze svého pevného trůnu shlíží
na všechny, kdo obývají zemi.
On utvořil srdce každého z nich,
on též rozumí všem jejich skutkům.“

Žalm 33,14.15.

„Boj se Hospodina, celá země,
všichni obyvatelé světa, žijte v jeho bázni.“

Žalm 33,8.

Člověk nemůže pátráním najít Boha. Nikdo nesmí opovážlivou rukou poodhrnout závoj, který skrývá Boží slávu. „Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy a nevystopovatelné jeho cesty!“ **Římanům 11,33**. Důkazem jeho milosti je, že jeho moc je skryta, protože odhrnutí závoje, který zakrývá Boží přítomnost, znamená smrt. Žádná smrtelná mysl nemůže proniknout tajemstvím, v němž přebývá a působí Mocný. Můžeme z něho pochopit jen to, co on pokládá za vhodné nám odhalit. Rozum musí uznat, že je nad ním vyšší autorita. Srdce a rozum se musejí sklonit před velkým JÁ JSEM.

[234]

37. kapitola — Dobré a špatné vlivy ve výchově

Vrcholná taktika sil zla spočívá v tom, že ustavičně odvádí od Božího slova a upozorňuje na názory lidí. Usiluje o to, abychom neslyšeli Boží hlas, který říká: „To je ta cesta, jděte po ní.“ **Izajáš 30,21**. Převrácenými výchovnými metodami se co nejlouzeji snaží zastřít světlo nebes.

Filozofické spekulace a vědecké bádání, které neuznává Boha, učiní z tisíců lidí pochybovače. V dnešních školách se pečlivě učí a objasňují závěry, k nimž dospěli vědci ve svém vědeckém bádání. Přitom se jasně vzbuzuje dojem, že mají-li vědci pravdu, Bible ji mít nemůže. Skepse je pro lidský rozum přitažlivá. Mladí lidé v ní spatřují svobodu, která okouzluje obrazotvornost. Jsou tím sváděni a satan triumfuje. Pěstuje každé semínko pochybnosti, které je zaseto do mladých srdcí. Způsobuje, aby rostlo a neslo plody. Brzy se sklízí bohatá úroda nevěry.

Lidské srdce je náchylné ke zlu, a proto je tak nebezpečné zasévat pochybnosti do myslí mladých lidí. Oslabí-li se čímkoli víra v Boha, připraví se tím člověk o sílu odolávat pokušení. Zbaví se tím jediné opravdové ochrany před hříchem. Potřebujeme školy, kde by se mládež učila, že velikost spočívá v uctívání Boha tím, že zjevujeme Boží povahu v každodenním životě. Z Bible a z Božího díla se máme učit o Bohu, abychom svými životy mohli splnit jeho úmysl.

Nevěřící spisovatelé

Mnozí lidé si myslí, že k získání vzdělání je nutné číst knihy spisovatelů, kteří nevěří v Boha, protože jejich díla obsahují mnoho skvělých myšlenek. Kdo však byl původcem těchto skvostných myšlenek? Byl to Bůh, jediné Bůh. Bůh je zdrojem všeho světla. Proč se tedy máme prodírat hromadami omylů obsažených v dílech nevěřících autorů jen proto, abychom našli několik intelektuálních pravd, když máme k dispozici celou pravdu?

[235]

Jak se může stát, že lidé, kteří žijí v rozporu s Boží vládou, získají moudrost, kterou někdy projeví? Satan sám byl vychován v nebi a má poznání dobra i zla. Směšuje vzácné pravdy s neřestí a to mu dává možnost klamat. Když se satan připravil o šat nebeské krásy, máme ho přijímat jako anděla světla? Pokušitel má své pomocníky, vychované podle jeho metod, nadané jeho duchem a přizpůsobené jeho dílu. Máme s takovými spolupracovat? Máme přijímat díla jeho pomocníků jako důležitý požadavek vzdělání?

Kdyby čas a úsilí vynaložené na hledání skvělých myšlenek nevěřících byly věnovány studiu vzácného obsahu Božího slova, pak by se tisíce lidí, kteří dnes sedí ve tmě a ve stínu smrti, radovaly ve slávě Světla života.

Studium dějin a teologie

Mnozí lidé si myslí, že nezbytnou součástí přípravy na křesťanskou službu je rozsáhlá znalost historie a teologie. Domnívají se, že tato znalost jim pomůže při šíření evangelia. Pracné studium lidských názorů však spíše oslabí, než zkvalitní jejich službu. Vidím-li knihovny plné objemných svazků historických a teologických věd, pomyslím si: Proč se utrácení peníze za něco, co není skutečným chlebem? Šestá kapitola Janova evangelia nám řekne více, než můžeme najít v těchto dílech. Kristus říká: „Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, nebude nikdy hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit. . . Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe; kdo jí z tohoto chleba, živ bude na věky.“ **Jan 6,35.51.** „Kdo ve mne věří, má život věčný. . . Slova, která jsem k vám mluvil, jsou Duch a jsou život.“ **Jan 6,47.63.**

Existuje studium dějin, které se nemá zamítat. Dějiny Božího lidu byly jedním ze studijních předmětů v prorockých školách. V záznamech o tom, jak Bůh jednal s národy, je zachyceno Hospodino působení. I dnes máme uvažovat o tom, jak Bůh ovlivňuje chod světových dějin. Máme vidět, jak se v dějinách naplnila prorocství, máme studovat působení Prozřetelnosti ve velkých reformačních hnutích a máme poznávat situaci národů na cestě k poslednímu zápasu velkého sporu mezi dobrem a zlem.

Takové studium poskytuje široké a ucelené pohledy na život. Pomůže nám pochopit něco z jeho vztahů a závislostí. Ukáže nám,

[236] jak obdivuhodně jsme navzájem spjati ve velkém bratrském společenství národů a jak útlak a ponížení jediného z nich znamená do velké míry ztrátu pro všechny.

Dějiny, které se obecně studují, se však zabývají jen tím, čeho dosáhl člověk, jeho vítězstvími v bitvách a jeho úspěchy v dobývání moci a velikosti. V líčení dějin se zapomíná na Boží působení. Málokdo se studiem dopracuje k poznání, jaký je Boží záměr při vzestupu a pádu národů.

Také teologie, jak se někdy studuje a přednáší, je do velké míry jen lidským spekulováním, které slouží pouze k tomu, aby se nerozvázně zatemňoval Boží úrdek (**Jób 42,3**). Podnětem k hromadění mnohých knih není ani tak touha podnitit myšlení a rozvinout duševní schopnosti jako spíše okázalá snaha seznámit se s filozofy a teology a představit lidem křesťanství učenými slovy a názory.

Ne všechny napsané knihy mohou člověka povzbudit k zbožnému životu. Veliký učitel řekl: „Učte se ode mne, vezměte na sebe mé jho, učte se mé mírnosti a pokoře.“ Intelektuální pýcha nepomůže v rozhovoru s těmi, kteří umírají nedostatkem chleba života. Studium spekulativních knih vám zastíní praktická naučení, kterým byste se měli učit od Krista. Výsledky takového studia lidi nenasytí. Z takového bádání, které je pro mysl únavné, vzejde jen velmi málo toho, co by mohlo někomu pomoci, aby se stal úspěšným pracovníkem pro záchranu lidí. Spasitel přišel, aby „přinesl chudým radostnou zvěst“. **Lukáš 4,18**. Ve svém učení používal Kristus nejprostších slov a nejsrozumitelnějších symbolů. A říká se, že „zástup mu rád naslouchal“. **Marek 12,37**. Je třeba, aby ti, kdo se v této době snaží konat Kristovo dílo, hlouběji pronikli do jeho učení.

Slova živého Boha jsou vrcholem veškeré výchovy. Ti, kdo slouží lidem, se potřebují sami sytit chlebem života. Ten jim dá duchovní sílu. Pak budou připraveni sloužit lidem všech společenských vrstev.

Klasická literatura

Na vysokých školách a univerzitách se tisíce mladých lidí věnují studiu řečtiny a latiny. Dávají tomu nejlepší léta svého života. Když se studenti vnoří do tohoto studia, je jejich mysl a povaha formována

myšlenkami klasické literatury, jejíž čtení je všeobecně pokládáno za podstatnou součást studia těchto jazyků.

Ti, kdo se vyznají v klasické literatuře, tvrdí, že „řecké tragédie jsou plné krvesmilstva, vražd a lidských obětí, které se obětují poživácným a mstivým bohům“. Pro svět by bylo mnohem lepší, kdyby se obešel bez vzdělání vycházejícího z těchto pramenů. „Což může někdo chodit po žhavém uhlí a nepopálit si nohy?“ **Příslaví 6,28.** „Kdo dokáže, aby čisté vzešlo z nečistého? Vůbec nikdo.“ **Jób 14,4.** Můžeme pak očekávat, že se v mladých lidech vyvine křesťanská povaha, je-li jejich vzdělání formováno učením těch, kdo se stavějí proti zásadám Božího zákona?

Když pak studenti odmítají omezování, vrhají se do bezstarostných zábav, flámují a vedou nezřízený život, napodobují jen to, čemu se naučili při studiích. V některých povoláních je znalost řečtiny a latiny potřebná. Někteří musí studovat klasické jazyky. Tuto znalost, kterou potřebují k praktickému použití, však lze získat bez studia literatury, která je závadná a kazí morálku.

[237]

Mnozí vůbec nepotřebují umět latinsky nebo řecky. Studium mrtvých jazyků by mělo být podřízeno studiu těch předmětů, které učí, jak správně používat všech tělesných a rozumových schopností. Je pošetilé, věnují-li studenti svůj čas tomu, aby se naučili mrtvým jazykům nebo získali jiné knižní znalosti, a přitom zanedbávají osvojení si praktických dovedností potřebných k plnění životních povinností.

Co si studenti odnášejí do života, když opouštějí školu? Kam půjdou? Co budou dělat? Mají znalosti, které jim umožní učit druhé? Byli vychováni k tomu, aby se stali správnými otci a matkami? Mohou se jako moudří učitelé stát hlavami rodin? Jediné vzdělání hodné toho jména je vzdělání, které vede mladé muže a ženy k tomu, aby žili jako Kristus. Je to vzdělání, které jim dává schopnost nést odpovědnost života a zastávat místo v čele svých rodin. Takové vzdělání nelze nabýt studiem klasické literatury.

Zábavná literatura

Mnohé oblíbené knihy jsou dnes plné senzačních vymyšlených historek, které vychovávají mladé lidi k bezbožnosti a vedou je cestou zkázy. Malé děti se vyznají ve zločinech jako dospělí. Příběhy,

které čtou, je povzbuzují ke zlu. Ve svých představách se ztotožňují s postavami, o kterých tyto příběhy vyprávějí, až se v nich zrodí touha zkusit, dokážou-li spáchat zločin a uniknout trestu.

Ve fantazii dětí a mladých lidí se scény živě vyličené v příbězích, které se týkají budoucnosti, stávají skutečností. Jsou-li v publikaci předpovídány revoluce a popisovány všelijaké činy, které se vymykají zákonu a morálce, mnohým se zalíbí duch těchto líčení. Jsou vedeni k páchání zločinů možná ještě horších, než jsou zločiny popisované spisovateli. Takové vlivy demoralizují společnost. Takto se rozsévají semena nezákonnosti. Nelze se pak divit, že výsledkem je růst zločinnosti.

Romány a lehkovážné, vzrušující povídky jsou v nemenší míře pro čtenáře škodlivé. Spisovatel může přitom tvrdit, že svým dílem učí morálce. Může celé své dílo protkat náboženským cítěním. Často to však slouží jen k tomu, aby se tím zastřela prázdnota a bezcennost obsahu.

Svět je zaplaven lákavými knihami, které čtenáře klamou. Mladí lidé přijímají za pravdu to, co Bible označuje za lež. Jsou nakloněni svodům a mají rádi to, co znamená jejich zkázu.

[238] Některá literární díla byla napsána proto, aby učila pravdě nebo odhalila nějaké velké zlo. Některé z těchto knih posloužily k dobru. Přesto však také způsobily nevýslovnou škodu.

Obsahují totiž tvrzení a líčení, která podněcují obrazotvornost a vyvolávají řetěz myšlenek, které jsou nebezpečné zvláště pro mládež. Scény popisované v literatuře vždy znovu ožívají v jejich myšlenkách. Četba takových knih vede k tomu, že se mysl přestává zabývat užitečnými věcmi a není schopna duchovního rozjímání. Ztrácí se zájem o Bibli. Nebeským věcem se pak příkládá stále menší váha. Když mysl prodlévá u nemorálních scén, probouzejí se vášně a na konci je hřích.

I romány, které neobsahují žádné nemravnosti a kladou si za cíl učit dobrým zásadám, mohou být škodlivé. Vytvářejí totiž u čtenáře zvyk rychlého a povrchního čtení jen pro děj. Vedou proto ke ztrátě schopnosti myslet v souvislostech a soustředěně. Člověk ztrácí schopnost uvažovat o velkých problémech a povinnostech života a o jeho smyslu.

Jak roste záliba v pouhé zábavě, vytváří čtení zábavné literatury nechuť k plnění praktických životních povinností. Její vzrušující,

omamující moc bývá nezřídka příčinou duševních i tělesných nemocí. Mnoho chudých, zanedbaných rodin, mnoho trvale těžce postižených lidí a mnoho duševně nemocných se dostalo do takové situace tím, že propadli zlozvyku četby románů.

Často se namítá, že má-li se mládež oprostít od bezcenné brakové literatury, měl by se jí nabídnout lepší druh beletrie. To je ovšem něco podobného jako pokoušet se vyléčit notorického alkoholika tím, že mu dáme místo whisky nebo brandy nápoj s nižším obsahem alkoholu, jako je víno, pivo nebo kvašený jablečný mošt. Pití těchto nápojů by postupně vyvolalo touhu po silnějších opojných nápojích. Jedinou jistou ochranou pro notorického opilce i pro toho, kdo se napije jen příležitostně, je naprostá abstinence. Pro milovníka románek platí totéž pravidlo. Přestat číst takový druh literatury je pro něj jedinou jistotou.

Mýty a pohádky

Ve výchově dětí a mládeže zaujímají nyní podstatné místo pohádky, legendy a vymyšlené příběhy. Knihy tohoto druhu se používají ve škole a nacházejí se v mnoha rodinách. Jak mohou křesťanští rodiče dovolit svým dětem, aby četly knihy plné lži? Ptají-li se děti na pravdivost příběhů, které jsou v tak velkém rozporu s tím, co je učí jejich rodiče, odpověď zní, že příběhy nejsou skutečné. To však neodstraní zlé následky, které má jejich četba. Myšlenky obsažené v těchto knihách zavádějí děti na scestí. Dávají jim falešný názor na život a probouzejí v nich touhu po neskutečnu.

Časté čtení těchto knih v dnešní době je jedním ze lstivých satanových svodů. Satan usiluje o to, aby dospělé i mládež odvrátil od velkolepého úmyslu pěstovat správný charakter. Snaží se zasáhnout naše děti a mladé lidi klamy, jimiž plní svět a které kazí nitro. Odvrací jejich mysl od Božího slova, aby jim zabránil získat poznání [239] pravd, které by byly jejich ochranou.

Knihy, které převracejí pravdu, by se nikdy neměly dostat do rukou dětí a mládeže. Nedopusť me, aby se našim dětem během výchovy dostávalo takových myšlenek, které by zasely hřích. Nebudou-li dospělí, kteří mají zralý úsudek, číst takové knihy, budou sami mnohem bezpečnější před hříchem a jejich příklad a vliv k dobrému mnohem úspěšněji uchrání mladé lidi před pokušením.

Máme dostatek hodnotných knih. Máme literaturu, která byla napsána z Božího popudu. Ti, kdo velmi dychtí po poznání, se nepotřebují uchýlovat k znečištěným pramenům. Pán říká:

„Nakloň své ucho
a slyš slova moudrých,
zaměř srdce k tomu,
co jsem poznal. . .
Abys na Hospodina spoléhal,
poučím tě dnes — ano, tebe.
Zdali jsem ti již dříve nenapsal
rady a poznání,
abych tě poučil o spolehlivé jistotě slov pravdy,
abys mohl pravdivě odpovědět tomu, kdo tě poslal.“

Příslaví 22,17-21).

„Stanovil svědectví v Jákobovi,
vydal zákon v Izraeli
a přikázal našim otcům,
aby s tím seznamovali své syny.
Budeme vyprávět budoucímu pokolení
o Hospodinových chvályhodných činech,
o mocných skutcích a divech,
jež konal. . .
Aby o tom vědělo budoucí pokolení,
synové, kteří se zrodí.
Ti to budou dále vyprávět svým synům,
aby složili důvěru v Boha.“

Žalm 78,5.4.6.7.

„Hospodinovo požehnání obohacuje
a trápení s sebou nepřináší.“

Příslaví 10,22.

Kristovo učení

Kristus představil zásady pravdy v evangeliu. V jeho učení můžeme pít z čistých pramenů, které plynou z Božího trůnu. Kristus mohl sdělit lidem takové poznatky, které by převýšily veškeré dosavadní poznání a které by předčily všechny objevy. Mohl odhalovat tajemství za tajemstvím a mohl tímto mimořádným poznáním obohatit tvůrčí mysl všech dalších generací lidí až do konce času. Nevynechal však jedinou chvíli, aby neučil vědě o spasení. Využil svého času, svých schopností a svého života jen jako prostředků k záchraně lidí. Přišel, aby hledal a zachránil to, co bylo ztraceno, a nedal se odvrátit od svého úmyslu. Nedovolil, aby ho něco rozptylovalo.

Kristus předal jen takové poznání, které bylo možno zužitkovat. Poučení, která poskytoval lidem, se omezovala na potřeby jejich praktického života. Když k němu přicházeli lidé a kladli mu otázky z pouhé zvědavosti, neodpověděl jim. Všechny takové dotazy využil k pronesení vážných, slavnostních, životně důležitých naučení. Těm, kdo byli dychtiví trhat ze stromu poznání, nabídl ovoce ze stromu života. Lidé shledávali, že všechny cesty jsou uzavřeny — kromě cesty, která vede k Bohu. Všechny studnice byly uzavřeny — kromě studny věčného života.

[240]

Náš Spasitel nikoho nevybízěl, aby chodil do rabínských škol jeho doby, a to proto, aby mysl lidí nebyla zatemňována stále opakovaným „Říká se“ nebo „Bylo řečeno“. Proč bychom tedy měli přijímat nejistá lidská slova jako vrchol poznání, když máme k dispozici vyšší moudrost, na kterou se dá spolehnout?

Poznání věčných hodnot a poznání lidských slabostí na mě hluboce zapůsobilo a ovlivnilo mou celoživotní práci. Neznám nic, pro co by měl být člověk vyvyšován nebo veleben. Nevidím důvod, proč bychom měli věřit názorům učenců a takzvaných velkých mužů a proč bychom měli tyto názory vyzdvihovat. Jak mohou mít lidé, kteří nejsou vedeni Bohem, správné názory na Boží plány a cesty? Bud' vůbec popírají Boha, nebo nevěří v jeho existenci, nebo potlačují Boží moc svými vlastními teoriemi.

Rozhodněme se, že se necháme učit Tím, který stvořil nebe a zemi, Tím, který uspořádal hvězdy na obloze a určil slunci a měsíci jejich práci.

Pravé vzdělání

Je správné, mají-li mladí lidé pocit, že musí dosáhnout co nejvyššího rozvoje svých duševních sil. Neměli bychom omezovat vzdělání, jemuž Bůh nestanovil hranice. Naše vědomosti však nebudou k ničemu, jestliže je nepoužijeme k Boží cti a k dobru lidstva.

Není správné přecpávat mysl studiem, které vyžaduje značnou píli, a přitom nemá vyhlídku na využití v praktickém životě. Takové vzdělání je pro studenta ztrátou. Takové studium totiž ubírá zájem o učení, které je pro studenta užitečné a umožní mu plnit jeho povinnosti. Praktický výcvik je daleko cennější než sebevětší množství pouhých teoretických poznatků. Nestačí mít jen znalosti. Musíme mít schopnost použít je v pravý čas.

Čas, prostředky a studium, které tolik lidí vynakládá na poměrně neužitečné vzdělání, by měly být věnovány na získání znalostí, které z nich učiní praktické lidi, schopné nést životní odpovědnosti. Taková výchova má největší cenu.

Potřebujeme především poznání, které posílí mysl a nitro a které přispěje k tomu, že se staneme lepšími. Výchova srdce je mnohem důležitější než pouhé knižní vzdělání. Je dobré, dokonce nezbytné, mít znalosti o světě, ve kterém žijeme. Pustíme-li však ze zřetele věčnost, uděláme chybu, ze které se možná už nebudeme schopni dostat.

[241] Student třeba věnuje všechny své síly k získání vědomostí. Nezná-li však Boha, nedbá-li na zákony, které vládnu jeho bytosti, zničí se. Špatnými návyky ztrácí schopnost správného sebehodnocení a umění ovládat se. Nemůže správně uvažovat o věcech, které se týkají nejhlubší podstaty jeho bytí. Nakládá bezstarostně a nerozumně se svou myslí i tělem. Nedbá na dodržování správných zásad, a proto nebude tolik užitečný na tomto světě a ztratí věčný život.

[242] Kdyby mladí lidé pochopili, jak jsou slabí, hledali by svou sílu v Bohu. Budou-li hledat poučení u Boha, stanou se moudřími v jeho moudrosti a jejich život bude prospěšný pro svět. Oddají-li se však jen světským a spekulativním studiím a oddělí-li se tím od Boha, ztratí všechno, co obohacuje život.

38. kapitola — Důležitost hledání pravého poznání

Měli bychom lépe rozumět tomu, oč jde ve velkém sporu mezi dobrem a zlem, do něhož jsme zapojeni. Měli bychom plněji chápat hodnotu pravd Božího slova a vnímat nebezpečí, které se skrývá v tom, že připustíme, aby velký podvodník odvrátil naši mysl od tohoto učení.

Nekonečná cena oběti vyžadovaná za naše vykoupení prozrazuje, že hřích je strašným zlem. Hřích uvádí ve zmatek celý lidský organizmus, narušuje mysl a kazí představitivost. Zhoršuje duševní schopnosti. Pokušení, která přicházejí zvenčí, pak nalézají odezvu v srdci a člověk nepozorovatelně směřuje ke zlu.

Jak úplná byla oběť za nás, tak úplné má být naše obnovení z posvrtní hříchu. Boží zákon neomlouvá žádný hříšný čin. Jeho odsouzení nemůže uniknout žádná nepravost. Etika evangelia uznává jen dokonalost Boží povahy. Kristův život byl dokonalým naplněním každého ustanovení zákona. Kristus řekl: „Zachovávám přikázání svého Otce.“ **Jan 15,10**. Kristův život je pro nás příkladem poslušnosti a služby. „Je to Bůh, který ve vás působí, že chcete i činíte, co se mu líbí.“ **Filipským 2,13**. Jsme však vyzýváni: „Uvádějte ve skutek své spasení.“ **Filipským 2,12**.

Dílo, které vyžaduje naše přemýšlení

Zlo nelze napravit lidským úsilím. Změny v chování nemůžeme dosáhnout chabou, občasnou snahou. Vytváření povahy není dílo jednoho dne nebo jednoho roku, ale celého života. Celý život je bojem o vítězství nad sebou samým, o svatost a o nebe. Bez stálého úsilí a snahy nemůžeme dosáhnout pokroku v duchovním životě a obdržet korunu vítěze.

Nejpádnejším důkazem toho, že člověk upadl do hříchu, je skutečnost, že je třeba vynaložit velké úsilí, abychom se vrátili k harmonickému životu. Cestu zpátky můžeme zdolat jen těžkým zápasem, krok za krokem, hodinu za hodinou. V jediném okamžiku se můžeme

[243]

ukvapeným, neuváženým činem octnout v moci zla. Aby člověk zlo-
mil pouta hříchu a žil v souladu s Bohem, k tomu je však zapotřebí
víc než pouhého okamžiku. Je poměrně snadné vytyčit si cíl a zahájit
práci, avšak dosažení cíle si vyžádá hodně námahy, času, vytrvalosti,
trpělivosti a obětí.

Nemůžeme si dovolit jednat impulzivně. Nesmíme se ani na
okamžik přestat ovládat. Doráží na nás bezpočet pokušení, kterým
musíme pevně odolávat. Jinak budeme poraženi. Kdybychom do-
spěli ke konci života a své dílo nedokončili, byla by to pro nás věčná
ztráta.

Život apoštola Pavla byl stálým bojem se sebou samým. Napsal:
„Den ze dne hledím smrti do tváře.“ **1. Korinským 15,31**. Jeho
chtění a touhy se každý den dostávaly do konfliktu s povinností a s
Boží vůlí. Nepodléhal však přirozeným sklonům, ale činil Boží vůli.

Na sklonku svého života plného bojů, když se díval zpět na
své zápasy a vítězství, mohl říci: „Dobrý boj jsem bojoval, běh
jsem dokončil, víru zachoval. Nyní je pro mne připraven vavřín
spravedlnosti, který mi dá v onen den Pán, ten spravedlivý soudce.“
2. Timoteovi 4,7.8.

Život křesťana je boj a pochod vpřed. V této bitvě není odpo-
činku. Úsilí je nutno vynakládat nepřetržitě a vytrvale. Jen neustálou
snahou získáme a udržíme vítězství nad satanovými pokušeními. K
přijetí křesťanské bezúhonnosti je nutno vynaložit nezdolnou ener-
gii. Setrvat v bezúhonnosti můžeme jen tehdy, půjdeme-li rozhodně
a soustředěně za svým cílem.

Do nebe nevstoupí nikdo, kdo nevynaloží opravdové, vytrvalé
úsilí. Všichni musí v tomto boji zápasit za sebe. Nikdo jiný nemůže
za nás naši bitvu vybojovat. Za výsledek boje je zodpovědný každý
sám. Ani Noe, Jób a Daniel nemohli předat synovi nebo dceři svou
spravedlnost.

Věda, kterou si musíme osvojit

Křesťanství je věda, kterou si musíme osvojit. Je to věda, která
je hlubší, širší a vyšší než všechny ostatní vědy, tak jako nebe pře-
vyšuje zemi. Rozum se musí podříditi kázni, výchově a výcviku,
protože službu pro Boha musíme konat způsoby, které nejsou v sou-
ladu s vrozenými sklony. Dědičné a vypěstované sklony k zlému

musí být překonány. Často musíme odložit svou dosavadní výchovu a vzdělání, abychom se mohli stát studenty v Kristově škole. Naše srdce musí být vychováno, abychom byli pevní v Bohu. Potřebujeme si vytvořit takové návyky v myšlení, které nám umožní odolat pokušení. Musíme se naučit vzhlížet vzhůru. Musíme pochopit, jaký význam pro náš každodenní život mají zásady Božího slova, zásady, které jsou vysoké jako nebe a které sahají do věčnosti. Každý čin, každé slovo a každá myšlenka mají být ve shodě s těmito zásadami. [244] Všechno musí být uvedeno do souladu s Kristem a musí se mu podřít.

Vzácné dary Ducha svatého se nerozvinou v jediném okamžiku. Odvaha, síla, pokora, víra a neochvějná důvěra ve spásnou Boží moc uzrají jen mnohaletými zkušenostmi. Čistým úsilím a pevným dodržováním správných zásad mají Boží děti vtisknout pečeť svému životu.

Není času nazbyt

Nemáme času nazbyt. Nevíme, jak brzy může skončit náš život. Zde na zemi žijeme jen krátce. I kdybychom žili sebedéle, nevíme, kdy šíp smrti zasáhne naše srdce. Nevíme, za jak dlouho můžeme být povoláni odejít ze světa a vzdát se všech časných zájmů. Před námi se rozprostírá věčnost. Opona se brzy zvedne. Zakrátko bude pro každého, kdo žije na tomto světě, platit výzva:

„Kdo křivdí, ať křivdí dál, . . . a kdo je spravedlivý, ať zůstane spravedlivý, kdo je svatý, ať setrvá ve svatosti.“ **Zjevení 22,11.**

Jsme na to připraveni? Známe se s Bohem, Vládce nebes a Zákonodárcem, a s Ježíšem Kristem, kterého poslal na svět jako svého představitele? Až skončí naše životní dílo, budeme moci jako Kristus, náš vzor, říci:

„Já jsem tě oslavil na zemi, když jsem dokončil dílo, které jsi mi svěřil. . . Zjevil jsem tvé jméno. . .“? **Jan 17,4-6.**

Boží andělé se nás snaží odvést od soustředění se na sebe a od pozemských věcí. Nenechme je pracovat zbytečně.

Mysl, která se zaměstnává nepěknými myšlenkami, se musí změnit. „Připravte se ve své mysli, buďte střízliví a celou svou naději upněte k milosti, která k vám přichází ve zjevení Ježíše Krista. Jako poslušné děti nedejte se opanovat žádostmi, které vás ovládaly před-

tím, v době vaší nevědomosti, ale jako je svatý ten, který vás povolal, buďte i vy svatí v celém způsobu života. Vždyť je psáno: ‚Svatí buďte, neboť já jsem svatý.‘ “ **1. Petrův 1,13-16.**

Musíme soustředit své myšlenky na Boha. Musíme vynakládat vážné úsilí, abychom překonali zlé sklony přirozeného srdce. Naše úsilí, sebezapření a vytrvalost musí být úměrné nekonečné hodnotě cíle, který sledujeme. Jedině když zvítězíme, jako zvítězil Kristus, obdržíme korunu života.

Potřeba sebezapření

Velké nebezpečí pro člověka je v sebeklamu, že člověk může být soběstačný. Tím se odděluje od Boha, zdroje své síly. Nejsou-li naše přirozené sklony usměřňovány svatým Božím Duchem, mají v sobě zárodek smrti. Nepěstujeme-li živé spojení s Bohem, nemůžeme odolat neblahým účinkům požívačnosti, sebelásky a pokušení k hříchu.

[245] Abychom mohli přijmout pomoc od Krista, musíme si uvědomit svou potřebu. Musíme mít správné poznání o sobě. Kristus může spasit jen toho, kdo si uvědomuje, že je hříšník. Jen když poznáme svou naprostou bezmocnost a zřekneme se veškeré sebedůvěry, budeme se moci opřít o Boží moc.

Svého já je nutno se vzdát nejen na začátku křesťanského života, ale i při každém dalším kroku směrem k nebi. Všechny naše dobré skutky závisejí na síle, která je mimo nás. Proto potřebujeme být ve stálém spojení s Bohem, opravdově vyznávat svůj hřích a pokořovat se před Bohem. Kolem nás číhá nebezpečí a bezpečni jsme jen tehdy, pocítíme-li svou slabost a upínáme-li se svou vírou k svému mocnému Vykupiteli.

Kristus — zdroj pravého poznání

Musíme se odvracet od tisíce věcí, které chtějí upoutat naši pozornost — mnohé z nich totiž pohlcují čas a vyvolávají zvědavost, ale nikam nevedou. Nejvyšší zájmy vyžadují bedlivou pozornost a energii, která je však často věnována poměrně nevýznamným věcem.

Přijetí nových teorií neznamená samo o sobě znovuoživení duchovních sil. Ani znalost faktů a teorií, které mohou mít svůj význam,

nemá valnou cenu, není-li spojena s praktickým využitím. Potřebujeme cítit, že jsme zodpovědní za to, zda dáme svému nitru potravu, která ho nasytí a povzbudí duchovní život.

„Věnuj pozornost moudrosti,
nakloň své srdce k rozumnosti,
... hledej ji jako stříbro,
pátrej po ní jako po skrytých pokladech...
Tehdy pochopíš, co je bázeň před Hospodinem,
a dojdeš k poznání Boha...
Tehdy porozumíš spravedlnosti, právu a přímosti,
všemu, co zanechává
dobré stopy.
Neboť moudrost vejde
do tvého srdce
a poznání oblaží tvou duši.
Tvou stráží stane se důvtip,
rozumnost tě bude chránit.“

Příslaví 2,2-11.

Moudrost

„stromem života je těm,
kdo se jí chopí,
blaze těm, kdo se jí drží.“

Příslaví 3,18.

Otázka, kterou bychom měli studovat, zní: „Jaká je pravda, kterou máme vyznávat, milovat, ctít a poslouchat?“ Ti, kdo se bezmezně oddávají vědě, jsou ve svém úsilí najít Boha poráženi a trpí nezdary. Je třeba, aby si v této době položili otázku: „Jaká je to pravda, která nás přivede k spasení?“

Nejdůležitější je otázka: „Co si myslíte o Kristu? Přijímáte ho za svého osobního Spasitele?“ Všem, kteří ho přijímají, dává sílu, aby se stali Božími syny.

Kristus zjevoval svým učedníkům Boha způsobem, který v jejich srdcích vykonal zvláštní dílo. Něco takového chce vytvořit i v našich srdcích. Mnozí lidé se příliš zabývali teorií, takže zapomněli

na živou sílu Spasitelova příkladu. Zapomněli na Krista jako na pokorného člověka, který nemyslí na sebe. Potřebují se dívat na Ježíše. Každý den si potřebujeme znovu uvědomit jeho přítomnost. Je třeba, abychom opravdověji následovali jeho příkladu sebezapření a sebeobětování.

Potřebujeme prožívat to, co prožíval Pavel. O své zkušenosti napsal: „Jsem ukřižován spolu s Kristem, nežiji už já, žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne.“ **Galatským 2,20.**

Poznání Boha a Ježíše Krista, které se projeví v povaze, je nad všechno ostatní, co je oceňováno na zemi i v nebi. Je to vůbec nejvyšší vzdělání. Je to klíč, který otevírá brány nebeského města.

[247] Bůh si přeje, aby toto poznání měli všichni, kdo v něho věří.

39. kapitola — Poznání zprostředkované Božím slovem

Celá Bible je zjevením Boží slávy v Kristu. Přijmeme-li Bibli, uvěříme-li jí a posloucháme-li její učení, je účinným nástrojem při přetváření povahy. Je úžasným podnětem a hnací silou, která osvěžuje tělesné, duševní a duchovní síly a usměřňuje život.

Příčina toho, proč mladí lidé i dospělí tak snadno podléhají pokušení a jsou sváděni k hříchu, je v tom, že nechtou Boží slovo a nerozjímají nad ním tak, jak by měli. Nedostatek pevné vůle, který se projevuje nerozhodností v životě a povaze těchto lidí, je důsledek toho, že nedbají na svatá naučení Božího slova. Nevyvíjejí opravdové úsilí, aby usměrňovali svou mysl, pěstovali čisté, vznešené myšlenky a odvraceli se od toho, co je nečisté a nesprávné. Je málo takových, kteří se rozhodnou pro to lepší, kteří sedí jako Marie u Ježíšových nohou, aby se učili od božského Učitele. Je málo takových, kteří uchovávají jeho slova v srdci a jednají podle nich v životě.

Přijmeme-li pravdy Bible, zušlechťí naši mysl a pozvednou naše nitro. Když si mladí nebo staří váží Božího slova tak, jak by měli, získají vnitřní harmonii, budou mít sílu jednat zásadově a odolávat pokušení.

Učme vzácným pravdám Písma svatého a pišme o nich. Využijme své myšlení, schopnosti a nejlepší síly mozku ke studiu Božích myšlenek. Nestudujme lidské názory, ale filozofii Toho, který je pravda. Žádná jiná literatura se svou hodnotou nevyrovná Bibli.

Neobrácený člověk nemá radost z přemýšlení o Božím slovu. Jen mysl oživená Duchem svatým vidí božskou krásu a nebeské světlo, které vyzařuje ze svatých stránek. To, co je pro přirozenou mysl pustinou, je pro duchovního člověka oázou bohatou na živé prameny.

Poznání Boha, který je zjevován v Božím slově, je právě tou znalostí, kterou máme předávat svým dětem. Již od chvíle, kdy začínají chápat, by měly být děti seznamovány se jménem a životem Ježíše Krista. Pravda, že Bůh je jejich Otcem, by měla být prvním

[248]

poučením, jehož by se jim mělo dostat. Jejich výchova by měla začít výchovou k poslušnosti v lásce. Uctivě a laskavě jim čtěme a opakujme Boží slovo. Seznamujme je s oddíly Písma, které mohou chápat a které probudí jejich zájem. A především by se jim mělo dostat poučení o Boží lásce zjevené v osobě Ježíše Krista. Měly by si osvojit poučení:

„Jestliže Bůh nás tak miloval, i my se máme navzájem milovat.“

1. Janův 4,11.

Boží slovo by mělo být potravou pro mysl a nitro mladých lidí. At' je Kristův kříž vědou veškeré výchovy, středem všeho učení a každého studia. Promítněme jej do každodenních zážitků praktického života. Pak se Spasitel stane pro mladé lidi každodenním průvodcem a přítelem. Každá jejich myšlenka se podřídí Kristu. Pak budou moci spolu s apoštolem Pavlem říci:

„Já se nechci chlubit ničím, leč křížem našeho Pána Ježíše Krista, jímž je pro mne svět ukřižován a já pro svět.“ **Galatským 6,14.**

Poznání získané ze zkušenosti

Mladí lidé poznávají Boha vírou. Je to poznání získané na základě zkušenosti. Osobně se přesvědčují o pravdivosti jeho slov a věrohodnosti jeho zaslíbení. Okoušejí a poznávají, že Pán je dobrý. Milovaný Jan poznal Boha na základě vlastní zkušenosti. Mohl proto dosvědčit:

„Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme na vlastní oči viděli, na co jsme hleděli a čeho se naše ruce dotýkaly, to zvěstujeme: Slovo života. Ten život byl zjeven, my jsme jej viděli, svědčíme o něm a zvěstujeme vám život věčný, který byl u Otce a nám byl zjeven. Co jsme viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám, abyste se spolu s námi podíleli na společenství, které máme s Otcem a s jeho Synem Ježíšem Kristem.“ **1. Janův 1,1-3.**

Každý může z vlastní zkušenosti potvrdit, „že Bůh je pravdivý“. **Jan 3,33.** Může podat svědectví o tom, co viděl, slyšel a pocítil z Kristovy moci. Může vyznat:

„Potřeboval jsem pomoc a našel jsem ji v Ježíši. Každou mou potřebu uspokojil. Ukojil hlad mého nitra. Bible je pro mě zjevením Krista. Věřím v Ježíše, protože je pro mě božským Spasitelem.

Věřím v Bibli, protože jsem se přesvědčil, že je pro mě Božím hlasem.“

Pomoc při studiu přírody

Ten, kdo poznal Boha a jeho slovo na základě osobní zkušenosti, je připraven zabývat se studiem přírodních věd. O Kristu je psáno: „V něm byl život a život byl světlo lidí.“ Jan 1,4. Než se objevil hřích, byli Adam a Eva v ráji obklopeni jasným a krásným světlem. Bylo to Boží světlo. Toto světlo ozařovalo vše, k čemu se přiblížili. Nic nezastíralo jejich vnímání Božího charakteru nebo jeho díla. Když však podlehl pokušení, světlo zmizelo. Když ztratili roucho svatosti, pozbyli i světlo, které jim pomáhalo rozumět přírodě. Už v ní neuměli správně číst. Nedokázali už rozeznat Boží povahu ve stvořitelském díle. Tak ani dnes neumí člověk správně číst poselství, které je vepsáno do přírody. Pokud není veden Boží moudrostí, staví přírodu a přírodní zákony nad Boha přírody. Proto pouhé lidské myšlenky vyřčené vědci tak často odporují učení Božího slova. Avšak k těm, kteří přijali světlo Kristova života, příroda znovu promlouvá. Ve světle zářícím z kříže můžeme správně porozumět učení přírody.

[249]

Kdo zná Boha a jeho slovo z osobní zkušenosti, pevně věří, že původcem Písma svatého je Bůh. Přesvědčil se, že Boží slovo je pravda. Ví, že pravda si nemůže protiřečit. Nezkoumá Bibli vědeckými teoriemi vymyšlenými člověkem, ale prověřuje tyto teorie neomylným měřítkem Písma svatého. Ví, že v pravé vědě nemůže být nic, co by bylo v rozporu s učením Božího slova, protože obojí má téhož autora. Správné pochopení Bible a přírody dosvědčuje, že jsou v naprosté shodě. Všechno, co v tzv. vědeckém učení odporuje svědectví Božího slova, je jen lidskou domněnkou.

Takovému studentovi otevře vědecké bádání široké pole k přemýšlení a získávání poznatků. Když uvažuje o přírodních jevech, začíná nově chápat pravdu. Kniha přírody a psané Boží slovo se vzájemně osvětlují. Obojí nás lépe seznamuje s Bohem tím, že nám přibližuje Boží povahu a blíže vysvětluje zákony, jimiž Bůh působí.

Zkušenost žalmisty

Žalmistovu zkušenost mohou získat všichni, kdo přijímají Boží slovo prostřednictvím přírody a zjevení. Žalmista o tom říká:

„Hospodine, svými skutky působíš mi radost,
plesám nad činy tvých rukou.“

„Tvoje milosrdenství, Hospodine, sahá až k nebi,
tvoje věrnost se dotýká mraků.

Tvoje spravedlnost
je jak mocné horstvo,
propastná tuň nezměrná
jsou tvoje soudy.“

Žalm 92,5; 36,6.7.

„Jak vzácný skvost je tvé milosrdenství, Bože!

Lidé se utíkají do stínu
tvých křídel. . .

z potoka svých rozkoší
jim napít dáváš.

U tebe je pramen žití,
když ty jsi nám světlem, spatřujeme světlo.“

Žalm 36,8-10.

„Blaze těm, kdo vedou bezúhonný život,

těm, kdo žijí tak, jak učí Hospodinův zákon.

Blaze těm, kdo zachovávají

jeho svědectví,

těm, kdo se na jeho vůli

dotazují celým srdcem.“

Žalm 119,1.2.

[250]

„Jak si mladík udrží

svou stezku čistou?

Musí se vždy držet tvého slova. . .

Zvolil jsem si cestu věrnosti,
stavím si před oči tvé soudy.“

Žalm 119,9.30.

„Tvou řeč uchovávám v srdci,
nechci proti tobě hřešit. . .
Volně budu chodit,
na tvá ustanovení se dotazuji.“

Žalm 119,11.45.

„Otevři mi oči, ať mám na zřeteli
divy ze Zákona tvého. . .
Tvá svědectví budou nadále
mým potěšením,
jsou to moji rádci. . .
Zákon tvých úst,
ten je pro mě lepší
než tisíce hřiven zlata
nebo stříbra.“

Žalm 119,18.24.72.

„Jak jsem si tvůj
Zákon zamiloval!
Každý den
o něm přemýšlím. . .
Tvá svědectví jsou divuplná,
proto je má duše zachovává.“

„Nařízení tvá si zpívám
jako žalmy
v domě, kde jsem
jenom hostem.“

Žalm 119,97.129.54.

„Co jsi řekl, je důkladně protříbené,

tvůj služebník
si to zamiloval. . .
To hlavní v tvém slovu
je pravda, každý soud
tvé spravedlnosti
je věčný.“

Žalm 119,140.160.

„Kéž má duše žije a může tě chválit; kéž mi pomáhají tvoje
soudy.“ „Hojný pokoj mají ti,
kdo milují tvůj Zákon,
o nic neklopýtnou.
S nadějí vyhlížím tvoji spásu, Hospodine,
a tvá přikázání plním.
Má duše se drží tvých svědectví,
velice jsem si je zamiloval.“

Žalm 119,175.165-167.

„Kam tvá slova proniknou, tam vzchází světlo,
nezkušené nabývají rozumnosti.“

„Nad nepřátele mě činí moudřejším tvá přikázání,
navěky jsou moje.
Jsem prozíravější než všichni moji učitelé,
neboť přemýšlím o tvých svědectvích.
Rozumu jsem nabyl
více než starci,
neboť tvá ustanovení zachovávám. . .
Z tvých ustanovení
jsem nabyl rozumnosti,
proto nenávidím každou
stezku klamu. . .
Tvá svědectví budou mým dědictvím věčně,
z nich se veselí mé srdce.“

Žalm
119,130.98-100.104.111.

Jasnější zjevení Boha

Máme přednost, že můžeme získat hlubší, mnohem důkladnější a jasnější zjevení o Boží povaze. Když se Mojžíš modlil: „Dovol mi spatřit tvou slávu!“, Hospodin ho nepokáral, ale vyhověl jeho prosbě. Řekl svému služebníkov: „Všechna má dobrota přejde před tebou a vyslovím před tebou jméno Hospodin.“ **2. Mojžíšova 33,18.19.**

[251]

Hřích zatemňuje naši mysl a zamlžuje naše chápání. Je-li hřích odstraněn z našich srdcí, světlo poznání Boží slávy v Ježíši Kristu, které ozařuje jeho slovo a které vyzařuje z přírody, bude stále plněji prohlašovat o Bohu, že je „plný slitování a milostivý, shovívavý, nejvyšš milosrdný a věrný“. **2. Mojžíšova 34,6.** Budeme-li se dívat do tohoto světla Boží slávy, bude naše mysl, srdce a nitro přetvořeno v obraz Boží svatosti.

Pro ty, kdo se takto chopí ujištění Božího slova, se otvírají obdivuhodné možnosti. Leží před nimi rozsáhlá pole pravdy a ohromné zdroje moci. Mají odhalit slavné věci. Objeví výsady a povinnosti, o nichž neměli ani potuchy, že jsou v Bibli. Všichni, kdo chodí v pokorné poslušnosti a plní Boží záměr, budou získávat stále více a více z Božích slibů.

Ať student pokládá Bibli za svého průvodce a pevně stojí na jejích zásadách. Pak může doufat, že dosáhne i toho nejvyššího cíle. Všechny filozofie, které jsou výsledkem lidského uvažování, vedou ke zmatku a zahanbení, když Bůh není uznáván za všechno ve všem. Víra v Boha však dává sílu a zušlechťuje povahu. Když v člověku přebývá Boží dobrota, milosrdenství a láska, pak bude pravdu mnohem lépe chápat. Touha po čistotě srdce a myšlení bude větší a opravdovější. Člověk, který se zabývá čistými a ušlechtilými myšlenkami, je při studiu Božího slova proměňován spojením s Bohem. Pravda je tak veliká, dalekosáhlá, hluboká a široká, že zapomínáme na sebe. Srdce se obměkčuje a stává se pokorným, laskavým a milujícím.

Je-li člověk poslušný, přirozené schopnosti rostou. Mysl lidí, kteří studují slovo života, se rozvine, povznese a zušlechtí. Jsou-li jako Daniel nejen posluchači, ale i plniteli Božího slova, mohou jako on zdárně růst ve všech vědních oborech. Mají-li čistou mysl, stanou se lidmi s pevnou vůlí. Všechny jejich intelektuální schopnosti se zlepší. Mohou dosáhnout takového vzdělání a ukázněnosti, že

všichni kolem uvidí, co se může stát z člověka a co může dokázat, je-li ve spojení s moudrým a mocným Bohem.

Výchova k věčnému životu

[252] Naše celoživotní dílo je přípravou pro věčný život. Výchova, která tu začala, nebude v tomto životě dokončena. Bude pokračovat po celou věčnost, bude se stále rozvíjet a nikdy nebude dokončena. Stále plněji bude zjevována Boží moudrost a láska v plánu vykoupení. Spasitel, který vede své děti k zdrojům živé vody, rozdává z bohatých zásob vědění. Den co den se před člověkem objevuje v nové kráse podivuhodné Boží dílo, důkaz jeho stvořitelské a udržovatelské moci ve vesmíru. Ve světle, které září z trůnu, zmizí tajemství a člověk bude naplněn údivem nad prostotou věcí, které dosud nikdy nepochopil.

[253] „Nyní vidíme jako v zrcadle, jen v hádance, potom však uzříme tváří v tvář. Nyní poznáváme částečně, ale potom poznáme plně, jako Bůh zná nás.“ **1. Korintským 13,12.**

40. kapitola — Pomoc v každodenním životě

Rozvážný a důsledný život ryzího, věrného křesťana promlouvá mnohem mocněji než slova. To, kým člověk je, má větší vliv než to, co říká.

Služebníci, kteří byli posláni k Ježíšovi, se vrátili se zprávou, že ještě nikdo nikdy nemluvil tak, jak mluví on. Příčinou toho však bylo, že nikdo nikdy nežil tak, jak žil on. Kdyby byl jeho život jiný, než jaký byl, nemohl by mluvit tak, jak mluvil. Jeho slova měla přesvědčivost, protože vycházela z čistého a nevinného srdce, plného lásky, soucitu, shovívavosti a pravdy.

Náš vliv na druhé je určován naší povahou a zkušenostmi. Abychom přesvědčili druhé o síle Kristovy milosti, musíme vědět o její síle ve svém srdci a životě. Evangelium, které předkládáme k záchraně lidí, musí být evangelium, které zachraňuje nás samotné. Jedině skrze živou víru v Krista jako osobního Spasitele je možné, aby byl v tomto skeptickém světě pocíťován náš vliv. Chceme-li vytahovat hříšníky z dravého proudu hříchu, musíme stát pevnýma nohama na Skále, na Ježíši Kristu.

Znakem křesťanství není nějaké vnější znamení. Není to nošení kříže nebo koruny. Je to něco, čím se zjevuje jednota člověka s Bohem. Silou Boží milosti, která se projeví ve změně povahy, má být svět přesvědčen o tom, že Bůh poslal svého Syna jako Vykupitele světa. Nic nemá na člověka větší vliv než nesobecký život. Nejsilnějším argumentem ve prospěch evangelia je milý a laskavý křesťan.

Zkoušky jako výchovný prostředek

Žít takovým životem a mít takový vliv na druhé, to stojí na každém kroku úsilí, obětavost a kázeň. Protože toto lidé nechápou, ztrácejí mnozí snadno odvalu ve svém křesťanském životě. Mnozí z těch, kdo upřímně věnují své životy Boží službě, jsou překvapeni a zklamáni, když zjistí, že jsou postaveni před překážky a že na ně

[254]

přicházejí zkoušky a zmatky, se kterými se dříve nesetkali. Modlí se za to, aby měli povahu podobnou povaze Kristově a aby byli schopni konat Boží dílo. Dostávají se však do okolností, které v nich zdánlivě probouzejí všechnu jejich přirozenou špatnost. Jsou odhaleny nedostatky, o jejichž existenci neměli ponětí. Kladou si otázku, jakou si kdysi položili Izraelci: „Jestliže nás vede Bůh, proč na nás všechno to doléhá?“

Doléhá to na ně právě proto, že je vede Bůh. Zkoušky a překážky jsou metody, které Pán zvolil, aby je naučil kázni, a které stanovil jako podmínky úspěchu. Ten, který čte v lidských srdcích, zná jejich povahu lépe, než ji znají sami. Ví, že někteří mají sílu a schopnosti, které by mohly být použity k šíření Božího díla, kdyby byly správně usměrněny. Ve své prozřetelnosti je Bůh přivádí do různých postavení a okolností, aby mohli ve své povaze objevit nedostatky, o kterých zatím nevěděli. Dává jim příležitost, aby tyto nedostatky napravili a stali se tak vhodnými pro Boží službu. Často dopustí, aby je sežehly plameny utrpení, aby pak mohli být očištěni.

Skutečnost, že jsme podrobováni zkouškám, ukazuje, že Pán Ježíš v nás vidí něco vzácného, co chce rozvinout. Kdyby v nás neviděl nic, čím by mohl oslavit své jméno, neztrácel by čas, aby nás tříbil. Nehází do své pece bezcenné kameny. Zušlechtí uje jen hodnotnou rudu. Kovář dává železo a ocel do ohně, aby poznal, o jaký druh kovu jde. Pán dopouští, aby se jeho vyvolení dostali do pece utrpení, aby se projevilo, jakou mají povahu a zda jsou způsobilí pro Boží dílo.

Hrnčír bere hlínu a formuje ji podle své vůle. Hněte ji a zpracovává. Trhá ji na kusy a mačká dohromady. Navlhčuje ji a pak ji vysušuje. Nechá ji ležet nějakou dobu, aniž se jí dotkne. Je-li už dokonale vláčná, pracuje s ní dále a vytváří z ní nádobu. Dává jí tvar a na hrnčírském kole ji zdobí a leští. Suší ji na slunci a vypaluje v peci. Tak se stává nádobou vhodnou k použití. Velký Mistr tak chce formovat a uzpůsobovat nás. Čím je hlína v rukou hrnčíře, tím máme být my v jeho rukou. Nemáme se pokoušet dělat hrnčírvo dílo. Naším úkolem je nechat Mistra, aby nás formoval.

„Milování, nebuďte zmateni výhni zkoušky, která na vás přišla, jako by se s vámi dělo něco neobvyklého, ale radujte se, když máte podíl na Kristově utrpení, abyste se ještě více radovali, až se zjeví jeho sláva.“ **1. Petrův 4,12.13.**

Za plného denního světla a slyší-li zvuk jiných hlasů, nezaspívá pták v kleci písničku, kterou se ho jeho pán snaží naučit. Naučí se z ní jeden úryvek, jeden trylek, nikdy však celou melodii. Jeho majitel však přikryje klec a dá ji tam, kde pták bude slyšet jen tu píseň, kterou má zazpívat. Ve tmě se pak pokouší znovu a znovu zazpívat onu písničku, až se ji naučí, až zazní dokonale. Pak se klec odkryje a pták už bude moci zazpívat písničku i za světla. Tak jedná Bůh se svými dětmi. Chce nás naučit písni života. Když se jí ve stínu utrpení naučíme, můžeme ji pak zpívat kdykoli.

[255]

Mnozí jsou nespokojeni s tím, co v životě dělají. Možná žijí v nevhodném prostředí. Možná se musí zabývat všední prací, přičemž si o sobě myslí, že mají schopnosti na postavení s vyšší odpovědností. Často se jim zdá, že jejich úsilí není správně hodnoceno nebo nepřináší plody a že jejich budoucnost je nejistá.

Uvědomme si, že práci, kterou musíme konat, i když jsme si ji sami ne zvolili, musíme přijímat s přesvědčením, že ji pro nás vybral Bůh. Musíme plnit povinnost, která je před námi, ať je nám to milé nebo ne. „Všechno, co máš vykonat, konej podle svých sil, neboť není díla ani myšlenky ani poznání ani moudrosti v říši mrtvých, kam odejdeš.“ **Kazatel 9,10.**

Bude-li Pán chtít, abychom zanesli poselství do Ninive, nebude nás tam posílat tak rád, jako kdyby nás posílal do Joppe nebo Kafarnaum. Má důvody, že nás posílá tam, kam byly nasměrovány naše kroky. Právě na tom místě může být někdo, kdo potřebuje pomoc, kterou mu můžeme poskytnout. Ten, který poslal Filipa k habešskému dvořanovi, Petra k římskému setníkovi a izraelské děvčátko k syrskému kapitánu Naamánovi, posílá dnes muže, ženy i mladé lidi jako své představitele k těm, kteří potřebují Boží pomoc a vedení.

Boží plány jsou nejlepší

Naše plány nejsou vždy shodné s Božími plány. Bůh může vidět, že pro nás a pro Boží věc je nejlepší zavrhnout naše nejlepší úmysly, jako to učinil v případě Davida. Jednou věcí si však můžeme být jisti. Bůh použije pro postup svého díla ty, kdo upřímně věnují sebe a vše, co mají, šíření jeho slávy. Vidí-li, že je lepší nevyhovět jejich přáním, vyváží své zamítnutí tím, že jim prokáže svou lásku a svěří jim další úkol.

Ten, který nám rozumí lépe, než si rozumíme my sami, nám ve své láskyplné péči a zájmu o nás někdy odepře vyhovět, když sobecky hledáme uspokojení svých tužeb. Nedovolí nám, abychom opomíjeli plnění sice všedních, ale důležitých povinností, které nás čekají. Tyto povinnosti představují často právě potřebný výcvik, kterým se připravujeme pro odpovědnější úkol. Naše plány se často neuskuteční proto, aby se mohly podařit Boží plány.

Nejsme povoláni k tomu, abychom pro Boha podstoupili skutečnou oběť. Bůh nás žádá, abychom mu dali mnohé — a když to uděláme, vzdáváme se jen toho, co nám překáží v cestě do nebe. I když se od nás požaduje, abychom se vzdali věcí, které jsou dobré, můžeme si být jisti, že Bůh pro nás chystá nějaké vyšší dobro.

[256] Tajemství, která nás zde znepokojovala a přinášela nám zklamání, nám budou ve věčném životě objasněna. Poznáme, že naše zdánlivě nevyslyšené modlitby a naše zklamané naděje patří k našim největším požehnáním.

Na každou sebenepatrnější povinnost se máme dívat jako na svatou povinnost, protože je částí služby Bohu. Máme se každý den modlit: „Pane, pomoz mi, abych pracoval co nejlépe. Uč mě pracovat lépe. Dej mi sílu a radostnou mysl. Pomoz mi, aby moje služba byla podobná láskyplné službě Spasitele.“

Poučení z Mojžíšova života

Zamysleme se nad tím, co zažil Mojžíš. Jako vnukovi krále a budoucímu dědici trůnu se mu v Egyptě dostalo velice důkladného vzdělání. Nebylo opomenuto nic, co by mohlo přispět k tomu, aby se z něho stal moudrý muž podle představ Egypt'anů o moudrosti. Získal tedy nejvyšší civilní i vojenské vzdělání. Cítil, že je dobře připraven na to, aby vysvobodil Izrael z otroctví. Bůh však usoudil jinak. Jeho prozřetelnost stanovila, že Mojžíš bude vychováván čtyřicet let na poušti jako pastýř ovcí.

Vzdělání, které Mojžíš získal v Egyptě, mu v mnoha ohledech pomohlo. Nejcennější příprava pro jeho životní dílo však byla ta, které se mu dostalo, když byl pastýřem. Mojžíš byl od přírody prudké povahy. V Egyptě byl úspěšným vojevůdcem a miláčkem krále i celého národa. Zvykl si na chválu a lichocení. Přitahoval k sobě lidi. Doufal, že osvobodí Izrael vlastními silami. Jako představitel

Boha se musel naučit něčemu zcela odlišnému. Když vodil své stádo přes zrádné hory na zelené údolní pastviny, učil se víře, pokoře, trpělivosti, skromnosti a obětavosti. Učil se pečovat o slabé, ošetřovat nemocné, hledat ztracené, usměrňovat vzpurné, starat se o stádo a živit staré a slabé.

V této činnosti byl Mojžíš přitahován blíž k Vrchnímu pastýři. Dostával se do těsného spojení se Svatým Izraele. Už nezamýšlel uskutečnit nějaké velké dílo. Snažil se věrně vykonávat práci, která mu byla svěřena. Poznával kolem sebe Boží přítomnost. Veškerá příroda k němu promlouvala o Neviditelném. Poznal Boha jako osobního Boha. Když přemýšlel o Boží povaze, měl stále větší a plnější pocit Boží přítomnosti. Našel útočiště ve věčné náruči.

Když Mojžíš prožil tuto zkušenost, uslyšel výzvu z nebe, aby vyměnil svou pastýřskou hůl za žezlo autority. Měl opustit své stádo ovcí a přijmout vůdcovství nad Izraelem. Když ho však Bůh vyzval k tomuto úkolu, měl Mojžíš nedostatek sebedůvěry, byl nevýmluvný a plachý. Měl pocit, že nemá schopnosti stát se Božím mluvčím. Přijal však Boží rozkaz a plně se spolehl na Pána. Velikost jeho poslání probudila nejlepší síly jeho mysli. Bůh mu požehnal za jeho ochotu poslouchat. Mojžíš se stal výřečným, sebevědomým a schopným ujmout se největšího díla, které kdy bylo svěřeno člověku. Je o něm napsáno: „Nikdy v Izraeli nepovstal prorok jako Mojžíš, jemuž by se dal Hospodin poznat tváří v tvář.“ **5. Mojžíšova 34,10.**

[257]

Kdo má pocit, že jeho dílo není správně oceňováno, a kdo touží po místě s větší odpovědností, by měl uvážit, že „nikdo od východu, nikdo od západu, nikdo od hornaté pouště, jenom Bůh je soudce: jednoho poníží, druhého povýší.“ **Žalm 75,7.8.** Každý člověk má své místo ve věčném plánu nebes. Zda toto místo přijmeme, to závisí na naší věrnosti při spolupráci s Bohem.

Je třeba, abychom se varovali sebelítosti. Nepřipouštěj si pocit, že nejsi oceňován tak, jak bys měl být, že tvé úsilí není doceněno, že tvá práce je příliš těžká. Pomyšlení na to, co pro nás vytrpěl Kristus, by mělo umlčet každou myšlenku na reptání. S námi se přece jedná lépe, než se jednalo s naším Pánem. „A ty bys chtěl pro sebe usilovat o velké věci? Neusiluj.“ **Jeremjáš 45,5.** Pán nemá místo ve svém díle pro ty, kdo si více přejí získat korunu než nést kříž. Chce takové, kterým jde víc o to, aby konali svou povinnost, než aby za to získali odměnu, takové, kteří dávají přednost zásadám před povýšením.

Pokorní lidé, kteří konají své dílo jako pro Boha, nedělají svou práci pro obdiv jako ti, kdo se honí a jsou naplněni pocitem vlastní důležitosti. Jejich práce má však větší hodnotu. Ti, kdo pracují okázale a přitahují tím pozornost na sebe, se často stavějí mezi lidi a Boha a jejich dílo končí nezdarem. „Počátek moudrosti je: Snaž se získat moudrost, za všechno své jmění získej rozumnost. Obklop se jí, vyvýší tě; oslaví tě, když ji obejměš.“ **Příslaví 4,7.8.**

Protože v sobě nemají odhodlání sebrat se a napravit se, zvyknou si mnozí na špatný způsob práce. Nemusí k tomu však dojít. Mohou pěstovat své schopnosti, aby mohli konat tu nejlepší službu. Pak budou vždy potřební. Dostane se jim ocenění za všechno, čeho jsou hodni.

Má-li někdo schopnosti pro vyšší postavení, Pán zatíží odpovědností nejen jeho, ale i ty, kdo ho prověřili, kdo znají jeho schopnosti a kdo ho mohou rozumně prosazovat vpřed. To jsou takoví lidé, kteří vykonávají den za dnem věrně dílo, které jim bylo svěřeno. Ti v době, kterou stanoví sám Bůh, uslyší jeho výzvu: „Pojď' výše!“

Když pastýři hlídali svá stáda na betlémských pahorcích, navštívili je andělé z nebe. I dnes, když pokorný pracovník koná svou práci pro Boží věc, stojí po jeho boku Boží andělé, naslouchají jeho slovům a všímají si, jak koná své dílo, aby zjistili, je-li do jeho rukou možno svěřit větší odpovědnost.

Opravdová velikost

Bůh nehodnotí lidi podle jejich majetku, vzdělání nebo postavení. Hodnotí je podle čistoty jejich pohnutek a krásy jejich povahy. Sleduje, kolik mají z jeho Ducha a kolik z jeho obrazu zjevuje jejich život. Být velký v Božím království znamená mít pokoru, prostou víru a čistou lásku jako dítě.

[258] Kristus řekl: „Víte, že vládcové panují nad národy a velicí je utlačují.

Ne tak bude mezi vámi: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď' vašim služebníkem.“ **Matouš 20,25.26.**

Nejzávažnějším darem a nejvyšší poctou ze všech darů, které může nebe dát člověku, je účast na Kristových utrpeních. Henoch, který byl přenesen do nebe, ani Elíša, který vystoupil na nebesa v ohnivém voze, nebyli větší a nedostalo se jim větší pocty než Janu

Křtiteli, který zahynul ve vězení. „Vám je z milosti dáno netoliko v Krista věřit, ale pro něho i trpět.“ **Filipským 1,29.**

Plány do budoucna

Mnozí lidé nedokážou dělat konkrétní plány do budoucna. Jejich život je nevyrovnaný. Nedovedou poznat, jak věci dopadnou, a to je často naplňuje úzkostí a neklidem. Mějme na mysli, že život Božích dětí na tomto světě je životem poutníka. Nedostává se nám moudrosti, abychom věděli, jak plánovat svůj život. Není naším úkolem utvářet si budoucnost. „Abraham věřil, a proto uposlechl, když byl povolán, aby šel do země, kterou měl dostat za úděl; a vydal se na cestu, ačkoli nevěděl, kam jde. Věřil, a proto žil v zemi zaslíbené jako cizinec, bydlil ve stanech s Izákem a Jákobem, pro které platilo totéž zaslíbení, a upínal naději k městu s pevnými základy, jehož stavitelem a tvůrcem je sám Bůh.“ **Židům 11,8-10.**

Kristus si za svého života na zemi nedělal plány, co bude dělat. Přijal plány, které s ním měl Bůh, a Otec mu den za dnem odhaloval své plány. Tak i my máme záviset na Bohu, aby náš život mohl být prostým prováděním Boží vůle. Bůh bude řídit naše kroky, svěříme-li mu své cesty.

Velmi mnoho lidí si plánuje skvělou budoucnost, a utrpí naprostý nezdar. Nechte za sebe plánovat Boha. Věřte jako malé dítě vedení Toho, který „střeží nohy svých věrných“. **1. Samuelova 2,9.** Bůh nikdy nevede své děti jinak, než jak by se samy rozhodly, aby je vedl, kdyby mohly vidět konec od počátku a poznat slávu záměru, který plní jako Boží spolupracovníci.

Odměna

Když Kristus vyzval své učedníky, aby ho následovali, nenabídl jim žádné skvělé vyhlídky v tomto životě. Neslíbil jim zisk ani světské pocty. Ani oni si nevymínili, co by měli dostat. Matoušovi, když seděl v celnici, Spasitel řekl: „Pojď za mnou.“ A on „nechal všeho, vstal a šel za ním“. **Lukáš 5,27.28.** Matouš nežádal plat, který by se rovnal příjmu z jeho bývalého zaměstnání, než přijal službu. Bez ptaní a bez váhání následoval Ježíše. Stačilo mu, že bude se

Spasitelem, že bude moci naslouchat jeho slovům a pracovat s ním v Božím díle.

[259] Tak tomu bylo i s učedníky, kteří byli povoláni dříve. Když Ježíš vyzval Petra a jeho společníky, aby ho následovali, okamžitě nechali své čluny a sítě. Někteří z těchto učedníků měli přátele, kteří na nich byli závislí a potřebovali jejich podporu. Když je však Spasitel pozval, neváhali a neptali se: „Jak budu žít a jak užívím svou rodinu?“ Uposlechli výzvy. Když se jich Ježíš potom zeptal: „Když jsem vás vyslal bez měšce, mošny a obuvi, měli jste v něčem nedostatek?“, mohli odpovědět: „Neměli.“ **Lukáš 22,35.**

Jak zval Matouše, Jana a Petra, tak zve dnes Spasitel i nás ke svému dílu. Dotkne-li se našich srdcí jeho láska, nevstoupí nám otázka odměny vůbec na mysl. Budeme se radovat z toho, že jsme Kristovými spolupracovníky, a nebudeme se bát svěřit se jeho péči. Učiníme-li Boha svou silou, budeme mít jasnou představu o povinnosti a nesobeckých touhách. Náš život se podřídí ušlechtilému cíli, který nás povznese nad všední pohnutky.

Bůh se postará

Mnozí z těch, kteří říkají, že jsou Kristovými následovníky, mají v srdci úzkost a strach, protože se bojí svěřit se Bohu. Neodevzdávají se Bohu zcela, neboť se obávají důsledků, které by takové odevzdání mohlo mít. Dokud se však takto neodevzdají, nemohou najít pokoj.

Mnoho lidí se potýká s břemenem starostí, protože se snaží někam to ve světě dotáhnout. Rozhodli se sloužit světu a přijali jeho zmatky a zvyklosti. To má špatný vliv na jejich povahu, která se tím kazí. Život je pro ně obtížný. Ustavičná starost ubírá životní síly. Náš Pán chce, aby odložili toto otrocké jho. Vyzývá je, aby se poddali jemu. Říká: „Mé jho netlačí a břemeno netíží.“ **Matouš 11,30.** Starost je slepá a nedovede poznat budoucnost. Ježíš však vidí konec od počátku. V každé nesnázi má připravený způsob, který přináší úlevu. „Žádné dobro neodepře těm, kdo žijí bezúhonně.“ **Žalm 84,12.**

Náš nebeský Otec má tisíce cest, jak se o nás postarat, o nichž nic nevíme. Ti, kdo přijmou službu Bohu za nejvyšší zásadu, uvidí, že zmatky zmizí a že se před nimi objeví přímá cesta.

Víra povzbuzuje

Věrné plnění dnešních povinností je nejlepší přípravou pro zítřejší zkoušky. Nehromad'te zítřejší povinnosti a starosti a nepřidávejte je k dnešnímu břemenu. „Každý den má dost vlastního trápení.“
Matouš 6,34.

Pěstujme důvěru a odvalu. Zoufalství v Boží službě je hříšné a nerozumné. Bůh zná každou naši potřebu. Se všemohoucností Krále králů se v našem Bohu, který je věrný smlouvě, pojí laskavost a starostlivost něžného pastýře. Jeho moc je absolutní a je zárukou, že Bůh splní svá zaslíbení všem, kdo v něho věří. Má prostředky k odstranění každé překážky, aby ti, kdo mu slouží a uznávají prostředky, jichž používá, mohli těžkosti překonat. Jeho láska převyšuje všechny ostatní projevy lásky, jako nebe převyšuje zemi. Bdí nad svými dětmi s láskou, která je nezměrná a věčná.

V nejtemnějších dnech, kdy se zdá, že všechno ztratilo smysl a nahání hrůzu, mějte víru v Boha. Bůh koná svou vůli a dělá všechno dobře ve prospěch svého lidu. Síla těch, kdo ho milují a slouží mu, se bude každý den obnovovat.

[260]

Bůh může a chce poskytnout svým služebníkům všechnu pomoc, kterou potřebují. Dá jim moudrost, kterou si uspokojování jejich potřeb vyžaduje.

Apoštol Pavel, který byl těžce zkoušen, pravil: „On mi řekl: ‚Stačí, když máš mou milost; vždyť v slabosti se projevím má síla.‘ A tak se budu raději chlubit slabostmi, aby na mně spočinula moc Kristova. Proto rád přijímám slabost, urážky, útrapy, pronásledování a úzkosti pro Krista. Vždyť právě když jsem sláb, jsem silný.“
2. Korintským 12,9.10.

[261]

41. kapitola — Ve styku s druhými

Každé soužití lidí vyžaduje sebeovládání, shovívavost a soucit. Jeden člověk se od druhého tak velice liší vlohami, zvyky a výchovou, že naše způsoby nazírání na věci jsou rozmanité. Naše chápání pravdy a názory na životní styl nejsou ve všech ohledech totožné. Neexistují dva lidé, jejichž zkušenosti by byly do všech podrobností shodné. Co je pro jednoho utrpením, nemusí být pro druhého žádná strast. Povinnosti, které někdo považuje za lehké, jsou pro jiného obtížné nebo si s nimi neví rady.

Lidská přirozenost je křehká. Člověk mnohé věci nezná a snadno podléhá mylným představám. Proto by měl každý posuzovat druhého opatrně. Netušíme, jaký vliv mají naše skutky na druhé. To, co děláme nebo říkáme, se nám může zdát nezávažné. Kdyby se nám však mohly otevřít oči, viděli bychom, že to hrálo nejdůležitější roli na cestě k dobru nebo ke zlu.

Úcta k lidem, kteří nesou odpovědnost

Mnozí lidé mají na sobě tak málo břemen, jejich srdce téměř nezná opravdovou úzkost a sami si nepřipouštějí starosti o druhé, že nemohou pochopit práci toho, kdo nese opravdovou zátěž. Nedokážou ocenit jeho břemeno o nic víc než dítě péči a starost svého otce. Dítě se možná diví obavám a bezradnosti svého otce. Zdají se mu zbytečné. Až přijdou léta a s nimi zkušenosti, až samo bude muset nést vlastní břemeno, vzpomene si, jak žil jeho otec. Pak pochopí to, co mu kdysi bylo nepochopitelné. Trpká zkušenost ho poučila.

Práce mnohých, kteří jsou takto obtíženi, není za jejich života dostatečně pochopena a jejich úsilí není doceněno. Teprve po smrti takového člověka, když druzí převezmou břemeno, které po něm zůstalo, a musí snášet nesnáze, kterým čelil on, teprve pak pochopí, jaké zkoušky byla podrobována jeho víra a jeho odvaha. Tehdy často zapomínají na chyby, které mu tak snadno vytýkali. Zkušenost je učí pochopení a lásce. Bůh dopouští, aby se lidé dostávali na odpovědná

místa. Chybují-li, má moc je opravit nebo je odvolat. Měli bychom se bedlivě střežit toho, abychom sami nesoudili, neboť to přísluší Bohu. [262]

Poučné je chování Davida k Saulovi. Saul byl z Božího příkazu pomazán za izraelského krále. Protože byl neposlušný, Hospodin řekl, že mu bude království odňato. Jak jemně, zdvořile a shovívavě se přitom k němu choval David! Když Saul usiloval Davidovi o život, odešel na poušť a nečekaně vstoupil do jeskyně, kam se ukryl David se svými válečníky. „Tu Davidovi jeho muži řekli: ‚Toto je den, o němž ti Hospodin řekl: Vydám ti do rukou tvého nepřítele. Můžeš s ním naložit, jak se ti zlíbí.‘ David svým mužům řekl: ‚Chraň mě Hospodin, abych se dopustil něčeho takového na svém pánu, na Hospodinově pomazaném, a vztáhl na něho ruku. Je to přece Hospodinův pomazaný!“ **1. Samuelova 24,5-7**. Spasitel nás vybízí: „Nesud’te, abyste nebyli souzeni. Neboť jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám.“ **Matouš 7,1-2**. Mějte na paměti, že zakrátko bude před Bohem přehlížen záznam vašeho života. Mějte také na mysli, že Spasitel řekl: „Nemáš nic na svou omluvu, když vynášíš soud, ať jsi kdokoli; ... neboť soudíš, ale činíš totéž.“ **Římanům 2,1**.

Trpělivé snášení bezpráví

Nemůžeme si dovolit zlobit se pro každou skutečnou nebo domnělou křivdu, která na nás byla spáchána. Naše pýcha je nepřítel, kterého se musíme nejvíc obávat. Žádná neřest nemá zhoubnější vliv na povahu než lidská vášeň, kterou neovládá Duch svatý. Žádné jiné vítězství, které můžeme získat, není tak cenné jako vítězství nad sebou samým.

Nesmíme připustit, aby byly naše city snadno zranitelné. Nemáme žít proto, abychom střežili své city nebo svou pověst, ale abychom zachraňovali lidi. Zajímáme-li se o spasení lidí, přestáváme myslet na drobné neshody, které vznikají ve společenském styku s druhými. Ať si ostatní o nás myslí cokoli, ať nám cokoli dělají, nemá to narušovat naši jednotu s Kristem a společenství Ducha. „Jaká sláva, jestliže budete trpělivě snášet rány za to, že hřešíte? Ale budete-li trpělivě snášet soužení, ač jednáte dobře, to je milost před Bohem.“ **1. Petřův 2,20**.

Neoplácejte. Pokud tak můžete učinit, odstraňte všechny příčiny možného nepochopení. Předcházejte zlu. Dělejte vše, co je ve vašich silách, abyste usmířili druhé, aniž přitom obětujete zásady. „Přinášíš-li svůj dar na oltář a tam se rozpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar.“ **Matouš 5,23.24.**

Řekne-li vám někdo unáhlená slova, neodpovídejte v témž duchu. Nezapomeňte, že „vlídná odpověď“ odvrací rozhořčení“. **Příslaví 15,1.** V mlčení je pozoruhodná síla. Slova pronesená v odpověď tomu, kdo se zlobí, vedou někdy jen k zostření situace. Hněv, který [263] narazí na klid, jemnost a shovívavost, rychle opadne.

V palbě jedovatých, nespravedlivých slov soustřeďte mysl na Boží slovo. Mějte na mysli a v srdci Boží zaslíbení. Jedná-li se s vámi špatně, jste-li nespravedlivě obviňováni, neodpovídejte hněvivě, ale opakujte si vzácná zaslíbení:

„Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem.“ **Římanům 12,21.**

„Svou cestu svěř Hospodinu, doufej v něho, on sám bude jednat. Dá, že tvoje spravedlnost zazáří jak světlo, jako polední jas tvoje právo.“ **Žalm 37,5.6.**

„Není nic zahaleného, co nebude jednou odhaleno, a nic skrytého, co nebude poznáno.“ **Lukáš 12,2.**

„Dopustils, že člověk nám po hlavách jezdil, šli jsme ohněm, vodou, vyvedl jsi nás však a dal hojnost všeho.“ **Žalm 66,12.**

Očekáváme lásku a povzbuzení spíše od svých bližních, místo abychom vzhlíželi k Ježíši. Ve svém milosrdenství a věrnosti Bůh často dopustí, aby nás ti, v něž jsme vložili svou důvěru, zklamali, abychom tak mohli poznat, jak pošetilé je věřit v člověka a spoléhat na něho. Věřme plně, pokorně a nesobecky v Boha. Bůh zná trápení, která nás zasahují až do hlubin naší bytosti, i když je často neumíme ani vyjádřit. Zdá-li se všechno temné a nevysvětlitelné, vzpomeňme na Kristova slova: „Co já činím, nyní nechápeš, potom však to pochopíš.“ **Jan 13,7.**

Zamyslete se nad příběhem Josefa a Daniela. Hospodin nezabránil úkladům lidí, kteří se jim snažili uškodit. Způsobil však, že všechny tyto úskoky se obrátily k dobru jeho služebníků, kteří si ve zkouškách a bojích zachovali svou víru a věrnost.

Pokud budeme na světě, budeme se setkávat s nepřátelskými vlivy. Budeme vystavováni situacím, které podrobí naši povahu zkoušce. Křesťanské ctnosti se budou rozvíjet tehdy, obстоjíme-li v těchto zkouškách. Přebývá-li v nás Kristus, budeme trpěliví, laskaví, shovívaví a radostní, a to i uprostřed hněvu a podráždění. Den za dnem a rok za rokem budeme vítězit nad sebou a boj se změní v ušlechtilé hrdinství. To je úkol, který nám byl svěřen. Nemůžeme ho však splnit bez Ježíšovy pomoci, bez pevného rozhodnutí, neochvějného úmyslu, stále bdělosti a nepřetržité modlitby. Každý musí bojovat svůj osobní boj. Ani Bůh nemůže zušlechtit naše povahy a učinit naše životy užitečnými, nestaneme-li se jeho spolupracovníky. Ti, kdo v boji ochabují, ztrácejí sílu a radost z vítězství.

Nemusíme si pamatovat všechny zkoušky, těžkosti, neúspěchy a bolesti. Všechny jsou zapsány v Božích knihách a nebe se o ně postará. Zaměstnáváme-li se stále nepříjemnými věcmi, mizí nám z paměti mnoho věcí, o kterých je příjemné přemýšlet. Zapomínáme na Boží milost a laskavost, která nás stále obklopuje, a na lásku, nad kterou žasnou andělé a která se projevila v tom, že Bůh dal svého Syna, aby za nás zemřel. Máte-li jako Kristovi pracovníci pocit, že máte větší starosti a že podstupujete těžší zkoušky, než jaké jsou údělem druhých, pamatujte, že je pro vás připraven pokoj, jaký nepoznají ti, kdo se vyhýbají břemenům. V Kristově službě je útěcha a radost. Ať svět vidí, že život s Kristem neznamena nezdár.

[264]

Nemáte-li radostnou a veselou náladu, nemluvte o svých pocitech. Nevrhejte stín na život druhých. Chladné náboženství bez slunce nikdy nepřitáhne lidi ke Kristu. Naopak, zapudí je od něho do sítí, které satan rozprostírá pro zbloudilé. Nemyslete na své nesnáze. Myslete na sílu, kterou můžete získat v Kristově jménu. Uchopte se ve své obrazotvornosti neviditelných věcí. Upněte své myšlenky k důkazům velké lásky, kterou k vám má Bůh. Víra může obstát ve zkoušce, odolat pokušení a překonat zklamání. Ježíš žije jako náš obhájce. Všechno, co nám zajišťuje jeho přímluva, je naše.

Nemyslíte si, že Kristus si cení lidí, kteří žijí cele pro něho? Nemyslíte si, že navštěvuje ty, kdo se jako milovaný Jan ve vyhnanství octli pro něho v těžkostech a tvrdých zkouškách? Bůh nestrpí, aby jediný z jeho věrných pracovníků zůstal sám, bojoval proti velké přesile a prohrál. Uchovává jako vzácný klenot každého, jehož život

je skryt s Kristem v něm. O každém takovém člověku říká: „Učiním tě pečtním prstenem, neboť jsem tě vyvolil.“ **Ageus 2,23.**

Pak mluvíte o zaslíbeních. Mluvíte o tom, že Ježíš je ochoten dát požehnání. Nezapomíná na nás ani na okamžik. Spočíváme-li navzdory nepříznivým okolnostem s důvěrou v jeho lásce a žijeme-li v úzkém společenství s ním, pocit jeho přítomnosti v nás vyvolá hlubokou, tichou radost. Kristus o sobě řekl: „Sám od sebe nečiním nic, ale mluvím tak, jak mě naučil Otec. Ten, který mě poslal, je se mnou; nenechal mě samotného, neboť stále dělám, co se líbí jemu.“ **Jan 8,28.29.**

Otcova přítomnost obklopila Krista, takže ho nepotkalo nic, kromě toho, co nekonečná láska dopustila pro dobro světa. V tom byl jeho zdroj útěchy a v tom je útěcha i pro nás. Kdo má v sobě Kristova Ducha, přebývá v Kristu. Ať na něj přichází cokoli, přichází to od Spasitele, který ho obklopuje svou přítomností. Nic se ho nemůže dotknout bez Hospodinova dovolení. Všechna naše utrpení a starosti, všechna pokušení a zkoušky, všechny naše smutky a žaly, všechna naše pronásledování a strádání, zkrátka to všechno dohromady působí pro naše dobro. Pomocí všech těchto zkušeností a okolností Bůh pracuje v náš prospěch.

Cítíme-li, jak je k nám Bůh shovívavý, nebudeme soudit a obviňovat druhé. Když žil Kristus na zemi a jeho přátelé ho už znali, jak by asi byli překvapeni, kdyby od něj uslyšeli jediné slovo obvinění, kritiky nebo netrpělivosti. Nikdy nezapomínejme, že ti, kdo ho milují, ho mají představovat svou povahou.

[265] „Milujte se navzájem bratrskou láskou, v úctě dávejte přednost jeden druhému.“ **Římanům 12,10.** „Neodplácejte zlým za zlé ani urážkou za urážku, naopak žehnejte; vždyť jste byli povoláni k tomu, abyste se stali dědici požehnání.“ **1. Petrův 3,9.**

Zdvořilost

Pán Ježíš vyžaduje, abychom uznali práva každého člověka. Musíme si vážit společenských práv lidí a jejich práv jako křesťanů. Se všemi máme jednat jemně a ohleduplně jako s Božími syny a dcerami.

Křesťanství udělá z každého člověka džentlmena. Kristus byl zdvořilý dokonce i ke svým pronásledovatelům. Jeho praví násle-

dovníci budou projevovat téhož ducha. Povšimni si Pavla, když ho předvedli před vládců. Jeho projev před Agrippou je ukázkou správné zdvořilosti a přesvědčivé výřečnosti. Evangelium nenavádí k formální zdvořilosti, obvyklé ve světě, nýbrž k zdvořilosti, která vychází ze skutečně laskavého srdce.

Ani nejpečlivější zachovávání vnější slušnosti nestačí, aby se ze života vyloučila veškerá popudlivost, nelítostné odsuzování a ukvapenost v řeči. Pravá jemnost se neprojevuje, dokud se budeme snažit prosazovat své já. V srdci musí přebývat láska. Důsledný křesťan jedná z pohnutek, které vycházejí z jeho hluboké vnitřní lásky k Mistru. Z kořenů jeho lásky ke Kristu vyrůstá nesobecký zájem o spolubližní. Láska dává tomu, kdo ji má v sobě, půvab, zdvořilost a krásu v chování. Prozařuje tvář a zpříjemňuje hlas. Zjemňuje a povznáší celou bytost.

Život se neskládá z velkých obětí a podivuhodných činů, ale hlavně z maličkostí. A nejčastěji prostřednictvím těchto maličkostí, které zdánlivě nestojí za povšimnutí, přichází do našeho života velké dobro nebo velké zlo. Naše selhání ve zkouškách, které na nás přicházejí právě v těchto maličkostech, utvářejí naše zvyky a kazí naši povahu. Když pak přijdou větší zkoušky, zastihnou nás nepřipravené. Jedině tehdy, jednáme-li ve zkouškách každodenního života zásadově, můžeme získat sílu k tomu, abychom stáli pevně a věrně v nejnebezpečnějších a nejobtížnějších situacích.

Sebekázeň

Nikdy nejsme sami. Máme společníka, ať si ho vyvolíme, nebo ne. Nezapomínejte, že ať jste kdekoli, ať děláte cokoli, všude je přítomen Bůh. Nic z toho, co bylo vyřčeno, vykonáno nebo se objevilo v myšlence, nemůže uniknout jeho pozornosti. Na každé své slovo a na každý svůj čin máte svědka — svatého Boha, který nenávidí hřích. Než promluvíte nebo něco učiníte, vždy na to pomyslete. Jako křesťané jste členy královské rodiny, dětmi nebeského Krále. Neproneste jediné slovo a neučiňte nic, čím byste zneuctili „slavné jméno, které bylo nad vámi vysloveno“. **Jakubův 2,7.**

Zkoumejte Kristův charakter a ustavičně se ptejte: „Co by dělal Ježíš, kdyby byl na mém místě?“ To by mělo být měřítkem naší povinnosti. Není-li to nutné, nechod'te do společnosti těch, kdo by

svým chováním mohli oslabit váš záměr jednat správně, nebo kdo by mohli způsobit, že se poskvrní vaše svědomí. Ani mezi cizími lidmi, na ulici, v dopravních prostředcích a doma nedělejte nic, co by mělo sebenepatrnější nádech zla. Udělejte každý den něco k zlepšení, zkrásnění a zušlechtění někoho, koho Kristus vykoupil svou vlastní krví.

Jednejte vždy zásadově, nikdy ne impulzivně. Krot' te přirozenou prudkost své povahy mírností a laskavostí. Nehovte si v povrchním žertování. Ať z vašich úst nevycházejí plytké vtipy. Nepřipust' te, aby se vám roztékaly myšlenky. Je třeba je ukáznit a podříditi poslušnosti Kristu. Měly by se zabývat svatými věcmi. Pak budou díky Kristově milosti čisté a opravdové.

Potřebujeme mít stálý pocit zušlecht'ující síly čistých myšlenek. Jediná jistota pro každého člověka je správné myšlení. Jak člověk myslí ve svém nitru, takový je. Schopnost sebeovládání sílí cvičením. Co se napoprvé zdá těžké, je po stálém opakování lehčí a lehčí, až se správné myšlení a jednání stane zvykem. Chceme-li, můžeme se odvrátit od všeho, co je laciné a podřadné, a dosáhnout vyšší úrovně. Pak si nás mohou lidé vážit a budeme opravdově prožívat Boží lásku.

Pochvala a ocenění

Navykněte si mluvit o druhých pěkně. Všimněte si dobrých vlastností těch, s nimiž se stýkáte, a co nejvíce přimhuřte oči nad jejich chybami a nedostatky. Jste-li v pokušení postěžovat si na něco, co někdo řekl nebo udělal, pochvalte něco z jeho činů nebo z jeho povahy. Pěstujte v sobě vděčnost. Chvalte Boha za jeho podivuhodnou lásku, která se projevila v tom, že dal Krista, aby za nás zemřel. Nevyplácí se myslet na vlastní nesnáze. Bůh nás vyzývá, abychom mysleli na jeho milosrdenství a na jeho nevýslovnou lásku, abychom ho mohli chválit.

Opravdoví pracovníci nemají čas na to, aby se zabývali nedostatky ostatních. Nemůžeme si dovolit bavit se chybami a nedostatky druhých. Pomluva je dvojsečná. Dopadá více na toho, kdo ji šíří, než na toho, kdo ji vyslechne. Kdo rozsévá semeno sváru a sporu, sklídí ve svém nitru jedovaté ovoce. Vyhledávání zlých stránek na druhých se v těch, kdo je vyhledávají, vyvine ve zlo. Zaměstnáváme-li

se nedostatky druhých, měníme se sami v obraz těchto nedostatků. Díváme-li se však na Ježíše, mluvíme-li o jeho lásce a o dokonalosti jeho povahy, měníme se v jeho obraz. Rozjímáním o vznešeném ideálu, který před nás postavil Ježíš, se povzneseme do čistého, svatého ovzduší, do Boží přítomnosti. Přebýváme-li v něm, vyzařuje z nás světlo, které ozáří každého, kdo s námi přijde do styku.

Místo abychom kritizovali a odsuzovali druhé, říkejme si: „Musím pracovat pro své vlastní spasení. Spolupracuji-li s tím, který mě chce spasit, musím se bedlivě střežit. Musím ze svého života zapudit všechno zlo. Musím zvítězit nad všemi nedostatky. Musím se stát novým stvořením v Kristu. Místo abych oslaboval ty, kteří zápasí se zlem, mohu je posílit povzbudivými slovy.“ Jsme jeden k druhému velice lhostejní. Velmi často zapomínáme, že naši spolupracovníci potřebují sílu a dobrou náladu. Ujistěte je, že o ně máte zájem a že s nimi cítíte. Pomáhejte jim svými modlitbami a řekněte jim, že se za ně modlíte.

[267]

Trpělivost s chybujícími

Ne všichni, kteří tvrdí, že pracují pro Krista, jsou praví učedníci. Mezi těmi, kdo nesou Kristovo jméno a kdo se dokonce počítají k jeho pracovníkům, jsou někteří, kteří svou povahou nepředstavují Krista. Neřídí se Kristovými zásadami. Tito lidé jsou často příčinou rozpaků a zklamání svých spolupracovníků, kteří mají ještě málo křesťanských zkušeností. Nikdo však nemusí být sveden. Kristus nám dává dokonalý příklad. Vyzývá nás, abychom ho následovali.

Koukol bude mezi pšenící až do konce času. Když sluhové ve své horlivosti přispět ke cti svého pána požádali hospodáře o dovolení, aby směli vytrhat plevel, jejich pán jim odpověděl: „Ne, protože při trhání plevele byste vyrvali z kořenů i pšenici. Nechte, ať spolu roste obojí až do žně.“ **Matouš 13,29.30.**

Ve svém milosrdenství a shovívavosti Bůh trpělivě snáší lidi zvrácené, ba i falešné. Mezi vyvolenými apoštoly Kristovými byl i zrádce Jidáš. Může tedy být důvodem k překvapení nebo rozčarování skutečnost, že i dnes jsou mezi Kristovými pracovníky lidé s falešným srdcem? Jestliže ten, který umí číst v srdcích, mohl snášet toho, o němž věděl, že bude jeho zrádcem, s jakou trpělivostí bychom měli my snášet lidi, kteří chybují!

A ne všichni takoví jsou jako Jidáš. Dokonce ani ti ne, kdo mají zdánlivě nejvíc nedostatků. Prudký, prchlivý a sebevědomý Petr se často ukázal v mnohem nepříznivějším světle než Jidáš. Spasitel ho několikrát káral. Jaký život plný služby a obětí však prožil! Jaké svědectví o síle Boží milosti poskytl! Pokud jen můžeme, máme být druhým lidem tím, čím byl Ježíš svým učedníkům, když s nimi chodil a mluvil na zemi.

Pokládejte se za misionáře, a to především mezi svými spolupracovníky. Získat jednoho člověka pro Krista často vyžaduje velmi mnoho času a práce. Když se člověk odvrátí od hříchu k spravedlnosti, andělé se zaradují. Myslíte si, že andělé, kteří bdí nad těmito lidmi, mají radost, když vidí, jak lhostejně s nimi jedná ti, kdo si říkají křesťané? Kdyby s námi Ježíš jednal tak, jak my často jednáme spolu navzájem, kdo z nás by pak mohl být spasen?

[268] Pamatujte na to, že nedokážete číst v lidských srdcích. Neznáte pohnutky, které vedly k činům, které se vám zdají nesprávné. Je mnoho lidí, kterým se nedostalo správného vychování. Jejich povaha je pokažená, jsou tvrdí a drsní a zdají se být po všech stránkách pokřivení. Kristova milost je však může proměnit. Nezavrhněte je. Nevhánějte je do bezradnosti nebo zoufalství tím, že jim řeknete: „Zklamal jsi mě. Nebudu se snažit ti pomáhat.“ Několik slov, v dané chvíli ukvapeně pronesených, i když si myslíme, že byla zasloužená, může přetrhnout pouto vlivu, které mohlo připoutat jejich srdce k našemu.

Důsledný život, trpělivost, shovívavost a duch, který se nedá vyvést z míry, jsou vždy nejrozhodnějším důkazem a nejslavnostnější výzvou. Jestliže jste měli příležitosti a přednosti, které druzí neměli, uvažujte o tom a buďte vždy moudrými, pečlivými a laskavými učiteli.

Chcete-li získat jasný a silný otisk pečeti ve vosku, nevlačujte do něj pečeť rychle a násilím. Pečlivě nasadíte pečeť do tvárného vosku a klidně a pevně ji stlačujete, až zatvrdne. Podobně jedněte i s lidmi. Působení křesťanského vlivu je tajemství jeho síly a závisí na tom, jak vytrvale projevujete Kristovu povahu. Pomáhejte chybujícím. Pomozte jim tím, že jim řeknete o svých zážitcích. Ukažte, jak vám trpělivost, laskavost a ochota ze strany vašich spolupracovníků dodala odvahu a naději, když jste se sami dopustili vážných chyb.

Až na posledním soudu se dozvíte, jaký vliv má laskavé a ohleduplné jednání na nedůsledné, nerozumné a nehodné lidi. Setkáme-li se s nevděkem nebo zradou biblických pravd, jsme pobouřeni a dáme najevo své pohrdání nebo rozhořčení. Na to provinilí čekají — jsou na to připraveni. Laskavá shovívavost je pak pro ně překvapením a často v nich probudí lepší pohnutky a vyvolá touhu po ušlechtlejším životě.

„Bratří, upadne-li někdo z vás do nějakého provinění, vy, kteří jste vedeni Božím Duchem, přivádějte ho na pravou cestu v duchu mírnosti a každý si dej pozor sám na sebe, abys také nepodlehł pokušení. Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův.“ **Galatským 6,1.2.**

Všichni, kdo se prohlašují za Boží děti, by měli mít na mysli, že jako misionáři budou přicházet do styku se všemi druhy lidí. Jsou lidé jemní i drsní, skromní i pyšní, zbožní i pochybovační, vzdělaní i nevědomí, bohatí i chudí. Se všemi nelze jednat stejně. Všichni však potřebují laskavost a soucit. Vzájemným stykem bychom měli získat uhlazenost a jemnost. Jsme závislí jeden na druhém. Jsme k sobě těsně svázáni pouty lidského bratrství.

Prostřednictvím společenských vztahů se křesťanství dostává do styku se světem. Každý muž nebo žena, kteří se nechají vést Bohem, mají ozařovat temnou cestu těch, kdo lepší způsob jednání neznají. Společenský vliv, posvěcený Kristovým Duchem, musíme využít k přivádění lidí ke Spasiteli. Kristus nemá být ukryt v srdci jako vytoužený, posvátný a sladký poklad, aby se z něho těšil jen majitel. Máme mít Krista v sobě jako pramen vody, tryskající k věčnému životu a občerstvující každého, kdo s námi přijde do styku.

42. kapitola — Rozvoj charakteru a služba

Křesťanský život je něco víc, než si mnozí myslí. Nespočívá jen v jemnosti, trpělivosti, mírnosti a laskavosti. Tyto ušlechtilé vlastnosti jsou nezbytné. Kromě toho je však třeba ještě odvahy, síly, odhodlanosti a vytrvalosti. Cesta, kterou vyznačuje Kristus, je úzká a vyžaduje sebezapření. Vstoupit na tuto cestu a jít po ní přes obtíže a těžkosti, to vyžaduje lidi, kteří nejsou slabochy.

Síla charakteru

Je potřebí energických lidí, kteří nečekají, až se jim upraví cesta a odstraní všechny překážky. Potřebujeme lidi, kteří svým nadšením a horlivostí dokážou povzbudit umdlévající úsilí zmalomyslněných pracovníků. Svět potřebuje lidi, jejichž srdce hoří křesťanskou láskou a kteří mají silné ruce, aby mohli konat Mistrovo dílo.

Někteří z těch, kdo se snaží zachraňovat druhé, jsou slabí, mdlí, sklíčení a často bezradní. Chybí jim podnikavost. Postrádají ty kladné povahové rysy, které dávají člověku sílu něco dělat. Potřebují ducha a energii, které rozněcují nadšení. Ti, kdo chtějí dosáhnout úspěchu, musí mít odvalu a optimizmus. Měli by si vypěstovat nejen pasivní, ale i aktivní vlastnosti. Měli by reagovat jemně tam, kde tím mohou odvrátit hněv, ale musí mít i odvalu hrdiny, aby se postavili proti zlu. Musí mít v sobě lásku, která snese všechno, ale potřebují i silnou povahu, která z jejich vlivu učiní kladnou sílu.

Některým lidem chybí pevnost charakteru. Jejich plány nemají určitou podobu a jejich záměry nejsou důsledné. Ve světě se jen málo prakticky uplatní. Tuto slabost, nerozhodnost a nevykonnost je nutno překonat. Pravá křesťanská povaha se vyznačuje nezdolností, kterou nemůže přemoci žádné protivenství. Musíme mít pevnou páteř a poctivost, kterou nelze umluvit, uplatit ani zastrašit.

[270]

Kultura myšlení

Bůh si přeje, abychom využili každou příležitost k přípravě na práci pro něho. Očekává, že do jeho díla vložíme všechny své síly a že si budeme živě uvědomovat jeho posvátnost a svou obrovskou odpovědnost.

Mnozí z těch, kdo jsou schopni odvést vynikající práci, vykonají jen málo, protože se málo snaží. Tisíce lidí žijí tak, jako by neměli žádný velký cíl, pro který stojí za to žít, jako by neměli žádný ideál, jehož chtějí dosáhnout. Jedna z příčin toho tkví v tom, že sami sebe nízko oceňují. Kristus za nás zaplatil nekonečnou cenu a chce, abychom sebe hodnotili podle ceny, kterou zaplatil.

Nespokojujte se s dosažením nízké úrovně. Nejsme tím, čím bychom mohli být nebo jakými si nás Bůh přeje mít. Bůh nám nedal mentální sílu proto, abychom ji nechávali v nečinnosti nebo abychom ji zneužívali pro pozemské a nízké cíle. Dal nám ji proto, abychom ji rozvíjeli na nejvyšší míru, abychom svůj rozum třibili, podřizovali Bohu, zušlechťovali a používali k šíření zájmů Božího království.

Nikdo by neměl připustit, aby byl pouhým strojem, který je řízen rozumem druhého člověka. Bůh nám dal schopnost myslet a jednat. Budeme-li jednat obezřetně a budeme-li Boha prosit o moudrost, staneme se schopnými nést zodpovědnost. Vystupujte jako osobnost, kterou vám dal Bůh. Nebud'te stínem druhého člověka. Očekávejte, že Pán bude pracovat ve vás, s vámi a skrze vás.

Nikdy si nemyslete, že jste se už naučili dost a že se dál nemusíte snažit. Měřítkem člověka je ušlechtilá mysl. Vaše vzdělávání by mělo pokračovat po celý váš život. Každý den se máte učit a získané znalosti prakticky používat.

Mějte na mysli, že ať děláte cokoli, zjevujete při tom své pohnutky a projevujete svůj charakter. Ať vykonáváte jakoukoli práci, dělejte ji přesně a pilně. Překonejte sklon dávat přednost snadnému úkolu.

Tentýž duch a tytéž zásady, které člověk vnáší do své každodenní práce, se přenesou do celého jeho života. Ti, kdo požadují, aby byl pevně stanoven rozsah jejich práce a výše jejich platu, a ti, kdo se chtějí ukázat jako schopní, aniž podstoupí nesnadný výcvik, nejsou lidmi, které Bůh povolává k práci pro svou věc. Ti, kdo přemýšlejí,

jak by mohli vynaložit co nejméně své tělesné, duševní a mravní síly, nejsou pracovníky, které Bůh může obdarovat velkým požehnáním. Jejich příklad je nakažlivý. Jejich hlavní pohnutkou je zájem o sebe. Ti, kdo potřebují dohled a kdo pracují jen tehdy, je-li jim každý úkol výslovně uložen, nejsou lidmi, kteří budou prohlášeni za dobré a věrné. Je zapotřebí takových pracovníků, u nichž se projevuje energie, poctivost a píle, kteří jsou ochotní vykonat všechno, co je třeba.

[271] Mnozí mají malou výkonnost, protože se vyhýbají odpovědnosti ze strachu, že by neuspěli. Tím se připravují o cenné praktické zkušenosti, které by mohli získat a které jim nemůže dát čtení, studium ani všechny ostatní způsoby vzdělávání.

Člověk by měl utvářet okolnosti, avšak neměl by dovolit, aby ony formovaly jeho. Měli bychom používat okolnosti jako nástroje, s nimiž pracujeme. Máme je ovládat, ale neměli bychom připustit, aby ony ovládaly nás.

Silní lidé jsou ti, kteří čelí protivenství, přestože jim druzí maří dílo a kříží plány. Mobilizují své síly, a překážky, s nimiž se setkávají, se jim mění v požehnání. Získávají sebedůvěru. Problémy a těžkosti vyžadují, aby člověk důvěřoval Bohu. Vyžadují pevnost, z níž se vyvíjí síla.

Pohnutky služby

Kristus nesloužil polovičatě. Neměřil své dílo počtem hodin. Věnoval práci pro blaho lidstva svůj čas, srdce, schopnosti a sílu. Ve dne pracoval do úpadu a za dlouhých nocí prosil o milost a vytrvalost, aby mohl vykonat ještě větší dílo. V pláči a slzách vysílal své modlitby k nebesům. Prosil, aby byla posílena jeho lidská přirozenost, aby byl pevný a mohl čelit lstivému nepříteli ve všem jeho klamném díle, aby získal sílu a mohl splnit své poslání a povznést lidstvo. Svým spolupracovníkům říká: „Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já.“ **Jan 13,15.**

Pavel napsal: „Vždyť nás má ve své moci láska Kristova.“ **2. Korinským 5,14.** Ona byla živým principem Pavlova jednání, jeho hybnou silou. Jestliže někdy na cestě povinnosti na okamžik ochabla jeho horlivost, stačil jediný pohled na kříž, aby znovu soustředil svou mysl a pokračoval v cestě sebezapření. V práci pro své bratry se

opíral o projev věčné lásky, která našla svůj výraz v Kristově oběti s její podmanivou tvůrčí silou.

Jak vážně a dojemně znějí jeho slova: „Znáte přece štědrost našeho Pána Ježíše Krista: byl bohatý, ale pro vás se stal chudým, abyste vy jeho chudobou zbohatli.“ **2. Korintským 8,9**. Znáte výšku, kterou opustil, a hloubku pokoření, do níž sestoupil. Nastoupil cestu oběti a neuchýlil se z ní, dokud neobětoval svůj život. Nebylo pro něj odpočinku mezi nebeským trůnem a křížem. Jeho láska k člověku ho vedla k tomu, že ochotně snášel všechny urážky a všechno hanobení.

Pavel nás napomíná: „Každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu.“ Vyzývá nás, abychom měli takové smýšlení, jaké bylo v Ježíši Kristu, který „způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži.“ **Filipským 2,4-8**.

Pavel velice toužil po tom, aby každý člověk viděl a uvědomil si Kristovo ponížení. Byl přesvědčen, že přivede-li lidi k tomu, aby se zamysleli nad úžasnou obětí, kterou přinesl Majestát nebes, že z jejich srdcí zmizí sobectví. Apoštol líčí Kristovu oběť bod za bodem, abychom mohli alespoň trochu pochopit Spasitelovo obdivuhodné sestoupení k hříšníkům.

[272]

Nejprve uvádí, jaké postavení zaujímal Kristus v nebi u svého Otce. Potom ho ukazuje, jak odložil svou slávu, dobrovolně se podřídil skromným podmínkám života člověka, přijal úlohu služebníka, stal se poslušným až k smrti, a to smrti nejpotupnější, nejstrašnější a nejmučivější — smrti na kříži. Můžeme přemýšlet o tomto podivuhodném projevu Boží lásky bez vděčnosti a lásky, aniž si hluboce uvědomujeme, že nepatříme sobě? Takovému Mistru nelze sloužit s nechutí a ze sobeckých pohnutek.

Petr píše: „Víte přece, že jste nebyli vykoupeni pomíjitelnými věcmi, stříbrem nebo zlatem.“ **1. Petřův 1,18**. Kdyby zlato a stříbro stačilo k tomu, aby se za ně dalo koupit spasení člověka, jak snadno by to mohl dokázat ten, který říká: „Mé je stříbro, mé je zlato.“ **Ageus 2,8**. Hříšník však může být vykoupen jen drahocennou krví Božího Syna. Ti, kdo nedokážou ocenit tuto obdivuhodnou oběť a odmítnou Kristovu službu, zahynou ve svém sobectví.

Soustředěnost na cíl

Kristus podřídil všechno ve svém životě velkému dílu vykoupení, které přišel na zem vykonat. Stejnou oddanost, sebezapření, obětavost a poslušnost Božího slova mají projevovat i jeho učedníci.

Každý, kdo přijme Krista za svého osobního Spasitele, zatouží po tom, aby mohl sloužit Bohu. Když promýšlí, co pro něj udělalo nebe, jeho srdce se naplní bezmeznou láskou a uctivou vděčností. Touží vyjádřit svou vděčnost tím, že své schopnosti věnuje Boží službě. Chce projevit svou lásku Kristu a těm, které Ježíš vykoupil. Je ochoten namáhavě pracovat, snášet těžkosti a přinášet oběti.

Ten, kdo opravdově pracuje pro Boha, vydá ze sebe to nejlepší, protože jen tak může oslavit svého Mistra. Bude dělat to, co je podle Božích požadavků správné. Bude se snažit zdokonalovat všechny své schopnosti. Bude plnit všechny povinnosti, jako by pracoval pro Boha. Jeho jediným přáním bude, aby se Kristu dostalo cti a dokonalé služby.

Byl namalován obraz, na němž je býček, který stojí mezi pluhem a oltářem. Pod ním je nápis: „Připraven k obojímu.“ To znamená, že býček byl připraven vyorat brázdu nebo se dát obětovat na obětním oltáři. To je postoj pravého Božího dítěte, které nemyslí na sebe a je ochotné jít tam, kam volá povinnost, a obětovat se pro Vykupitelovu věc.

43. kapitola — Lepší zkušenost

Potřebujeme vždy znovu a znovu poznávat Krista. Potřebujeme každý den prožívat zkušenosti, které jsou v souladu s jeho učením. Můžeme získat dokonalejší a hlubší poznání. Božím záměrem s námi je, abychom rostli v poznání a ctnosti. Boží zákon je ozvěnou jeho hlasu, který všechny zve: „Vystupte výš, buďte svatí a ještě víc se posvěťte.“ Náš křesťanský charakter se může každý den zdokonalovat.

Ti, kdo slouží Mistru, potřebují mnohem vyšší, hlubší a širší zkušenost, než jak si to mnozí představují. Mnozí, kdo už jsou členy velké Boží rodiny, mají slabou představu o tom, co to znamená dívat se na Boží slávu a být proměňován od slávy k slávě. Mnozí mají nejasné ponětí o Kristově dokonalosti, přesto jejich srdce jásají radostí. Touží po plnějším a hlubším vědomí Spasitelovy lásky. Jejich nitro touží po Bohu. Duch svatý působí v těch, kdo chtějí, aby v nich působil. Přetváří ty, kdo se nechají přetvořit, a formuje ty, kdo mu dovolí, aby je formoval. Pěstujte duchovní myšlení a opravdové společenství. Pak brzy uvidíte první paprsky Boží slávy. Jak budete poznávat Pána, budete shledávat, že „cesta spravedlivých je jak jasné světlo, které svítí stále víc, až je tu den.“ **Příslaví 4,18.**

Radost v Hospodinu

Kristus řekl: „To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost aby byla plná.“ **Jan 15,11.**

Kristus měl stále na zřeteli výsledek svého poslání. Jeho život zde na zemi, plný námahy a sebeobětování, byl prozařován vědomím, že všechnu tu práci nedělá nadarmo. Tím, že položil svůj život za lidi, obnovil v nich Boží obraz. Pozdvihl nás z prachu, přetvořil naši povahu podle vzoru svého charakteru a zkrášlil ji svou slávou.

Kristus viděl práci svého života a byl spokojen. Pohlédl do věčnosti a viděl štěstí těch, kdo díky jeho ponížení obdrží odpuštění a věčný život. Byl raněn pro jejich přestoupení a zmučen pro jejich ne-

[274] pravost. Pro jejich pokoj snášel trestání. Jeho ranami byli uzdraveni. Slyšel jásot vykoupených. Slyšel ty, kteří byli vysvobozeni z hříchu, zpívat Mojžíšovu a Beránkovu píseň. Ačkoli má křest utrpení ještě před sebou, ačkoli hříchy světa budou na něj, který je nevinný, teprve vloženy, ačkoli stín nevýslovných muk na něm teprve spočine, přesto se kvůli radosti, kterou viděl před sebou, rozhodl podstoupit kříž a vystavit se hanbě a ponížení.

Tuto radost by měli sdílet také všichni jeho následovníci. Ať je to, co přijde na konci, sebevětší a sebeslavnější, naše odměna není omezena až na dobu konečného vysvobození. Už teď vírou prožíváme Spasitelovu radost. Podobně jako Mojžíš máme zůstat pevní, jako bychom viděli Neviditelného.

Nyní církev bojuje. Musíme čelit světu, který je ve tmě, téměř celý propadlý modlářství. Přichází však den, kdy bitva bude vybojována a vítězství dobyto. Boží vůle bude plněna na zemi, tak jako se uskutečňuje v nebi. Spasení lidé nebudou znát jiný zákon než zákon nebe. Všichni budou tvořit jednu šťastnou rodinu a budou oděni rouchem chval a vděčnosti — rouchem Kristovy spravedlnosti. Celá příroda ve své nezměrné kráse vzdá Bohu chválu a úctu. Svět bude ozářen nebeským světlem. Měsíc bude svítit jako slunce a sluneční světlo bude sedmkrát silnější, než je tomu nyní. Život bude plynout v radosti. Nad zemí budou zpívat jitřní hvězdy a Boží synové budou jásat. Bůh a Kristus společně řeknou: „Už nebude hřích, už více nebude smrt.“

Tento pohled na budoucí slávu, tyto scény vylíčené Bohem, by měly být Božím dětem drahé.

Postavte se na práh věčnosti a naslouchejte laskavému uvítání, kterého se dostane těm, kdo během svého života spolupracovali s Kristem a kdo pokládali za přednost a čest, že pro něj mohou trpět. Spolu s anděly budou klást své koruny k nohám Vykupitele a budou volat: „Hoden je Beránek, ten obětovaný, přijmout moc, bohatství, moudrost, sílu, poctu, slávu i dobrořečení. . . Tomu, jenž sedí na trůnu, i Beránkovi dobrořečení, čest, sláva i moc na věky věků!“
Zjevení 5,12.13.

Pak se vykoupení setkají s těmi, kdo je přivedli ke vzkříšenému Spasiteli. Spolu s nimi budou chválit Toho, který zemřel, aby mohli dostat život, který pochází od Boha. Boj je dokončen. Všechna soužení a zápasy skončily. Nebesy znějí písně vítězství, když vykoupení

stojí kolem Božího trůnu. Všichni radostně zpívají refrén: „Hoden je Beránek, ten obětovaný,“ který nás vykoupil Bohu.

„Potom jsem viděl, hle, tak veliký zástup, že by ho nikdo nedokázal sečíst, ze všech ras, kmenů, národů a jazyků, jak stojí před trůnem a před tváří Beránkovou, oblečení v bílé roucho, palmové ratolesti v ruku. A volali velikým hlasem: ‚Díky Spasiteli, Bohu našemu, sedícímu na trůnu, a Beránkovi.‘ “ **Zjevení 7,9,10.**

„To jsou ti, kteří přišli z velikého soužení a vyprali svá roucha a vybělili je v krvi Beránkově. Proto jsou před trůnem Božím a slouží mu v jeho chrámě dnem i nocí; a ten, který sedí na trůnu, bude jim záštitou. Již nebudou hladovět ani žíznit, ani slunce nebo jiný žár jim neublíží, neboť Beránek, který je před trůnem, je bude pást a povede je k pramenům vod života. A Bůh jim setře každou slzu s očí.“ **Zjevení 7,14-17.** „A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude — neboť co bylo, pominulo.“ **Zjevení 21,4.**

[275]

Potřebujeme mít stále před svým zrakem neviditelné skutečnosti. Jen tak budeme schopni správně ocenit věčné a časné věci. Jen to nám dá sílu ovlivňovat druhé k lepšímu životu.

Na hoře s Bohem

Bůh nás vybízí: „Vystupte ke mně na horu.“ Dříve než se Mojžíš mohl stát Božím nástrojem k vysvobození Izraele, potřeboval strávit čtyřicet let v horské samotě ve společenství s Bohem. Než odešel s Božím poselstvím k faraónovi, mluvil s andělem v hořícím keři. Než mu jako představiteli lidu byl dán Boží zákon, Bůh ho povolal na horu, aby spatřil jeho slávu. Než vykonal spravedlnost nad modloslužebníky, byl postaven do skalní rozsedliny a Pán řekl: „Vyslovím před tebou jméno Hospodin.“ **2. Mojžíšova 33,19.** „Když Hospodin kolem něho přecházel, zavolal: ‚Hospodin, Hospodin! Bůh plný slitování a milostivý, shovívavý, nejvyšší milosrdný a věrný; ... který viníka nenechává bez trestu.‘ “ **2. Mojžíšova 34,6.7.** Než Mojžíš zemřel a byl zbaven břemene zodpovědnosti za Izrael, Bůh ho povolal na vrchol Pisgy a ukázal mu krásu zaslíbené země.

Dříve než byli učedníci vysláni, pozval je Ježíš, aby s ním vystoupili na horu. Až poté, co učedníci prožili se Spasitelem poslední večeři, setkání na hoře v Galileji a loučení na Olivové hoře, kde

slyšeli zaslíbení andělů, až poté, co se spolu modlili a rozjímali v horní místnosti, nastaly slavné letnice.

Když se Ježíš připravoval k nějaké velké zkoušce nebo nějaké důležité práci, uchýloval se do samoty hor a trávil tam noc na modlitbách se svým Otcem. Než povolal apoštoly, strávil celou noc na modlitbách. Teprve pak následovalo jeho kázání na hoře blahosla-venství, proměnění, nespravedlivý proces v soudní síni, smrtelný zápas na kříži a slavné vzkříšení.

Přednost modlitby

[276] I my si musíme vyhradit čas k přemýšlení nad Písmem a modlitbě, abychom se duchovně osvěžili. Nepřikládáme modlitbě takovou váhu, jak bychom měli, a podceňujeme její účinnost. Modlitba a víra dokážou to, co nedokáže žádná moc na světě. Jen málokdy se ocitáme dvakrát v téže situaci. Stále se dostáváme do nových okolností a procházíme novými zkouškami, v nichž nám minulé zkušenosti nemohou být dostatečným vodítkem. Musíme proto vždy dbát na světlo, které přichází od Boha.

Kristus znovu a znovu posílá poselství těm, kdo naslouchají jeho hlasu. Spící učedníci neslyšeli Ježíšův hlas, když v noci smrtelně zápasil v Getsemanské zahradě. Měli nejasný pocit, že jsou přítomni andělé. Ztratili však ze zřetele moc a slávu dané situace. Kvůli své dřímotě a netečnosti přišli o výjevy, které by je posílily, aby obstáli v příštích hrozných událostech. I dnes právě ti, kteří potřebují Boží pokyny nejvíce, je často nedostanou, protože nejsou ve spojení s nebem.

Abychom mohli zvítězit nad pokušeními, kterým jsme denně vystavováni, potřebujeme se nutně modlit. Nebezpečí číhá na každém kroku. Pokušení jsou vystaveni zvláště ti, kdo se snaží zachránit druhé z hříchu a záhuby. Jsou ve stálém styku se zlem, a proto se musí pevně přimknout k Bohu, aby mu sami nepodlehli. Lidé pomalu, ale jistě sestupují z bezpečného území až na dno. Rozhodnutí, které člověk udělá v jediném okamžiku, může určit jeho věčný úděl. Jediný hřích, nad kterým nezvítězíme, nás zbaví ochrany. Jediný zlovyk, proti němuž se rozhodně nepostavíme, se postupně stane ocelovým řetězem, který nás úplně spoutá.

Mnozí lidé jsou ve chvílích pokušení ponecháni sami sobě, protože nemají stále před očima Pána. Připustíme-li, aby náš vztah s Bohem byl narušen, připravíme se tím o ochranu. Ani všechny dobré úmysly a správná předsevzetí vám nepomohou zvítězit nad zlem. Musíte se modlit. Vaše prosby nesmějí být povrchní, příležitostné a náhodné. Musí být opravdové, vytrvalé a stálé. Není vždycky zapotřebí při modlitbě klečct. Zvykněte si mluvit se Spasitelem, ať jste doma, na procházce nebo v zaměstnání. Proste neustále Boha v tiché modlitbě o pomoc, světlo, sílu a poznání. Ať je každý náš dech modlitbou.

Jako Boží spolupracovníci se musíme stýkat s lidmi tam, kde jsou. Věnujme se i těm, kteří žijí v duchovní tmě, utápějí se v neřestech nebo jsou zkažení. Upíráme-li svou mysl k Tomu, který je naším sluncem a štítem, pak zlo, které nás obklopuje, nás neušpiní. Budeme-li při své práci na záchraně lidí, kteří se ženou do záhuby, důvěřovat Bohu, nebudeme zahanbeni. Kristus v srdci a Kristus v životě — to je naše bezpečí. Ovzduší jeho přítomnosti nás naplní odporem ke všemu, co je špatné. Náš duch se tak ztotožní s jeho duchem, že s ním budeme zajedno v myšlení a úmyslu.

Vírou a modlitbou se kdysi slabý a hříšný Jákob stal silným v Bohu. Právě tak i vy se můžete stát muži a ženami, kteří mají vysoký a ušlechtilý cíl, žijí šlechetně a nedají se žádným způsobem odvést od pravdy, práva a spravedlnosti. Všichni lidé jsou pod tlakem bezodkladných starostí, břemen a povinností. Avšak čím náročnější je vaše postavení a čím větší vaše odpovědnost, tím naléhavěji potřebujete Ježíše.

[277]

Je vážnou chybou, jestliže se nezúčastňujete bohoslužebných shromáždění. Neměli bychom podceňovat navštěvování bohoslužeb. Ti, kdo pečují o nemocné, často nemohou využít této přednosti. Není-li však jejich péče právě nezbytně nutná, návštěvu modlitebny by neměli zanedbávat.

Sloužíme-li nemocným, závisí úspěch naší práce — více než v jakékoli jiné činnosti — na duchu odevzdání a obětavosti, s jakým toto dílo konáme. Ti, kdo nesou odpovědnost, musí chodit do prostředí, kde na ně bude hluboce působit Boží Duch. Musíte mnohem více než druzí toužit po pomoci Ducha svatého a po poznání Boha, neboť vaše postavení je odpovědnější než postavení druhých.

V naší práci je velmi potřebné, aby se projevovaly praktické výsledky našeho spojení s Bohem. Měli bychom na svém životě ukazovat, že jsme našli klid a odpočinek ve Spasiteli. Kristův pokoj v srdci bude vyzařovat z tváře. Dá hlasu přesvědčivou sílu. Společenství s Bohem zušlechťí povahu a život. Lidé na nás poznají, tak jako na prvních učednících, že jsme bývali s Ježíšem. To dodá tomu, kdo pracuje pro Boha, sílu, jakou mu nemůže dát nic jiného. O tuto sílu se nesmí dát připravit.

V životě potřebujeme prožívat obojí. Musíme přemýšlet i jednat, tiše se modlit i opravdově pracovat. Síla plynoucí ze společenství s Bohem a opravdové úsilí cvičit mysl v přemýšlení a uvažování nás připraví pro každodenní povinnosti a způsobí, že zůstaneme i za nejtěžších okolností klidní.

Božský rádce

Mnozí lidé si myslí, že když se dostanou do těžkostí, je nejlepší obrátit se k nějakému příteli, sdělit mu své problémy a požádat ho o pomoc. V těžkých situacích malomyslnější a jejich životní cesta se jim zdá temná. Po celou tu dobu však vedle nich stojí Divuplný rádce a zve je, aby mu důvěřovali. Ježíš, který je schopen unést každé naše břemeno, říká: „Pojd' te ke mně a já vám dám odpočinutí.“ Máme se tedy místo na Krista obracet na nespolehlivé lidi, kteří jsou závislí na Bohu právě tak jako my?

Možná pocit' ujete nedostatky ve své povaze a uvědomujete si, jak nepatrné jsou vaše schopnosti ve srovnání s velikostí daného díla. I kdybyste však měli největší inteligenci, jaká kdy byla člověku dána, pro vaši práci by byla nedostatečná. Náš Pán a Spasitel říká: „Beze mne nemůžete činit nic.“ **Jan 15,5**. Výsledek veškerého našeho konání spočívá v Božích rukou. Ať se stane cokoli, spolehněte na něho pevnou, vytrvalou vírou.

Všechno, co děláte v zaměstnání, při zábavě, ve volném čase a v manželství, dělejte s vážnou, opravdovou modlitbou. Ukážete tím, jak ctíte Boha, a Bůh poctí vás. Jestliže jste ztratili odvahu, modlete se. Jste-li malomyslní, nemluvte o tom s lidmi. Neztěžujte cestu druhým. Řekněte však všechno Ježíši. Vztáhněte ruce po pomoci. Ve své slabosti se uchopte Boží síly. Žádejte o pokoru, moudrost,

odvahu a větší víru, aby vám zazářilo Boží světlo a abyste se radovali v jeho lásce.

[278]

Odevzdání se a víra

Jsme-li pokorní a litujeme-li svých hříchů, stojíme tam, kde se nám Bůh může a chce zjevit. Velmi ho těší, když mu připomínáme minulé projevy jeho milosti a požehnání jako důvod, proč by nám měl udělit větší požehnání. Chce udělat víc než jen splnit očekávání těch, kdo v něj plně věří. Pán Ježíš přesně ví, co jeho děti potřebují. Ví, kolik Boží moci použijeme pro dobro svých bližních. Dá nám všechno, co použijeme k prospěchu druhých a ke svému vlastnímu zušlechtění.

Musíme méně věřit sobě, že jsme schopni sami něco vykonat. Důvěřujme více v to, co Pán může udělat pro nás a skrze nás. Nepracujeme totiž na vlastním díle. Konáme Boží dílo. Podříd'te svou vůli a svou cestu Bohu. Nic si nevyhrazujte pro sebe. Nedělejte žádný kompromis se svým já. Poznejte, co to znamená být svobodný v Kristu.

Pouhý poslech sobotních kázání, opětovné čtení Bible nebo její výklad verš za veršem neprospěje nám ani těm, kteří nás poslouchají, nepromítneme-li pravdy Bible do svého života. Rozum, vůle a city se musí podřídít vlivu Božího slova. Pak se nařízení Písma stanou působením Ducha svatého životními zásadami.

Prosíte-li Pána, aby vám pomohl, vyjádřete úctu ke svému Spasiteli tím, že uvěříte, že jeho požehnání dostanete. Je nám k dispozici veškerá moc a všechna moudrost. Musíme o ně jen požádat.

Chod'te neustále v Božím světle. Přemýšlejte ve dne v noci o Boží povaze. Tak poznáte jeho krásu a budete se radovat z jeho dobroty. Vaše srdce bude hořet jeho láskou. Bude vám, jako byste byli nesení mocnými pažemi. V Boží síle a jeho světle pochopíte a vykonáte více, než jste si kdy představovali.

„Zůstaňte ve mně“

Kristus nás vyzývá: „Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně... Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese

hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic. . . Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám. Tím bude oslaven můj Otec, když ponese te hojné ovoce a budete mými učedníky.

Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás. Zůstaňte v mé lásce. . .

Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; a Otec vám dá, oč byste ho prosili v mém jménu.“ **Jan 15,4-16.**

„Hle, stojím přede dveřmi a tluču; zaslechne-li kdo můj hlas a otevře mi, vejdu k němu a budu s ním večeřet a on se mnou.“ **Zjevení 3,20.**

[279] „Tomu, kdo zvítězí, dám jíst ze skryté maný; dám mu bílý kámenek, a na tom kámenku je napsáno nové jméno, které nezná nikdo než ten, kdo je dostává.“ **Zjevení 2,17.**

„Tomu, kdo zvítězí, dám hvězdu jitřní.“ **Zjevení 2,28.** „Napíšu na něj jméno svého Boha a jméno jeho města. . . i jméno své nové.“ **Zjevení 3,12.**

„Jen to mohu říci“

Ten, kdo věří v Boha, bude moci spolu s Pavlem říci: „Všecko mohu v Kristu, který mi dává sílu.“ **Filipským 4,13.** Ať jsme se v minulosti dopustili jakýchkoli chyb, ať jsme prožili jakékoli neúspěchy, můžeme se s Boží pomocí nad ně povznést. Můžeme vyznat s apoštolem:

[280] „Jen to mohu říci: zapomínaje na to, co je za mnou, upřen k tomu, co je přede mnou, běžím k cíli, abych získal nebeskou cenu, již je Boží povolání v Kristu Ježíši.“ **Filipským 3,13.14.**